Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

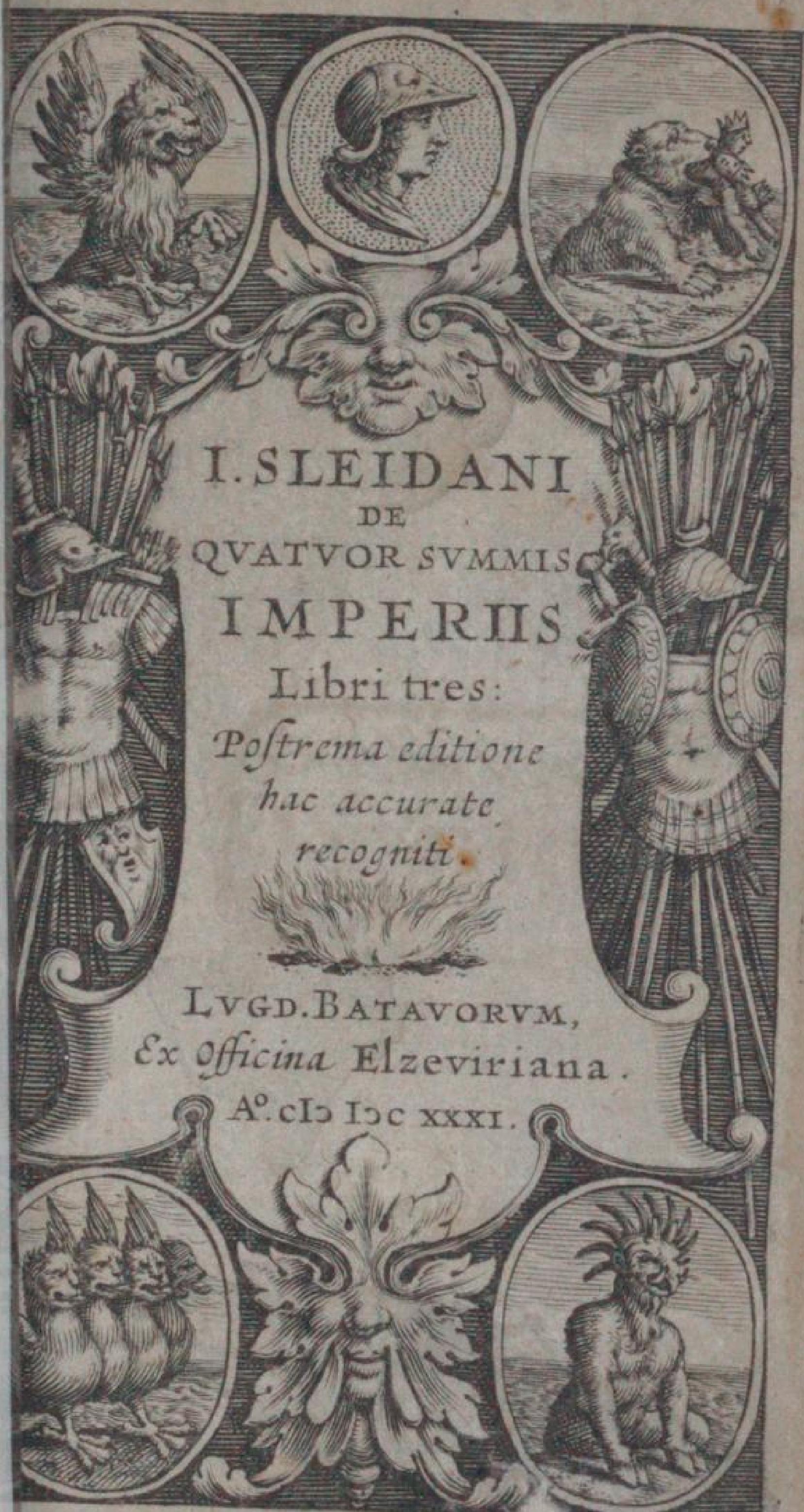
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

KW 224
A 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

I. SLEIDANI
DE
QVATVOR SVMMIS
IMPERIIS
Libri tres:
Poſtrema editione hac accurate recogniti.

LVGD. BATAVORVM,
Ex Officina Elzeviriana.
A°. cIↄ Iↄc XXXI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Koninklijke
Bibliotheek
te 's Hage.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

IOANNIS SLEIDANI VITA.

IOannem, à patria Sleidanum cognominatum, Lutetiæ bonis diſciplinis excultum excepit Argentina, ubi cum & eruditionis & prudentiæ atq; pietatis multiplex ſpecimen indidiſſet, dignus eſt habitus cui licet peregrino res longè maximi momenti procurandæ committerentur. Itaq; tum in Anglia communi Proteſtantium, quos vocant, nomine, legationem obiit, tum etiam interfuit Tridentino conciliabulo civitatis Argentinenſis legatus: in quo utroq; munere, quãvis difficultatum pleno, talem ſe præſtitit, ut magnam ab iis, à quibus miſſus erat, laudem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

reportarit. Sed æternum illius laborũ teſtimonium eſt hiſtoria illa de reip. & religionis in Germania ſtatu ab initio inſtaurati à Luthero Chriſtianiſmi, diligentiſſimè viginti quinq; libris, non hortante modò, ſed etiam materiam ei ſuppeditante clariſſimo viro D. Iacobo Sturmio, veriſſimè ſimul & elegantiſſimè perſcripta, adiecta etiam de quatuor monarchiis eruditiſſimo commentario: hanc ipſius gloriam, quamvis non abſque inſigni Eccleſiæ totiuſq; Germanici imperii detrimento, augente eorum culpa, qui, ſive negligentia, ſive præpoſtero metu, ſive quod illum æquare ſe poſſe deſperarant, conticeſcere, reſque tam memorabiles pati ſilentio perire, quàm opus ab illo cœptum perſequi maluerũt. Obiit autem Sleidanus Argentinæ ex epidemico morbo, anno ætatis duntaxat quinquageſimo, qui fuit annus Domini CIↃIↃ LVI.

IOAN-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

IOANNIS SLEIDANI, DE QVATVOR SVMMIS IMPERIIS,

Liber I.

PRius, quàm de quatuor ſummis, & præcipuis orbis terrarum Imperiis dicam, de Babylonico, Perſico, Græco, Romano, breviter hoc mihi præfandum eſt, in annorum ſupputatione ab orbe condito, magnam eſſe diſſenſionem: nam & Hebræi & Euſebius & Auguſtinus & Alphonſus & Mirandula, multum inter ſe diſcordant: veruntamen, quia plerique omnes noſtri ſeculi viri docti, rationem Hebræorum, hac quidem in parte ſequuntur, veſtigiis eorum & ipſe inſiſtam cùm res ita feret.

Annos ab urbe cõdito ad Chriſtũ natũ numerãt.

Annos ab urbe cõdito ad Chriſtũ natũ numerãt.	Hebræi	Talmudici 3784.
		Rabbini recẽtes 3760.
		Ioſephus 4102.
	Græci	Metheodorus 5000.
		Euſebius 5990.
		Theophilus 5476.
	Latini	Hieronymus 3941.
		Auguſtinus 5351.
		Iſidorus 5210.
		Beda 3952.
	Recentiores.	Alphonſus 5984.
		Picus 3970.
		Alii 3962.

Vide Gilbert. Genebrar. lib. 1. Chronographiæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Ac principio quidem, ut ad inſtitutum veniam, ad primum videlicet imperium, omiſſis illis, quæ in omnium primam ætatem inciderunt, omiſſa quoque narratione diluvii, quando quidem ſacris literis hæc omnia continentur, neque meliùs dici poſſunt, exordium mihi ſumam ab eo tempore, quo diſſipata rurſus aquarum mole, & deſiccata terra, genus humanum, tunc ad pauciſſimos redactum, denuò propagari cæpit.

Geneſ, 1.2.3.4.5. & 6. Xenophon in æquivocis tradit, Sex inundationes maximè celebratas recenſeri. Tempus autem hujus diluvii in autumnum refert Ioſephus Antiquit. lib. 1, cap. 5. alii in tempus vernum collocant, quòd credibilius ſit, Moiſen ſupputare menſes eo more, quem ipſe Iſrahelitis tradiderat. Item quod folium oleæ ad Noham allatum à columba, vernum tempus monſtret, quæ teſte Plinio lib. 16, cap. 25. tum floret.

Diluvii tempus ad annum ponitur orbis conditi milleſimum ſexcenteſimum quingenteſimum ſextum: Metuſalah autem, ſeptimus ab Adam, hoc ipſo tempore moritur, annos natus nongentos ſexaginta novem: erat tum Noah, nepos Methuſalah, ex filio La-

mech,

mech, ſexcentorum annorum, & ſingulari Dei beneficio cum ſua familia ſervatus. ubi jam paulatim augeſceret hominum numerus, author ſuis liberis atque poſteris fuit, ut in diverſas regiones profecti terram colerent & oppida ſibi conſtituerent, ſuam denique cuique provinciam, ſorte illis deſignavit, anno circiter centeſimo poſt diluvium.

Geneſ. 5. & 7. 8. 9. 10. Epiphanius in panario hæreſi 66. Sulpit. Severus lib. 1.

Quo quidem tempore, Nimrod Nohæ pronepos, unà cum ſuis in terra Chaldæorum conſedit.

Cumque tandem creſcente hominum multitudine migrandum eſſet quam plurimis, & diverſæ quærendæ ſedes atque coloniæ: voluerunt antea perpetuum ſui monimentũ relinquere, & duce Nimrodo cæperunt urbem ædificare, in eaque ſummæ turrim altitudinis: & immemores iræ divinæ, quæ nuper totum orbem terrarum abſorpſerat, & de qua diligenter ac ſæpe multumque Noha illis haud dubie concionatus erat, nominis ſui famam ſuperbis & ambitioſis operibus extendere cogitabant.

Gen. 11. D. Hieronymus in 14 caput

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Eſaiæ, turrim hanc vocat arcem ſeu Capitolium in urbe Babylone. Credibile autem eſt, hanc hiſtoriam Poëtis occaſionem dediſſe fingendi fabulam de Gigantibus, qui congeſtis altiſsimis montibus, cælum oppugnare conati ſunt. Michael Glycas in ædificatione turris 40 annos conſumtos ſcribit.

Offenſus autem Deus irritos fecit illorum conatus, linguarum immiſſà conturbatione, cùm primis unum fuiſſet & idem ſermonis genus apud omneis. Itaque ab opere inchoato coacti deſiſtere, in varias mundi partes abierunt.

Ioſeph. Antiq. Iud. lib. 1, cap. 5.

Ab hac linguarum conturbatione nomen urbs accepit, ut Babel diceretur: ab eoque tempore, nimirum ab anno poſt diluvium circiter CXXXI, regni Chaldæi ſumitur initium, & Babylonici.

Auguſtinus de civit. Dei, lib. 16. c. 4. & 11. & lib. 17. c. 16. Beroſus l. 4. Matth. Beroaldus lib. 3. Chronicorum cap. 2. Babel, unde eſt Babylonis profectum vocabulum, idem eſt ac ſi dicatur Ba, id eſt, venit, & Bel, hoc eſt, confuſio, id eſt, pro gloria quam homines Dei ſecuri ſomniabant, & quærebant, retulerunt juſto Dei judicio confuſionem & ignominiam.

Primus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Primus autem Rex fuit is, quem diximus, Nimrod, qui LVI. annis præfuiſſe dicitur: hunc ſcriptura vocat robuſtum venatorem, & vim atque potentiam ei tribuit.

Gen. 10. 1 Paral. 3. Michæa 5. terra Babylonica terra Nemrod nominatur.

Alii Saturnum vocant, eumque Imperii ſui anno XLV. miſiſſe principes ajunt coloniarum huc illuc, Aſſur, Medum, Magogum, Moſcum, qui regna ſui nominis condiderunt, Aſſyrium, Medum, Magogum, Moſcum. è quibus duo quidem illa prorſus ad Aſiam, tertium autem atque poſtremum ad Aſiam atque Europam pertinent.

Beroſus lib. 5. Xenophon in Æquivocis. Archilochus de temporibus. Gog & Magog non eſſe certas gentes, Auguſtinus lib. 20. cap. 11. de civitate Dei demonſtrat. Adde quæ habet Vives interpres. Suidas in voce Magog. Perſas à popularibus ſuis Magog & Maguſæos appellari ſcribit.

Ipſius Aſſur meminit etiam ſacra ſcriptura, & Ninivem urbem ædificatam ab eo dicit.

Gen. 10. Ninivem urbem Herodotus libro primo in ripa Tigris conditam fuiſſe refert. Meminit & Lucianus in Charonte. Hieronymus in locis Hebraicis duas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

hujus nominis urbes facit : Vnam Aſſyriorum ab Aſſur ædificatam : aliam in Arabiæ angulo ſuo tempore corruptè Nevenom vocatam.

Nimrodo ſucceſſit filius Iupiter Belus, qui ad occidentem ſolem occupaſſe traditur omnem agrum in Sarmatiam uſque Europæam, ac deinde bellum quoque feciſſe Sagárum regi Sabatio, quem non ipſe quidem, eò quod morte præpediretur, ſed ipſius filius Ninus oppreſſit, & productis longè latèque finibus, Monarchiam primus omnium cæpit.

Beroſus lib. 5. Meminit Beli Archilochus, Oroſius lib. 1. cap. 1. Marcellinus lib. 23. Ninus memoratur à Strabone, Diodoro, Iuſtino. Videatur Auguſtinus de civitate Dei lib. 16. cap. 3, & 15. lib. 8. cap. 2.

Trecentis quinquaginta poſt diluvium annis Noah moritur, & duo de vigeſimo poſt anno circiter Abraham, decimus à Noah, juſſus à Deo, patriam relinquit, cum eſſet annorum ſeptuagintaquinque: vigeſimoquarto autem anno poſteà, fœdus cum illo facit Deus per circumciſionem quam inſtituit. Centeſimo ætatis anno natus eſt ei filius Iſaac, poſt illud tempus vixit annos ſeptuaginta quinque : nam humanæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

næ vitæ ſpacium multò jam erat contractius.

Geneſ. 11. 17. 22. cap.

Quomodo nepos ejus Iacob, quaque occaſione devenerit in Ægyptum, ibique ſit mortuus, quomodo deinde ipſius poſteritas aliquot ſeculis in Ægypto permanſerit, & duriſſima ſervitute preſſa beneficio Dei, per Moſen miniſtrum educta fuerit atque liberata, ſacræ literæ docent:

A. 36. c. Geneſ. uſque ad 14. Exodi.

Ponitur autem hæc emigratio Iſraëlis ex Ægypto, ad annum orbis conditi bis milleſimum quadringéteſimum quinquageſimum quartum, nempe quadringentis annis & triginta poſt promiſſionem Abrahamo datam, ut ait Paulus Apoſtolus.

Galat. 3.

Poſt Moſen, judices habuit populus Iſraëliticus, ad Saulem uſque, cui David ſucceſſit, rex alter ejus populi.

1. Lib. Iud. 1. Reg. 1. Paralip. Ioſeph. in Antiquit. Iudaicis.

Nunc ad Babylonicum imperium revertamur. Nino mortuo, regnavit ejus uxor Semiramis, quæ divitiis & victoriis & triumphis nulli mortalium ceſſit. Babylonem oppidum extendit, & juſtæ magnitudinis urbem effecit, & variis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

variis ornavit ædificiis, muroq; cinxit.

Beroſus lib. 5. Propertius lib. 3. Elegi. 9. Dionyſius in deſcriptione orbis.

Æthiopiam devicit, & in India quoque bellum geſſit,

Archilochus, Diodorus Siculus lib. 5. Strabo. Iuſtinus. 1. Auguſtinus de civitate Dei lib. 18. cap. 2. Oroſius lib. 1. cap. 7. Iornandes lib. 1. Suidas in voce Semiramis.

Ejus filius Zameis, quintus rex, nihil memorabile perfecit, ſed proximus ab eo Arius Bactrianos & Caſpios imperio ſuo conjunxit.

Beroſus lib. 5. Iuſtinus 1. Diodorus 3. Metaſthenes, Caſsiodorus, Euſebius, Iornandes.

Qui ſucceſſit huic Aralius, ingenio quidem & ſtudio militari clarus fuiſſe traditur; quid autem geſſerit, non eſt proditum literis.

Beroſus lib. 5. Euſebius, Caſsiodorus, Metaſthenes, Auguſtinus lib. 18. cap. 3. de civitat. Iornandes.

Alter ab eo Baleus, quamplurimas gentes domuit, ſuoſque fines ad Iudæam uſque produxit, ideoque Xerxes fuit cognominatus, hoc eſt, victor & triumphator, ſeu bellator.

Beroſus lib. 5. Euſebius, Caſsiodorus, Metaſthenes, Auguſtinus, Iornandes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Armatrites, nonus, voluptatibus & otio planè fuit addictus.

Herodotus lib. 5. Caſsiodorus Armametrem vocat. Auguſtinus lib. 18. cap. 3. Iornandes.

De Belocho, decimo, nihil traditur, niſi quod auſpicia curavit, & divinationes.

Metaſthenés Priſcum nominat. Auguſtinus lib. 18. cap. 3. Iornandes.

Baleus, undecimus, alteram à Semiramide laudem habet virtutis & induſtriæ militaris, & doctorum hominum ſcriptis valde celebratus fuiſſe dicitur.

Beroſus. Metaſthenes. Auguſtinus lib. 10. cap. 4. Caſsiodorus. Iornandes.

Alcadas, duodecimus, ocium & vitæ tranquillitatem ſecutus fertur, eò quòd ſtultum eſſe duceret, multis fatigari laboribus, & variis implicari curis, amplificandi regni cauſa: quoniam ea res ad nullam hominum ſalutem & utilitatem, ſed ad detrimentum potius atque ſervitutem pertineret.

Beroſus. Metaſthenes, Caſsiodorus, Iornandes.

Qui hunc excepit, Mamitus, decimus tertius, belli curam atque laborem in ſuis iterum excitavit, ejuſque fuit ſuſpecta potentia Syris & Ægyptiis.

Beroſus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Beroſus. lib. 5. Metaſthenes, Augu-ſtinus lib. 18. cap. 7. Iornandes.

In Mantaleo, decimoquarto, nar-randi deficit argumentum.

Metaſthenes. Caßiodoro dicitur Ma-chaleus. Iornandes.

Sphæri, decimiquinti, magna dici-tur fuiſſe virtus atque prudentia.

Metaſthenes, Auguſtinus lib. 18. cap. 8. Iornandes.

Mameli, decimiſexti, nullum facinu[s] commemoratur.

Metaſthenes, Iornandes.

Sub Spareto, decimoſeptimo, pro-ditum eſt, paſſim accidiſſe miranda.

Caßiodoro hic Sputaethus dicitur. Ior-nandes.

Qui fuit decimusoctavus, Aſcata-des, omnem Syriam ſuæ ditionis fecit.

Iornandes, & alij.

Et hactenus quidem is, qui circum-fertur, Beroſus: de quo quidem ſcripto-plerique omnes valde dubitant, & adulterinum eſſe putant: ſed quoniam aliis monumentis hac in parte deſti-tuimur, hunc ordinem ſequimur.

Beatus Rhenanus rerum Germanicar. lib. 3. Ludovicus Vives commentario in Auguſtin. de civitate Dei, cap. 4. lib. 7. Caſpar Peucerus in Chronico, Gulielmus Cambdenus in ſua Britannia, alii

qu[i]

que plurimi adulterinum cenſent Beroſi ſcriptum. Videatur præterea Caſparis Varrerii cenſura de Beroſo Romæ excuſa.

Ab aliis deinde reges viginti numerantur ad Sardanapalum uſque, trigeſimum octavum Aſſyriorum regem.

Metaſthenes. Manetho. Caßiodorus. Euſeb. Hernandus.

Fuit hic omnium hominum longè effœminatiſſimus: inter mulierculas perpetuò deſidens, colum & lanam tractabat, adeò totus immerſus voluptatibus, ut vix unquam ſui conſpectum præberet. His rebus alienati ab eo duo quidem ejus præfecti, Belochus Babyloniæ, Arbaces autem Medorum, facta conjuratione, cum turpitudinem ejus atque mollitiem vulgo traduxiſſent, bellum fecerunt. Ipſe *cum* ſuo *ſemiviro comitatu*, vix tandem progreſſus in aciem, re malè geſta profugit in regiam, & conſtructa pyra, ſe divitiaſque omnes in ignem abiecit, hoc uno facto virum imitatus, ut quidem ait

Cicer. in Parad. Virgil. 4. Æn. De Sardanapalo Iuſtinus lib. 1. Velleius lib. 1. Athenæus lib. 12. 6. 12. Oroſ. lib. 1. cap. 19. Auguſtinus lib. 3. cap. 20. de civitate Dei. Cicero 5. Tuſcu. quæſt. Ovid. in Ibin. Iornandes lib. 1. Suidas in voce Sardanapalus, & κονοσκογκόλοςΘ.

Con-

Conſtantinus Manaſſes in Annalibus [illegible] interitu Sardanapali variat.

Hi duo præfecti monarchiam po[illegible] inter ſe partiuntur, & Belochus quide[illegible] Babylonis, Arbaces vero Medoru[illegible] atque Perſarum rex factus eſt.

Arbaces hic Iuſtino Arbactus dic[illegible] tur lib. 1. Oroſio lib. 2. cap. 2. Arbatu[illegible] Velleio mendosè Pharnaces pro Arbace[illegible]

Fuit ergo Sardanapalus Aſſyrioru[illegible] rex poſtremus, in eo quidem ordine [illegible] quum ad mille trecentos annos [illegible] Monarchia ſtetiſſet: nam plerique re[illegible] ges omnes diutiſſimè vixerunt.

Iornan. 1240. *annos numerat.*

Belochus, quadrageſimus nonu[illegible] aut ſi magis libet, primus Aſſyrioru[illegible] rex, in nova monarchia, Manahe[illegible] regem Iſraelis, vectigalem ſibi fecit[illegible] hunc ſcriptura ſacra non Belochum[illegible] ſed Phul appellat.

4 *Regum* 15. 1 *Paralip.* 5. *Meta[illegible] ſthenes.*

Ei ſucceſſit Phul Aſſur, cognomen[illegible] to Tiglath Pilleſſer, qui urbes aliquo[illegible] Iudææ cepit, & populum in Aſſyrio[illegible] captivum abduxit: hunc ipſum Ti[illegible] glath, Achas rex Iuda, ſub quo vixi[illegible] Eſaias, de auxiliis interpellavit ad[illegible] verſus regem Syriæ, eique dona miſit[illegible]

4 *Reg.* 15. 1 *Paral.* 5. 2 *Paral.* 28[illegible]

Eſai[illegible]

Eſaiæ 7. & 9. hoc fœdus vehementer diſſuadetur.

Tiglath regem ſecutus eſt Salmanaſſer, qui Samariam urbẽ poſt trium annorum obſidionem cepit, & Hoſeam regem Iſraelis unaque populum abduxit, & per ſuam ditionem illis domicilium attribuit, etiam in Medis, ut ait ſcriptura: Vnde quidam colligũt: ipſum imperaſſe quoq; Medis.

Tobiæ 1. 4 Reg. 18. Ioſephus lib. 9. cap. 13. & ſeqq.

Eum excepit Sennacherib, qui Ninivem urbem inhabitavit: Ezechiam regem Iuda mulctavit pecuniis, ac deinde cum ingenti exercitu Hieroſolymam obſedit; & miſſis legatis populum ad defectionem hortabatur, & regem, qui auxilium à ſuo Deo ſperaret, irridebat: ſed non tulit impunè: nam percutiente angelo Dei, deſideravit una nocte ad centum octoginta quinque hominum millia, quod Ezechiæ regi paulò antea per Eſaiam Deus confirmaverat.

4 Reg. 18. 4 Reg. 19. 2 Paralip. 32. Siracidæ 48. Eſaiæ 37.

Deinde domum reverſus, à ſuis ipſe liberis fuit interfectus.

Ioſeph. lib. 10. Antiquitatum Iudaicarum cap. 1. & 2.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Huc uſque Babylonii, poſt debella-tum Sardanapalum, Aſſyriis parue-runt: cum autem Sennacherib tan-tam, ut diximus, calamitatem ad Hie-roſolymam accepiſſet, neque multò poſt à ſuis filiis eſſet trucidatus, magna fuit inſecuta rerum mutatio, & divi-ſum eſt regnum; nam qui eam cædem fecerant, duo fratres Adramelech & Saraſar, profugerunt quidem, ſed ni-hilominus vim & arma pararunt in fratrem Aſſaradonem, qui poſt necem parentis regnum occupaverat, cum antea quoq; per abſentiam illius rem-publicam geſſiſſet.

4. *Reg*. 19. *Eſa*. 37. *Metaſthenes.*

Hanc adeptus rei bene gerendæ Merodach Babyloniæ præfectus deſci-vit, & indicto bello, cum vicinas un-dique gentes, partim gratia partim vi paulatim ad ſe traduceret, duodecimo demum anno ſui regni devicto Aſſa-radone, totum Aſſyriorum imperium Babyloniis adjunxit, & XL. poſt annis regnavit.

4. *Reg* 20. 2 *Paralip*. 32. *Metaſthe-nes. Eſaias c*. 39. *Ioſeph.*

Ab hoc nonnulli ponunt Benme-rodach & Nabuchodonoſor, ejus no-minis primum: ſed quia literæ ſacræ nihil ea de re produnt, nec aliis teme-

re

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

rè poteſt adhiberi fides, eum Nabuchodonoſor, de quo ſcriptura ſacra plurimam mentionem facit, proximum à Merodach numerabimus. Is ergò ſtatim à primis annis bellum fecit Ægyptiis, & regionem omnem, quæ eſt inde ab Euphrate uſque ad Peluſium, illis ademit.

Metaſthenes. Peluſium nominatur à Suida clavis Aegypti, & ingreſſus & exitus.

Iojachim regem Iuda vectigalem ſibi fecit, & octavo ſui regni anno filium Iechoniam regem unà cum præcipuis viris & artificibus, non tantum urbis Hieroſolymæ, ſed totius quoq; regionis Babylonem captivos abduxit.

4. *Reg.* 24. *Ieremiæ* 46. *Ioſeph. lib.* 10.

Anno XVIII ſui regni Hieroſolymam obſeſſam per biennium cepit, ac paulo poſt diripuit, incendit, muros diruit, potiſſimam populi partem captivam abduxit, regem Zedechiam exoculavit, filios illius atque proceres interfecit. Hanc verò calamitatẽ Hieremias anno primo regni Nabuchodonoſor prædixerat: ab hoc quidem tempore numerandi ſunt anni ſeptuaginta captivitatis Babylonicæ.

4. *Reg.* 25. 2. *Paral.* 16. *Ioſephus lib.* 10. *cap.* 1.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Ad annum circiter XXIIII ſui regni, Nabuchodonoſor, devictis Amonitarum & Moabitarum regibus, exercitum duxit in Ægyptum, & occupata regione tota, MONARCHIAM poſt inchoavit.

Ierem. ultimo. Ierem. 25. Ierem. 4

Altero anno Monarchiæ, ſicut noſtri temporis viri docti rationem putant, per ſomnium vidit ſtatuam ingentem, cujus erat caput aureum, pectus unà cum brachiis argenteum, venter & femora ex ære, crura ferrea, pedum pars aliqua ferrea, pars autem fictilis. Expergefactus, cum non recordaretur ſomnii, & tamen valde eſſet attonitus, convocatis ariolis & divinatoribus mandat, ut quale fuiſſet ſomnium, explicarent: niſi facerent, capitis pœnam denunciat. Ea re cognita Daniel adoleſcens, qui cum reliquis fuerat captivus eò deductus Hieroſolymз, nunciabat, ſe poſſe regis deſiderio ſatisfacere: productus incepit, & primò quidem, quid ſomniarit, oſtendit, deinde, quid ſibi vellet ſomnium, interpretatur; & ſtatuam illam ſignificare dicit quatuor orbis imperia ſumma, quæ ſint ordine ſucceſſura: & ad ipſum regem oratione converſa. Tu, inquit, quem ſummam

poten-

potentia Deus ornavit, atque gloria, cui dedit imperium in omnes homines, & beſtias agri, volucreſque, tu nimirum es illius ſtatuæ caput aureum. poſt te regnum aliud orietur argenteum, videlicet deterius, quam ſit hoc tuum: deinde tertium aliud, æreum, quod longè latèque dominabitur: regnum verò quartum erit ferreum. Nam ſicut ferrum comminuit & perdomat omnia, ſic etiam quartum & poſtremum illud, reliqua omnia confringet, ſibique ſubjiciet.

Lutherus. Funccius & alii in Chronologiis. Dan. 2. Ioſeph. Antiquit. Iudaicar. lib. 10. *cap.* 11. *Doctrinam hanc de quatuor orbis terrarum catholicis imperiis ſeu monarchiis, poſt Rabbinos impugnavit Iohannes Bodinus Gallus, in ſua hiſtorica Methodo, cui præter alios reſponderunt Matthæus Dreſſerus, Andreas Francoberg. & Ioannes Pappus.*

Hoc igitur primum eſt & inauditum antea vaticinium de quatuor Imperiis, quod nobis eſt per Danielem divinitus patefactum, res planè digna quæ memoriæ tota commendetur, quia temporum omnium hiſtoriam ad finem uſque mundi paucis complectitur, ut poſtea ſum dicturus: nunc ſatis eſt videre, hoc primum tempore

DEVM aperuiſſe nobis imperiorum or-
dinem ac viciſſitudinem.

Quanta verò fuerit potentia Na-
buchodonoſor, magis etiam perſpi-
cuum eſt ex eo loco Danielis, ub
ſcriptura comparat eum arbori, qua
ad cœlum uſque pertingat, quæ totum
orbem terrarum velut obumbret, cu-
jus folia ſint longè pulcherrima, &
fructus omnium uberrimus, quo ſa-
ginetur, & pingueſcat, quicquid e
animalium, cujus in frondibus atque
ramis omne genus volucrum nidificet
& quieſcat.

Daniel. 1.

DE

PRIMA MONARCHIA.

EST igitur hæc PRIMA MO-
NARCHIA: quæ ſicut hoc re-
ge vehementer aucta fuit, &
ad ſummũ educta faſtigium
ita quoque deſiit, ac planè deleta fu-
in ipſius nepotibus, quemadmodum
per Danielem Deus, alioſque Prophe-
tas denunciaverat. Regnavit Nabu-
chodonoſor annis XLIII.

Ioſephus contra Appionem lib. 1. *c.*
Ant. Iud. lib. 10. *cap.* 12. *Metaſthen*

45.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

45. ei aſsignat, aſſumpto biennio, quo patris in imperio conſors fuit.

Quàm horrendo ſpectaculo Deus & exemplo ſuperbiam ejus, ut Daniel ait, ſit ultus, operæ pretium eſt, ut cum omnes mortales, tum reges inprimis ac viri principes diligenter legant, & conſiderent, quo videlicet majeſtatem divinam revereantur, & officium ſuum erga populum ſibi commiſſum faciant.

Daniel 4. & 5. 6. Ioſ. Antiquit. lib. 10. cap. 12.

Succeſſit ei filius Evilmerodach. Is regnavit annis triginta, & ſucceſſorem habuit Aſſur, qui tribus annis præfuit. Hunc excepit Labaſſardach, ſeptem annorum rex. Ab hoc imperii ſummam obtinuit Balthaſar annis quinque.

4. Reg. 25. Ierem. ultimo. Metaſthenes, & poſt eum autor hiſtoriæ ſcholaſticæ Petrus Comeſtor. Vide Ioſeph. Antiquitatum Iudaicarum lib. 10. cap. 13. & lib. 1. contra Appion.

Ad hunc modum eos nonnulli recenſent: verùm ætatis noſtræ viri docti, his duobus omiſſis, ab Evilmerodach rege numerant Balthaſarem filium, eumque per annos quatuordecim regnaſſe ferunt: quod quidem ne-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ceſſe eſt, ut conficiantur anni ſeptuaginta, quibus apud Babylonios captivus fuit populus Iudaicus: cum hujus captivitatis initium ſumatur ab anno decimonono regni Nabuchodonoſor.

Philippus Melancth. & alii.

Qui rationem hanc ſequuntur, & duos illos reges, de quibus dixit, prætermittunt, ſcripturæ veſtigiis inſiſtunt, & Hieremiæ præſertim teſtimonio, qui futurum prædixit, ut Iudæi ſervirent regi Babel, ejuſque filio filiique filio: ſed hic liberum ſit ſuum cuiq; judicium. Balthaſar autem, ut ait ſcriptura, poſtremus fuit Babyloniorũ rex, in eoq; pariter omnes cõſentiunt.

Ierem. 5. cap. Dan. 5. Ioſeph. Antiquit. lib. 10. *cap.* 33.

Iam, quomodo capta ſit Babylon, non ab uno deſcribitur: quomodo autem imminentem regi calamitatem & jam præſentem, Deus illi & denunciaverit, Daniel commemorat; & interfecto rege, ſummam Imperii translatam eſſe dicit ad Darium, Medum, tum ſeptuaginta duo natum annos.

Xenophon. lib. 7. παιδ. *Daniel cap. 5. Ioſeph. Antiquit. lib.* 10. *cap.* 13.

Hic Darius à ſcriptoribus vocatur Cyaxares, fuitque filius Aſtyagis, quem Daniel Aſſuerum vocat, octavi Me-

dorum

dorum regis : & cum ſobolem maſculam non haberet, filiam ſuam in matrimonium dedit Cyro Perſæ, ſororis filio : & bello laceſſitus à rege Aſſyriorum, in auxilium accerſivit Cyrum, qui profectus eò cum copiis, & factus Imperator totius exercitus, feliciter rem adminiſtravit, urbe capta potentiſſima. Poſt hanc victoriam non ampliùs anno Darius vixiſſe traditur.

Herodotus lib. 1. Xenophon lib. 5, & 8. παιδ. Dan. 8. Dan. 9.

Et hoc quidem tempore, quum capta Babylone Darius adhuc viveret, jamque per annos ferè ſeptuaginta populus Iſraëliticus eſſet in Babylone captivus, Danieli, revolventi Hieremiam, ejus captivitatis prænuncium, & precanti, Deus multo majora patefacit, & non ſolùm inſtare liberationem confirmat, ſed quo tempore ſit etiam venturus Meſſias, qui pro peccatis hominum ſatisfaciat oſtendit.

Ierem. 25, & 29. Dan. 9.

A morte Darii ſumma rerum ad Cyrum generum delata fuit : & hoc quidem eſt alterius initium Monarchiæ. Iam enim & Aſſyriam & Mediam & Perſiam ſolus Cyrus obtinebat ad Ionium uſque mare, ſicut Thucydides ait, cum ante captam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Babylonem prælio cæpiſſet Crœſum Lydiæ regem potentiſſimum.

Thucyd. lib. 5. Herodot. lib. 1. Iuſtinus lib. 1. Oroſius lib. 2, cap. 6. Suida in voce Crœſus.

SECVNDA MONARCHIA.

EST ergò Cyrus Perſarum rex primus, & autor ſecundæ Monarchiæ.

Devictis Babyloniis, bellum geſſit cum Scythis, eoque profectus ipſe cum exercitu, circumventus tandem fuit per inſidias, & interfectus, princeps laudatiſſimus.

Iuſtinus lib. 1. Val. lib. 9. cap. 8. Oroſ. lib. 2. cap. 7. Frontinus Statagem. lib. 1. cap. 5.

Initio ſui regni, poſt captam Babylonem, populo Iudaico permiſit, ut ex captivitate domum reverſi, templum ac urbem Hieroſolymam reædificarent, ad eamque rem ſumptum liberaliſſimè ſubminiſtrari juſſit.

2. Paralip. 36. lib. 1. Eſdræ, c. 1. l. 3. Eſdræ, c. 2. Ioſeph. Antiquit. l. 11. c. 1.

Hoc ipſum Deus, per Eſaiam, ſæculis aliquot ante, quàm naſceretur ille, prænunciaverat nominatim.

Cap. 44. & 45.

De

De animorum immortalitate diſſerentem ad filios ante mortem, Xenophon introducit; ut eſt apud Ciceronem, qui locum illum eleganter, ut omnia, vertit. Ad ſeptuageſimum annum Cyrus pervenit: regnavit annis triginta, quum quadraginta natus regnare cœpiſſet.

Xenoph. lib. 1. Cicero in Catone Major.

Filius ei fuit Cambyſes, quem domo proficiſcens in bellum Scythicum, regno præfecerat. Is, abſente & occupato patre, cepit Ægyptum: bello quidem egregius, ſed alioqui vitioſus, & patris virtutem minimè repręſentans. Inter alia turpiter immaniterque facta, fratrem quoque ſuum inſidiosè necari juſſit.

Herodot. lib. 3. Iuſtinus lib. 1.

In iis libris, quos de legibus Plato conſcripſit, valde Cyrum in eo peccaſſe dicit, quod molliter filios inter fœminas educaſſet, qui grandiores facti, & ab aſſentatoribus corrupti, quum ipſorum auribus plerique ſervirent, mortuo parente, vitæ periculum alter alteri crearint.

Iuſtin. lib. 3.

Cambyſi ſecundo Perſarum regi, qui poſt mortem patris non diu ſuperſtes fuit, Darius ſucceſſit filius Hyſtaſpis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ſtaſpis. Et quoniam à morte Cyri, a poſt tantam exercitus calamitatem nonnulli populi, & in his Babylonii à Perſico regno defecerant, ſtatim a initio principatus arma ſumpſit, & imperio ſuo rurſus illos adjunxit capta quoque Babylone poſt longam obſidionem opera Zopyri.

Herodot. lib. 3. Iuſtinus lib. 1. Plutarchus in Apoph. Suidas in voce Zopyrus.

Bellum deinde ſuſcepit in Athenienſes, qui ſubitò collectis copiis, neque Lacedæmoniorum expectatis auxiliis ad decem millia hominum, ingentem illius exercitum, ad Marathonem duce Milthiade fuderunt.

Herodot. 6. Plato in Menexeno, Plutarchus in Ariſt. Plutarchus pugnam Marathoniam ferè à trecentis hiſtoricis deſcriptam eſſe affirmat.

Cogitabat redintegrare bellum Darius: verum in ipſo conatu mortuus filium habuit ſucceſſorem Xerxem, qui decimo anno, quemadmodum Thucydides ait, poſt prælium illud ad Marathonem, innumerabili cum exercitu venit, ut Græciam omnem ſibi ſubjungeret. Itaque rei gerendæ ſumma, de communi conſenſu fuit demandata Lacedæmoniis, quod ii to-

tius

[...]ius Græciæ plurimum tunc poterant: Athenienſes verò, ſecuti conſilium Themiſtoclis, urbe deſertâ, ſuiſque [li]beris & uxoribus huc illuc depoſitis, [n]aves conſcendunt, & hoſtem ad Sa[l]aminem inſulam prælio vincunt.

Thucyd. lib. 1. Herodotus lib. 8. Dio[d]orus lib. 11. Oroſius lib. 2. cap. 10. Plu[t]archus in Themiſtocle. Cornelius Ne[p]os in vita excell. Imp. Gell. lib. 17. [c]ap. 12.

Ea victoria toti Græciæ fuit ſaluta[r]is: nam terra quoque profligatus, [t]urpi & infelici fugâ domum Xerxes [r]evertit, & Græci quidem etiam poſt [d]iſceſſum illius: Verum Athenienſes, [q]ui claſſem haberent, ad quadringen[t]as circiter naves, profecti longius, & [i]nſecuti, Seſtum oppidum in Helle[ſ]ponto, quod Perſæ tenebant, capiunt, [&] ibi peracta hyeme reverſi domum, [ſ]uas uxores atque liberos recolligunt, [&] urbis, quam hoſtis captam incen[d]erat, mœnia reſtaurant, portumque [m]uniunt. Bellum hoc Perſarum, vel [u]t Thucydides vocat, Medorum, eo[d]em ferè tempore fuiſſe ſcribit Cicero, [q]uo bellum Volſcorum, cui Coriola[n]us exul Romanus interfuit. Id autem [i]ncidit in annum urbis conditæ [C]CLXVI.

Thucyd.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Thucyd.lib.1. In Bruto & Lælio. Pl
tarch. in Coriolano. Dionyſ. lib. 8. P
nius de viris illuſt.

Perſicum illud bellum deſcripſit H
rodotus, Thucydide prior. Eum Cicer
vocat patrem hiſtoriæ, ſed innumer
biles apud eum fabulas eſſe dicit.

Lib. 7.8.9. Lib. 1. de legibus. Ext
liber Plutarchi περὶ κακοηθείας Ἡρ
δότου, *ſed huic reſponderunt Henric*
Stephanus, & Ioachimus Camerariu
VV. CLL. videatur Andreas Alciat
præfatione in Tacitum, & Ludovicus V
ves lib. de cauſsis corruptarum artiu

Munitionem hanc Athenienſiu
indignè quidem ferebant Lacedæm
nii, ſed cum aliud non poſſent, muſſa
bant. Conjunctis etiam viribus, tu
ipſi reliqui omnes, Athenienſes Cy
priam capiunt & Byzantium urbem
quam Perſæ tenebant.

Erat tunc inter alios Lacedæmonio
rum duces Pauſanias, qui convictu
proditionis, cùm domum rediiſſet, &
obſeſſus in quodam aſylo, fame fu
enecatus. Themiſtocles etiam accuſa
tus, hoc nomine profugit.

Thucyd. lib. 1. Cornelius Nepos in vi
ta excellentium Imperatorum.

Multis deinde variiſque bellis & di
ſidiis jactata Græcia fuit, partim exter
mi

nis, partim civilibus, quæ Thucydides obiter exponit; ſed tandem quinquageſimo anno poſt Xerxis è Græcia diceſſum, ut poſt Thucydidem ait Cicero, bellum illud ingens natum eſt, quando Peloponneſus totus conjuravit in Athenienſes, quorum in eo bello duxerat Anaxagoræ Philoſophi diſcipulus Pericles, quem dicendo fulgurare, tonare, permiſcere Græciam ait Ariſtophanes, nam iidem erant olim & virtutis & eloquentiæ magiſtri.

Ariſtoph. in Achornenſibus actis 2, ſcena 5. Repetit hoc ex Ariſtophane Cicero in Oratore. Habet eundem loſum Plinius, lib. 1, Epiſtola 20. ad Cornel. Tacitum.

Ex altera parte ſummæ rei præfectus fuit Archidamus Rex Lacedæmoniorum.

Periclis erat æqualis & ęmulus Thucydides, qui & bellum illud deſcripſit.

Thucydides hiſtoricus non idem eſt cum hoc Periclis æmulo, ut Xylander vir judicii & doctrinæ laude excellentiſſimus ad Plutarchi Periclem annotat.

In prætura collegam Pericles habuit Sophoclem, Poëtam Tragicum, ut Cicero narrat.

1. *Offic.*

Nunc ad Xerxem revertamur. Is, re malè

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

malè geſta, cum in magnum conter-ptum veniſſet, à ſuis eſt interfectus.
Diod. lib. 11. Iuſtin. l. 3. Oroſius l. 2, c.

Ei ſucceſſit filius Artaxerxes Lon-manus. Ad hunc, Themiſtocles ex- de quo paulo ante diximus, profug- ibique vitam finiit, ſepultus Magneſi-
Plutarchus in Themiſtocle, Corneli- Nepos in vitis Imperatorum excell. (cero in Bruto, & Lælio. Valerius Ma- autem lib. 5, cap. 3. & lib. 8, cap. 1 Themiſtoclem ad Xerxem fugiſſe ſcrib-

A Longimano regnavit Darius N- thus, qui Xerxis filiam Paryſatida, A- taxerxis Longimani ſororem, habu- in Matrimonio, & regnarunt ante eum Longimani filii legitimi.

In hujus regnum incidit illud, quo diximus, bellum Peloponneſiacum.
Belli Peloponneſiaci tempus Plini- lib. 30, cap. 1. refert ad Olymp. octoge- mæ primæ annum quartum. Aulus Ge- lius verò lib. 17, cap. 21. ad primu- Olymp. 89 refert. Diodorus Siculus co- locat id bellum in annum urbis condi- 323. id eſt: in Olympiad. 87, annu- tertium.

Et Athenienſes quidem, licet ſa- impediti eſſent, tamen ejus belli ann- quarto, ſicut Thucydides ait lib. 3. cla- ſem in Siciliam miſerunt, verbo qu- den-

dem, ut Leontinis adeſſent contra Sy-racuſanos, revera autem, ut inſulam illam ſuæ ditionis efficerent, quò ſic poſſent commodiùs perdomare Græ-ciam, cumque ſubinde reverterentur, & factiones alerent, Hermocrates Sy-racuſanus author fuit Siculis, ut omni depoſita ſimultate, pacificarent: nam Athenienſes ipſorum omnium liberta-ti tendere inſidias. Itaque perſuaſit, quod fuit ejus belli anno ſeptimo.

Tribus pòſt annis, pacem Athenien-ſes & Peloponneſiaci faciunt in annos quinquaginta, ſed non totum ſepten-nium ea pactio duravit. Tunc enim hoſtiliter multa fieri cœperunt: licet non planè ſublata pax eſſet, ac ſubin-de per inducias reſarcirentur offenſio-nes; tamen anno decimo ſeptimo rur-ſus ad arma ventum eſt totis viribus, duravitque bellum hoc alterum annis decem: Tunc Athenienſes denuò claſ-ſem ornatiſſimam in Siciliam mit-tunt. Primi duces erant inter alios, Alcibiades & Nicias. Et hic quidem, concionibus aliquot habitis, naviga-tionem valde diſſuaſit: Alcibiades verò contrà. Siculis opem ferebant Pelo-ponneſiaci: tandem in portu Syracu-ſano Athenienſes cum hoſte confli-gunt, ſed poſt ancipitem ac ſubinde

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

variantem fortunam profligati fue-runt omnes, atque conciſi. Intereà La-cedæmonii, ſociique, Darium regem Perſarum in Athenienſes fœdere ſibi conjungunt. Darii legatus erat Tiſſa-phernes.

Thucyd. lib. 6. *Diod. Sicul. lib.* 13. *Thucyd. lib.* 8.

Cæterum poſt Codrum, Polydorum Spartanum, & Ariſtomenem Meſſe-nium, hi ferè numerantur præcipui, maximeque clari Græcorum duces: quorum alii de tota Græcia, alii de ſua quiſque patria bene meriti ſunt: Mil-tiades, Leonidas, Themiſtocles, Peri-cles, Ariſtides, Pauſanias, Xantippus, Leorychidas, Cimon, Conon, Epami-nondas, Leoſthenes, Aratus Sicyonius, Philopœmen. ex iis plerique fuerunt juſſi tandem exulare.

De his Græciæ luminibus videantur paſſim Xenophontis, Thucydidis, Pauſa-niæ, Plutarchi aliorumque hiſtoriæ, in-primis verò liber Cornelii Nepotis ſive Æmilii Probi de vita excellentium Im-peratorum.

Portum Syracuſanum Cicero deſcri-bit, in eumque ſolam Athenienſium claſſem, poſt hominum memoriam invaſiſſe trecentis navibus, victam au-tem atque ſuperatam in eo ipſo portu,

loci

ci ipſius portuſq; natura; & tunc pri-
ùm opes ipſius civitatis victas, com-
inutas atque depreſſas, & nobilita-
s, imperii, gloriæ, naufragium fuiſſe
ctum, dicit.

Cicer.in Verr.lib.5. Meminit Q.Fab. Maximus, oratione quæ apud Livium xtat lib.20.

Siciliam in circuitu patere, quantum avis magna poſſit obire intra dies cto, & à continenti diſtare Thucydies ait circiter viginti ſtadiis.

Thucyd. lib. 6.

Dario filii erant duo, Artaxerxes Mnemon, & Cyrus, quorum ille moruo parenti ſucceſſit, Cyrus autem Ioiam Lydiamque tenebat: ſed ſorte ſua on contentus, fratri regi bellum fecit, eoque victus fuit & occiſus.

Xenophon lib.1. ἀναβα. Diod.lib.14. lutarch.in Artaxerxe. Oroſius l.2.c.18.

Cyrum hunc minorem M. Portius Cato, regem Perſarum, ut eſt apud Cieronem, præſtantem ingenio virum, tque imperii gloriam vocat. Laudat tiam ex Xenophonte, propter ſtuium agriculturæ: nam ei Xenophon c militavit & fuit familiaris, ideoque oſt ab Athenienſibus, qui Mnenoem habebant amicum, pulſus fuit in xilium.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

A Mnemone regnavit Ochus, ex tribus natu minimus filius.

In Catone Majore. Xenophon Oeconom. & lib. 3. ἀναβα.

Hunc excepit Darius, poſtremus. Ei bellum fecit Alexander, Philippi Macedonum regis filius, qui Thebis everſis, & pacata Græcia, in Aſiam contendit, & tribus præliis Darium ſuperavit, capta illius & matre, uxore & filiabus.

Adrianus lib. 3. Pauſan. in Bœotic. Iuſtinus lib. 11. Oroſ. lib. 3, cap. 16.

Ingentes quidem conditiones, regni partem ad Euphratem uſque, Darius ei deferebat, ſed ille reſpuit, neque deſtitit antè, quàm illum expugnaſſet. Cum enim pacem obtinere Darius his conditionibus non poſſet, tertium bellum inſtaurat, educto validiſſimo exercitu, rurſus profligatur, inque fuga trucidatur à ſuis: cum eoque Perſicum imperium, quod annis ſteterat ducentis & amplius, deletum fuit.

Diod. lib. 17. Curtius lib. 5. Strabo lib. 16.

De Alexandro Magno ejuſque rebus toto Imperii tempore geſtis, videatur Plutarchus in vita. Diodorus Siculus lib. 16. Q. Curtius, Arrianus, Iuſtinus

Ioan.

*annes Monachus, & omnibus his recen-
or Galterus Poeta in Alexandreide.*

His tantis victorijs in ſuam ditio-
em perduxit Alexander, quicquid eſt
rè terrarum ad orientem ſolem, & in
uropam ex Aſia tranſportavit imperij
mmam, & tertiam conſtituit Mo-
archiam.

TERTIA MONARCHIA.

POST etiam in India belligera-
vit, ſed quæ hominum eſt in-
firmitas, tantam fortunæ be-
nignitatem & indulgentiam
oderate ferre non potuit; & cum in-
lenter multa faceret, ſeque pro nu-
ine vellet propemodum adorari, Ba-
ylonem ubi veniſſet, febri, vel, ut
onnulli tradunt, veneno fuit extin-
us, cum annorũ eſſet triginta trium,
annos regnaſſet duodecim.

*Diodor. lib. 17. Arrianus lib. 3. Cur-
ius lib. 8. Iuſtinus lib. 12. Videatur Plu-
rchus in Alexandro. Diodorus Sicu-
s lib. 16. Arrianus lib. 7. Curtius lib.
o. Iuſtinus lib. 12. Oroſ. lib. 3. cap.
o. Zoſimo lib. 1. Meminit liber 1. Mac-
hab. cap. 1.*

Vitæ finem ei prædixerat Calanus

Indus, ut ait Cicero, quum enim con-
ſcenderet in rogum ardentem, & Ale-
xander eum rogaret, ſiquid vellet, ut
diceret: Optimè, inquit, propediem te
videbo. Paucis poſt diebus mortem
obijt Alexander.

*Cicero Philip. Plutarchus in Alexan-
dro nonnihil variat. Meminit Arianus
lib. 7. Valerius Max. lib. 1. cap. 8.*

Interitus ejus ad centeſimam deci-
mam quartam ponitur Olympiadem.
Vrbis autem Romanæ conditæ anno
quadringenteſimo nono, trecentis ni-
mirum & viginti duobus annis ante
natum Chriſtum.

*Funccius & Chytræus obitum Ale-
xandri M. ponunt ad annum V. C. 42[illegible]
Bucholcerus & Beroaldus ad annum 42[illegible]
Cenſeo igitur, in Sleidano eſſe mendum,
& ſcribendum, anno quadringenteſimo
nono. Videtur idem cum Livio congruere
lib. 9. Papirio Dictatore.*

Bonarum artium inprimis amans,
& in homines doctos fuit liberaliſſi-
mus, eoque nomine multorum cele-
bratur monumentis. Homeri poema
ſibi familiariſſimum habebat: & quan-
quam ſcriptores multos rerum ſuarum
ſecum habuiſſe dicitur, tamen cum in
Sigeo ad Achillis tumulum aſtitiſſet. O
fortunate, inquit, adoleſcés, qui tuę vir-
tu-

utis Homerum præconem inveneris.

Plin. lib. 7. cap. 19 Dion. Chryſoſto-nus de regno lib. 2. Cicero pro Archia. l. Vopiſcus in vita Probi. Imp. Sym-nachus lib. 9. epiſtola 67.

Etenim ſicut ab Apelle potiſſimum ingi & à Lyſippo fingi, ſic etiam ab s tantum celebrari volebat, & poſte-itatis memoriæ commendari, qui in pſo laudando propriam ingenii glo-iam conſequi poſſent.

Cic ad Lucerium lib. 3. Epiſt. 12. Plu-archus in Alexandro & de fortuna Ale-andri. Plinius lib. 5. c. 37, & lib. 3. cap. o. Horatius lib. 2. epiſt. 1. Apuleius lib. loridorum.

Ariſtoteli pręceptori negotium dedit nimalium deſcribēdi naturas, ad eam-ue rem aliquot hominum millia per ræciam Aſiamq; conſtituit, pecuarios, enatores, piſcatores, cetarios, aucupes, c id genus alios, qui de ſingulis illum docerent: ipſi verò ſcriptori præmium boris dediſſe traditur LXXX talenta, oc eſt, ut quidē ætatis noſtrę viri docti ationem ineunt: coronatorum aureo-um millia quadringenta octoginta.

Plin. lib. 2. cap. 15 Athenæus lib. 1. & Budæus de aſſe, lib. 2. Philippus Melan-hon in oratione de vita Ariſtotelis. Mat-hæus Hoſius lib. 3. rei nummariæ.

C 4 Xeno-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Xenocrati Philoſopho quinquagin per legatos talenta miſit, aureorum v delicet millia triginta: ſed illo recu ſante: quod tanta pecunia non ſibi d ceret opus eſſe, legatis reverſis, Qui inquit, nulloſne habet ille amicos, qu bus benefaciat?

Cicero Tuſc. 3. Plutarchus in Alexan dro, Diogenes Laërtius de vitis Phi lib. 4. Valer. Maximus lib. 4. cap. 3.

Primis annis, quum Ariſtotelis eſſ diſcipulus, ſummo ingenio, ſummaqu modeſtia præditum, poſtea vero quàm rex appellatus eſt, ſuperbum, crudelem immoderatum fuiſſe, ait Cicero.

Lib. 13. ad Atticum, Epiſt. 28. Me minit Livius lib. 9. Solinus cap. 12. Ci 3. Tuſc.

De ſplendore, delitijs & luxu Dari mira narrant ſcriptores: nam omn generis coquos, cupedinarios, fartore artifices, magiſtroſque gulę, & unguen tarios habebat in caſtris, ne quid a corporis voluptatem omninò deeſſe

Quantus etiam fuerit alioqui regum Perſarũ ſplendor & apparatus in quo tidianis epulis, non ab uno memori proditum eſt.

Athenæ. lib. 12. cap. 2. lib. 4. cap.

Solebant, ut ait Cicero, plures uxore habere: his autem uxoribus civitate

attri

attribuere, ut hęc mulieri redimiculum præberet, illa hunc, vel illum ornatum.

Verrina 5. Meminit ejuſdem moris Xenophon in ἀνάβασι, & Plato in Alcibiade priore.

Talem igitur, ut dixi, vitæ finem habuit Darius, & in fuga, cum aquam turbidam bibiſſet, & cadaveribus inquinatam, negabat unquam ſe bibiſſe jucundius, nec enim ſitiens unquam biberat.

Cicero 5. Tuſculan. quæſt.

A morte Alexandri, diviſa fuit imperij moles in proceres, Ptolomæum, Laomedontem, Antigonum, Caſſandrum, Leonatum, Eumenem, Pythonem, Lyſimachum, Antipatrum, Meleagrum, Seleucum: in his autem præcipui fuerunt Seleucus Syrię, Ptolomęus Ægypti, Antigonus Aſiæ minoris, Caſſander Macedonum Græciæq; rex deinde factus, oppreſſis omnibus Alexandri propinquis.

Oroſius lib. 3. cap. 23. Iuſtin. lib. 13. Pauſanias lib. 9. Oroſius lib. 3. cap. 23. Diod. lib. 20.

Lyſimachus, ille eſt quem Alexander iratus aliquãdo cõcluſerat cum leone, cum autem interfectam ab eo belluam audiſſet, magno habuit in honore.

Iuſtinus lib. 14. Curtius lib. 8. fabuloſum hoc putat & lib. 15. Plin. lib. 8. cap. 15. Valerius lib. 9. cap. 3. Plutarchus in Alexandro.

Cæterum inter eos, quos dixi modò ſucceſſores, eorumque filios atque nepotes, graviſſima bella fuerunt, ut fieri ſolet, dum ambitione depravatus animus quieſcere non poteſt, & aliena cum injuria ſuam potentiam augere ſtudet. Et his quidem bellis quoniam diuturna fuerunt, vehementer afflictæ regiones illæ omnes, in populi Romani ditionem paulatim venerunt, qui longè latèque rerum potitus, Quartam & poſtremam effecit Monarchiam, de qua nobis jam dicendum eſt.

Iulius Solinus cap. 14. Poſt Alexandrum qui fuêre, magis ad ſegetem Romanæ gloriæ, quàm ad hæreditatem tanti nominis ortos invenimus. Herodianus lib. 1. Qui Alexandro ſucceſſerunt, ita contumelioſè violenterque dominati ſunt, ut illius imperio grave dedecus conciliarint.

Cæterum, inter Ægypti reges, Alexandri ſucceſſores, numeratur Ptolomæus Philadelphus, admodum laudatus princeps: nam & pacem coluit, quantum in ipſo fuit, & artes libera-

les

es excitavit, conſtituit præmiis, & bibliothecam effecit luculentiſſimam, & Moſi libros atque Prophetarum in Græcam linguam juſſit converti.

Athen. lib. 2. cap. 5. Ioſephus Antiquit. Iudaic. lib. 12. cap. 2. Philo de vita Moſis lib. 2. Epiphanius libro de menſuris & ponderibus. Galenus lib. de natura humana. Zonaras tomo 1. Nicephorus lib. 4. cap. 4. Meminit Ammianus Marcell. lib. 22. Gell. l. 6. cap. 17. Auguſtinus lib. 18. cap, 42. de civitate Dei. Conſtantinus Manaſſes in annalib.

Romæ igitur urbis initium fuit, quo tempore Salmanaſſer rex, de quo ſupra dictum eſt, Aſſyriis imperabat, nimirum, anno primo ſeptimæ olympiadis, authore Plutarcho, conditi autem orbis anno ter milleſimo ducenteſimo duodecimo, cum fere annis quadringentis antè in Latio cœpiſſet regnare Æneas, à bello Trojano, quod Homerus ad poſteritatem tranſmiſit; de cujus quidem ætate, ſicut etiam patria, nihil certi, conſtat, niſi quod ante conditam urbem atque Romulum multis annis eum fuiſſe Cicero ſcribit.

De initio urbis Romæ & diſſentientibus ſcriptorum ſententiis videatur Plu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Plutarchus in Romulo, Solinus cap.1. Cameri in annotat. in Solin. Onuphr. lib. 1. Faſtorum. In Bruto. Herodotus Halicarnaſſaus lib. 2. Homerum & Heſiodum quadringentis non amplius annis ante ſua tempora vixiſſe teſtatur. Videatur præterea A. Gellius lib. 17, cap. 21. Solin. cap. 53. De patria Homeri habet Gellius lib. 3, cap. 12. & oratio Cicer. pro Archia.

Nullum verò ſcriptum exiſtit prophanum, illius poëmate vetuſtius: nam ſicut Horat. ait:

Vixere fortes ante Agamemnona
Multi: ſed omnes illacrymabiles
Vrgentur: ignotique longa
Nocte, carent quia vate ſacro.

Lib. 4. Ode 9.

Significat idem quoque Cicero, nec oratoris ullum extare veſtigium dicit ante Homerum.

Diverſum ab hac ſententia ſcribit Euſebius de præparatione Evangelica libro decimo cap. 3.

Tenuis autem, & propè deſpecta populi Romani fuit origo: ſed quia Deus ita conſtituit, ſicuti poſtea docebitur, in ſummam excrevit potentiam.

Cicero de conſolatione mortis: Dicuntur ea fere omnia à tenuibus initiis ſumpſiſſe exordium.

Prin-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Principiò, Reges ibi ſeptem imperarunt annis ducentis quadraginta quatuor.

Vide Livium lib. 1. Dionyſ. lib. 5. Meſſuam, Feſtum, Rufum, Eutrop. lib. 1. Oroſ. lib. 2, cap. 5. Iornandem, Solinum. Cauſam diverſitatis inter nos explicat Sigonius commentario in Faſtos & triumphos Rom.

Et ſexti quidem regis ætate, Servii Tullii, Solonem ac Piſiſtratum apud Athenienſes: Pythagoram autem in Italia floruiſſe, Cicero ſcribit, quo tempore Tarquinius Superbus fuit ejectus.

In Brut. 1, & 4, Tuſcul. quæſtionum. In Brut.

Athenas etiam, ait, regnante Servio Tullio ſtetiſſe jam ſupra ſeptingentos annos.

Profligatis regibus, ad binos conſules rerum ſumma delata fuit, quorum magiſtratus erat annuus.

Livius lib. 2. Florus lib. 1, cap. 9. Cicero de legibus. Ovid. 2. Faſt. Feneſtella c. 7. de magiſtratibus Rom. Eutropius lib. 1. Pomp. tit. 2. lib. 1. Digeſtorum.

Primus conſul, L. Iunius Brutus, quàm fuerat acer & induſtrius in profligandis regibus, & cõſtituenda libertate, tàm etiam erat vigilans & ſtrenuus in eadẽ cõſervanda. Quum enim

inter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

inter alios nobiles adoleſcentes Ro-
manos, ipſius quoque filii duo, Titu
& Tiberius, occulta tractarent conſi-
lia de reſtituendis Tarquiniis, re pe
indicium patefactâ, capitali ſupplici
palàm illos affecit.

*Livius lib. 2. Dionyſ. lib. 5. Plutar-
chus in Poblicola. Val. lib. 5. cap.
Oroſ. l. 2. cap. 6. Virgil. lib. 6. Iuvena-
lis Satyra 8. Plinius de viris illuſt.*

Collegæ quoque ſuo, Tarquini
Collatino, imperium abrogabat, qu
fuerat ſocius in expellendis regibus, &
conſiliorum etiam adjutor. Idque Ci-
cero defendit, ut juſtè factum, & Pa-
triæ tum utile, tum honeſtum fuiſ-
dicit, ut nomen Tarquiniorum & me-
moria regni tolleretur.

*Cic. lib. 3. offic. Abdicatonis Collat
ni non eadem cauſſa ab omnibus trad
tur. Videatur Livius lib. 2. Gell. li
15. cap. 19. Cic. in Bruto & 3. de off
Dionyſ. lib. 5. Plutarch. in Poblicol.
Auguſtinus de civit. Dei, lib. 2. cap. 17
hoc Bruti factum ſcelus, Tarquiniu
verò bonum & innocentem virum n
minat.*

Cæterum, in varia populi Roman
fortuna cum Hetruria conſpiraſſet o-
mnis, in hoſtem egreſſi urbe Rom
trecenti Fabiæ Gentis, interfecti fu
rum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

unt omnes, uno ſuperſtite tantum
npubere domi relicto, qui familiam
einde propagavit: fuit hoc, anno
icesimo tertio poſt ejectos reges.

*Livius lib. 2. Florus lib. 1. cap. 12.
vid lib. 2. Faſt. Eutropius lib 1. Oroſ.
b. 2. cap. 5. Plinius de viris illuſtribus,
ellius lib. 17. cap. 12. Dioniſ. lib. 9.
ſentit ab his, & veriſimiliora affert,
e die hujus cladis videatur Macrobius
bro 2. capite 16. Plutarchus in Camillo.
vius lib. 6. Tacitus lib. 2. Hiſto-
arum.*

Ob turbulentum autem Reipubl.
tum, conditæ urbis anno trecente-
no, legati in Græciam miſſi fuerunt,
i leges illinc adferrent, quibus dein-
civitas uteretur. Iis reverſis, mu-
ta Reipubl. forma fuit, & DECEM-
RI conſtituti: qui rei ſummæ præeſ-
nt: ſed non totum triennium dura-
t hic ſtatus; & Appius Claudius, ex
cemviris unus, nequitia ſua, cùm
Virginii, civis Romani, filiam vir-
nẽ ad libidinem abriperet, occaſio-
m populo dedit, ut ordinem totum
ofligarent.

*Dionyſius lib. 11. Livius lib. 5. Dio-
rus lib. 12. Eutropius libro 1. Valerius
5. c 1. Florus l. 1. c 24, Cic. 2. de finibus.
de Matthæum Beroaldum l. 4. Chron.*

Itaque

Itaque res ad Conſules rediit: ſed hi paucorum fuerunt annorum: creati ſunt Tribuni Militum duo, co ſulari poteſtate: verum hi ſub fine anni depoſito magiſtratu, conſulib denuo locum fecerunt, eoque temp re, quod erat anno urbis ccc xv, Quintius Cincinnatus, dictator, S Manlium, largitione frumentaria ptantem in urbe regnum, per C. S vilium Halam, magiſtrum equitu interfecit, ejuſque domum comp navit.

Livius lib. 4. Florus l. 1, cap. 26. cero 1. Catilin. pro domo. 2. de finib in Catone, Plin. lib. 18, cap. 3. Val Max. lib. 5, cap. 3. Plin. de viris i ſtribus.

Biennio pòſt, rediit poteſtas ad T bunos militum, qui deinde non bi ſed plures eorum tempore creabant pro voluntate populi & reipub. co ditione.

Duravit hic magiſtratus per ann ferè ſeptuaginta, & inter alios flor in hoc ordine M.Furius Camillus, v tute nulli ſecundus, qui præclarè de publica meritus, in exilium fuit e ctus ab ingrata patria, cum quart fuiſſet Tribunus militum: ſed cum ptam à Gallis Senonibus urbem R

ma

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

nam liberaſſet, hoſtemque fudiſſet, reſtitutus dignitati fuit, biennio pòſt factus Dictator.

De Camillo vide Livium lib. 5. 6. & Florum lib. 1. cap. 12. & ſeq. Valerium lib. 5. cap. 3. Polyænum lib. 8. Plinium de viris illuſtribus, Plutarchum in Camillo. Auguſt. de civitate Dei, lib. cap. 17.

Paucis verò poſt annis M. Manlius, qui Capitolium à Gallis defenderat, ob ſuſpicioné affectati regni, de ſaxo Tarpeio dejicitur, & decretum fuit factum, ne quis gentis Manliæ patricius, vocaretur Marcus.

Cicero 1. Philip. Livius lib. 6. Florus lib. 1. cap. 26. Plutarchus in Camillo, Plin. lib. 7, cap. 28. Valerius Max. lib. cap. 3. Cicero pro domo ſua. Quintil. lib. 3. cap. 9. Gellius lib. 17. cap. 12. à citato Cornelio Nepote nonnihil variat.

Septimùm deinde creatus eſt tribunus militum Camillus, & ætate gravis vitam finiit anno conditæ urbis CCCLXXXIX, quum anno uno ante ejus mortem à tribunis militum reipublicæ procuratio ad CONSVLES rediiſſet, ex quibus tunc primùm unus fuit plebejus.

Sigon. 388. Camillus obiit L. Genutio Q. Servilio Coſſ. quo anno ingens Ro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

mam univerſam peſtilentia invaſit : e
qua Livius lib. 7. Oroſ. lib. 3 cap. 4. c
& Camillum ſuſtulit. Plin. lib. 14. cap.

Dedit autem hæc ætas longè pr
ſtantiſſimos belli duces in ea civita,
M. Valerium Corvinum. T. Manliu
Torquatum, G. Martium Rutilium,
Decium Murem, Papirium Curſore,
Publium Philonem, L. Volumniu
& alios.

De his Plinius de viris illuſtrib. It
Onomaſticon Romanum Glandorpij.

Ex his T. Manlius Torquatus, Co
ſul, filium ſuum, quod præter man
tum, extra ordinem, duello pugna
in hoſtem, tametſi feliciter, ſecuri p
cuſſit.

Diod. Siculus l. 16. Saluſtius in Cat
naria. Livius lib. 8. Plutarchus in
bio Max. Cic. 1. de finibus, 3. Off.
Sylla. Val. Max. lib 6. cap. 9. Gell.
9. cap. 13. Frontinus lib. 4. cap. 1. V
proverbium, Manliana Imperia, 2. d
nibus apud Ciceronem, & Eraſmum.
nius de viris illuſtribus. Gellius lib.
cap. 21.

P. Decius Mus, Conſul, in prelio co
tra Latinos, pro exercitu populi Ro
ni ſeſe devovit, & in confertiſſimã t
bam hoſtium irruptione factâ, conf
ſus, nutantem rem Romanã reſtitu

Liv.

Livius lib.8. Florus lib.1. cap. 14. Cic. de divinatione,2 de finibus,in Catone, . Tuſcul. quæſtion. Plin. lib. 22. c.25. 'al. lib.5.c 6. l.1.c.7. Auguſtinus de ci-itate Dei lib. 3.cap.18. Meminere Vir-ilius lib. 6. Propertius lib. 3, Elegia 9. uvenalis Satyra 8, Lucanus lib.2. Clau-ianus de 4. conſulatu Honorij. Fronti-us Stratag. lib 4. cap. 5.

Idem fecit ejus filius, ejuſdem nomi-is, quartùm Conſul, annis XLIIII. poſt, bello contra Gallos Senones.

Livius lib. 13. Cicero 2. de finib. Flo-s lib.1. cap 17. Cicero 1. Tuſc. quæſt. in atone, pro Sextio, pro domo ſua, pro C. abirio Poſthumo, 4. ad Herennium, Val. b. 5. Oroſ. lib. 3.cap.21. Plinius de vi-s illuſtribus.

Eo, quod ante diximus, tempore, ad nnum urbis conditæ CCCCXX. floruit bella geſſit Alexander Magnus, tertiæ onarchiæ conditor, ut ſupra docui-us. Cum hoc T. Livius componit L. apirium Curſorem, & exſpatiatus tum i tum lectoris cauſa, demõſtrat, eum ter alios Alexandro potuiſſe reſiſtere, forte poſt devictam Aſiam in Euro-am abductis copijs, ille populo Roma-o bellum feciſſet.

Liv.l. 9. Repetit hoc idem Ammianus arcellinus lib.30. his verbis: Papirius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Curſor ad reſiſtendum aptus Alexand[ro] Magno, ſi calcaſſet Italiam, æſtimat[ur]. Item Paulus Oroſius lib. 3. cap. 15. Vi[de] quid hic in Livio deſideret Anton. M[u]retus variar. lection. lib. 15. cap. 14.

Erat omnino ſumma præditus vi[r]tute, is, quem dixi, Papirius Curſo[r]: nam, ut alia prætermittam, quan[do] T. Veturius Calvinus, Sp. Poſthumi[us] Albinus, II. Conſules, cum toto ex[er]citu, ſub jugum miſſi fuerunt à S[a]mnitibus ad Furcas Caudinas, & tur[pi]ter cum hoſte pacificarunt, ille fact[us] conſul, hoſtem victorem fudit ac pr[o]fligavit.

Livius lib. 9. Florus lib. 1. cap. 16. C[ic.] 3. Offic. Auguſtinus lib. 3. de civita[te] Dei. cap. 17. & lib. 5. cap. 22. Eutr[op.] lib. 2.

Quàm etiam ſeverè diſciplinã op[or]teat ſervare militarem, in ſuo declara[]vit equitum magiſtro, dictator ipſe.

Livius lib. 8 Eutropius lib. 2. Va[le]rius Max. lib. 2. cap. 7. Plinius de vi[ris] illuſt. Frontinus Stratag. lib. 4. cap.

Protulit inſuper hæc, & aliquan[to] ſuperior ætas, in Græcia viros lon[ge] doctiſſimos. tunc enim Socrates, & [ex] hoc, velut ex fonte quopiam, Ariſti[p]pus, Plato, Antiſthenes, Speuſipp[us], Ariſtoteles, Dicæarch⁹, Xenocrates, H[e]
raclid[]

clides, Theophraſtus, Pomleo, Strato, oruerunt; phyſici omnes, &, ut ait Ciero, ſpeculatores, venatoreſq; naturæ.

Cicero 3. de Oratore. De natura Deum. Primo de his vide Diogenem Laerium in vitis Philoſophorum.

Floruerunt etiam oratores clariſſii, Gorgias, Protagoras, Prodicus, Hipias, Iſocrates, Lyſias, Demoſthenes, yperides, Æſchines, Phalereus, Demerius, Demochates: Hiſtorici verò, Xeophon inprimis, quem Socraticum icero vocat, & Caliſthenes, comes lexandri Magni.

Cicero in Bruto, lib. 2. de Oratore. . off. 2. Tuſcul. quæſt. De Caliſthene Plurch. in Alexandro: Cicero pro Rab. Poſtumo, Arrianus lib. 4. Curtius lib. 5. Oroſ. ib. 3 cap. 18. Diogenes Laertius lib. 5.

Hac ætate vixit Syracuſanorum tyannus, Dionyſius: ad quem Plato cum eniſſet, deque viri principis officio liere locutus eſſet, in maximo vitę periulo fuit, ut Cicero narrat.

Pro G. Rabirio. Plut. in Dione. Cic. ib. 5. Vide Diogenem Laertium lib. 3.

Hic eſt ille, qui non propinquis, ſed onvenis quibuſdam & feris hominius, atque barbaris cuſtodiam corporis ommittebat: qui tondere filias ſuas ocuit, ne tonſori collum cõmitteret:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

qui ferrum ab eiſdem, cum eſſent adu
tæ, removit, inſtituitque ut candent
bus juglandium putaminibus barba
ſibi & capillum adurerent: qui noct
ſic ad uxores ventitabat, ut omnia ſp
cularetur & perſcrutaretur antè: q
cum in communibus ſuggeſtis conſ
ſtere non auderet, concionari ex tur
ſolebat: qui Damocli paraſito, cuju
modi ſua eſſet felicitas, quam ille pra
dicaverat, oſtendit, cum in ſummis d
litijs omniumque rerum copia luxu
que accumbenti, gladium fulgenten
è lacunari ſeta equina appenſum, d
mitti juſſit, ut impenderet illius cerv
cibus.

Cic. l. 5. Tuſcul. quæſt. Marcellin. lib.

Poſt Alexandri mortem, annis ci
citer XLII. bella geſſit cum Romanis, &
in Italiam venit, Epirotarum rex, Py
rhus.

*Cic. 3. of. Valer. Max. l. 9. c. 74, Ci
5. Tuſcul. Hor. car. l. 1. Ode 1. Perſius ſa
tyr. 3. Macrob. in ſom. Scipionis l. 1. c. 1
Livius lib. 14, Florus lib. 1. cap. 18. Plu
tarchus in Pyrrho. Eutropius lib. 2. Iu
ſtinus lib. 18, Pauſanias in Atticis. Pl
nius de viris illuſtribus.*

Altero ejus belli anno ſollicitaba
ſenatum ad pacem & fœdus facien
dum: ſed Appius Claudius ætate gravis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

cæcus, qui ante annos ſeptendecim
erat conſul ſecundùm, ut ait Cicero,
enit in curiam, & ſenatum inclinan-
m ad pacem deterruit, ne fœdus cum
o facerent. Tanta enim erat in eo vis
nimi, ut in illo ſuo caſu, nec privato
ec publico muneri deeſſet Oratio
uam tunc habuit de Pyrrho, cum pa-
em dirimeret, extabat tempore Cice-
onis, ut ipſe ait.

*Marcell. lib. 8. 9. Livius lib. 3. Ci-
ero in Catone Majore. libro 5. Tuſcul.
uæſt. & in Bruto. De Appio videa-
ur Livius lib. 13. Florus lib. 1. cap. 18. Pli-
ius de viris illuſtribus, Plutarchus in
yrrho, Ovidius 9. Faſtorum. Meminit
icero in Bruto & Philipp. 1.*

Inſignem tunc operam Reipub. na-
avit C. Fabricius Luſcinus, qui ſollici-
atus à Pyrrho ad defectionem, ampliſ-
ima illius munera contempſit atque
romiſſa: nec id modo, ſed captivum
i remiſit perfugam, qui veneno ſe
oſſe regem tollere confirmarat. Cice-
o cõfert eum cum Ariſtide Athenienſi.

*Eutropius l. 2. Lucanus l. 3. Livius
. 3. Cic. 3 Offic. Transfuga hic Eutr. l. 2.
medicus Regius, Gellio lib 3. c 8. amicus
regis: Marcellino l. 20. miniſter regius
appellatur: eſt autem Timochares Gellio,
Demochares Marcellino, utrique diverſo*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

nomine Nicias. Ambracienſem Valeriu[s] lib. 6. cap. 5. & Gellius citato loco fa[ciunt]. Quomodo cætera autores varien[t] ex citatis locis petatur. Meminit Plu[tarchus] in Pyrrho, Cicero 1. & 3 officiorum Suidas in voce Fabricius.

Secundo reverſum in Italiam Pyrrhum Manius Curius Dentatus omni[no] profligavit, ac triumphum egit.

Pyrrhus omnium primus Elephantos abduxit in Lucaniam.

Livius lib. 14. Flor. lib. 1. cap. 18. Juſtinus 23. Eutrop. 2. Cic. in Catone & pr[o] Murena. Varro de lingua latina lib. 6 Plin lib. 8. cap. 6. Iulius Solin. cap. 38 Oroſius lib. 4. cap. 1. Flavius Vegetiu[s] de re militari.

Et adhuc quidem per annos fer[è] quingentos bella geſſerunt Romani c[um] Italiæ ſolum populis, è quibus acerri[mè] reſtiterunt ac ſæpe rebellarunt nunc victi, nunc victores, Latini, Veientes, Æqui, Faliſci, Samnites, Hetruſci quibus demum devictis atque pacatis exortum eſt longè gtaviſſimum bellum in CARTHAGINENSES: cujus qui[dem] dem urbis originem, Româ multò ve[tu]ſtiorem eſſe, conſtat.

Videatur Livius lib. 30. prior. & ſeqq. Epitom. Eutrop. lib. 1. & 2. Flor. lib. 1. cap. 18. Carthago condita annis 143. & menſ[ibus]

enſibus octo à templo Salomonis, ut Io-
phus l.1. contra Appionem. Eſt autem
nnus ante excidium ejus 751. Verum
ionyſius ex Timæo Siculo annotat,
arthaginem conditam eſſe anno 38.
nte primam Olympiadem. Velleius
ib.1. anno 67. ante everſionem ſub Sci-
ione. Ioſephus ergo facit Carthaginem
nnis 81. antiquiorem quam Dionyſius:
uidas in voce καρχηδὼν dicit, Cartha-
inem 700. annos a prima origine fini-
imis imperaſſe, deinde à Scipione ſolo
equatam.*

Initium belli fuit ad annum urbis Romæ CCCCLXXXV, in eoque cum primis memorabile eſt illud, quod de M. Attilio Regulo memoriæ proditum eſt, qui captus à Carthaginenſibus, & Romam miſſus, ut de pace ac permutandis captivis ageret, ac niſi impetraret, ad vincula rediret; quum eo veniſſet, planè diverſum ſenatui ſuadebat, neque ex uſu Reipublicæ id eſſe demonſtrabat: deinde quod fidem hoſti ſervandam eſſe diceret. Carthaginem reverſus, crudeliſſimo ſupplicii genere fuit exanimatus, reſectis palpebris, & alligatus in machina vigilando enecatus.

Annus quo bellum Punicum primum geri cœptum, cum varium numerum

apud ſcriptores habeat, in faſtis Capi-
linis eſt, CCCCLXXXIX. *Conſentit So-*
nus. De ſupplicio Reguli variant ſcrip-
res, Cicero in Piſoniana Regulum in ma-
china religatum ſcribit, & reſectis pa-
pebris vigilando enecatum. Eam ma-
chinam Appianus caveam vocat, ſtimu-
intus exſtantibus, necubi ſe ſine corpo-
laceratione inclinare poſſet. Tubero a-
pud Gellium alium & inauditum tra-
dit, talionemque nobiliſſimis Pœnoru-
captivis repenſam eſſe à Reguli liber-
eoſque in armario muricibus præfixo in-
incluſos, inſomnioque excruciatos, interiiſſ-
Repetit Zonaras tomo 2. Florus lib.
cap. 2, crucis ſupplicio enecatum. Eu-
tropius lib. 2. omnibus ſuppliciis exti-
ctum, cæteri omnes inſomnio, etſi al-
atque alio cruciatus genere, tradun-
Vide Livium lib. 18. Polybium lib.
Appianum in Libycis. Meminit Cic.
& 3. offic. 5. de finibus. Horatius lib. 3
Ode 5. Silius Italicus libro 6. Valeriu-
lib. 1. cap. 1. Oroſ. lib. 4. cap. 1
Seneca de provident. Ovid. in Ibin
Plin. de viris illuſtrib. Tertullianus a
martyres.

Eo durante bello Romani, omnium
primò feliciter mari pugnarunt in Si-
cilia, C. Duillio Conſule, adverſu-
Hannonem.

Liviu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Livius lib. 17. Florus lib. 2. cap. 2. ...tropius lib. 2. Plin. lib. 34. Tacitus ... 2. Plinius de viris illuſtribus. Oroſ. ... 4. cap. 6. Frontinus lib. 2. Stra-... g. lib. 3.

Hunc ipſum Duillium, & Manium ...rium, & C. Fabricium, item Atti-...um Calatinum, Cn. & P. Scipiones, ...phricanum, Marcellum, & Fabium ...aximum, Cicero nominat, ut cla-...ſſimos urbis Romæ conſules.

Lib. 2. de natura Deorum. pro Cn. ...ancio. & 1. l. Tuſcul. 7. De his con-...le Iohannis Glandorpii, ex Saxonibus ...eſtphali, Onomaſticon Romanum, à ...ernero Reineccio in lucem datum.

Anno ſequenti L. Cornelius Scipio ...onſul, Corſicam atque Sardiniam ...pit.

Livius lib. 17. Florus lib. 2. cap. 2. ...roſ. lib. 4. cap. 7.

Compoſitum tandem fuit bellum ...unicum, Q. Luctatio Catulo Cerco, ... Manlio conſulibus, cum annis du-...aſſet viginti tribus.

Vt habet Oroſ. lib. 4. cap. 11. Eutro-...ius 2. Auguſtinus de civit. l 5 cap. 22. ...olybius & Livius, qui tempus hujus ...elli reſpiciunt, ſcribunt, id geſtum ...nnis 24.

Biennio poſt natus eſt Ennius, annis quin-

quinque natu major M. Portiò Catone, qui illum ſuum vocat familiarem.

Cicero in Bruto,& in Catone majo

Tum verò novis bellis implicit Romani fuerunt adverſum Faliſc, Ligures, Illyrios, Gallos, Boios, Inſubres.

Videatur Livius lib. 20. Florus lib. cap. 3. 4. 5. Polybius lib. 2. Oroſius lib. cap. 13. Eutropius lib. 2. & 3. Plutarchus in Marcello. Plin. lib. 3.

Quibus tandem expugnatis, excitum eſt alterum bellum Punicum, anno vigeſimo quarto poſt factam pacem, P. Cornelio Scipione, T. Sempronio Longo, Coss. Ejus erat dux Hannibal, qui Sagum tum oppugnabat, & per Hiſpanias in Galliam, Italiam inde contendens, tribus prælиis populum Romanum ordine ſuperavit ad Ticinum, ad Trebiam flumen & Traſymenum lacum.

De bello Punico ſecundo August. l. cap. 19. de civitate Dei. Cicero Philip. Livius lib. 10. & ſeqq. Florus lib. cap. 6. Appian. de rebus Annibali. Polyb. lib. 3. Silius Italicus lib. 4 ſeqq. Plinius lib. 33. cap. 50. Eutropius lib. 3. Oroſ. lib. 4. cap. 14. & 15.

Creatus autem dictator Q. Fabius

Max

aximus, & in hoſtem profectus, unctatione vim illius & impetum re-egit, atque tardavit, ille ipſe, quem elebrans Ennius, *Vnus homo nobis,* nquit, *cunctando reſtituit rem.*

Hic Ennii verſus de Q. Fabio extat pud Ciceronem lib. 1. off. & in Catone ajore. Eundem una vocula immutata irgilius lib. 6. Æneidos expreſſit, & ſt eum Serenus Sammonicus cap. 62. De cunctatione Q. Fabii Maximi præ-r Livium legatur Florus lib. 2. cap. 6. lutarch. in Fabio Max. Valer. Max. b. 7. cap. 3. Plinius lib. 22. cap. 5. roſius lib. 4. cap. 15. Eutropius lib. 3. rontinus lib. 2. cap. 5. & lib. 1. cap. 3. ilius Italicus lib. 6. & 7. Ovid. lib. 2. aſtor. Propert. lib. 3. Elegia 2. Plin. e viris illuſt.

Calliditatem ei Cicero tribuit, & uod facilè celaret, taceret, diſſimula-et, inſidiaretur, hoſtiumque conſilia ræriperet. *Lib. 1. off.*

Poſt autem ad Cannas, ingentem ladem populus Romanus accepit, uæ quidem tantam excitavit in urbe repidationem, ut plerique potentio-es de fuga cogitarent, & Italia relin-uenda: ſed à P. Cornelio Scipione, P. filio, ingentis animi juvene, qui tum icеſimum quartum ætatis annum

vix

vix ingreſſus erat, confirmati fuerunt imò retenti.

Plutarchus in Fabio. Oroſius lib. cap. 16. Livius lib. 26. Polybius 10. Valerius lib. 3. cap. 7. Eutropius 3. De prælio ad Cannas commiſſo videatur Liv. lib. 22. Polyb. lib. 5. Plin. lib. cap. 18. l. 33. c. 1. Strabo in fine lib. Lactantius lib. 2. cap. 17. Silius Italicus l. 9. Auguſt. lib. 2. cap. 9. de civitate Dei. Valerius Maximus l. 1. c. & 2. lib. 2. c. 2. l. 3. c. 4. l. 4. c. 5. l. cap. 4. & 6. Frontinus lib. 2. cap. Oroſ. lib. 4. cap. 16. Eutropius lib. 3.

Quarto pòſt anno M. Claudius Marcellus poſt diuturnam obſidionem Syracuſas capit: In ejus urbis direptione fuit occiſus Archimedes, nobilis mathematicus, qui in pulvere quodam deſcribens, patriam non ſenſit esse captam. Interitum ejus tulit permoleſtè Marcellus, ubi reſcivit, & sepeliri juſſit, & captam urbem non ſolum incolumen eſſe paſſus eſt, ut ait Cicero, ſed ita reliquit ornatam, ut eſſet idem monumentum victoriæ, manſuetudinis, clementiæ: imo victoria Marcelli pauciores homines deſideratos fuiſſe dicit, quàm deos adventu Verris prætoris in eandem urbem. Livius autem, iræ, invidiæ, avaritiæ, mul

fœd

edaque dicit ibi fuiſſe edita exempla.
Polyb. lib.8. Livius l.25. Cicero Verna 4. 6.& 7. de finib. Valer.l.8. c. 7. lius lib. 14. De expugnatione Syraſarum videatur Livius lib. 25. Florus 2. c. 6. Silius Italicus l. 14. Plutarus in Marcello, Val. Max. l. 5. c. 1. l. 8. c. 7. Oroſius l. 4. c. 17. Eutrous lib. 3. Plinius de viris illuſt. Augunus de civit. Dei lib. 1. cap. 6. & lib. 3. p. 14.

Sepulchrum Archimedis, obſolem prorſus, & dumis atque vepribus bſitum, & ipſis adeò Syracuſanis notum, Cicero, quæſtor Siciliæ, cum ud ex deſcriptione quadam cognim haberet, ſenatui Syracuſano deonſtravit, centũ triginta pòſt annis.
Cicero lib. 5. Tuſc. quaeſt.

Vrbem Syracuſas, maximam eſſe ræcarum urbium pulcherrimamque mnium & ex quatuor urbibus maxiis conſtare, dicit M. Tullius: Inſula, bi fons eſt Arethuſa, pleniſſimus piium: Acradina, ubi forum & portiis & curia: Tyche, ubi fanum Fornæ: Neapoli, quæ poſtrema ædifita, theatrum habet ampliſſimum.
Cic. Verr. 6. Plutarchus in Marcello. trabo Syracuſas ex quinque urbibus, uas ambitu complectatur, conſtare dicit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

cit, lib. 6. Inſula eidem dicitur Ortyg Livius l. 25. eam partem incolis N vocari author eſt, qui idem Achrad & Tica pro Acradina & Tyche ſcri Diodorus lib. 11. ἰτίκη.

Porro, nationum omnium exte rum princeps Sicilia ſe ad amiciti fidemque populi Romani applicuit primo omnium eſt appellata prov cia, ſicut idem Cicero teſtatur.

Verrin. 4. Meminit Solinus cap Feſtus Rufus in compendio hiſt Rom. Vell. lib. 2.

Annibal, à Cannenſi victoria, Ca paniam omnem deditione capit: ex citus illius Capuæ hybernans, co rerum atque luxu totus fuit enerva atque fractus.

Cicero contra Rullum: Luxuries nibalem Capuæ fregit. Valerius l. 9. c Livius l. 2. 3. Flor. l. 2. c. 5. Capu Annibali Cannas fuiſſe ſcribit. Lucia in contentione Annibalis & Alexan mulieribus deditum Annibalem belli rendi occaſiones prodidiſſe, author Videatur Seneca lib. 7. Epiſt. 1.

Poſt expugnatas Syracuſas, an tertio, Capua deditione capta fui Romanis. Diu multumque delibe tum fuit, an eſſet urbs delenda: p ſtremo placuit, conſervandam e

veru

[.]runtamen ne poſſet unquam rebel-
[.]nem facere, ademptus fuit illis ager,
[.]blatus omnis magiſtratus atque ſe-
[.]tus, publicumque conſilium, imago
[.]lla Reipublicæ relicta, ſed conſtitu-
[.]m, ut eſſet locus comparandis con-
[.]ndiſque fructibus, receptaculum
[.]atorum, nundinæ ruſticorum, cella
[.]rreumque agri Campani.

Livius lib. 26. Florus lib. 2. cap. 6.
[.]oſius lib. 4. cap. 17. Cicero contra
[.]llium. Velleius lib. 2. Stetiſſe Ca-
[.]am, antequam à Romanis caperetur,
[.]nis circiter 260. Marcus Cato author
[.], teſte Paterculo lib. 1. Idem lib. ſe-
[.]ndo, in præfecturæ formam redactam,
[.]ibit.

[.]Biennio pòſt Aſdrubal novas copias
[.]xiliares in Italiam adduxit, verùm
[.]M. Lavio Salinatore, & C. Claudio
[.]rone, conſulibus, ad Metaurum
[.]men occiſus fuit.

Livius lib. 17. Florus lib. 2. cap. 6.
[.]lyb. lib. 1. Silius lib. 15. Eutropius
[.]. 3. Suetonius in Tiberio, Oroſ. lib. 4.
[.]p. 8. Horat. lib. 4. Ode 4. Plinius de
[.]ris illuſtr. Cicero in Bruto hoc prælium
[.]nenſe vocat. Metaurus Vmbriæ flu-
[.]us hodie Metro appellatur, teſte Lean-
[.] Lambino, Bonacialo & aliis.

[.]Interea rem feliciter in Hiſpaniis
E gere-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

gerebat P. Cornelius Scipio, quem c
ximus, cum ipſius & pater & patru
ibi fuiſſent interfecti, & omni recup
rata provincia, Romam revertit,
factus conſul, Aphricam ſibi dari p
tit, ut ibi bellum gerat. Vehement
autem ei reſtitit Q. Fabius Maximu
ætate gravis, & non adeundam Aph
cam, ſed cum Annibale præliandu
eſſe contendit. Scipio contrà: qu
ſi Carthaginenſibus bellum inferat
in ipſorum finibus, fore ut neceſſita
coacti, Annibalem, in quo ſumma
ſpem atque præſidium collocaſſent,
Italia domum revocent.

Cicero pro Balbo. Livius lib. 28. E trop. l. 3. Orationes L. Fabij Maxi & P. Cornelij Scipionis extant ap Livium lib. 28.

A multa diſceptatione, Scipioni
natus tribuit Siciliam: & ſi quide
eſſet ex uſu Reipublicæ, ut in Aph
cam eat, permittit. Ille igitur è Sici
tandem in Aphricam proficiſcitur,
quod ſenatui prædixerat, re compr
bavit ipſa, nam præliis ab eo victi, pl
rimiſque damnis affecti Carthagine
ſes, Annibalem revocant. Sic ille, q
ſexdecim annis per Italiam graſſat
erat, qui ſub Romæ urbis mœnia c
ſtris locum delegerat, domum redi

coact

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

actus eſt, quantumvis invitus atque
lens:& tandem ingenti prælio ſupe-
tus à Scipione fuit, qui de ſenatus vo-
ntate pacem deinde cum hoſte fecit.
inc ei datum cognomen, ut Aphrica-
s diceretur.

*Livius libro 18. libro 19. libro 30.
inius libro 15. cap. 18. caſtra Pu-
a ad tertium lapidem vallata.
tropius libro 3. Primus hic Impera-
nomine victæ à ſe gentis eſt nobili-
tus.*

Hic verò conſiderandum eſt, quo-
do ex ſummis anguſtijs emerſerint
mani: Iam enim per annos aliquot
uiſſimo filo pendebat omnis ipſo-
m fortuna: ſed in fatis erat, ut vim
nem atq; calamitatem ſuperarent,
domini fierent orbis terrarum:idq;
evidiſſe ferunt Annibalem, quum
trem eſſe victum Aſdrubalem audiſ-
. Ipſius quidem verba, quibus tunc
is fuit, Horatius refert in illo carmi-
, quo Druſi laudes, ejuſque familiæ
ebrat, & quia doctiſſimum eſt ele-
ntiſſimumque carmen, planè mere-
, ut juventus illud inter alia memo-
commendet.

*Oroſius lib. 4 cap. 19. Polybius lib. 15.
pian. Livius lib. 17. Flor. lib. 2. cap.
Horat. lib. 4. Ode 4.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Facta cum Carthaginenſibus pac
Romani, præter ea bella, quibus occ
pati fuerunt per Italiam, Iſtriam, Lu
taniam, grave quoq; bellum geſſeru
cum Philippo Macedonum rege, q
Græciam oppreſſerunt. Ejus belli fu
Imperator T. Quintus Flaminius, q
tandem hoſte devicto de ſenatus vo
luntate Græciam libertati reſtituit, a
inter alia Philippo regi præſcripſit,
ſenatus injuſſu belligeraret extra M
cedoniæ fines.

De his bellis præter alios vide Oroſiu lib. 4. cap. 10. ubi ea breviter perſtri git. Plutar. in Flaminio. Bellum hoc M cedonicum etiam Philippicū, à rege, qu cum geſtum eſt, nominatur, de quo L vius lib 31. & deinceps, Florus lib. 2. ca 7. Eutrop. lib. 4. Oroſ. lib 4. cap. 20. Ve lib. 4. cap. 8. Pauſanias in Achaic Polyb. lib. 17. Iuſtinus lib. 31. Plin. d viris illuſtribus.

Huic bello ſucceſſit alterum, adve
ſus Antiochum Syriæ regem, qui tran
greſſus in Europam, devictus fuit à M
nio Glabrione; Græciaque pulſus, aux
lium Romanis ferente Macedonum r
ge Philippo.

Livius lib 36. Florus lib. 2, cap. 8. I ſtin. 31. Eutropius 4. Oroſius lib. 4. cap. 1 Appianus in Syriaca. Bellū hoc cum A

tioc

ocho geſtum, Antiochenum, Syriacum & ſiaticum dictum eſt. Meminit Cicero hilippica II. Plinius de viris illuſtr.

Sunt autem hi quos diximus, Aſiæ, yriæ, Macedoniæ reges, ex eorum oſteritate, qui poſt Alexandri Magni nortem provincias inter ſe partiti fue-ant, ut ſupra diximus. Nam Cartha-ine pacata, totaque ſubacta Italia, Ro-nani, cum reliquas etiam Europæ par-es viciniores, terra marique debellaſ-ent: eò jam potentia creverant, ut lon-inqui etiam reges atque populi fidem pſorum implorarent.

Hunc ad modum Ægyptij, quorum ex Ptolomæus Epiphanes, admodum dolescentulus, per ætatem non pote-at adminiſtrare: cùm ab Antiocho nagno periculum immineret, miſſis Romam legatis, petebant, ut ſenatus utelam regis pueri ſuſciperet.

Iuſtinus lib. 13.

Eo facto, ſenatus Antiocho denun-iat, ut ab Ægypto abſtineat: ille offen-us, præſertim, cum Annibal profugus & hoſpes ipſius vehementer bellum uaderet, in Græciam cum claſſe traie-it, ibique profligatus fuit, ut antea liximus. Comparata deinde claſſe, Romani perſequuntur illum, & in Aſiam tranſportati, maximo prælio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

vincunt, & ultra Taurum mont[...]
rejiciunt.

Livius l.31, l.37, Cic.pro Sextio.

Poſt acceptam cladem dicere eſt [...]litus, ut Cicero narrat, benignè ſi[...] populo Romano eſſe factum, quod [...]mis magna procuratione liberat[...] modicis regni terminis uteretur. I[...]lum hoc gubernavit L. Cornelius [...]pio, P.Scipionis Aphricani frater, [...]catus ob hoc ipſum Aſiaticus.

Cic.pro Deiotaro. Val. lib. 4. cap[...] Florus lib. 2. cap. 8. Eutropius lib.[...] Appianus in Syriaca. Oroſ. lib. 4. c[...] 20.&c.Plin.de viris illuſtrib. Scipio [...] tandem captæ à rege Antiocho pecu[...] damnatus eſt.Valerius lib. 8. cap 1.P[...]tarchus in Catone.

Pòſt, Ætolos debellavit M. Fulvi[...] nobilior, de iiſque triumphavit.

Livius libro 48. Appianus in S[...]riaca. Florus libro 2. cap. 9. Iuſtin[...] libro 31. Eutropius libro 4. Memi[...] Cicero in prima Tuſculana, Plin. l[...] 35. cap. 11.

Et cum ex Aſia domum reverti[...] P.Scipio Aphricanus, qui legatus eo b[...]lo fratri fuerat, à tribunis plebis c[...] vexatur. Itaque Liternum ſeceſſit, [...] villam ſuam, atque ibi, ſicut nonnu[...] tradunt, mortem obiit, vir longè pr[...]

ſtanti[...]

[S]antiſſimus, natus annos LII, æqualis [M]. Portij Catonis.

Plinius lib. 14 Livius lib. 38. Oroſius [l]ib. 4. c. 20. Valerius lib. 5. cap. 3. Au[g]uſtinus de civit. lib. 3. cap. 21. Plin. de viris illuſtribus.

In Dialogo, quem de ſenectute Ci[c]ero ſcribit, Catoné introducit, aman[t]er & honorificè de Scipione, deque ſua [&] illius ætate ſtudijſque, loquentem: [i]nprimis verò celebranté illius magni[t]udinem animi: Livius autem inimi[c]um ei Catonem, ſolitumque fuiſſe di[c]it, hanc ipſius fortitudinem odioſius [e]xagitare. Celeritatem ei Cicero tribuit [i]n re gerenda.

Liv. l. 38. Cic. Verrina 7. Suſpicor, Sleidanũ memoria lapſum. ea quæ in dialogo de ſenectute à M. Portio Catone, de Q. Fabio cunctatore, deque ejus ſtudijs & ætate prolixè dicuntur, hoc loco ad P. Scipionem referri: conſtat autem ex lib. 4. cap. 18. Gellii, Catonem Scipionis Africani inimicum fuiſſe, tribunoſque plebis ei immiſiſſe. Videatur Suidas in voce κάτων, ubi contrarium.

Florebant eo tempore, Ennius, Plautus, Nævius, poetæ.

Gellius lib. 17. cap. ultimo.

Debellato Antiocho, Annibal ad Pruſiam Bithyniæ regem profugit, &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

cum illum ſibi dedi Romani poſtu-
rent, hauſto veneno vitam finijt.

Livius lib. 39. Iuſtin lib. 32. Eut-
pius lib. 4. De Annibalis morte div-
ſas hiſtoricorum opiniones lege apud Pl-
tarchum in vita Annibalis & Quin-
Flaminij. Item apud Æmilium Probu-
in vita Annibalis. Meminit Iuvena-
Satyra. 10. Iulius Obſequens capite
prodigiorum. Plinius de viris illuſtr. Sili-
Italicus lib. 13. Habet de ſepulchro ej-
Plin. lib. 5. cap. 32.

Antiocho ſucceſſit filius Antioch-
Epiphanes, qui & ipſe per inſidias Æg-
ptum occupare cogitabat, cum eſſ-
Philometoris, Ægypti regis, qui mo-
tuo patri ſucceſſerat, avunculus. Ita-
que tutorem ſe profeſſus adoleſcenti-
opprimere illum, ac rei ſummam a-
ſe traducere conſtituit: ſed intellect-
fraude, Romani, quorum auxilia d-
nuò ſollicitaverant Ægyptij, legatur-
miſerunt C. Popilium Lænatem.

Livius lib. 45.

Is, cùm in colloquium veniſſet, An-
tiocho, populi Romani nomine denun-
ciat, ut ab Alexandria, quam obſidebat
diſcederet: qui cum deliberandi ſpa-
cium peteret, ille virgula ſtantem cir-
cumſcripſit, & quid facturus eſſet clar-
juſſit ante reſpondere, quam ex ea cir-

cum-

[...]mſcriptione excederet. Ita perterre-
[...]ſtus, quod populi Romani potentiam
[...]n ignoraret, pacem promiſit.
Plinius mendosè Octavium vocat.
[...]lleius Marcum: Iuſtinus Publium.
[...]lerius Maximus lib. 6 cap. 4. Cicero
[...]ilip. 8 Plin. l. 81. c. 6. Velleius lib. 1.
[...]ſtinus 34. Appianus in bello Syriaco.
[...]utarch. in apophthegmatis tomo 2.
Hæc eò commemorantur, ut videri
[...]ſſit, quemadmodum Romani pau-
[...]tim à parvis initijs creverint, ac pro-
[...]eſſus fecerint ad ſummam rerum
[...]nſtituendam. Iam enim virtus illo-
[...]m egreſſa fines Italiæ, in diverſas
[...]undi plagas impreſſionem fecit, ſed
[...]rmultũ adhuc operis reliquum erat
[...] coacervationem illius imperij mo-
[...], quę potiſſimam orbis terrarum par-
[...]m ambitu ſuo cõplectitur, ut ordine
[...]inceps, tametſi breviter, exponam.
Iuſtinus lib. 32.
Is, quem ſupra dixi, Philippus, Ma-
[...]donum rex, quod à Romanis in an-
[...]ſtias redactum ſe, graviſſimè ferret,
[...]llum redintegrare cogitabat, ſed prę-
[...]cupatus morte, ſucceſſorem habuit
[...]rſea filium, qui jampridem in Roma-
[...]os exacerbatus, belli quoque gerendi
[...]lut hæreditatem, ſuſcepit: ſed L.
[...]milius Paulus, ſecundùm Conſul, præ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

lio tandem illum vincit, & una cu uxore, matre, liberiſque capit, in triumpho ducit, vocatus idcirco Ma donicus, ab eoque tempore Macedo facta eſt populi Romani provincia.

Valerius lib. 5 cap. 1. Cicero pro Mu rena. Meſſala Corvinus de Rom. hiſto Secundum bellum Macedonicum deſ bit Livius lib. 41. & ſeqq. Plutarc in Æmilio Paulo. Diodorus Siculus l 31. Florus lib. 3. cap. 12. Eutropius 4. Vell. lib. 2. Oroſius lib. 4. cap. 20. minit Val. lib. 4. cap. 2. Cicero 2. O

Superiori proximo anno mort erat Ennius, annorũ ſeptuaginta, ſi ait Cicero.

Paucis deinde pòſt annis, P. Cor lius Naſica, Dalmatiam ſubigit: ne multo poſt, tertium eſt bellum Pu cum exortum.

Cic. in Bruto & in Catone. Liv. lib. Plinius de viris illuſtribus. Frontinus 3. cap. 6. Tertium bellum cum Pa geſtum exponitur in Epitome Livi lib. 49. 50. 51. Scribitur ab Appian Libyca, à Plutarcho in Cat. ab Eutr. l à Floro lib. 2. c. 15. ab Oroſio l. 4. c. 2

Etenim, cùm Carthaginenſes, quie impatientes & ocij, præcipuè verò M ſaniſſæ, Numidiæ regi, populi Ro ni ſocio & amico, vim atque bell

in

ferrent, ſolicitati Romani de auxilijs,
llum decreverunt, ad annum urbis
nditæ circiter ſexcenteſimum quar-
m. Sed in eo ſententiis variabant, u-
um everti civitatem, an verò ſervari
porteret integram: una erat eorum
ntentia, qui non delendam eſſe cen-
bant, eo quod Carthagine ſublata
re dicerent, ut civilibus inter ſe diſſi-
s atque bellis inter ſe conflictaren-
r ipſi: M. autem Porcius Cato diver-
m ſuadens, quantum Reipublicæ Ro-
anæ periculum impenderet ab ea ci-
tate, niſi funditus everteretur, de-
onſtrabat, eaque ſententia vicit, ipſo
hac deliberatione mortuo, cum ad
togeſimum quintum annum æta-
m produxiſſet. Eum Cicero numerat
ter oratores antiquos, & proximum
MarcoCornelioCethego ponit, quem
Ennio celebratum eſſe dicit. Cato-
s autem orationes extare centum ait
inquaginta: refertas & verbis & re-
s illuſtribus, & ſui temporis homines
licatiores reprehendit, quod non eas
ligenter evolvant. Confert eum cum
ſia ſcriptore Attico.

Plutar. in Catone Majore. Plin. lib.
cap. 18. Cicero in Bruto. In 9 Anna-
Vide Gellium lib. 13, cap. 18, Cicero-
m ſeptima Verrina. Valerium Maxi-
mum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

mum lib. 3, cap. 5. Senecam in [e]*ſtola 87.*

Bello Punico tertio præfectus [...] mum fuit P. Scipio Æmilianus, [...] Macedonici filius, P. verò Scipi[...] Aphricani per adoptionem nepos [...] poſt inchoatum bellum ab aliis, a[...] quarto Carthaginem, aliquot di[...] vehementer oppugnatam, capit, [...] pit, incendit, complanat: adeptus [...] cognomen, ut Aphricanus etiam [...] retur, ſicut ille qui Annibalem de[...] lavit, ut ſupra dictum eſt.

Velleius lib. 1. Appianus in Lib[...] Plutarchus in Scipione. Plinius lib[...] cap. 18. Livius Epit. 51. Florus l. 2, [...] 15. Solinus cap. 40. Strabo l. 16.

Et hic quidem eſt urbis potentiſſi[...] finis, quæ & origine vetuſtior, qu[...] Romana, & ducum præſtantia [...] non inferior, longè lateque domin[...] fuit.

De tempore Carthaginis conditæ diſ[...] pant authores, Iuſtinus l. 12. ſeptua[...] ta duobus: Livius, Epitome 51, no[...] ginta tribus, Româ vetuſtiorem faciu[...] Euſebius ejus ortum collocat in ann[...] 40. ante Ilium captum, Appianu[...] quinquageſimum. Vide Oroſium l. 3, [...]

P. Scipionem Cicero ſcribit, C[...] thagine capta, Siculis reddidiſſe, q[...]

ſu[...]

rioribus annis Carthaginenſes illis
merant, ſigna & ornamenta, &
igentinis quidem taurum illum
ilem, quem Phalaris tyrannus ha-
ſſe dicitur, quo vivos, ſupplicii cau-
demitteret homines, & ſubjicere
mmam ſolebat.

*ic. Verrina 6. Valer. Maxim. l. 54,
De Phalaride, ejuſque tauro, vi-
tur Oroſius l. 1, c. 20. Valerius l. 9,
. Plutarchus in Para. l. 1, c. 8. Ci-
in Piſonem, 5 Tuſculan. Seneca de
nent. l. 2, c. 3. Iuvenal. Satyra 8.
ſius Satyra 3.*

Phalaris hic non ex inſidiis interiit,
lii multi tyranni, ſed in eum uni-
ſa Agrigentinorum multitudo im-
um fecit.

*Cicero in Officiis l. 2. Valerius l. 3. c. 3.
idius in Ibin. Meminit hujus tyran-
Diogenes Laërtius l. 9. ſuum nomen
exprimit.*

Aphricam Cicero vocat provincia-
n omnium arcem.

*Cic. pro Ligario. Bello Punico Cartha-
enſium regio in provinciæ formam re-
ta eſt, teſte Velleio lib. 1. & Strabo
libro ultimo. Idem patet ex F. Rufo
Saluſtii hiſtoria Iugurthina.*

Eodem ferè tempore bellum Roma-
fecerunt Achæis, Græcis populo,
propter

propter violatos legatos. Belli dux e
L. Mummius, Cos. qui prælio vic
Achaiam omnem deditione cepit
Corinthum, primariam urbem, ac
tius Græciæ lumen, ut Cicero inq
ex ſenatus conſulto incendit, fundi
que ſuſtulit, ne quando recreata ex
gere, atque erigere ſeſe poſſet. Mu
mius ob eam rem vocat⁹ eſt Achaic

De cauſis belli variant authores
hujus belli hiſtoriam expoſuerunt. Cic
lege Manilia. Item 1. Off. In Agr
contra Rullum, 3. Verrina. Valerius
cap. 6. De bello Achaico legatur Liv
l. 52. Velleius l. 1. Florus l. 2, c. 16.
tropius lib. 14. Pauſanias l. 7. Iuſti
l. 34. Feſtus Rufus. Oroſius l. 5, cap
Plinius l. 34. c. 2. Meminit Virgil.
Plinius de viris illuſtribus.

Ad hoc etiam tempus Luſitani
occupavit Viriatus quidam ex paſt
venator, ex venatore latro, ac dei
validi exercitus dux factus: qui cu
Romanis, per aliquot annos, ac ſa
quidem feliciter præliatus, inſidi
tandem fuit interfectus: ac tum
mùm Decius Iunius Brutus, Conſ
Luſitaniam ad Oceanum uſque p
domuit.

Livius Epit. 54. Strabo l. 3. Feſt.
fus. De re geſta cum Viriato lega
App

pianus in Hiſpanicis, Florus l.2, c.4. ... minit Viriati Cicero 2 Officiorum. ... ius de viris illuſtribus. Silius ... 3.

Romani magnam interea cladem à ... mantinis, Hiſpaniæ populo, acce... ant: cumque pacem à Mancino ... ſule factam, repudiarent, quod eſſet ... ominioſa; P. Scipionem Æmilia... n Aphricanum, extra ordinem de... creant conſulem, eique bellum ... andant.

Livius lib. 55. Vell. l. 2. Oroſius l. 5. ... de Offic. Eutropius lib. 4.

... s cum exercitu profectus, & ad ſe... am diſciplinam revocato milite, ... mollior factus erat, & laboris im... entior, Numantiam urbem, ubi ... umvallaſſet aliquandiu, cepit ac ... vit, anno poſt deletam Carthagi... n decimo quarto, urbis conditæ ... o ſexcenteſimo.

Vide Florum l. 2, c. 18. Strabonem ... Appianum in Ibericis, qui Scipio... ex hac victoria cognomen Numan... accepiſſe tradit.

Carthaginem, Numantiamque ... ero vocat duos terrores imperii ... mani.

... odem tempore ſervorum eſt ortus ... icilia tumultus, qui maximis col-

lectis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

lectis copiis vix tandem à C. Fu[...]
conſule fuerunt oppreſſi.

Belli ſervilis hiſtoriam expoſitam [...] culenter à Diodoro Siculo edidit la[...] Henricus Stephanus. De eodem ſc[...] Livius Epit. 56. Florus l. 3, c. 19. [...] minit Appianus l. 1. Oroſ. l. 5. c. 6. [...] autem C. Fulvius ſervos ſubegit, ſed [...] lum ſub ejus conſulatu ortum, trie[...] poſt P. Rubilius confecit, provinci[...] que ordinavit. Vide Sigonium comm[...] tario in Faſtos Romanos.

Poſt hæc, bellum fuit Romanis c[...] Ariſtonico in Aſia: nam Pergami [...] Attalus, populum Romanum te[...] mento fecerat hæredem.

Livius Epit. 58. Appianus in Mit[...] dat. Iuſt. l. 36. Florus l. 2, c. 20. St[...] l. 14. Eutropius l. 4. Velleius l. 2. Ci[...] Philippica 1. Feſtus Rufus. Mem[...] Horatius libro 2, Ode 18. Plutarch[...] Gracchis.

Ariſtonicus autem ejus propinqu[...] occupata ea parte Aſiæ, teſtame[...] Romanos fraudabat. Hunc & del[...] lavit & tandem cœpit M. Perpe[...] conſul.

Livius Epit. 59. Val. l. 3, c. 4.

Anno ſequenti, qui fuit annus [...] bis conditæ cIↃc xxv, P. Sc[...] Aphricanus, domi ſuæ cubans, nc[...]

t oppreſſus à propinquis, uti cre-
ur.

Vide Livium l. 59. Velleium 2. Ap-
num 1. Plutarchum in Gracchis, Ci-
onem in Lælio & Milone, l. 3 de natu-
Deorum. Oroſ. l. 5, c. 10. Suſpicio de
mpronia Tiberii Gracchi filia Africa-
uxore eſt in Epitom. Livii: de Sem-
nia ac Cornelia ſocru in Appiano li-
primo de bellis civilibus. Hinc Cicero
ſomnio Scipionis dixit: Si impias
pinquorum manus effugeris. Exiſti-
tus eſt quoque C. Carbo tribunus ple-
Africano vim attuliſſe: Cicero l. 7,
iſtolarum ad fam. cap. 21, ad Pæ-
n; ad Quintum fratrem lib. 2, Epi-
a 3. Metellum Macedonicum hujus
lis inſimulat Plinius lib. 7, cap. 44.
pianus addit, non defuiſſe, qui Sci-
nem ſibi ipſi mortem intuliſſe, ſcri-
int.

Eloquentiam, ſummam fidem, in-
ritatem ei Cicero tribuit: & quan-
m ipſius interitu, maximum do-
em civitas tota perciperet, nullam
nen quæſtionem de illius morte la-
n fuiſſe ſcribit: Solem verò fuiſſe
ninatum eodem anno, tradit. Ita-
ducum longè omnium præſtan-
mus periit, natus annos LVI, quod
dem Aphricanum ei majorem præ-

 ſigni-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ſignificaſſe, commentatione quada
ſuaviſſima fingit Cicero.

Cic. pro L. Muræna, pro Milone. M
minit ejuſdem Velleius 2. de nat. De
rum. Cic. in Somnio Scipionis.

Vixerunt hac ætate Lucilius Tere
tius, Pacuvius, Accius, Licinius, Cæ
lius, Afranius: & Pacuvium quide
C. Lælius Aphricanus conjunctiſ
mus, amicum ſummum vocat, Tere
tium verò, familiarem.

Velleius l. 2, Cicero in Lælio. De
legatur Gellius l. 13, c. 23. & l. 17, c
pite ultimo. Lilius Gyraldus hiſtor
Poëtarum, dialogo 4, & Petrus Crinit

Poſt hæc Fabius Maximus conſu
Allobroges, Arvernos, Rutenos, Ga
liæ populos, ingenti prælio ſuperavit

Livius Epit. 61. Strabo l. 4. Oroſi
l. 5, c. 14. Florus l. 3, c. 1, de bello Ga
lico. Appianus in Celtica. Plinius li
7, cap. 50.

Eodemque tempore fuit interfect
Romæ C. Gracchus Tribunus plebi
vir eloquens, legis Agrariæ defenſo
cum ante annos XII, ejus frater Tib
rius Gracchus conſimili de cauſa cæſ
fuiſſet.

De Caio Graccho videatur Pluta
chus in Gracchis. Appianus 1, de be
civilibus. Oroſius l. 5, c. 8. Flor. l. 3. c.

Ve

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ius l. 2. Livius Epit. 61. Valer. l. 6, 3. Saluſtius in Iugurthina. Au- nus lib. 3, cap. 4, de civitate Dei. ii Gracchi interitum refert Li- Epitome 58. Florus lib. 3, cap. 14. ius de viris illuſtribus. Valerius , cap. 3. Seneca de conſolatione ad iam.

trique Cicero tribuit eloquentiæ em, & Tiberii quidem orationes ſatis ſplendidas verbis, ſed acutas, entiæque pleniſſimas, C. verò fra- ejus legendum eſſe cum primis ntuti dicit, quòd non ſolùm acue- ſed etiam alere ingenium poſſit, ue vocat Romanorum ingenio- um atque eloquentiſſimum.

. in Brut.

mniaverat Gracchus, Tiberium em ſibi viſum eſſe dicere, fore dem letho, quo ipſe, periret: c illum dixiſſe nonnullis, ante- tribunus plebis factus eſſet, Ci- refert.

lerius Max. l. 1, c. 7. Plutarchus. libro primo de Divinatione.

tant illorum leges frumentariæ loniis deducendis, de commodis um, de provinciarum admini- one, de populi ſuffragiis, de loca- agri Attalici, & Aſiæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Vide Fr. Hottomani comment. d
gibus Romanis, Ioannis Roſini anti
tates Rom. lib. 8.

Hos motus tribunitios conſecu
eſt bellum populi Romani cum Iu
tha Numidiæ rege, quod quidẽ be
à L. Calphurnio Beſtia Coſ. ſuſcept
& à Q. Cæcilio Metello continuat
à C. Mario conſule, qui P. Scip
militaverat, tandem confectum
nam rex Mauritaniæ Bocchus Iugu
ſocius, prælio victus, cum belli pe
lum nollet ſuſtinere diutius, vinc
Iugurtham Syllæ tradidit, qui mi
Mario fuerat hujus rei cauſa.

Plin. de viris illuſtribus. Plin.
37, cap. 1. Vide Saluſtij Iugurth
hiſtoriam, Livium Epit. 64. &
Florum lib. 3. cap. 1. Eutropium l
Velleium 2. Oroſium l. 5. cap. 15.
Traditionem hanc in annulo ſuo
expreſſit, & Plutarchus in vita & i
rio, Val. Max. lib. 8. cap. 15. teſt

Et ad hoc ipſum tempus, quo
urbis conditæ anno DCXLVII, nat
M. Tullius Cicero, cùm annis an
ſum octo natus eſſet Q. Horte
clariſſimus orator.

Gellius l. 15, cap. 28, Cicero in

Per bellum Iugurthinum Cim
Theutoni innumerabili multit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

trant, alij in Italiam, alij in Gal-
: ac ubi maximis cladibus popu-
Romanum affeciſſent, & nunc
os aliquot prælijs viciſſent, tan-
ad internecionem cæſi fuerunt à
ario quartùm conſule. Theutoni
em ad aquas Sextias, provinciæ
æ oppidum, Cimbri autem ad
Inſubriæ.

*tarchus in Mario: Appianus in Cel-
Livius Epit. 68. Florus l. 3. cap.
tropius l. 5. Oroſius l. 5 cap. 16. Bel-
Cymbricum Cicero in orat. de pro-
is Gallicum vocat.*

nc felicitatem excepit novus tu-
us. Nam Italiæ populi aliquot à
anis defecerunt, Samnites, Peli-
Marſi, Veſtini, Marucini, Vmbri,
tes, Lucani.

*e his Italiæ populis videatur Strabo
Plin. l. 3. cap. 5 Silius l. 8. Pompon.
l. 2. cap. 8. Hiſtoria legatur apud
m Epit. 72. Florum l. 3. c. 8, Vel-
l. 2. Eutropium l. 5. Appianum
andrinum l. 1. de bellis civilibus.
um l. 5. cap. 18. Meminit Auguſti-
civit. Dei l. 5. cap. 22. Horat. Ode
. 3.*

riè cum his pugnatum eſt, & vix
m ad officium reducti fuerunt.
llum hoc, quia à Marſis inchoatum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Marſcum nominatur à Strabone
5. Cum hoc facit Cicero Philippica
orat. contra Rullum: item Plin. l. 8.
57, l. 25, cap. 5. Eidem & Sociale
tur lib. 32, cap. 1. ubi ſimul origo in
tur, & lib. 33, cap. 3. Alias & Itali
appellatur à Cicerone Verrina 4
Cluentio, pro Archia, & de Aruſp
reſponſis. Portentum, quod hoc be
præceßit, refertur à Plinio lib. 2. ca
ubi etiam Italiæ funeſtißimum fuiſſ
notatur. Vaſtitatem, quam Itali
tulit, indicat Florus lib. 3. cap. 18.
fecerunt autem eo bello finitimi ac
ni, ut ait Cicero pro Sylla.

Mox aliud malum, ac Reipul
pernicioſiſſimum intervenit: Mi
dates, Ponti rex, Cappadociæ re
Ariobarzanem, & Bithyniæ regem
comedem, populi Romani ſoci
amicos, finibus ejecerat, & occu
Phrygia, Romanorum provincia
netraverat in Aſiam.

De hoc bello legatur Oroſius lib. 6
2. Eutropius lib. 5. Florus lib. 3.
5. Livius Epitome 78. Cicero pro lege
nilia: Val. lib. 9, cap. 2. Plutarch
Sylla, Appianus in Mithridate. Iuſ
lib. 38.

Itaque ſenatus bellum decrevi
autem orta factione, alij L. Syllam

li genere natum, alij C. Marium poſ-
ebant Imperatorem. Marii partes
vabat P. Sulpitius, tribunus plebis.

*Florus lib. 3. c. 21. Livius Epit. 77.
lleius l. 2. Valerius l. 9, c. 5. Appian.
1. belli civilis. Plutarchus in Mario
Sylla. Cicero in Bruto.*

Habebat autem exercitum Sylla,
ariumque urbe ejecit, qui maximo
inde periculo, cùm in paludibus cir-
Minturnas delituiſſet, parva navi-
la in Aphricam trajecit exul.

*Velleius libro 2. Cicero pro Sextio: in
tione ad Quirites: poſt reditum in Pi-
cem: Livius Epit. 77. Ovidius lib. 4.
Ponto elegia 3. Iuvenalis Satyra 10.
canus l. 2. Plinius de viris illuſtribus:
ler. Maximus l. 8. c. 2.*

Per abſentem Syllæ belligerantis in
a, L. Cornelius Cinna, Conſul, tu-
ltuari cœpit, & moliri res novas:
ùm ejectus à Cn. Octavio collega,
pulſus urbe colligit vires, & C. Ma-
m, iſta occaſione reverſum ex A-
ica, ſibi conjungit.

*Livius Epitom. 79. Cic. 3 Catilinar.
um hoc Octavianum dicitur, cujus
minit Cicero lib. 1, de divinat. &
atura Deorum. Plutarchus in Sylla:
pianus lib. 1. Velleius lib. 2. Eutro-
lib. 5.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Itaque contractis copiis Romam obſident ambo, qua parte Ignicul erat: cum non ignavè tantum, ſed perfidioſè multa in urbe fierent, nec jam illis reſiſti poſſet. intromiſſi, cæ bus atque rapinis omnia complen deinde ſeipſos renunciant conſules, eoque magiſtratu crudeliter multa cerunt: & L. quidem Cinna præſt tiſſimum oratorem M. Antoniun interfici juſſit: Marius verò Q. tulum.

Liv. Epitom. 8. Oroſ. l.5, c. 19. L l. 2. Sal. l. 1. Hiſt. Quomodo uter ab inclementi victore vitâ expulſus ſcribunt Florus l. 3, c. 2. Eutropius Meminit Cicero l.3. de oratore, 5. Tu lan. in Bruto, l. 3, de natura Deor Valerius Max. l. 9, c. 2. Velleius l & Florus dicto loco, de morte Catuli n nihil variant.

His rebus cognitis, L. Sylla, c pleraque omnia bello recuperaſſet, ce cum Mithridate facta, in Italiam vertit: ſed jam ante è vita deceſſ Marius ſeptimùm Conſul.

Livius Epitome 83. Cicero l.3, de tura Deor. Livius Epit. 80. Pliniu viris illuſtr.

L. verò Cinna collegam habe ſuarum partium, Cn. Papirium

bon

nem, qui licet vim & arma Syllæ
ponerent, unà cum filio Marii pro-
gati fuerunt: & Sylla rerum potitus,
verſarios omnes acerbiſſimè perſe-
itur, proſcriptionis tabulam propo-
t, proſcriptorum bona vendit, eo-
mque liberis facultatem eripit, at-
e jus ullos honores in republ. con-
uendi: factus inde Dictator, pro ſuo
bitratu omnia conſtituit, ac tribu-
tiam poteſtatem infringit, & quum
rium Romanorum bona venderet,
ædam ſe ſuam vendere pro concio-
dicebat: breviter, nemo illo invito,
c bona, nec patriam, nec vitam re-
ere poterat,

*Liv. Epitome 86, & 88. Cic. l. 2, de
ffic. Auguſt. de civit. Dei l. 3, cap. 28.
canus l. 2. Cic. 3, de legibus. 2. offic.
rrina 5. Agraria 1. Plutarchus in
lla: Appianus 1. civil. Oroſius l. 5,
21. Cicero pro Ligario: Sylla omnes
os oderat, morte mulctabat. Seneca
beneficiis l. 5, c. 10. L. Sylla patriam
rioribus remediis, quam pericula
ant, ſanavit.*

In C. verò Marium odio tam
erbo fuit incitatus, ut ejus reliquias,
Anienem fluvium ſitas, diſſipari
ſſerit: ipſe autem primus è patri-
is Corneliis igni voluit cremari, for-

taſſe timens idem ſuo corpori po
accidere.

Cic. 2, de legibus. Plinius l. 7. c.
Quomodo Sylla in agro Cumano m
tuus anno ætatis 60. & Romam perla
cum magna pompa in campo Martio
pultus ſit, præter cæteros Appianus l.
copioſè narrat. Meminit Livius E
tom. 90.

Mario vim & virtutem & in i
cundia perſeverantiam Cicero tribu
Syllam vehementem, L. verò Cinna
vocat crudelem, Marium etiam a
pellat terrorem hoſtium, ſpem, ſub
diumque patriæ.

Cicero Action. 5 in Verrem, ſeu
ſuppliciis. 3. de Nat. Deor. Pro Sext
l. 3, de finibus, Syllam trium peſ
ferorum vitiorum, luxuriæ, avaritiæ,
crudelitatis magiſtrum vocat. Mari
in oratione pro Sextio conſervator
patriæ, tertia Catilinar. cuſtodem
bis, pro C. Rabirio, patrem patriæ, p
rentem libertatis & reipublicæ appell
Lucanus l. 1. Pharat. Syllam ſceleri
magiſtrum nominat.

L. Sylla quatuor novas leges tul
de falſo, de parricidio, de ſicariis,
injuriis.

Hottom. de legibus Romanis.

Ipſo Dictatore, M. Cicero nat
anno

annos XXVI, in forum prodiit, & pro S. Roſcio publicam cauſam dixit.

In hoc Gellius l. 5, c. 28. Quintilianus l. 12, c. 6. Aſconius & alii conſentiunt. Corradus Feneſtella errorem à Pædiano notatum ſequi maluit.

Ante ipſum clariſſimi nominis oratores fuerunt Q. Catulus, C. Iulius, M. Antonius, L. Craſſus; cujus quidem ætate lingua Latina ſuam quaſi maturitatem habuit, ut ait Cicero.

In Brut.

Fuit autem hæc Ciceronis ætas omnium erudititiſſima: nam ut tot, tamque præſtantes oratores omittam. Iureconſulti quoque fuerunt inſignes, & in his C. Aquilius Gallus, L. Lucilius Balbus, C. Iuventius, Sextus Papirius, auditores Q. Mutii Scævolæ pontificis, cui & Cicero dedit operam adoleſcens.

Pompon. tit. de origine juris. Plutarchus in Cicerone: Cicero l. 1, de legibus & in Bruto.

Æqualis autem propè Ciceronis erat P. Servius Sulpitius, qui ſuperiorum auditor, diſcipulos habuit, A. Offilium, P. Alphenum Varum, Caium, Titium Cæſium, duos Aufidios, C. Attejum Pacuvium, Flavium Priſcum Cinnam, P. Cæcilium.

De

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

De veterum Iuris-conſultorum vitis extant Bernhardi Rutili & Aymari Rivalii commentarii.

Floruit etiam cum Sulpitio C. Trebatius, cui diſcipulus fuit Antiſtius Labeo.

Sulpitium mortuum Cicero verbis ampliſſimis laudans. Omnes, ait, qui ex omni ætate in hac civitate intelligentiam Iuris habuerunt, ſi unum in locum conferantur, cum Servio Sulpitio non ſunt comparandi. Neque enim ille magis juris-conſultus, quàm juſtitiæ fuit.

Cic. Philippica 9.

Ex proſcriptorum numero Q. Sertorius reſtabat, vir animi robore bellique ſcientia præclarus. Is in ulteriore Hiſpania graviſſimum bellum excitavit, & devictis aliquot ducibus populi Romani, complures urbes in ſuam poteſtatem redegerat.

Livius Epitome 90, & ſeqq. Florus l. 3, c. 22. Eutropius l. 6. Appianus l. 1. Plutarchus in Sertorio & Pompeio. Oroſius l. 5, c. 23.

Itaque belli adminiſtratio tandem commiſſa fuit Cn. Pompeio: cumque varia fortuna ſæpè pugnatum eſſet, tandem inſidiosè fuit interfectus Sertorius, & Pompeius deinde decimo

fere

ferè anno poſt inceptum bellum, Hiſpanias recipit.

Vell. lib. 2. Florus lib. 8. c. 22. Liv. Epit. 96. Vide literas Pompeij ad Senatum apud Saluſtium. item Ciceronem in Maniliana.

In hoc tempore Nicomedes, rex Bithyniæ, moriens, populum Romanum inſtituit hæredem: Mithridates autem Ponti rex, qui fœdus antè cum Sertorio fecerat, in illa Mariana & Syllana factione, occupata Bithynia, maximis viribus bellum reſtaurat.

Livius Epitom. 93. Cicero pro Murana. Appianus in Mithridatico. Florus lib. 3. cap 5. Eutropius lib. 6. Cicero pro lege Manilia.

In eum miſſus eſt cum exercitu L. Lucullus, qui Coſ. equeſtribus prælijs feliciter rem geſſit, ac deinde proconſul, cæſo exercitu, & erepta Bithynia, coëgit illum in Pontum retrocedere: Ibi quoque ingenti prælio victus Mithridates, ad Tigranem Armeniæ regem confugit. Lucullus verò perſequens & inſtans, utriuſque copias aliquot præliis conſcidit, & quo minus planè bellum conficeret, optatumque victoriæ fructum atque laudem reportaret, in cauſa fuerunt ſeditiones militares, callidè à nonnullis excitatæ.

Livius

Livius Epitome 93, 94, 95, 97. Dio libro 35. Plinius de viris illuſtribus. Florus libro 3. cap. 5. Eutropius lib. 6. Appianus in Mithridatico. Vell. lib. 2. Oroſius lib. 6. c. 2. & ſeqq. Cicero pro Archia.

Nam paulò poſt revocato Lucullo belli adminiſtratio commiſſa fuit Cn. Pompeio: cujus quidē rei ſuaſor etiam fuerat M. Cicero, quum in Pompeii laudem luculentam haberet ad populum orationem.

Cic. pro lege Manilia. Acad. quæſt. lib. 4. Athenæus lib. 6. Livius Epit. 100. Dio lib. 36. Appianus in Mithridatico. Plutarchus in Pompeio.

Lucullus, revocatus triumphavit nihilo ſecius, & epulum ſplendidiſſimum populo Romano dedit: Relicta deinde Republica, domi vixit privatus in Philoſophiæ ſtudiis, & ampliſſimam inſtituit Bibliothecam, in victu quotidiano ſplendidus & magnificus, ut antea ſemper. Ejus bibliothecæ meminit Cicero, ſeque eò venire ſolitū eſſe oſtendit, ut libros inde promeret.

Cic. 3. de fin. Plin. lib. 18. c. 5. Lucullum ſenem triumphalem appellat. Velleius lib. 2. Xerxen togatum.

Pompeius Mithridatem in fugam conjecit, longiſſimèque perſecutus eſt

Et

Tigranem regem deditione cepit: umq; in ſuis caſtris illum ſupplicem ectumque vidiſſet, erexit, ut ait Ci-o, atque inſigne regium, quod ille ſuo capite abiecerat, repoſuit, & im-atis certis rebus regnare juſſit.

Cic. pro Sextio. Plutarch. in Pompeio. vius Epit. 101. Florus lib. 3. c. 6. Eu-pius lib. 6. Dio lib. 36. Valerius lib. ap. 1. Oroſius lib. 6. cap. 3.

Mithridates tandem obſeſſus à filio Pharnace, mortẽ ſibi conſcivit ipſe.

Plinius de viris illuſtribus: Livius tome 101. Dio lib. 37. Appianus in thridatico: Eutropius lib. 6. Plinius 23. c. 5. Florus lib. 3. c. 5. Valerius 9, c. 2. Oroſius lib. 6, c. 5.

Cn. Pompeio magnam authorita-conciliaverat bellum illud, quod piratis geſſit: quod quidem fuit quàm in Mithridatem iret.

Bellum hoc à Saluſtio in Catilin. ma-mum: à Cicerone ad Quirites poſt re-um, Piraticum nominatum deſcribit lib. 36, Appianus in Mithridatico, archus in Pompeio, Livius Epit. 99, 8. cap. 6. Velleius lib. 1. Eutropius 6. Meminit Cicero pro lege Manilia, anus lib. 1. Pharſalic.

Et victis cedat piratice laurea Gallis
Magne times.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Eo ſedato bello, mox aliud incen-
dium civile exortum eſt, nam L. Cati-
lina cum alijs multis in perniciem Rei-
publicæ coniuraverat. Verùm ſingula-
ri Ciceronis induſtria, qui tum conſul
erat, patefacto ſcelere, pulſus urbe, cùm
copias in Hetruria & manus perdito-
rum hominum coëgiſſet, à C. Antonio
conſule, Ciceronis collega, prælio vi-
ctus, occubuit.

*Cicero in Catilinarijs. Livius Epit.
102. Florus lib. 4. c. 1. Velleius libr. 2.
Appianus libro. 2. de bello civili. Eutro-
pius libro 6. Saluſtius in Catilinaria. Dio
lib. 37, Bellum Catilinarium luculenter
deſcripſit Conſtantinus Felicius Duran-
tius.*

Operam, quam tum Reipublicæ præ-
ſtitit, Cicero paſſim in ſuis ſcriptis præ-
dicat, & non modo tunc viſas nocturno
no tempore faces, ardoremque cœli,
fulminumque jactus, & terræ motus
extitiſſe dicit, verùm etiam illa prodi-
gia, quæ L. Cotta & Tarquato conſuli-
bus, annis duobus ante ipſum conſu-
lem acciderant; huc accommodat,
quando plures in Capitolio turres per-
cuſſæ, & ſimulacra Deorum depulſa, &
ſtatuæ veterum hominum deiectæ, &
legum æra liquefacta fuerunt, tactus
etiam qui Romam urbem condidit

Ro-

mulus, parvus atque lactens, & ubeus lupinis inhians.

Eadem prodigia Cicero in ſecundo de ſulatu, Vraniam Muſam narrantem it verſibus elegantiſſimis, qui extant ro 1. de Divinatione. De iiſdem Obſeens.

Catilinæ naturam & ingenium Cio deſcribens, nunquam ait fuiſſe tale nſtrum in terris ullum, tam ex conriis diverſiſque inter ſe repugnantis naturæ ſtudiis cupiditatibuſque nflatum.

Cic. pro Cœlio. Libidinis ejus meminit lerius libro 5, cap. 1. Videatur PorsLatro in declamatione ſua in Catilim, Suidas in voce L. Sergius Catilina.

Cicerone conſule, natus eſt C. Octas, & Iudæa Romanis facta ſtipenria, cum Hieroſolymam Cn. Pomus expugnaſſet.

Velleius lib. 2. Sueton. in Auguſto. llius lib. 15. cap. 7. De Hieroſolyma ugnata à Pompeio legatur Ioſephus 14. cap. 8. Eutropius lib. 6. Oroſius ro 6, cap. 6. Tacitus hiſtoriarum libro Dio lib. 37, Auguſtinus de civitate i lib. 18, c. 45.

Quinto pòſt anno, L. Piſone, A Gaio, conſulibus, Helvetii ſedes muunt, & maximis cum copiis per Pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

vinciam Gallicam conſtituerunt in r
liquam Galliã penetrare, & ibi propt
agri fertilitatem conſidere.

Livius Epitome 103, *& ſeqq. Flor*
l. 5. *c.* 10. *Strabo l.* 4. *Eutrop. l.*
Vell. l. 2. *Cæſar l.*1, *de bello Gallico. Su*
*tonius in Iulio. Oroſius l.*6, *c.* 7, *& ſeq*
Dio l. 38. *Plutarchus in Cæſare.*

Quo cognito, C. Iulius Cæſar, f
annis natu minor Cicerone, collect
exercitu, quod ei provinciam ſenat
attribuiſſet, profectus illuc, & con
miſſo prælio fudit hoſtem: poſt etia
Arioviſtum, Germanorum regem, q
Galliam Celticam, inprimis autem H
duos, populi Romani ſocios, oppr
ſerat, non procul à Rheno debellav
Veſontione, Sequanorum oppido pr
fectus. Omnem deinde Galliam in c
tionem populi Romani produxit,
mul trajecto mari, Britanniam d
vicit.

Contrarium Pompeius apud Lucanu
lib. 2. *de Cæſare aſſerit.*

— Rheni gelidis quod fugit ab una
Oceanumque vocant incerti ſtag
profundi,
Tertia quæſitis oſtendat terga B
tannis.

Ex Britannia Cæſarem ad ſe dedi
literas ait Cicero, kalendis Septembr
qu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

nas ipſe poſt acceperit ad quartum
alend. Octobris. Cum in Galliam
æſar iret, Cicero vexatus à P. Clodio
ibuno plebis, in exilium diſceſſit,
ratione prius habita ad populum, &
quites, qua ſuos liberos atque fami-
am illis commendat.

Cic. ad Q. Fratrem, lib. 3. Epiſtola Dio lib. 38, Velleius lib. 2 Plutarch. Cicer. Oratio ad populum & equites abita, quæ ſub nomine Ciceronis extat, elegans eſt, inconcinna, inſulſa atque epta, denique vix Latina. Itaque qui m Ciceroni adſcribunt, eadem opera gi opulento veſtem aliquam craſſo filo itam ac laceram circumdant. Diony- us Gothofredus.

Revocatus autem aliquot pòſt men-
bus à ſenatu, maxima cum populi
atulatione, alteram habuit oratio-
em ad Quirites, qua gratias agit
nicis.

Vide Ciceronis vitam à Franciſco Fa- icio deſcriptam. Oratione in Lucium ſonem, & de provinciis conſularibus.

Cauſam exilii poſt contulit in L.
ſonem, A. Gabinium, conſules, ab
que proditum ſeſe demonſtrat, habi-
s orationibus in utrumque, quarum
altera ſenatui ſuadet, ut provincias
is adimant, Syriam & Macedoniam;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

& ne C. Cæſarem, feliciſſimè bellige-rantem in Galliis, revocent, ſed ut im-perium ei proferant, quo planè bellum conficiat.

Piſonem & Gabinium Coſſ. ſuis colo-ribus multis in locis depinxit Cicero in Orat. ad Quirites poſt reditum: in Va-tinium, de provincijs conſularibus, &c.

Interea Ptolomæus Auletes, Ægypti rex, propter ignaviam & crudelitatem regno pulſus, Romam venit, & perſua-ſus à Cn. Pompeio ſenatus, per A. Gabi-nium reſtituit illum, Archelao pulſo, qui de populi voluntate regnabat.

Liv. Epit. 105, Dio lib. 39, Strabo lib. 12. & 17. Plutarchus in Pompeio.

Gabinius fuit damnatus tandem, ut in ærarium inferret decem millia talen-ta, vel, ut quidam noſtri homines ra-tionem putant, ſexagies centena mil-lia, quod tantam ſummam à Ptolo-mæo accepiſſet.

Dio lib. 39. Valerius lib. 4. c. 2. Cice-ro pro C. Rabirio. Strabo lib. 17. Budæus de aſſe lib. 3. Matt. Hoſtius rei num. l.

M. etiam Craſſus, cui Parthicum bellum fuit decretum, Euphrate trans-miſſo, victus in colloquio, deinde per fidè fuit interfectus.

Liv. Epit. 106. Dio l. 40. Iuſtin. 42. Velleius l. 2. Florus l. 3. c. 9. Eutr-
pi-

ius l.6. Oroſ.l.6.c. 13. Appianus in Parthicis. Plinius libro 33. cap. 10. Plutarchus in Craſſo. Cic. 1. & 2. de divinatione. ad Att. l. 4. Epiſt. 12. Ovid. 6. Faſtor. Feſtus Rufus in compendio.

Hic eſt ille, qui dicere ſolebat, neminem eſſe divitem, niſi qui exercitum alere poſſet ſuis fructibus.

Cic. 1. offi. Vide Ciceronis paradoxon ultimum. Item Dionem l.40. in hiſtoria Craßi; Exercitus autem conſtat legionibus quatuor, teſte Paulo Manutio.

Per hoc quoque tempus fuit occiſus à T. Annio Milone P. Clodius; Milonem Cicero defendit, Cn. Pompeio tertiùm conſule: ſed ille tamen juſſus eſt exulare.

Dio lib. 40, Aſconius Pædianus in argumento Milonianæ. Cicero ad Atticum lib. 9. Epiſtola 18. Vell. lib. 2.

Confecto bello Gallico, quod fuit octavo circiter anno, bellum eſt natum civile. C. Cæſaris, cum Cn. Pompeio genero. Cauſa erat belli, quod Cæſar à conſulatu repudiaretur, ni demitteret prius copias, & provinciam traderet: illi verò perſuaſum erat, ſe ſalvum eſſe non poſſe, ſi ab exercitu recederet: ferebat tamen eam conditionem, ut tum ipſe, tum Pompeius traderent exercitus: cumq; id repudiaretur, progreſſus

incredibili celeritate cum copiis, è Gal-
lia venit in Italiam, & Flaminiam in-
greſſus, oppida quam plurima, partim
gratiâ, partim deditione, capit.

*Caſar lib. 1. de bello civili. De bel-
civili inter Pompeium & Caſarem g-
ſto legatur Livius Epit. 110 & ſeq.
Plutarchus in vitis. Dio l. 41 Florus
4, cap. 2. Eutropius l. 6. Oroſ. l. 6. ca-
15. App. de bello civili. Caſar in com-
mentarijs de bello civili. Lucanus i-
Pharſalia. Cicero in Epiſtolis ad Atti-
cum.*

Ea re cognita, Pompeius & amb-
conſules, C. Marcellus, L. Lentulu-
Roma fugiunt, & Brunduſium Apuli-
oppidum maritimum petunt, Eò ven-
etiam Cæſar: ſed jam conſules traject-
mari Dyrrhachium iverant, neq; mu-
tò poſt inſequitur eos Pompeius:
cum Cæſar tempore excluſus, quo
claſſem idoneam non haberet, illu-
proſequi non poſſet, Romam venit,
convocato ſenatu, de injuriis queritu-
ac ſimul pacis conditiones proponi-
cumque remiſſius ageretur à ſenat-
Maſſiliam petit, quæ portas illi clauſi-
Itaque comparata claſſe, terra mariq-
illam obſidet, & relictis ibi legatis
Hiſpaniam proficiſcitur. Ibi Petreiu-
& Afranium Pompeianos duces, te-
tumq-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

amque exercitum deditione tandem
apit.

Cic. l. 16, *Epiſt.* 11, *ad famil. Ad Att. Epiſt.* 2. *Cæſar l.* 1. *de bello civili.* *utropius l.* 6. *Oroſius l.* 6, *cap.* 15.

Pòſt Maſſiliam redit: quæ tum priùm deſperatis rebus omnibus, in poſtatem illius ſe permiſit, & abſens à .Lepido prætore Dictator factus, Roam venit, comitia habet & conſul eatur cum P. Servitio Iſaurico: deinde bus in urbe conſtitutis, in Græciam anſmittit, ac tandem in Theſſalia ompeium maximo prælio vincit, pijs multò ſuperiorem, & caſtris uit.

Cæſ. lib. 2, *lib.* 3. *Plutarchus in Bru- media æſtate hoc factum ſcribit.*

Pompeius fugiens, Ægyptum petit. rat tum rex Ptolomæus Dionyſius, tolomæi Auletæ filius, quem expulm regno Pompeius conſul per A. Gainium reduxerat, ut ſupra diximus. ropter hoc beneficium ſperabat opem que tutelam in ea regione: rex autem rat ætate puer, ejuſque familiares, vel uod fortunam Pompeii deſpicerent, el quod motum aliquem metuerent, nſidiosè illum interficiunt. Cæſar fuientem perſecutus, Alexandriam perenit cum tribus millibus hominum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

& ducentis,atque ibi primum de mo
te Pompeij cognoſcit.

Caſ. lib. 2. lib. 3. de bello civili. L Pompeii fuga & interitu Caſar l. 3. L vius Epit. 112. *Plutarchus in Pompei Appianus lib. 2. Dio l. 42. Vell. l. Florus l. 4. c. 2. Eutropius l. 6. Oroſi l. 6. c. 15. Lucanus l. 8. Meminit Cic ro 2. de Divinat. & l. 3. Tuſculan.*

Cic. *Philippica* 13. indicans de utro que, *Proximo bello*, inquit, *ſi aliquid ſumma gravitate Pompeius, multùm cupiditate Cæſar, dimiſiſſet, & pace ſtabilem, & aliquam Rempublicam n bis habere licuiſſet.*

Gerebat tunc bellum Ægypti re cum ſorore Cleopatra. Cæſar itaqu cum eſſet Alexandriæ, voluit de co troverſiis jure potiùs apud ſe, quàm armis inter ipſos diſceptari, eò quò conſul eſſet populi Romani, & quò ſuperioribus annis cum Ptolomæo, pa tre regis, lege & ſenatuſconſulto ſocie tas facta erat. Hoc ipſum verò indi gniſſimè ferebant præfecti, querentes majeſtatem regiam minui, quòd a dicendam cauſam evocaretur. Conci tatis ergo animis, bellum adverſus Cæ ſarem moliuntur, ſed ille, poſt magn pericula victor, extincto rege, non qui dem redegit Ægyptum in provincia

for

ſmam, ſed Cleopatræ, ejuſque fratri
nori regnum permiſit.

Dio 42. Cæſar lib. de bello civili.
tarchus. Strabo lib. 17. Hirtius de
lo Alexandrino. Oroſius l. 6. c. 16.

Inde profectus in Syriam, ac in Pon-
n, Pharnacem regem, Mithridatis
ium, profligat; Cappadociam, Ar-
niam, Gallogræciam, Pontum &
hyniam pacat.

Hirtius de bello Alexandrino. Livius
t. 113. Dio lib. 42. Oroſ. l. 6. c. 15.
tropius l. 6. Suetonius in Iulio, c. 35.
rus l. 4. c. 2.

In Italiam ac Romam deinde rever-
, media poſt hyeme, & ad ſolſti-
m hybernum, ex Lilybeo trajicit in
hricam, licet à ſummo aruſpice
onitus eſſet, ne ante brumam tranſ-
itteret.

Cic. 2. de Divinat.

Eò confugerant à pugna Pharſalica
ipio & Cato, M. Portii Catonis pro-
pos, magniſque contractis copiis,
bam regem ſibi conſociaverant. Pro-
ctus igitur eò Cæſar ad internecio-
m omnes delevit.

Appian. l. 2. Dio l. 43. Flor. l. 4. c. 2.
irtius de bello Africo. Sueton. in Iulio,
p. 35. Oroſius l. 6. c. 16. Eutropius l. 6.
neca l. 2. Epiſtolarum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Et Cato quidem, ne in illius pote
tem veniret, Vticæ mortem ſibi co
ſcivit ipſe, quod quidem Cicero def
dit, &, cui incredibilem quandam n
tura gravitatem dediſſet, ei potiùs h
faciendum fuiſſe dicit, quàm tyran
vultus aſpiciendus.

Cic. 1. Off. De Catonis Vticenſis
teritu legatur Liv. Epit. 114. Plut
chus in vita Catonis: Appianus lib.
de bello civili: Hirtius lib. 5. Sene
Epiſt. 25. Valerius Maximus l. 3, c.
Florus l. 4, c. 2. Cic. 1. off. & 1. Tuſcul.
de finib. lib. 9. epiſt. ad Pætum. Lacta
tius l. 3, c. 18. Gellius l. 13. cap. 18. L
l. 43. Horatius l. 1. Ode 12. lib. 2. Ode
Auguſtinus l. 1. de civitate Dei cap. 2
De illis autem, qui ſeipſos interficiun
legatur Cicero Tuſculan. quæſt. l. 1.
in ſomnio Scipionis. Ioſephus l. 3. c. 1
belli Iudaici. Auguſtinus de civita
Dei l. 1. cap. 12. Sextus Pompeius l.
de verborum ſignificationibus in vo
Carnificis.

Erat Stoicæ diſciplinæ Cato, & ſen
tentias horridiores nonnunquam i
ſenatu defendebat, tanquam in Plat
nis verſaretur politia, ſicut ait Cicer
non tanquam in Romuli fæce.

De Stoicis videatur Diog. Laërti
l. 7. Lib. 2. ad Att. Epiſt. 1. De morib

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

nis videatur Lucanus lib. 2. Velleius Saluſtius in Catilinaria. Auguſti- l. 5. c. 52. Civitatis Dei ſcribit, Ca- m à Pompeio tanquam belli civilis dem relictum eſſe.

Romam poſtea Cæſar venit: cum- de Gallia, Ægypto, Ponto, & A- rica triumphaſſet, adverſus Sextum mpeium bellum ſuſcepit, in Hiſpa- m profectus, eumque debellavit.

Liv. Epit. 115. Dio l. 43. Hirtius de o Hiſpanienſi. Suetonius in Iulio 5. Oroſius l. 6. c. 16. Eutropius l. 6.

Itaque devictis omnibus adverſariis, longè latéque pacatis populis, in ur- m redit anno quinto poſt inceptum llum civile: & cum de Hiſpania umphaſſet, Dictatoris quoque no- en atque poteſtatem ſibi delatam rpetuo ſumeret, ac ſenatum pro ſuo nſtitueret arbitratu, reliquos etiam nores ac munera publica propè ſo- s elargiretur, ac quibus vellet diſtri- ueret, in odia plurimorum incurrit.

Mutato igitur Reipublicæ ſtatu, & l unius principatum redacta ſumma rum, conjurationes in eum factæ, ndem exarſerunt, & quinto pòſt enſe, quàm Romam veniſſet, in cu- a Pompeii fuit Idibus Martiis inter- ctus, ab iis ipſis, quos recenti beneficio ſibi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ſibi devinxerat, quibuſque ignov
quod bello Pompeiano contra ip
militaſſent. Hi erant M. & D. Bru
C. Caſſius, Cn. Domitius, R. Tr
nius, Q. Tullius Cimber, duo Ser
Caſca, Hala, & complures alii.

Plutarchus in Cæſare. Florus l. 4.
Sueton. in Iulio. Dio l. 44. Oroſius
c. 17. Zonaras tomo 2.

Ciceronem quoque M. Antoni
conſul, collega Cæſaris, ut conſci
cædis, ad ſenatum coarguit, quòd
terfecto Cæſare ſtatim cruentum
extollens M. Brutus pugionem, ipſ
nominatim exclamaſſet, atque ei re
peratam libertatem eſſet gratulatus

Appian. lib. 2. Philippica 2.

Tradunt nonnulli, C. Cæſar
Græcis verbis affatum eſſe M. Brutu
irruentem, & appellaſſe filium:
quomodo accipiant illi, neſcio. H
quidem ex Cicerone conſtat, Brutu
annis quindecim fuiſſe natu min
rem illo.

Sueton. in Iulio, cap. 28. Dio 4
Serviliam M. Bruti matrem à Cæſ
unicè dilectam, & ampliſsimis mun
ribus donatam, autor eſt Suetonius
Iulio cap. 50.

Leges aliquot tulit, partim conſu
partim dictator, quæ propter ipſu

Iuli

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

dicuntur; agraria, de judiciis, de
najeſtatis, repetundarum, de ſacer-
is, de fœnore.

ide Hotomannum.

unt aliæ quædam ejus nominis,
ìm ab Octavio latæ.

lementiam Cæſari tribuunt omnes:
ero etiam ingenium, acumen, ra-
nem, memoriam, literaturam, co-
tionem, diligentiam: ſed ejus do-
natum ægerrimè tulit, occultè ta-
n, & in quadam ad Atticum epi-
la, *Intelliges*, inquit, *id regnum vix*
eſtre eſſe poſſe.

Cic. Philip. 2.

Fuit autem in hac tota cauſa Cicero
lde lubricus & inconſtans; nam in
llo ſecutus eſt partes atque caſtra
mpeii, licet ipſius animi dejectio-
m atque negligentiam reprehende-
t: & in epiſtolis ad amicos, C. Cæ-
rem belligerantem vocabat tyran-
um atque monſtrum.

Ad Attic. lib. 8. epiſt. 3. & 9. l. 7.
piſt. 20. Sed hoc τέρας *horribili vi-*
lantia, celeritate, diligentia eſt.
tem libro 7. Epiſt. 19. libro 10. Epiſt. 4.
d Atticum.

Profligato autem & extincto Pom-
peio, quum Cæſar multis ignoſceret,
tylum vertit, & tribus habitis oratio-
nibus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

nibus, ad cœlum uſque laudibus
efferebat: cumque fieri inſidias au
ſet, ſeque ſatis vixiſſe nonnunqu
diceret, ille deprecatur, & orat ut h
opinionem deponat: nam etſi gl
ſit cumulatiſſimus, ideoque ſibi
dem ſatis vixerit, non tamen ſati
xiſſe Reipublicæ, quæ præſidio ca
non poſſit ipſius atque tutela: de p
culo non eſſe quod ſit ſollicitus: N
omnes, inquit, *tibi non modo excub*
& cuſtodias, ſed etiam laterum noſt
rum oppoſitus & corporum pollicemur.

Pro Marco Marcello.

A nece verò Cæſaris mirum in m
dum exultabat, & qui illum occi
ſent, eam gloriam conſecutos eſſe
cebat, quæ vix cœlo capi poſſe vi
retur.

Philippica 2. Libro 9. Epiſtolar
ad familiares Epiſt. 28. cædem Cæſa
vocat divinum in Rempublicam be
ficium.

Hæc eſt igitur QVARTA & poſtrem
MONARCHIA. Quo quidem in lo
notandum eſt, quomodo ex minim
initiis paulatim ad ſummam pote
tiam creverit ea civitas, quæ à paſto
bus condita, domina tandem eva
orbis terrarum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

De victoriis populi Romani ſic ſcribit
ro lib. 5. in Verrem : Lugent omnes
vinciæ : queruntur omnes populi :
a denique jam de noſtris cupidita-
s ac injuriis expoſtulant : locus intra
anum nullus eſt , neque tam longin-
s , neque tam reconditus , quo non
hæc tempora noſtrorum hominum li-
iniquitaſque pervaſerit.

Nunc deinceps breviter , quantum
bit , exponam , quemadmodum ab
rerum faſtigio ſenſim poſtea decli-
rit ad interitum.

FINIS LIBRI PRIMI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

IOANNIS SLEIDANI,

De

QVATVOR SVMMI IMPERIIS,

Liber II.

CÆſare interfecto, C. Oc vius, qui Cæſaris ſor erat nepos, traductis ad legionibus, acerbiſſimè p ſecutus eſt illius percuſſor

Dio l. 46. Livius Epit. 120. *App nus de bello civili lib.* 3. *Velleius l. Suetonius.*

Et quum initiò pro Republica vi retur in M. Antonium arma ſume tandem partitus imperium cum illo M. Lepido, Triumviratum inſtitu in quo M. Cicero, qui vehemen Antonium oppugnaverat, trucidat ab eo fuit, natus annos LXIII. cu ante annos octo mortem obiiſ Q. Hortenſius totidem annis na major illo, ſicut ſupra dictum eſt.

Appian. lib. 4. *Eutrop. lib.* 7. *O lib.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

6. cap. 18. Philippica Ciceronis. De ... rte Ciceronis tradit Appianus lib. 4. ... vius Epit. 120. Florus lib. 4. c. 5. Plu... rchus in vita. Dio l. 47. Eutrop. l. 7. ... lleius lib. 2. Valerius lib. 1, cap. 4. & ... 5. cap. 3.

Ciceronem planè ſefellerunt ſua ... nſilia: cùm enim à morte C. Cæſaris ... mpublicam perturbaret Antonius, ... Octavium, Cæſaris propinquum, ... inti annorum adoleſcentem, miris ... dibus ſenatui Cicero commenda- ... t, & ſuadere cœpit, ut non habita ... us ætatis ratione, crearetur conſul, ... ductis ex veteri memoria multis ... emplis, quamobrem id fieri poſſet, ... utatis etiam iis, quæ metuenda vide- ... ntur. fidem ſuam obligare ſe profi- ... batur ſenatui, ſemper illum talem ... re civem, qualis tum eſſet, qualem- ... e eum maximè velle & optare debe- ... nt. Sed pòſt ab illo deſtitutus, in ... ntonii manus devenit.

Philippica 3.

M. Brutus etiam graviter eum re- ... ehendit, quod illi ſic adularetur.

In libro epiſtolarum ad Brutum Epi- ... la 16. cui initium, Particulam.

Cæterùm in æmulatione imperii, ... tis, uti fieri ſolet, offenſionibus, cùm ... opter conjurationem in Octavium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

triumviratu jam antea motus eſſet,
relegatus M. Lepidus; bellum in A
tonium alterum collegam ſuſce
Octavius, & ipſum atque Cleopatra
de qua ſupra diximus, poſt Actiaca
victoriam, expugnavit ad Alexa
driam, & ad mortem ſibi ipſis in
rendam adegit, & Ægyptum pop
Romani provinciam fecit.

*Sextus Aurelius: Imperia diffic
concordiam cuſtodiunt. Dio lib.49. A
l.5. Vell. l.2. Oroſius l.6, c.18. Suet
in Auguſto cap.6. Dio lib.50. &
Florus l.4, c.11. Velleius lib.2. Plut
chus, Eutropius lib.7. Oroſius l.6. c.
Virgilius lib.8. Horatius in Epod. Ode
Propertius libro tertio, Elegia no
Item libro 4. Elegia 6.*

Tradunt authores, Ægypti fruct
annuos fuiſſe, Ptolomæo Aulete
gnante, duodecim millia quinquagi
ta talenta: hanc ſummam noſtri te
poris viri docti redigunt ad ſeptuag
& quinquies centena coronator
aureorum millia. Cum autem in p
puli Romani deditionem veniſſ
multò putant fuiſſe fructuoſiore
propter Indię & Æthiopiæ commerc

*Strabo 17. ex Cicer. Bud. de aſſe l.
Matt. Hoſtius rei num. lib.7. At D
dorus Siculus, qui, ut ipſe teſtatu*

eod

[...]em Ptolomæo regnante in Ægyptum [...]it, longè à Cicerone diſſentit, reditum [...]m Ægypti fuiſſe dicit tantùm ꟾↄↄcꟾↄ [...]entorum. Iſaacus Caſaubonus in com[...]ntario ad Strabonem.

[...]Devicto & ſublato Antonio ſolus [...] annos XLIIII. Rempublicam geſſit [...]avius, & ipſius imperii anno XXIX, [...]diti autem orbis termilleſimo non[...]teſimo quarto, ſicut plerique nu[...]rant, natus eſt ſalvator noſter Ieſus [...]riſtus, quum ante ſeptem annos He[...]es, cognomento Magnus, templum [...]roſolymæ dirutum reædificaſſet [...]gnificentiſſimè.

[...]Ioſeph. Antiquitat. l. 16, c. 14. & de [...]lo Iudaico l. 1, c. 10.

[...]M. Antonius habebat in matrimo[...] C. Octavii ſororem, ſed amore [...]tus Cleopatræ, cum Aſiam pera[...]ret, illa deſerta, duxit hanc uxo[...]n, eaque res partim etiam belli cau[...]ſam dedit.

Dio lib. 5.

[...]Summus autem erat utriuſq; luxus, [...]que conviviis illorum atque deliciis [...]voluptatibus, incredibilia ferè pro[...]erunt authores: verùm is quem [...]i, fuit ipſorum exitus, vitæque finis.

[...]Plutarchus in Anton. Plinius lib. 9, [...]. 25. Macrob. l. 3, cap. 17.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

M. Antonius erat M. Antonii, ei quo ſupra dictum eſt, oratoris cla ſimi nepos.

C. Octavio regnante, populi R mani exercitus omnium primò bellu Germaniæ fecit in ipſorum finibus.

C, Iulius Cæſar bis quidem profli vit Germanos, verùm in Galliis, ne pe Arioviſtum in Celtis, & deinde Moſæ confluentem atque Rheni: p eam victoriam extructo ponte R num tranſit, ſed paucis diebus ibi co moratus, exercitum in Galliam duxit, pontemque reſcidit.

Cæſ. lib. 1. & 4. de bello Gallico.

Biennio deinde pòſt, rurſus pon Rhenum tranſmiſit, paulo ſupra eu locum, quo antea exercitum tradu rat, ac tum planè conſtituit in Suev proficiſci: verùm per exploratores c tior factus de rebus omnibus, & di cultatem veritus, inopiamque co meatus, in Galliam ſe recepit, part aliquam pontis reſcidit, & in alt parte turrim atque caſtellum con tuit, præſidiiſque firmavit, ne reditus metum hoſtibus omninò t leret.

Cæſ. lib. 6. belli Gallici. Dio l. & 40. Plutarchus in Cæſare, Oroſ lib. 6. cap. 9.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Et hæc quidem ſolùm adverſum
ermanos geſſit C. Cæſar, ſicut ipſe
mmemorat: Verum Octavius, per
berium atque Druſum fratres, bel-
m Rhœtis intulit atque Vindelicis,
ex Vbiis, populi Romani ſociis, eam
ermaniæ partem, quæ VVeſtphalia
citur, invaſit, duce Quintilio Varo:
l hunc ad internecionem propè con-
lit Cheruſcorum dux Arminius, in-
r Amiſiam flumen & Luppiam. Ejus
orte graviſſimè perturbatum Vergi-
m, Horatius carmine pulcherrimo
nſolatur.

*Cæſ. lib. 4. & 6. de bello Gallico.
eton. in Auguſto cap. 21. in Tiberio
p. 9. Flor. lib. 4, cap. 12. Horat. l. 4.
le 14. Cladis Varianæ hiſtoriam ha-
nt, Florus l. 4, c. 12. Suetonius in Au-
ſto cap. 23. Vell. l. 2. Sextus Aurelius
ctor. Dio l. 50. Tacitus Annal. lib. 1.
lib. de moribus German. Oroſ. lib. 6,
p. 21. Zonaras tomo 2. De loco editæ
jus ſtragis recentiores diſſentiunt. Otho
rſingenſis & Abbas Vrſpergenſis, quin-
e hos ſequuntur. Picus in Stauro-
cho, Nauclerus volum. 2. generat. 43.
uttenus, prope Auguſtam Vindelico-
m pugnatum ſcribunt. Æneas Sylvius
llocat pugnam ad Moguntiam. Mu-
s lib. 3. prope Francofurtum Mœni.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Aventinus prope Dusburgam comm ſum prælium affirmat l. 2. Veſtigia v & monumenta indubitata in agro L pienſis comitatus ſuperſunt.

Druſus in Germania periit, relic filiis, Germanico, viro præſtantiſſim & Claudio.

Celebrat eum Horatius, ode doct ſima, ſicut antè quoque diximus, ſtirpem ipſius refert ad C. Claudiu Neronem, qui conſul cum M. Liv Salinatore ſecundùm, fratrem An balis Aſdrubalem, novas adducente copias, ad Metaurum flumen cc cîdit.

Dio l. 55. Sueton. in Tiber. cap. Ovidius ad Liviam, lib. 4. Ode 4.

Cantabros præterea domuit Aug ſtus, & Aquitanos, & Pannonios, Dalmatas, & Illyricos, & Salaſſio Alpium incolas.

Sueton. in Auguſto cap. 20. Dio l. 5 Eutropius l. 7. Oroſius l. 6, c. 21.

De deponenda quidem Imperii m dicitur cogitaſſe non ſemel, ſed cu invicem reputaret, ſe privatum n ſine periculo futurum, & illam ar trio multorum temere committi, ſe tentiam mutavit.

Sueton. c. 28. Dio l. 52. Donatus vita Virgilii. Zonaras tomo 2.

Reg

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Regni ipſius anno XXXIII. Herodes
agnus, quem M. Antonius, & ipſe,
rtio triumviratus anno, Iudææ re-
m conſtituerant, mortuus eſt: &
ɛtavo pòſt anno, filius ejus atque ſuc-
ſſor Archelaus, relegatus fuit in exi-
um, Viennam Galliæ oppidum.

Zonaras tomo I. *Ioſeph. Antiquit. udaic. lib.*17. *cap.*10. *&* 19. *& de bello udaico lib.* 2, *cap.* 6.

Ad provinciarum Imperii tutelam le-
ones aluiſſe ſcribitur Octavius XLIIII,
in Ægypto quidem ternas, in Hi-
ania totidem, per Germaniam
ɛtonas. Quantus autem fuerit ejus
i ſumptus annuus, nonnulli ratio-
em inierunt, & ad centies atque vi-
es centena coronatorum aureorum
illia ponunt, ſic, ut in ſingulas le-
ones annua ducenta ſeptuaginta duo
iſtribuant aureorum millia.

Oroſ. lib. 5. *cap.* 20. *De legionibus omanorum earumque ſtipendiis, con- le Dionem libro* 55. *Tacitum libro uarto Annalium. De ſtipendiis mili- um videatur Tacitus libro primo. Præ- r hos legatur Bu læus de Aſſe lib.* 3.

Legionem verò ſex millibus pedi-
um cenſent, equitibus quingentis.

Vide Fl. Vegetium de re militari li- ro ſecundo, cap. 6. *Modeſtium de vo-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

cabulus rei militaris. Iſidorum Etym
log. libro nono cap. 3. Suidam in vo
λεγεών.

In Octavio valdè prædicatur ſtu-
dium & liberalitas erga viros doctrin
præſtantes. Erant tunc præcipui no
minis poëtæ, Varius, Vergilius, Plo
tius, Valgius, Fuſcus, duo Viſci, Polli
Meſalla, Bibuli, Servius, Furnius, Ho
ratius, qui ſua ſcripta cupit illis pro
bari, minimè ſollicitus, quid alii ſen
tiant.

Horat. lib. 1. Satyra 10.

Cæterùm inde à M. Portio Caton
& Aphricano majore, ad hoc uſqu
tempus, perpetua quadam ſerie clari
ſima Romæ fulſerunt ingenia: ſed ho
Auguſti ſeculum ferè poſtremum eſ
quod nativum illum linguæ Latin
ſuccum & ſanguinem incorruptum re
tinuit: Nam deinceps paulatim mag
atque magis fuit ſermo vitiatus, done
in meram degeneravit barbariem
quæ ad hanc noſtram uſque memo
riam adhæſit.

Lege Hadriani Cardinalis præfatio
nem in librum de ſermone Latino.

Cordubæ natos poëtas pingue quod
dam ſonare Tullius ait, & peregrinum
quid de illis judicaturum fuiſſe puta
mus, qui centum & ampliùs poſt anni

vixe

xerunt, non Cordubæ nati ſolùm & ucati, ſed etiam Romæ.

Cic. pro Archia. Repetit hoc Seneca aſoria ſexta.

Cæterùm, Tiberius, Octavii Auiſti privignus & gener, & filius adptivus, admodum invitus, ut quidem æ ſe ferebat, & vix tandem exoratus ſupplice ſenatu, principatum ſuſcet; & initio quidem nihil ſolus ageit, deque rebus omnibus, quæ aliijus eſſent momenti, cum ſenatu ommunicabat, ſed paulò poſt, Reiublicæ cura planè depoſita, totum ſe oluptatibus tradidit.

Tacit. 1. Annal. Sueton. in Tiberio ap. 24, 30, & 41. & ſeqq. Eutropius 7. Tacitus Annal. 5. Dio l. 57.

Eo regnante, Armeniam Parthi ocuparunt, Mœſiam Daci & Sarmatæ.

Sueton. cap. 41.

Galliam vaſtabant Germani: ſed his acommodis nihil ipſe movebatur.

Sextus Aurelius.

Ejus regni anno decimoquinto, Chritum ſervatorẽ noſtrũ eſſe crucifixum, nonnulli tradunt, & magni quidem ine Theologica viri, ſed eodem anno Lucas baptiſatum eſſe ſcribit à Iohanne.

Auguſtinus mortem Chriſti collocat in conſulatum Rubellii Gemini & Fuſii

Gemini, de civit. Dei l. 8, c. 54. Id ſentit Lactantius l. 4, c. 10. & Tert lianus contra Iudæos. Conſtat aute hos 15 annos Tiberii magiſtratum ob nuiſſe. Vide præterea Alciatum lib. cap. 11. parergon.

Floruerunt tunc M. Cocceius Ne va, pater & filius, Caſſius Longinu Iureconſulti.

Tacitus Annal. lib. 5. Sueton. in N rone cap. 37.

Tiberii pater fuit Tiberius Nero, qu C. Cæſari bello militarat Alexandrin

Sueton. cap. 4.

Succeſſit ei C. Cæſar Caligula, pa rentis optimi Germanici peſſimus fi lius, & planè monſtrum. Viginti tri bus illis annis, quibus præfuit, infini tam auri vim Tiberius collegiſſe ſcribi tur, quam iſte primo ſtatim anno to tam profudit.

Sueton. c. 39. in Caligula. De Cali gula legatur Dio lib. 19. Eutropius l. 7 Aurelius. Oroſius l. 7, c. 5.

Ipſius regni anno ſecundo circiter, Herodes Antipa, Magni filius, inter fector Iohannis Baptiſtæ, Lugdunum fuit miſſus in exilium, & ſucceſſorem habuit Herodem Agrippam, qui Iaco bum Apoſtolum extinxit.

Ioſeph. lib. 18, cap. 14. & de bello Iu daico

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ſico l. 2, c. 8. Euſeb. hiſt. Eccleſ. l. 2, 11. & l. 3, c. 4. Actorum 1. Ioſeph. l. 20, 19. Euſebius l. 2, c. 21. Nicephorus 38, l. 2.

Caligulę necato, ſubrogatus eſt Claudius patruus. Is ubi defeciſſet Britannia, profectus eò, & parte inſulæ in editionem recepta, domum rediit.

Sueton. in Claudio c. 17. Dio lib. 60. Eutropius l. 7. Oroſius l. 7, c. 6.

Maxima fuit, eo regnante, paſſim fames media, quam ab Agabo prænuntiatam fuiſſe, Lucas Evangeliſta commemorat.

Cap. 11. Actor. Meminit hujus famis Ioſeph. Antiquit. l. 20. c. 2. Epiphanius hæreſ. 48, & 66. Euſeb. hiſtor. Eccleſ. l. 2. c. 8. Oroſ. l. 7. c. 6. Ruffinus l. 2, c. 8. Xiphilin. in Claudio.

Claudii ſucceſſor Nero Claudius non obſcurè ſignificabat quandoque, ſe ſublaturum eſſe prorſus ordinem ſenatorium. Eo regnante, Britannia magnam cladem accepit, direptis ibi civibus atque ſociis populi Romani. Legiones etiam ſub jugum miſſæ fuerunt in Armenia, & vix ægrè retenta Syria: deinde Gallia defecit, authore Iulio Vindice, ejus provinciæ præfecto, poſt etiam Hiſpania, Duce Sergio Galba. Cumque de recuperandis amiſſis cogitaret,

taret,inque Galliam pararet profecti[o]nem, reliqui etiam exercitus, quo[s] habebat paſſim in provinciis, rebe[l]larunt.

Eutrop. l. 7. Feſt. Rufus. Suetonius [in] Nerone c. 40, 42, & 87. Videatur Tac[i]tus Annal. lib. 12, 14, 15, & 16. Dion[is] Epitome.

Quam fuerit immanis & efferat[a] bellua, notum eſt ex hiſtoriis: itaqu[e] judicatus hoſtis à ſenatu, ſeipſum in terfecit, adjuvante ſervulo.

Eutropius l. 6. Aurelius Victor. Oro[ſ.] lib. 7, cap. 7.

Florebant eo tempore præter Sene[-] cam Lucanus, Perſius, Silius Italicus poëtæ: & hic quidem ultimo Neroni[s] anno fuit conſul.

Lilius Gyraldus ex Tacito, Plin. ſe[-] cundus l. 3. Epiſt. 7. ad Caninium.

Ab eo tempore ſtatus reipubl. fuit eò redactus, ut penes exercitum atque legiones populi Romani eſſet, creare Cæſarem; hunc ad modum factus eſt etiam Cæſar Veſpaſianus. Nam qui per Mæſiam erant & Pannoniam, & Iudæam & Syriam exercitus, ab A. Vitellio defecerunt, & in Veſpaſiani verba jurarunt.

Morem hunc ſub Pertinace increviſſe, Zoſimus l. 1. teſtatur. Tacit. Annal. l. 19.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ɔ. Eutrop. l.7. Oroſ. l.7.c.8, & 9. Sue-
ı. c. 8. Aurel. in Victore. Sueton. in
bell. c.15. in Veſp. c. 6.

Hic Achaiam, Lyciam, Rhodum,
zantium, Samum, Thraciam, Cili-
m & Comagenem, populi Romani
ovincias fecit, & Hieroſolymam
nditus delevit, adminiſtrante bellum
to filio.

Tacitus l.21. Ioſephus hiſtoria excidii
eroſolym. Niceph. 1, 2. hiſtor. eccleſ.
p. 3, & ſeqq. Euſeb. l.3, c. 5. & ſeqq.
ctant. l. 4, c.21. Zonaras tomo 1.

Flavius Domitianus, cum Chattis,
m Dacis, cum Sarmatis bella geſſit,
que iis triumphavit.

Sueton. in Domit. c.6. Aurel. Victor.
tropius l. 7. Oroſ. l.7, c.10. Euſeb. l.3,
13. Xiphilinus.

Vixerunt tunc Statius, Iuvenalis,
artialis, Poëtæ.

Vipius Trajanus à Nerva Cocceio
loptatus, ac deinde Cæſar factus, Da-
os bis rebellantes domuit, ac Roma-
e ditionis fecit, coloniaſque deduxit.

Dion Caſſius. Dacicum bellum à Ca-
nio poëta tentatum Plinius meminit
8. Epiſt. 4.

In Armeniam & Parthos cum exer-
tu profectus, deditione & gratia ſibi
los adjunxit, & Parthicus deinde
vocatus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

vocatus eſt. Verùm plerique omn[illegible] ab eo ſubjecti populi, rebellarunt ta[illegible] dem, præcipuè per Armeniam & M[illegible] ſopotamiam. Parthi etiam regem ip[illegible] datum ab illo, repudiarunt, cum [illegible] Italiam reverti cœpiſſet.

Eutrop. lib. 8. Feſtus Rufus. Di[illegible] Caſsius. Legatur Aurel. Victor. Oroſi[illegible] l. 7, c. 12. Xiphilin. Zonaras tomo 2.

Ælius Adrianus Iudæam rebellan[illegible] tem domuit: ejus cauſa belli fuit, quò [illegible] Hieroſolymæ, quam rurſus habita[illegible] permiſit, Iovi Olympio templum æd[illegible] ficaſſet, quam rem indigniſſimè Iud[illegible] ferebant.

Dion Caſsius in Adrian. Euſeb. l. [illegible] c. 2. & ſeqq. Niceph. l. 3, c. 22. & ſeq[illegible] Oroſius l. 7, c. 3. Zonar. tom. 1.

Gallias, item Germaniam, & Br[illegible] tanniam, & Hiſpanias inviſit. Deind[illegible] Mauritaniam, & Parthos, & Aſiam, &[illegible] Græciam, perque Siciliam Romam re[illegible] diit: Inde rurſus, in Aphricam profe[illegible] ctus, Romamque reverſus, denuo Græ[illegible] ciam, Aſiamque petit; illinc in Ara[illegible] biam contendit, & poſt in Ægyptum.

Ælius Spartianus in Hadriano. Fe[illegible] ſtus Rufus. Videatur Aurelius Victor [illegible] Xiphilinus.

Convocato ſenatu, commendavi[illegible] eis Antonium Pium, qui poſt eum [illegible]

factus [illegible]

ctus Cæſar, pacem coluit, deque o-
nibus bene mereri ſtudens, exteros
ges atque populos literis & humani-
te in officio continuit.

*Dion Caſsius. Aurelius Victor, Eu-
pius lib. 8. Iulius Capitolinus. Oroſius
l. 7, cap. 14.*

Ejus tempore Iureconſulti florue-
nt, Alburnns Valens Tuſcianus, Vi-
dius Verus, Vipius Marcellus, Arria-
s, Tertullianus, Salvius Iulianus, L.
lulius Metianus.

Capitolinus in Pio.

Antonio Pio ſucceſſit filius M. An-
nius, cognomento Philoſophus, qui
opinquum L. Aurelium Verum ſo-
m Imperii ſumpſit. Per eum felici-
 geſſit Parthicum bellum: ipſe domi
urbe rempublicam curans: Deinde
ortuo Vero, ſolus imperavit, & in
ermanos bene rem geſſit: Marcoma-
s etiam oppreſſit & Sarmatas, &
ndalos & Quados, qui Pannonias
vaſerant.

*Iulius Capitolinus. Eutrop. l. 8. Feſtus
fus. Quadi, Κάδοι, Germaniæ po-
li, Ptolemæo, Tacito, & aliis. Hos
is Auſtriacos quidam putant. Sile-
 indigitat Dubravius. Aventinus
archfelders Auſtriæ tractus populos
cat. Quadi quondam Helvetii dicti
ſunt*

ſunt Eutropio. Zoſimus lib 3. Qu
Saxonum partem facit, Die Gua
Sachſen.

Plerique enim omnes populi, i
ab Illyrico uſque in Galliam, eo te-
pore contra nomen Romanum c
ſpiraverant.

Oroſius l. 7, c 15. Euſeb. hiſt. Ecc
l. 5. c. 5. Niceph. l. 9, c. 12. Tertull
Apologetico c. 5.

Hujus laudatiſſimi principis fi
flagitioſiſſimus, Commodus An
nius, per legatos devicit Mauros at
Dacos, compoſuit Pannonias, Germ
niam, Britanniam, imperium ejus re
ſantes; ipſe interim in omni genere t
pitudinis & crudelitatis vitam dege

Ælius Lamprid. Plura de eo Au
lius, Eutrop. l. 8. Herodianus l. 1.
philinus, Oroſius l. 7, c. 9.

Septimius Severus civile bellum g
ſit cum Nigro, qui Aſiam, & cum A
bino, qui Galliam ad defectionem ſ
licitabat: cum Parthis feliciter pugn
vit, Iudæos per Syriam debellavit. P
ſarum regem Abagatum ſubegit, Ar
bas in deditionem accepit, Britannia
communivit, muro utrinque ad Oce
num ducto, per tranſverſam inſulam
& ſubactis populis, Britanniæ infeſti
Eboraci vitam finiit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Ælius Spartianus. Eutropius l. 9. Aurelius Victor. Herodianus l. 2. & 3. Oroſius lib. 7, cap. 17. Xiphilin. Feſtus Rufus.

Ejus filius Antonius Baſſianus Caracalla bellum intulit Parthis & Armenis. Hic eſt, qui Papinianum, prætorii præfectum, nolentem defendere parricidium, trucidari juſſit.

Spartianus de cauſa necis variat. Vera apud Xiphilinum, Eutrop. lib. 8. Sex. Aurelium Victorem, Herodian. l. 4. Feſtum Rufum.

Viguerunt hoc tempore complures Jureconſulti, plerique omnes Papiniani auditores, Tarruntius Paternus, Macer, Terentius Clemens, Menander, Archadius, Ruffinus, Papyrius Fronto, Anthius, Maximus, Hermogenianus, Africanus, Florentinus, Tryphoninus, Iuſtus Caliſtratus, Venuleius Celſus.

Lampridius in Severo.

Interfecto Caracalla ſucceſſit Macrinus, qui parum feliciter pugnans cum Artabano, Parthorum rege, quum legiones animadverteret ad Heliogabalũ Baſſiani filium inclinare, pacem fecit.

Iulius Capitol. Herodianus l. 4, & 5. Eutropius l. 8. Oroſ. l. 7, c. 18. Aurelius Victor, Xiphilin.

Alexander Severus, fœdiſſimi h
minis Heliogabali ſucceſſor, vir ſt
nuus, Artaxerxem Perſarum rege
ingenti prælio vicit, Meſopotamia
recuperavit, deperditam ab Heliog
balo: per legatos in Mauritania, in Ill
rico, in Armenia feliciter belligerav
in Germanos deinde profectus, q
Galliam vaſtabant, à quibuſdam ſ
militibus interfectus eſt.

Lampridius in Alexandro. Her
l. 6. Artaxerxem Oroſius, Eutrop.
Caſſiodorus Xerxem nominant. Aur
lius, Oroſ. l. 7, c. 18. Eutrop. l. 8.

Huic erat familiaris admodum V
pianus Iureconſultus, Papiniani diſc
pulus. Vixerunt tunc etiam Paulus,
Pomponius, & Modeſtinus.

Eutrop. lib. 8. Feſtus Rufus. I
lius Capitolinus. Lampridius in Al
xandro.

Alexandrum excepit Maximus.
totis viribus in Germaniam profectu
non ſolùm Romano milite, ſed Ma
ris etiam, & Oſdroennis, & Parthi
quos Alexander habuerat, uſus eſt
Vicos Germaniæ longè latéque incen
dit, hoſtium vim magnam concidi
ac multò plures cepit, militemque re
duxit opulentum. Germania pacata
Syrmium venit, & Sarmatis bellun
in

rre cogitabat: nec id modo, ſed et- ipſius erat propoſiti, regiones illas nes, quæ ſunt ſub ſeptentrionibus, Oceanum uſque, Romano ſubjicere perio; ſed offenſus crudelitate illius citus, Gordianum ſummæ rei præ-, eamque rem ſenatus, qui & ipſe ximium oderat, habuit ratam, & n reipublicæ hoſtem pronunciat. factum vindicaturus ille, habita cione ad exercitum, Romam con-dit: quo cognito, ſenatus Pupie-n & Balbinum Imperatores decla-& Pupieno quidem belli tradit ad-iſtratione adverſus Maximinum, Aquileiam obſidens, à ſuis militi- unà cum filio quieſcens in taber-culo, fuit interfectus.

apitolinus in Gordianis. Eutropius 6. Herodianus lib. 8. Oroſius libro mo, c. 19. Aurelius Victor, Euſebius ſexto, cap. 21. Nicephorus lib. 5, 25. Zoſimus lib. 1.

oſt hæc Pupieno, & Balbino per tionem militarem occiſis, quum nio regnaſſent, ad Gordianum eſcentem rerũ ſumma delata fuit.

ulius Capitolinus in Balbino. Pupie- multi Maximum putant, Capitoli- Eutropius l. 5. Zoſimus l. 1.

quarto ſui imperii anno, per Mæ-

ſiam atque Thraciam in Perſas pr
ctus eſt, in iiſque locis populi Rom
hoſtes profligavit: inde per Syriam
nit Antiochiam, quæ tum à Perſi
nebatur: illic frequentibus præliis
certavit, & Saporem Perſarum reg
ejecit ita quidem, ut Perſæ, qui j
propè formidabiles erant Italiæ, ſ
intra fines recipere ſeſe cogerent
Sexto demum Imperii anno circu
ventus à Philippo, prætorii præfe
qui milites ad ſeditionem concita
rat, interfectus eſt.

Capitolinus in Gordianis. Zoſimus Feſtus Rufus. Aurelius, Eutropius Oroſ. l 7, c. 19. Pomponius Lætus in c pendio Rom. hiſt.

Idem fuit etiam exitus Philippi, contra Scythas, Romanorum ſocii municipiis inferentes bellum, lega cum exercitu miſit.

Zoſimus l. 1. Aurelius, Eutrop. l. Oroſ. l. 7, c. 20. Pomponius Lætus. mus hic Chriſto fidem dedit: Euſeb l. 6, c. 27. Niceph. lib. 9, c. 25.

Hic ſucceſſorem habuit Decium, à legionibus Illyricis factus Cæſar, ſentiente poſtea ſenatu, primùm Ga motus compoſuit. Deinde repub ſenatui commendata, profectionen unà cum filio Imperii ſocio, de ſena

volu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

untate ſuſcepit in Scythas, qui terra
rique Thraciam & alia Imperii loca
tabant: & præliis aliquot victor,
te in anguſtias locorum redacto,
nam victoriam reportaſſet, niſi Gal-
Hoſtilianus, extremæ Mæſiæ præ-
tus, cõſilium illius ad hoſtem enun-
ſſet: quo factum eſt, ut prælio com-
ſſo, pater & filius ex inſidiis circum-
ti interficerentur.

Zoſimus l. 1. Aurelius, Eutropius l. 9. ſeb. Eccleſ. hiſt. 7, c. 1. Niceph. l. 5, 5. Pompon. Lætus.

Gallus deinde, Cæſar factus à legio-
una & militum reliquiis, qui ſuper-
es erant, pacem cum Scythis fecit,
pulo Romano turpem & ignomi-
ſam, quando tributum eis depen-
re promiſit, rem inauditam, & tanti
minis majeſtate prorſus indignam.
que ferociores facti Scythæ, rupto
dere, populabantur Dardaniam,
raciam, Theſſaliam, Macedoniam,
id modo, ſed Aſiam quoque, va-
tis & deletis quampluribus urbibus.
mum Scytharũ exemplo multi alii
ti ſunt Romanorum hoſtes, com-
res etiam rebellarunt. In Syriam
netrabant Parthi & Armeniam oc-
pabant, fugato rege Tyridate.

Zoſimus l. 1. Pomponius Lætus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Scythæ verò tam erant inſolen
ut etiam Italiæ minarentur: & ma
perfecturi videbantur: niſi Æmilian
Mæſiæ præfectus, ad oram Sarm
cam, confirmato ſuo milite pollic
tionibus, & ſpe præmiorum, illos
diſſet, ac longiſſimè perſecutus, ip
rum quoque fines diripuiſſet. Ha
cauſa Cæſar fuit ſalutatus à milite
Gallus autem eo cognito, profectus
obſiſteret, una cum filio Voluſia
imperii ſocio, fuit interfectus.

Pompon. Lætus. Eutrop. lib. 9. O
l.7, c.21. Aurelius Victor.

Hoc tempore Cyprianus floruit
piſcopus Carthaginenſis, cujus ext
inter alias multas, epiſtolæ quæd
ad Lucium Epiſcopum Romanum
quem fratrem vocat & collegam: m
to autem plures ad Cornelium,
conqueritur inter alia, de iis qui p
pter delicta condemnati ab Aphri
nis Epiſcopis & ſacerdotio dejecti, R
mam confugerant, amplioris cog
tionis cauſa. Nam æquum eſſe di
ut quo loco crimen eſt admiſſum,
cauſa diſceptetur; ſingulis enim pa
ribus attributam eſſe proportionem
gregis, de qua ſint rationem reddit
Domino: non ergo ſcindendam
concordiam Epiſcoporum, neque

ciendum judicium eorum, qui per
hricam de cauſa ſtatuiſſent.

Euſeb. lib.7, c. 3. Niceph. lib. 6, c.7. Tomo, Conc. pa. 3. 69. cum ſeqq. Epi- a cujus initium eſt: Legi literas tuas er, pag. 381. Vide in Epiſt. Cypriani , juxta editionem Pamelii.

Interim exercitus alter, qui in Alpi-
erat, Valerianum, nobili genere
um, Cęſarem creat: quod cũ Æmi-
ni milites audiſſent, ne turbis im-
carentur, ſuum Cæſarem interfi-
nt, & ad Valeriani partes tranſeunt.

Pompon. Lætus. Eutropius l. 9. Au- us, Oroſ. l.7, c. 21. Zoſimus l. 1.

Æmilianus datis ad Senatum literis
um Imperator factus eſſet, promi-
it, ſe liberaturum Thraciam & Me-
otamiam ab hoſtibus, recuperatu-
n Armenias, & depulſurum undi-
e hoſtes Romani nominis.

Pompon, Lætus.

Valerianus in bellum Perſicum pro-
us, culpa cujuſdam ſui ducis captus
à Sapore, Perſarum rege, quem
ni principes atque populi confœde-
hortabantur, fruſtrà tamen, ut
tivum dimitteret: hoc enim eſſe
manorum fatum, ut victi multo
rius reſiſtant.

Trebellius Pollio in vita. Eutrop. l.9.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Feſt. Rufus, Aurel. Victor, Oroſ. lib. c. 22. Euſeb. l. 9, c. 9. Niceph. l. 6, c.. Zoſimus lib. 1.

Capto Valeriano, ſucceſſit ejus fili Gallienus. Hic ſe totum voluptatib dabat, neglecta republica, ſic quide ut milites, qui paſſim per provinc erant, novos Imperatores ſibi deli rent, per Galliam, Hiſpaniam, P. nonias, Illyricum, Ægyptum, Aph cam, cæteriſque in locis, qui tamen mnes, partim civilibus inter ipſos ſidiis oppreſſi fuerunt.

Trebell. Pollio. Videatur Pollionis ſtoria de 30 Tyrannis, eorumque mut lanienis.

Ipſo regnante, Gothi Thraciam cupant, Macedoniam vaſtant, The lonicam obſidét, Scythæ in Bithyni & Cappadociam & Aſiam invadu & ab Euxino Ponto in Iſtrum deve Romanorum municipiis vim faciu

Eutrop. l. 9. De Gallieno Aurel Victor, Feſtus Rufus. Euſeb. lib. 7. c.. Zoſimus l. 1.

Ejus verò tanta ſocordia fuit, cùm de provinciarum defectionib & publicis calamitatibus audiret, ri culè ſemper & contemptim reſpon ret, quaſi reſpublica nihilominus co ſiſtere, ſuamque dignitatem retin

poſ

oſſet, nec ideo facta ſit ejus deterior onditio: contemptus igitur, tam doni quàm foris, ob dedecoroſum vitæ enus, reipublicæ quamplurimos coniliavit hoſtes; ac Scythæ quidem, & Gothi, cumque his permixti quamlures alii populi, erant tum in armis, c in perniciem populi Romani conuraverant, circiter cccxx hominum nillia; ſed hos omnes in Mœſia, muliſque aliis in locis, debellavit tandem Flavius Claudius, qui interfecto Gallieno ſucceſſerat, vir magnæ virtutis, ac dignus longiori vita.

Trebell. Pollio in vita, Eutrop. l. 9. Oroſius l. 7, c. 23.

Poſt Claudium fuit Aurelianus, quoniam ejus erat perſpecta virtus, quam regnante Claudio, multis in locis in hoſtem declaraverat. Is per Inſubriam bella geſſit, & cum Marcomanis conflixit, dubiè quidem initio, & periculoſè, verùm feliciter tandẽ, poſtquam illius mandatu, libris inſpectis Sibyllinis, religionem ſenatus procuraſſet: Romam inde profectus, & mulctatis nonnullis, ob ſeditionem excitatam ſe abſente, bellum ſuſcepit, ut, quæ ſunt ad orientẽ ſolem, & in Syria, provincias recuperaret: quas Zenobia, fortis & animoſa fœmina, ſuorũ libe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

rorum tutrix, obtinebat, ab Odena
conjuge ſibi relictas, qui Gallieno C
ſare, multa fortiter ac præclarè ijs
locis geſſerat.

Pomponius Lætus. Flavius Vopiſcu Zoſimus lib. 1. Eutropius lib. 9. Aureli Victor, Feſtus Rufus, Pollio in vita 3 Tyrannorum. Oroſ. lib. 7, cap. 23. Pr cop. de bello Perſico lib. 2.

Quacunque tranſiret Cæſar, hoſt populi Romani fudit, in Illyrico, i Thracia, cæteriſque in locis, ac demu in hoſtilem regionem ubi veniſſet, po virium & periculi plenam dimicati nem, vicit, ac reginam cepit, quæ Pe ſarum & Armeniorum auxiliis co fiſa, fortiſſimè pugnaverat. Ejus au tem regionis, quam debellaverat, pr cipua erat civitas Palmyra: cumqu Cæſar ex Aſia rediiſſet in Europam, Pa myrani rebellarunt, occiſo duce, & militibus in præſidio collocatis. Rever ſus igitur eò, captam urbem evertit, in terfectis omnibus, ita quidem, ut ne ætati parceret ulli, neque ſexui.

Zoſimus lib. 1. Palmyra Syriæ urb olim Hadrianopolis vocata fuit, teſt Stephano. Syrorum quoque lingua Tha damus dicta fuit, ut tradit Baptiſta E gnatius.

Ægyptum deinde, quæ tum defece

rat

rat, recepit, & Gallias denuo Romanæ ditionis fecit: pòſt Romæ triumphavit, inde per Illyricum profectus Perſis bellum indixit: ſed in itinere à ſuis familiaribus eſt interfectus.

Aurelius, Pomponius Lætus, Zoſimus lib. 1. hiſtoriæ novæ.

Ab ejus interitu fuit interregnum aliquandiu, quod poſt Romuli mortem acciderat nunquam. Tandem ſucceſſit Tacitus, qui paucorum menſium Imperator, nihil memorabile perfecit: hunc ſenatus oraverat, ne moriens liberos ſuos, verùm aliquem ſpectatæ virtutis ac probitatis virum, Imperij ſucceſſorem faceret. Is fuit Probus, qui tam ab exercitu, quàm à ſenatu confirmatus, Galliam recepit, & Francones Germanos, qui illam obtinebant, multis præliis devicit.

Romanæ hiſtoriæ autores Francos, non Francones, ſcribunt. Vopiſcus, Aurelius, Eutropius lib. 9. Pomponius Lætus, Oroſ. lib. 7. cap. 27.

In Illyrico Sarmatas, aliaſque gentes concidit, & in itinere facto per Thraciam, barbaros populos, Romani nominis terrore, & rerũ geſtarum magnitudine, ſibi devinctos reddidit: Aſiam pacavit, & Parthorum regem ad petendam pacem ſola nominis ſui fama

ma excitavit: pacem cum Perſis fecit,
ac inde in Thraciam revertit, & exte-
ros populos devictos in Romanum ſo-
lum tranſtulit, ex quibus aliqui fidem
ſervarunt: alij contra, quos tamen o-
mnes magna ex parte pòſt oppreſſit.
cum rebelliones per Galliam, Hiſpa-
niam, atque Britanniam ſedaſſet, it
ingreſſus per Illyricum, ut Perſis bel-
lum inferret, à ſuis inſidioſe fuit inte-
fectus.

Zoſimus lib. 1. Oroſ. lib. 7. cap. 1
Pomponius Lætus.

Florebat tum Reſpublica, longè l-
tèque pacatis undique populis, ita qu-
dem, ut Probus aliquando diceret, br-
vi futurum, ut legionibus atque præ-
diis nihil eſſet opus: hoc illius dict-
milites offenſi, judicabant, è med-
tollendum eſſe.

Vopiſcus, Euſebius hiſtor. Eccleſia-
lib. 7, cap. 24.

Poſt eum ſubiit Carus, qui Sarm-
tas, morte Probi factos inſolentiore-
& Italiæ minitantes, fregit, inque-
Perſas proficiſcens, Meſopotamia-
cepit, longiuſque profecturus, i-
teriit.

Vide orationem Syneſij de regno
Arcadium. Vopiſcus in vita Numeria-
& Carini. Sextus Aurel. Eutrop. lib.
Pomp-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

omponius Lætus, Oroſius lib. 7. cap. 24, eſtus Rufus.

Ex filiis natu minorem, Numeria-um, militiæ ſecum habuit, alterum, arinum, Galliis præfecerat: Nume-anus à ſocero ſuo fuit occiſus, in ejuſ-ue locum venit Diocletianus: cum eo ræliis aliquot conflixit Carinus, adi-iſcendi imperii cauſa, ſed victus, occu-uit. Diocletianus, propter naſcentes on in uno loco turbas ac ſeditiones, ollegam ſibi ſumpſit Maximianum. Is alliam communé pacavit, & Aphri-am. Diocletianus autem Ægyptum, nterfectis turbarum autoribus. Bri-anniam quoque decimo pòſt anno, uam defecerat, & ut firmior eſſet eipublicæ ſtatus, neve propter ſuc-eſſionem novi motus excitarentur, alerium adoptavit, Maximianus au-em Conſtantinum Chlorum.

Sextus Aurelius, Feſtus Rufus, Eu-op. lib. 9. Oroſ. lib. 7. cap. 13.

Contra Narſem, Perſarum regem, niſſus à Diocletiano Galerius, infelici-er pugnavit, amiſſa majore parte xercitus, ſed juſſus redintegrare bel-um, ingenti prælio ſuperavit hoſtem, c longius, quam quivis alius Impera-or, excepto Traiano, iis locis pro-reſſus, capta Ctheſiphonte, totam Aſſy-

Aſſyriam domuit, & quinque tra
Tigrim flumen provincias, quæ Traj
no Cæſare defecerant, recepit.

Feſtus Rufus. Eutropius, Pomponi Lætus.

Per Aſiam rebus compoſitis, in E
ropam Diocletianus rediit, in qua p
cati tum erant Scythę, Sarmatę, Alan
Baſtarnæ, Carpi, Catti, Quadi. Poſt
tum ipſe, tum Maximinianus, abdic
to magiſtratu, ſuos conſortes, de qu
bus ante diximus, Imperio præficiun
Conſtantium quidem Galliis, Britan
niæ, Hiſpaniis, Italiæ, Aphricæ, Gal
rium autem Illyrico, Græciæ & Aſiæ

Oroſ. l. 7, c. 25. Eutropius in fine no libri, Euſeb. l. 8, c. 26. Socrates l. 1, c. Pomponius Lætus.

Hoc tempore Romæ fuit Epiſcopu
Marcellus, cujus extat decretum, Ep
ſcopis non licere convocare Synodum
abſque Romanę ſedis authoritate, no
licere item damnare ullum Epiſcopun
qui Romam provocarit.

Tom. 1. concil. pag. 417. edition Venetæ. Repetitur 2. quæſt. 6. ad R manam Eccleſiam, Diſt. 17. c. Syn dum Epiſcoporum.

Erat hujus etiam, ſicut aliorum an
ipſum, afflicta tenuiſq; fortuna, quum
Cæſareum perſequeretur Maxentius

Itaqu

ꝗque facile colligi poteſt, an in his
guſtiis atq; latibulis tantum ille ſibi
mpſerit, ut ejuſmodi faceret decreta.
Damaſus in vita Marcelli.

Conſtantino tandem Eboraci mor-
o, Galerius adoptavit Severum &
aximianum.
Oroſ. lib. 7, *cap.* 5. *Eutrop. lib.* 10.
xtus Aurel.

Interea milites prætoriani Maxen-
m Romæ ſalutant Cæſarem.
Eutropius l. 10. *Aurelius Victor, So-
tes lib.* 1, *c.* 1. *Zoſimus lib.* 2. *Pompo-
s Lætus.*

Interfecto Severo, Maximianus Im-
ii collegam aſſumpſit Licinium.
Eutropius lib. 10. *Socrates l.* 2, *c.* 1.
mponius Lætus.

Inter hos magni fuerunt motus,
oque nobiles Romani Conſtanti-
m Conſtantii filium in Galliis agen-
n, evocant, ut urbem à tyrannide
axentii liberaret. Ille cum parte co-
rum in Italiam profectus, commiſ-
prælio, vincit, & tandem ad urbem
mam exercitum Maxentii plane
ncidit.
Eutropius l. 10. *Oroſ. lib.* 7, *cap.* 28.
ſeb. hiſtor. Eccleſ. lib. 9, *cap.* 8, *&*
1. *de vita Conſtantini cap.* 32. *So-
t. lib.* 1. *cap.* 1. *Zoſimus lib.* 2. *Pom-*

ponius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ponius Lætus. Meminit Pruden
Poëta.

Tandem etiam cum Licinio b
geſſit, qui prælio victus, & pleriſ
omnibus exoſus, à militibus dem
fuit interfectus.

Sex. Aurel. Eutrop. l. 10. *Oroſ. l*
c. 28. *Euſeb. in vita Conſtantini Ma*
lib. 2, *c.* 18. *Niceph. l.* 7, *c.* 45. *Socr*
l. 1, *c.* 2. *Zoſimus l.* 2.

Ejus belli cauſam fuiſſe nonn
ſcribunt, quod Chriſtianæ profeſſio
homines acerbè Licinius perſequ
tur, cùm quidem perſępè rogatus e
atque monitus à Conſtantino, n
faceret.

Euſeb. lib. 10, *c.* 8. *Socrat. l.* 1, *c*
Sozomenus l. 1, *c.* 7, *Niceph. l.* 7, *c.*
Pompon. Lætus.

Nam inde à reſurrectione Chriſt
hanc ætatem uſque per annos ferè
centos, qui Chriſtum profiteban
variè fuerunt afflicti. Nam ut illa p
termittam, quæ ſacra ſcriptura de S
phano, de Iacobo, fratre Iohannis
Petro captivo, ſed per angelum l
rato, commemorat, ut Paulum q
que taceam, qui & ipſe graviter Ec
ſiam Dei perſecutus eſt, & poſtea c
verſus, nullum non periculorum
nus adiit propter Chriſtum: Ro
quo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

noque Cæſares horrendas & imma-
es excitarunt lanienas, Nero, Domi-
anus, Trajanus, Septimius Severus,
aximinus, Decius Valerianus, Aure-
nus, Diocletianus, Maximianus.
*Aug. de civit. Dei l. 8. c. 52. De his per-
utionibus vide ſcriptores Eccleſiaſti-
s. Euſebium, Nicephorum, Severum
lpitium.*

Rerum autem potitus Conſtanti-
s, & veram complexus religionem,
rtus extitit atq; refugium Chriſtianis.
*Quomodo Conſtantinus ad Chriſtia-
ſmum amplexandum adductus ſit, ſcri-
t Zoſimus lib. 2. longè aliter ac Eccle-
ſtici ſcriptores rem explicant.*

Tunc primum etiam Epiſcopi Ro-
ani cœperunt eſſe in tuto: nam huc-
que plerique omnes fuerunt affecti
pliciis.

Numerantur autem inde à Petro,
em ipſi primum fuiſſe volunt, ad
c uſque tempus, triginta tres. horum
creta ſunt in libros inſerta concilio-
m: ſed ex iis pleraque tam ſunt levi-
ia, tam nugatoria, tam aliena prorſus
acris literis, ut credibile ſit, ab aliis
ngo poſt tempore fuiſſe conficta. Sin
tem vera ſunt, & ab illis emanarunt,
nc ſanè, quod vaticinando Paulus
ebat, filium illum perditum, homi-

K nemque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

nemque peccati, jam tum operari cœ
piſſe myſterium iniquitatis, rectiſſim
videtur ad hanc etiam partem accom
modari poſſe.

Tomo 1. concil. 2 Theſſalonicenſ.

Anacleto, qui ponitur quartus à P
tro, tribuitur, & exſtat decretum, q
ſtatuit, Eccleſiam Romanam eſſe ma
dato, & inſtitutione Chriſti, cap
aliarum Eccleſiarum.

2. *Tomo concil. p. 306. Repetitur Di 22. cap. Sacroſancta. item Diſt. 1. ca In nouo.*

Alteri poſt eum, Alexandro, decr
tum adſcribitur, quo mandat, ut aq
cum ſale conſecretur, ad expurga
dum populum, & amoliendum inſid
Diaboli.

1. *Tomo Concil. pagina 316. epiſt 1. omnes Orthod. Extat de conſ. diſt. 3. c. Aquam cum ſale.*

Quæſo quantum iſta differunt
Apoſtolorum illa majeſtate, quantu
autem à Iohannis Evangeliſtæ ſcript
qui prope adhuc uſque tempus ætate
produxit?

Euſeb. lib. 4. De obitu Iohannis Ev. geliſtæ nihil certi extat. Hieronymus viter ait, Iohannem anno 68. poſt paſ nem Domini Epheſi mortuum. Suidas annum ætatis 120. perveniſſe refert.

H

Hæc duo poſui ſolum, ut de reliquis
[i]dicium fieri poſſit: nam ferè ſunt
[e]uſdem generis,& ambitionem apertè
[p]ræ ſe ferunt,& ut ſermo eſt illotus,ita
[q]uoque res ipſa nihil habet ſalis, quem
[a] Eccleſiæ miniſtris Paulus requirit,
Ad Coloſſenſes 4.

Huc etiam pertinet ConſtantiniCæ-
[s]aris edictum, quod ſuis libris inſerue-
[r]int, ipſorum potentiæ videlicet fun-
[d]amentum atque robur.Nam quæ po-
[n]itur ibi liberalitatis illius immenſæ
[c]auſa & occaſio, falſi redargui poteſt
[e]x hiſtorijs atque convinci.

*Diſt. 96. Conſtantin. In vetuſtioribus
[e]xemplaribus Decretor. Gratiani non
[e]xſtat Donatio Conſtantini M. ut anno-
[t]atur Centuria 4. Hiſtor. Eccleſ. Otto
[F]riſing. lib. 4. ſcribit, fuiſſe Gratiani
[te]mpore, qui donationem illam fictam
[a]ſſeverarent. Impugnarunt publicis ſcri-
[pt]is hoc commentum Marſilius Patavi-
[n]us, in libro ſuo, cui titulus, Defenſor
[p]acis: Nicolaus Cuſanus Cardinalis lib.
[3.] cap.2. de concordia Catholica: Æneas
[S]ylvius in ſuo Dialogo: Volaterranus:
[L]aurentius Valla: Ludolfus de Baben-
[be]rg, de jure regni Imperij Romani, cap.
: Iohannes de Pariſiis, tractatu de
[po]teſtate regia & papali: Martinus
[L]utherus: Item Hottomannus in bruta*

fulmine: Theophilus Banoſius lib. 10. Politia civitatis Dei, cap. 11. Defendu hanc ementitam donationem Augu ſtinus, Steuchus Eugubinus duobus bris contra Vallam ſcriptis, & Boethi Epo. Friſius lib. 2. Heroicarum quæſti num. Iohannes Aventinus lib. 5. Henri IV. imperante, fabulam donationis Co ſtantinianæ primùm excogitatam aff mat, quod ab illorum temporum ſta non alienum videtur.

Deinde, ut maximè fuerit Cæſar pr fuſus, uni ſibi fortaſſe potuit hoc ip jus ſuum imminuere: ſucceſſoribus a tem, æquali poteſtate præditis, & re publicæ tutoribus, non potuit. Na qui jus & imperii vectigalia deterio facit, patriæ pater appellari non debe ac par pari præſcribere non poteſt, a præjudicare.

L. 4. de recep. arbit. Item in lib. D. de judic. & l. ille, 13. §. tempeſtivu D. ad SC. Trebellian.

Conſtantini Cæſaris mandatu, N ceæ, urbe Bythiniæ, fuit indictum habitum concilium longè frequenti mum, in eoque dogma damnatu Arrij, qui Chriſtum negabat ejuſde eſſe cum patre ſubſtantiæ.

Euſebius de vita Conſtantini M. l 3. cap. 6, 7. Niceph. lib. 8. cap. 4.

ſeq

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

qq. Theodoretus lib. 1, cap. 7. & ſeq.
ocrat. lib. 1, cap. 5. Sozom. lib. 1, cap.
. Ruffin. lib. 10. cap. 2. Zonaras tomo 3.
roſ. l. 7. cap. 28.

Non ex Europa tantum & Aſia, ſed
x Ægypto etiam atque Lybia conve-
iſſe eò ſcribuntur Epiſcopi.

Hinc Auguſtinus libro de Baptiſmo,
pite 18. Nicenum Concilium, orbis ter-
Concilium nominat.

Decretum inter alia fuit, ut per Æ-
yptum, Lybiam, Pentapolim, vetus
nſuetudo ſervetur, nimirum, ut hi
nnes Alexandrino ſubſint Epiſcopo,
um Romanus etiam Epiſcopus hunc
orem uſurpet & retineat: Item ut
ntiochiæ cæteriſque provinciis & Ec-
eſiis integra maneant ſua cuique pri-
legia.

Tomo 1. concil. cap. 6. Decret. con-
lij Niceni. pag. 485. item 568. & 578.
iſt. 65, cap. Mos antiquus.

Poſt hanc Synodum, Euſtathio quo-
m authore, natæ fuerunt opiniones
avæ, de vitando matrimonio, de
vo & inuſitato genere veſtitus, de
n edendis carnibus, de relinquendis
ſſeſſionibus.

Athanaſ. orat. 1. contra Arrian. Ba-
ius Epiſt. 74. Socrat. lib. 2. cap. 47.
iceph. l. 9. c. 16. Sozomenus l. 3. c. 13.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Cum ergo plerique conjuges divo tium facerent, & ſervi relictis domin ad novum illum ac religioſum vel tum, uti vocabant, confugerent: ide quoque facerent mulieres, deſertis m ritis: cum ij, qui carnibus veſcebantu item Eccleſiæ miniſtri, qui duxera uxores, vulgò deſpicerentur, tanqua impuri, & ingrati Deo; Gangræ, op do Paphlagoniæ, fuit habita Synodu in eaque damnati, qui ſic docerent a que ſentirent.

Hujus concilii Canones Decretis Gr tiani ferè omnes inſerti ſunt, Diſt. 3 31. & 42. Canones Concilij Gangren exſtant XX. tomo 1. conciliorum, p 609. ſubſcripſerunt Epiſcopi 16.

Salutatus ampliſſimè à ſenatu pop loque Romano Conſtantinus, propt reſtitutam Reipublicæ pacem, ad ext na bella totum ſeſe convertit, mult que præliis Gothos atque Sarmatas cit, Thraciam diripientes: deinde ja ætate gravis, bellum indixit Perſis, M ſopotamiam vaſtantibus, & in Aſia ubi veniſſet cũ exercitu, ſumpto ph maco, valetudinis curandę cauſa, vita finiit, non abſque veneni ſuſpicior

Feſtus Ruf. Euſeb. de vita Conſta lib. 4. cap. 56. Eutrop. lib. 10. Se Aurel. Oroſ. lib. 7. cap. 28. Socrat. l

cap. 26. Sozom. lib. 2. cap. 32. Niceph. lib. 8. cap. 54. & 55. Auguſt. lib. 5. cap. .. de civit. Dei. Pompon. Lætus.

Hic ille eſt, qui cognomento dicitur Magnus, & qui Byzantium, urbem Thraciæ, ſuo de nomine vocavit, eò tranſlata ſede regia.

Eutropius. l. 10. Oroſ. l. 3. c. 13. l. 7. cap. 8. Socrat. lib. 1. cap. 12. Saxon. lib. cap. 2. Auguſtinus lib. 5. cap. 25. de civit. Dei. Zoſimus lib. 2.

Cœpit autem regnare ad annum, à natali die Chriſti, circiter trecenteſimum duodecimum. Cometes inuſitatæ magnitudinis mortem ejus anteceſſiſſe dicitur.

Eutrop. lib. 10.

Tres reliquit filios, Conſtantinum, Conſtantium, Conſtantem: hos inter diviſum fuit imperii corpus: Conſtantino pars obtigit Alpium, Gallia, Hiſpania, Britannia, Orcades, Hibernia, Thyle: Conſtanti, Italia, Aphrica, cum inſulis, Illyricum, Macedonia, Achaia, Peloponneſus, Græcia: Conſtantio Aſia & Thracia.

Aurelius Victor, Euſebius lib. 4. cap. 1. de vita Conſtantini Magni. Niceph. lib. 8. cap. 54. Zoſimus l. 2. Pomponius Lætus. Non ſatis autem convenit, diviſeritne Conſtantinus ipſe hæredibus imperium,

 perium,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

perium, an ipſi poſt ſorte id fecerint. L *ves ad cap. 25. lib. 5. Auguſtini de civ Dei.*

Conſtantinus ea diviſione non co tentus, bellum intulit fratri Conſtan jamque pervenerat Aquileiam: ibi co greſſus cum copiis Conſtantis, ami exercitu, confoditur.

Eutropius lib. 10. *Aurelius Vict Oroſ. lib.* 7. *cap.* 29. *Socrat. lib.* 2. *ca* 3. *Zoſimus lib.* 2. *Pompon. Lætus.*

Conſtans qui interea cum Getis Sarmatis in Dacia belligerabat, po eam victoriam, de qua diximus, in It liam venit, & ſuperatis Alpibus in Ga liam penetravit, & biennio ditione omnem mortui fratris obtinuit: ſ paulò poſt inſidiis & fraude Magnen fuit interfectus.

Aurel. Victor. Eutrop. lib. 10. *Oro lib.* 7. *cap.* 29. *Socrates lib.* 2. *cap.* 2 *Sozom, lib.* 4. *cap.* 1. *Niceph. lib.* 9. *ca* 29. *Zoſimus lib.* 2. *Pomp. Lætus.*

Hunc Magnentium milites ante deliniti ac præmiis allecti, ſalutaverun imperatorem.

Aurelius Victor, Eutropius lib. 10 *Oroſ. lib.* 7. *cap.* 29. *Socrat. lib.* 2. *cap.* 1 *Zoſimus per jocum imperatorem factu ſcribit, lib.* 2.

Ea re cognita, Conſtantinus, ex tr

bu

us fratribus adhuc ſuperſtes, relicto r Aſiam legato patruele & ſororio o Gallo, magnis cum copiis in Itam, ac inde in Galliam accedit, & ſtem ingenti prælio vincit. Elapſus tem Magnentius, de pace legatos ittit, ſed rejectus à Victore, denuo æliatur, & infeliciter quidem: itaque gdunum fugiens, cum ſuos etiam mites inſidiari ſibi videret, nec, quo reciperet, haberet, mortem ſibi conivit ipſe.

Sextus Aurelius, Eutrop. lib. 10. oſ. lib. 7. cap. 29. Socrates lib. 2. p. 27. Sozomenus lib. 4. cap. 6. Niceph. . 9. cap. 32. Zoſimus lib. 2. Pomponius etus. Athanaſius in Apologia ad Conntium Caſarem ſcribit, Magnentium dam imitatum, eodem mortis genere i ipſi carnificem factum. Aurelius gla incubuiſſe refert.

Conſtantius deinde, Gallum patruen, legatum ſuum per Aſiam, ut dium eſt, abutentem imperio ac potate, cum alia ratione ſanare non ſſet, interfici mandat: pòſt in Aſiam dit, perfecturus bellum Perſicum, od propter factionem Magnentii, ſupra diximus, intermiſerat.

Sextus Aurel. Eutrop. lib. 10. Oroſ. . 7. cap. 29. Am. Marcellin. lib. 14.

Socrat. lib. 2. cap. 27, Sozom. lib.
cap. 6. & 5. cap. 2. Niceph. lib. 9. cap.
Zoſ. lib. 1. Pomp Lætus.

Et quoniam ſub hoc ipſum tempu
Germani facta impreſſione, Gallia
vaſtabant, alterum ſuum patruelem
Iulianum, Galli fratrem, adoptavit,
Galliæ tutelam illi commiſit.

Marcell. lib. 15. Sozom. lib. 5. cap.
Zoſimus lib. 3.

Iulianus feliciter adminiſtratâ
multiſque præliis victor, hoſtem tra
Rhenum expulit, complures cepit,
Romanos milites captivos liberavit,
ad Argentoratum hoſtilem exercitu
ferè totum concidit, ideoque ſalutat
eſt ab exercitu, non modo Cæſar,
rùm etiam Auguſtus; & diademate
natus, licet invitus, ut præ ſe fereb
Nam literis ad Conſtantium datis, i
vidiam facti conabatur à ſe deriva
ſed Conſtantinus ea re plurimu
offenſus, omiſſo Perſico bello, vicin
que populis liberaliter & amicè con
pellatis, ut in fide perſiſterent, iter
greſſus eſt, ut Iulianum ad officiu
reduceret: ſed in itinere, cùm adh
eſſet in Aſia, febri correptus, vita
finiit, Iuliano prius conſtituto ſucc
ſore.

Socrat. l. 5, cap. 1. Sex. Aurel.

ſim

…us lib. 3. Marcel. lib. 16, 20. & 21. …rel. Vict. Eutrop. lib. 10. Oroſ. lib. 7. …29. Socr. lib. 2. cap. 37 Niceph. …9. cap. ult. Theod. lib. 3. cap. 1 Soz. … 5. cap. 1.

…Regnante Iuliano populi Romani …ſtes intra ſuos fines ſe continebant, … ullus erat uſpiam motus.

…Ammianus lib. 25. Eutrop. lib. 10. …t. Rufus, Aurel. Vict. Socrates lib. 3. …. 18, Theodor. lib. 3. cap. 20. Sozom. … 6. cap. 1. Auguſt. de civit. Dei lib. 4. …, 29.

…Ipſe contra Perſas profectus, & Aſſy…m populatus, exercitu hoſtili profli…to, Cteſiphontem uſque pervenit: …ndem reducturus copias, à tergo in…ditur ab hoſte: cumque medius ver…etur inter ſuos milites, accepto vul…re, paulo poſt exceſſit è vita, Chri…ani nominis hoſtis.

…Quòd Chriſtiani nominis hoſtis fuerit …perſecutor, Iulianus, atteſtantur So…ates lib. 3. cap. 11. Theodoretus lib. 3. …. 7. Sozom lib. 3. cap. 1, 2, Niceph. …. 10. cap. 21, 22, 23. &c. Auguſtinus …. 18. cap. 52. Pompon. Lætus.

…Milites, amiſſo duce, cum in ma…is verſarentur anguſtiis, Cæſarem fa…unt Iovinianum.

…Aurelius Victor. Eutropius lib. 10.

Oroſius

Oroſius lib. 7. cap 31. Ammianus lib.
Socrates lib. 3. cap. 19. Theodore
lib. 4. cap. 1. Sozom. lib. 6, cap. 1.
ceph. lib, 10 cap. 38. Zoſ. lib. 3. Por
Lætus.

Erat tum EpiſcopusRomanus Iuli ejus nominis primus, cujus exſta epiſtolæ ad Epiſcopos Orientales, quibus non ſemel inculcat, ſibi ſoli, ſit primæ ſedis, ut ait, præſul, ſingul quodam privilegio & ex præſcripto vino, jus competere convocandi S nodos generales.

Tom. 1. Concilior. paz. 610, & ſeq Epiſt. 1. quæ tamen cenſetur eſſe fictiti Repetitur 3. q. 6. cap. Dudum à ſanct

Mirum autem videri poſſit, q fronte iſtud ſcribat, aut alij jacten quum & ante ipſum Conſtantinus N cenum, & poſt ipſum annis omni centum, Martianus Imperator Cha cedonenſe coëgerit concilium. Ad quoque ſolum, ejus urbis antiſtiten pertinere dicit, ut de cauſis Epiſcop rum, & id genus aliis gravioribus n gotiis cognoſcat.

Epiſtola hæc Iulÿ ſuppoſititia eſt. ex Socrate lib. 2. cap. 15. & Sozomen lib. 3. cap. 8. ubi literarum ſumm indicatur, quæ cum argumento fictit hujus Epiſtolæ non congruit, lique

Han

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Hanc ejus arrogantiam Epiſcopi illi
re non poterant, & Antiochiæ con-
gati, maſculè reſpondent, ſenten-
m ab ſe latam, retractari ab ipſo
n oportere, quòd eundem dignita-
gradum obtineant, quem ipſe:
m inde à ſuis finibus, Chriſti do-
nam, Apoſtolorum opera & mi-
erio, Romam perveniſſe tandem:
d ſi pergat, & nova decreta faciat,
n ſe paſſuros, & nihil ſibi fore com-
ne cum ipſo; conſiliumque captu-
eſſe, quemadmodum res ipſa po-
abit.

Exſtat epiſtola hæc inter decreta Iu- Pontificis 1. tomo conciliorum, pag. editionis Venetæ; reſponſum Iulii exum eſt pag. 625.

n alia quoque Synodo ejus urbis,
ltò frequentiori, quàm prius ha-
fuit, inter alia ſtatuunt, quod ſit
ſcopi, quod officium Metropolita-
ſi quando graviores cauſæ diſceptē-
. Nam ſi diſſentiant Epiſcopi, ju-
t, ut Metropolitanus é finitima
vincia quoſdam adhibeat judices,
nque definiat: ſin autem Epiſco-
aliquis de communi ſententia
quorum Epiſcoporum ſit condem-
us ob crimen, firmum eſſe man-
t judicium, neque retractandum
ab

ab alio. Decernunt etiam, ut bona t
cra diſpenſet fideliter, & elargiatur
piſcopus in uſum pauperum, & i
quoque, ſi ſit opus, deſumat ex illi
quod erit neceſſarium ad toleranda
vitam, quum Paulus dicat, victu
amictu nos oportere eſſe contento
quòd ſi forſan in ſua, ſuorumque p
vata commoda facultates illas avert
Epiſcopus, & ſuis propinquis eoru
adminiſtrationem committat, ſyno
coërcendum eſſe dicunt.

Tom. 1, *concil. ſub. tit. Concili*
Antiochenum, pag. 640 *Canone* 14
15.*pag.* 646 *&* 647. *Canon.*25. *pag.*6
1 *Tim.* 6. 12 *quæſt.* 1 *Epiſcopus Eccleſ*
ſticarum rerum.

Iovinianus, imminente hoſte, p
cem demum fecit, ignominioſam R
publicæ: nam provincias illas quinq
trans Tigrim, occupatas à Galeri
ſicut antea diximus, ac ſimul Meſop
tamiæ partem reddidit: deinde pact
fuit, populum Romanum non eſſe
turum opem Armeniæ regi ſocio &
mico. Progreſſus cum exercitu, ut d
mum rediret, in finibus Bithyn
mortuus eſt.

Feſt. Rufus. Zoſimus lib. 3. *Agath*
lib. 4. *Marcel. lib.* 25. *Eutropius l.* 1
Oroſius l. 7. *c.* 31. *Socrates lib.* 3. *c.* 2
Theod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

eodor. lib. 4. cap. 4. Sozom l. 6. c.6.
uguſtin. de civit. Dei.l. 5, c.25. Dia-
c. lib. 11. Pompon. Lætus.

llicò Cæſarem fecit exercitus Valen-
nianum, qui deinde, poſtquam Con-
ntinopolim venit, imperii collegam
i ſumſit, fratrem ſuum Valentem,
ue regiones illas commendans,
pfectus in Germanos, Saxones O-
ano vicinos domuit.

Sext. Aurel. Ammianus l.26. Diac.
t. Oroſius l. 7. c. 32. Marcel. lib. 28.
ac. lib. 12.

In Galliam poſtquam venit, ira
citatus periiſſe fertur.

Aurelius Victor. Paulus Diaconus
2. Ammianus l. 30. Socrates lib. 3.
26. Sozom. lib. 7. c. 36. Zoſim. l.4.
mpon. Lætus.

Erat per id tempus in Aſia frater
us Valens, alter Cæſar, ut Parthos,
meniam vaſtantes, & Perſarum re-
n rupto fœdere belligerantem,
erceret: ſed cum Huni, ſive Tartari
Scythæ, Pannoniam, Epirum, &
eſſaliam vaſtarent, in Europam re-
, & commiſſo prælio victus, ac in
a vulneratus, inq; tugurium quod-
m delatus, immiſſo ab hoſtibus
e, conflagravit.

Diacon. lib. 21. Poſ. l. 4. Oroſ. lib.7.

cap.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

cap. 33. Qua ratione Valens interie
incertum, Socrat. l. 5. c. 1. Alii i
ambuſtum ſcribunt, Diac. l. 12. Soz
l. 6. c. ult. Theodoret. l. 4. c. 36.
Imperator habitu mutato ſe in
dium ſuorum peditum injeciſſe, ibi
cecidiſſe & jacuiſſe incognitum, Socr
l. 4. c. 31. Marcellinus l. 31.

Valentiniani Cæſaris atque Val
tis edictum exſtat, quo mandatur
qui monaſticam vitam ſectantur,
que ſolitudinem, eaque ratione m
tiam & onera publica defugiunt,
trahantur è ſuis latibulis, & aut
triæ ſerviant, aut omnibus aliis co
moditatibus careant, quæ poſt c
ferantur in eos, qui laborem & pe
culum pro Republica ſuſtinent.

Liber 26. cap. de Decurionibus. V
Auguſtin. de civit. Dei l. 18. cap.
& ibi Vivem. Exſtat hæc lex in Cod
Theodoſiano, lib. 12. titul. 1. l. 26.
minit etiam Paulus Diaconus l. 12.
Iornandes Gothus lib. 1. Pertinet
tem ad monachos Ægypti, quibus
Valens pertinaciter infenſus: Iac
Cuiacius annotavit. Conſule annota
nes Alciati in decimum librum Cod
Iuſtiniani, §. In lege quidam ig
viæ. Vbi Bartoli erroneam interpre
tionem refellit: vide eundem Al

m in libro tertio diſputationum c. 11.

Hoſtes deinde, circumſeſſa Con-
ntinopoli, quum donis atque pecu-
is eſſent ab Imperatore placati, diſ-
ſſerunt.

Ammianus lib. 31. & Socrates l. 5. p. primo: Barbaros à Saracenis pre- conductis repulſos ſcribunt. Sozom. . 7. cap. 1. Paulus Diaconus lib. 12. mpon. Lætus.

Valentinianus Cæſar, pacata Saxo-
a, filium ſuum Gratianum coopta-
t collegam.

Aurelius Victor, Diaconus lib. 12. Marcell. lib. 27. Socrates l. 4. cap. 10.

Cum ergo tam pater, quam pa-
uus Valens mortem obiiſſent, Gra-
anus utrique ſuccedit, quumque va-
is turbarum fluctibus agitaretur reſ-
ublica, Theodoſium belli ducem inſi-
nem allegit, & ad ſolem orientẽ mi-
t. Is ad Conſtantinopolim Hunos fu-
it, atq; Gothos Thraciæ finibus ejecit.

Aurel. Victor. Socrat. lib. 5. c. 2. & ozom. l. 7. cap. 2. Diaconus l. 12. Oroſ. 7. cap. 34. Theodoretus lib. 5. cap. 5. oſimus lib. 4.

Gratianus deinde à quodam ſuo
elli duce, Maximo, affectante Im-
erium, per inſidias fuit in Galliis in-
erfectus.

Aurelius Victor, Socrates l. 5. cap. Sozom. lib. 7. cap. 13. Niceph. lib. cap. 19 & 20. Oroſ. l. 7. cap. 34. Zo- mus lib. 4. Diacon. l. 12.

Præceptorem habuit in literis Au- ſonium Burdegalenſem, cujus exſta poëmata quædam, eumque tand ad conſularem dignitatem Ro perduxit.

Exſtat Gratiarum actio Auſonii a Gratianum Imperatorem pro conſula

Eodem prope fato, filius ejus Va- lentinianus occubuit etiam, ſum fraude ſui familiaris Arbogaſti.

De hoc legitur oratio funebris A- broſii epiſcopi Mediolanenſis. Aure Victor, Oroſ. l. 7. c. 35. Diaconus Socrates l. 5. c. 24. Sozom. l. 7. cap. Niceph. lib. 12. c, 38, 39. Hierony in Epitaphio Nepociani ſuffocatum laqueo ſuſpenſum ſcribit. Fuit aute Zoſimo teſte, Arbogaſtes ex Francis G manis oriundus.

Sed non tulerunt impunè percuſ- res: nam cæſi poſtea fuerunt uterq à Theodoſio Cæſare, & Maximus q dem captus, Aquileiæ fuit interfect alter verò mortem ſibi conſcivit ipſ

Auguſt. lib. 46. de civitate Dei. cade Maximi legatur Aurelius Vict. Oroſ. lib. 7. cap. 35. Diaconus lib.

Socr.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

crates l. 5. c. 14. Sozom l. 7. cap. 14. eodoretus l. 5. c 15. Niceph l. 12. c. 21. rbogaſti, quem Zoſimus & Suidas ancum, Diaconus è minoribus Galliis undum ſcribunt, interitum refert Auius Diaconus l. 13. Socrates l. 5. c. 24. eodor. lib. 5. cap. 24. Sozom. lib. 7. 4. Niceph. lib. 12. c. 38. & 39. Claunus in Paneg.

Deletis ergo tyrannis, Theodoſius um potitus, Imperii ſocios conſtit filios, Honorium & Arcadium: quoniam ætate juniores erant, du, ac velut moderatores illis attriit, Arcadio Ruffinum, Honorio liconem, neque multò poſt vitam iit.

Pomp. Lætus. cap. ultimo. Theodous lib. 5. c. 25. Sozom. lib. 8. capite Niceph. lib. 12. c. 50. Zoſimus lib. 4.

Ipſo jubente, Conſtantinopoli fuit bita Synodus, damnatumque in ea acedonii dogma, divinitatem Spirifancto derogantis.

1 Tomo concil. pag. 727. Socrates l. 1. 8. Sozom. l. 7. c. 7, & 8. Auguſtinus hæreſibus cap. 52. Niceph. l. 12. cap. Diſt. 16 cap. Prima autem Synodus. ſilius in expoſitione fidei Nicenæ, Madonium Pneumatomachum propterea minatum ſcribit.

Qui fuerunt ibi patres, ad cen[illegible] quinquaginta, ſicut traditur, inſti[illegible]runt Epiſcopos, tum ibi, tum A[illegible]chiæ, quam vocant ſeniorum & [illegible] Catholicam Eccleſiam, tum Hiero[illegible]mæ, quam Eccleſiarum omnium [illegible]trem eſſe dicunt: & hæc quidam [illegible] ſua perſcribunt ad Damaſum Ep[illegible]pum Romanum, qui conatus fu[illegible] eos evocare Romam.

Tomo 1. concil. p. 680. & ſeqq. T[illegible]doretus lib. 5. cap. 8. & 9.

Damaſo fuit familiaris Hier[illegible]mus, quum eſſet juvenis. Ejus e[illegible]ctum illud memorabile: Vbicu[illegible] Epiſcopus fuerit, ſive Romæ, ſive [illegible]gubii, ſive Conſtantinopoli, ſive R[illegible]gij, ſive Alexandriæ, ejuſdem meri[illegible] atque ſacerdotium.

In epiſt. ad Evagrium 3. operum [illegible]ronymi. Damaſus Hieronymi opera [illegible] eſt in ſcriptionibus Epiſtolarum Syn[illegible]lium. ut Hieronymus ipſe ſcribit, epi[illegible] ad Euſtachium, item ad Gerontiam.

Theodoſius magna fuiſſe pie[illegible] fertur; & ab Epiſcopo Mediolan[illegible] Ambroſio reprehenſus, adituq; te[illegible] prohibitus, patienter tulit.

Theodoretus lib. 5. c. 17. Niceph. li[illegible] c. 40, 41. Sozom. lib. 7. c. 24. Aug[illegible]nus lib. 5, c. 26. de civit. Dei. Pa[illegible]

Di[illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

iaconus lib. 13. Zonaras tomo 3. Mi-
ael Glycas Annal. parte 4. De hoc
mbroſij facto, graviſsimum exſtat judi-
um Thomæ Eraſti medici excellen-
ſimi, qui illud iniquum eſſe nec un-
am veris & juſtis rationibus excuſari
ſe, palàm affirmat. Vide Rudolphum
ſpinianum, lib. 2. c. 1 de origine, uſu
abuſu templorum.

Arcadius ad orientem ſolem Con-
ntinopoli præerat: Honorius autem
omæ: ſed Ruffinus, ut imperium ad
transferret, Gothorum regem clam
rtabatur, ut Arcadio bellum faceret:
tellecta perfidia, Ruffinus à militibus
cidatur.

Socrates lib. 6. c. 1. Sozomenus lib. 8.
1. Nicephorus lib. 13. c. 1. Zoſimus lib. 5.
iaconus cap. 13. c. 1. Ruffinus fuit Gal-
, teſte Suida, in voce Theodoſius.

Arcadium Cæſarem Innocentius
us nominis primus, EpiſcopusRoma-
s, excommunicavit, quod conſenſe-
t, ut Iohannes Chryſoſtomus ab Ec-
eſia ſua pelleretur, ſicut in jure Pon-
ficio refertur.

Niceph. lib. 13. c. 34. Diſt. 96. c. Duo
nt quippe. Videatur Glycas Annal.
rte 4.

Floruit tunc etiam Auguſtinus, Hip-
onenſis Epiſcopus, qui concilio Car-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

thaginenſi tertio interfuit & quap
ubi decretum inter alia fuit:

Vt Epiſcopus non longè ab Eccl
ſuum haberet hoſpitiolum.

Decret. Synodi Carthaginenſ. qu-ta, Canone 14. Tomo 1. concilior. pagina 759.

Item, ut vilem ſupellectilem & m
ſam, & victum pauperem haberet
fide vitæque integritate ſibi par
authoritatem.

Diſt. 41. c. Epiſcopus vilem. De tor. Synod. Carthag. Canone 15.

Vt rebus Eccleſiæ, tanquam co-
mendatis, non tanquã propriis uta

Canone 13. pag. 760.

Auguſtino quoque ſcripſit Innoc-
tius primus, & Aurelio Carthagin
Epiſcopo, & cohortatus ad mutu
precationes, Germanos vocat & c
ſacerdotes.

Epiſt. 10. Innocentij I. Tomo Conciliorum primo, pag. 780.

Ab Innocentio fuit Zoſimus,
patrum & antiquitatis decreta l
dans, ne Romanæ quidem ſedi, ſi
vocant, licere dicit, ut in iis aliq
mutet, aut contra ſtatuat.

L. 25. q. 1. contra ſtatuta.

Morem quoque ſui temporis
ſectatur & corrigit, quod plerique

imbuti literis ad ſacerdotalem ordi-
em aſpirabant.

Diſt. 36. c. qui Eccleſiaſt. & Diſt.
. c. qui Eccleſ. Epiſt.1. ad Heſychium
alonitanum Epiſcop. pag. 810.

Zoſimum excepit Bonifacius primus.
rat tunc Carthagine concilium ſex-
m, valdè frequens, cui & Auguſtinus
terfuit. Eò miſſis legatis, Bonifacius
tendit, Synodum Nycenam ſedi Ro-
anæ tribuiſſe jus illud, ut ad ipſam ex
mnibus provinciis undique provoca-
tur: petit igitur à patribus, ut hoc ipſi
uoque ſanciant & confirment. Re-
ondent, nihil ejuſmodi fuiſſe Niceæ
ecretum, quod quidem ipſi ſciant; ve-
untamen ut certò res inveſtigari poſ-
t atque ſciri, placuit, ab Alexandrina
Conſtantinopolitana Eccleſia peten-
um eſſe verum ejus Synodi exemplar.
o tandem allato, deprehenſum eſt,
lanè contrarium fuiſſe ſtatutum, hoc
idelicet, ut de ſuis cauſis quæque pro-
incia cognoſceret, & ab Epiſcopis ad
ynodum provinciæ, vel etiam ad Oe-
umenicum, ut vocant, concilium pro-
vocaretur.

Tom.1.concil. In actis concilii Carthag.
exti, p. 818. Epiſtola hæc extat in Actis
Concilii Aphricani, capitulo 101. *pag.* 841

Erat tum Alexandrinus Epiſcopus,

Cyrillus. Antequam exemplar venit, mortuus erat Bonifacius: cumque successor ejus Celeſtinus idem urgeret, reſponſum tulit juxta formam decreti.

Cap. 120. pag. 843. Cap. 105.

Mortuo Arcadio ſucceſſit filius Theodoſius II. quo regnante, & jubente, Epheſina fuit habita Synodus; in qua damnatus Neſtorius, qui Chriſtum natum eſſe Deum ex Maria virgine, negabat. Auguſtinus tunc è vita diſceſſit.

Socrat. lib 7. c. 32. & 33. Evagr. lib. 1. c. 2. & ſeqq. Niceph. lib. 14 c. Auguſtinus obijt Hippone, anno Chriſti 440. ut ait Sigebertus in Chronico, ſed 446. ut Beda: ſed 432. Diacon. 14. ſed 433. Proſper in Chronico. Liberatus Archidiaconus Carthaginenſis ſcribit cap. ſui Breviarii, Auguſtinum ad hanc Synodum accerſitum, ſed morte prævẽtum eſſe.

Ab altera parte Stilico, tutor Honorij, perfidiosè rem etiam egit, uti Rufinus. Et cum in Gallia domicilium itidemque Gothis tribuiſſet: commovit illos, ut in Italiam ingreſſi, duce Alarico Romam caperent, quod fuit anno conditæ urbis MCLXII, poſt Chriſtum verò natum CCCCXII.

Diacon. lib. 13. Auguſtinus lib. 1. c. de civitate Dei. Iornandes. lib. 2. S.

Zomen.

menus lib. 9, cap. 9. Oroſius l. 7, c. 38. aulus Æmilius l. 1. Michaël Ritius de gibus Hiſpaniæ lib. 1. Egnatius lib. 1. rincipum Romanorum.

Romæ paucis diebus Gothi commorati, cum Rhegium veniſſent populaundi, ac in Siciliam trajicerent, naufragium fecerunt, extincto etiam rege.

Cum deinde multa Stilico nequiter faceret, & inſidiosè, quo ſuum ad filium Eucherium Imperii ſummam transferret, intellecta fraude captus, & Honorii juſſu fuit interfectus.

Diacon. l. 13. Oroſ. l. 7, c. 38. Sozomenus l. 9, c. 4. Zoſimus l. 5.

Alarico rege mortuo, Góthi regem ſibi ſumſerunt Adolphum, ejus propinquum, eoque duce Romam redeunt, & quod reliquum erat abſumunt.

Procop. l. 1. de bello Vandal. Diacon. l. 13. Oroſ. l. 7. c. 43. Iornandes. Valla, Iornand. Adolphus hic Alarico affinis fuit, conjugis nempe frater, ut Zoſimus innuit. Diaconus Athaulphum, Oroſius Athalphum vocat.

Eo interfecto, regnavit Genſericus, & hoc ſublato, VVallis; cum quo Conſtantinus, Honorii per Gallias legatus, & ſororius, ac deinde imperii ſocius, amicitiam & fœdus iniit, conceſſa illi

Aquitania, Galliæ parte, quam inha-
bitaret.

Oroſ. l. 7. cap. ult. Diaconus lib. 1. Iornandes lib. 2. Proſper in Chronicis.

Vexabant tum Britanniam Scoti & Picti, verùm auxiliis, ab Honorio Cæſare miſſis, profligati fuerunt. Per Hiſpaniam quoque VVandali & Alani Genſerico duce, graſſabantur.

Procopius de bello Vandalico l.1. Paulus Diaconus lib. 14. Sozomen. lib. 9 cap. 2. Blond. 2. dec.1. Diacon. 14.

Honorio tandem Romæ mortu ſucceſſit, ad occidentem ſolem atqu Romæ, Valentinianus, ſororis filius, cum interim Theodoſius Arcadii filius, ut ſupra diximus, alteram mundi plagam Cõſtantinopoli gubernaret.

Procop. l. 1. belli Vandal.

Ad hoc tempus VVandali & Alani diſſidiis & factionibus Romanorum ducum, qui per Aphricam erant, invitati, penetrarunt ex Hiſpaniis in Aphricam, ferroque regionem atqu flamma vaſtabant. Ab ea clade pars quædam Aphricæ fuit illis ad habitandum attributa.

Procop. l. 1. belli Vandal. Diac. l.14. Iornand lib. 2.

Gothi, qui Galliam Aquitaniam incolebant, Honorii Cæſaris volun-

tate

e atque permiſſu, ut paulo ante di-
nus, non contenti ſuis finibus, vim
injuriam inferebant vicinis; &
rbonem obſidione fatigabant: ſed
ſſus eò cum copiis Litorius, oppi-
m obſidione liberavit, annonam
ulit, & commiſſo prælio feliciter
mò pugnabat, poſt autem toto ferè
ercitu deleto, captus eſt: tantaque
t ea clades, ut populus Romanus
cem orare cogeretur.

Sigebert. Diaconus lib. 14. Iornand.
p. 2. Proſper in Chronico.

VVandalorum etiam rex Genſeri-
s, pace violata, quam cum Roma-
s in Aphrica fecerat, ut antea dixi-
us, Carthaginem ex improviſo capit,
multa crudeliter ibi facit: quæ quidē
vitas per annos quingentos octogin-
quinq; populi Romani tum fuerat.

Diaconus lib. 14. Proſper in Chronico
rſpergenſis.

Occupata Carthagine, in Siciliam
rajicit, magniſque cladibus eam affi-
it. Tum demum inſtructa claſſe
heodoſius Imperator bellum in
VVandalos movebat: ſed cum eodem
empore Huni Thraciam & Illyricum
aſtarent, exercitus è Sicilia fuit ad ea
oca propugnanda revocatus.

Diaconus lib. 14.

Facie-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Faciebant tunc denuo impreſſio-
nem in Britanniam Picti, atque Sco-
cumque de Romanorum auxiliis Bri-
tanni deſperarent, ab Anglis, popu-
Saxoniæ opem petunt: Sed hi pulchri-
tudine regionis allecti, quum pau-
tim majoribus copiis eò adnavigaſſe-
maximam Inſulæ partem ſuæ ditioni
fecerunt, Britannis oppreſſis.

*Polydor. hiſt. Anglicæ lib. 3. Be-
lib. 1. Anglic. hiſt. Buchanan. rer-
Scotic. lib. 8. cap. 41. Crantius Sax-
lib. 1. cap. 18. Georgius Livius in Chro-
nico Angliæ Regum.*

Non multò poſt Conſtantinopoli
mortuus eſt Theodoſius II. Eo regnan-
te ſolis deliquium fuiſſe traditur,
apparuiſſe cometa, inde ab Idibus fe-
Iuliis ad menſem uſque Septembrem.

Diacon. lib. 14.

Theodoſio ad orientem ſolem ſu-
ceſſit Martianus. De Genſerico, VVan-
dalorum rege, ſuprà diximus: cum
pacem fecit Valentinianus, diviſa in-
ter ipſos Aphrica.

*Diac. l. 14. Evagrius lib. 2. c. 1. Ni-
ceph. lib. 15, c. 1. Diacon. l. 15. Proco-
lib. 1, belli Vand.*

Circiter hoc tempus Attila, re-
Hunorum, qui Dacia & Pannonia oc-
cupata, vicinas regiones, Macedoniam

yſiam, Thraciam crudeliſſimè vaſta-
t, ad occupandam Imperii Romani
rtem, quæ eſt ad occidentem ſolem,
imum adjecit. Et quoniam ejus belli
nniam fore difficultatem videbat,
uidem Gothi, qui tum pacem cum
manis colebant, ut ſupra dictum
, auxilia Romanis ferrent: idcirco
ſſis legis amicitiam eorum atque
dus expetebat: verùm Aëtius Va-
tiniani Cęſaris legatus huic rei præ-
rtit: & cum Theodorico Gothorum
ge, firmato fœdere, totum ſe com-
rabat ad bellum.

Procop. l. 1. bell. Vandal. Diac. l. 15. nfin. l. 3. dec. 1. Blondus 1. decad. l. 2. llimachus in Attila.

Attila nihilo ſecius progreditur: fit
ælium longè maximum in campis
talaunicis, quæ quidem Galliæ pars,
opter ingentem planiciem, hodie
catur Campania.

Iornandes l. 2. Diac. l. 55. Iornandes mpos Mauricios, Freculphus Mau- icos vocat.

Cecidiſſe in eo prelio feruntur CLXXX
ominum millia: in his etiam Gotho-
um rex Theodoricus occubuit.

Diacon. l. 15. Iornandes l. 2. Grego- us Turonenſis l. 2, c. 7.

Victus autem Attila ſeipſum inter-
ficere

ficere cogitabat, ne vivus in poteſta-
tem hoſtis veniret: ſed cum Theodor-
regis filius, Aëtii ducis conſilium ſec-
tus, cum ſuis copiis domum redir-
ut mortuo parenti ſuccederet, Att-
colligendi ſui ſpacium adeptus, in Pa-
noniam redit, & novis collectis copi-
iræ plenus, Italiam ingreditur: Aq-
leiam urbem obſidione diuturna fa-
gatam demum expugnat, diripit, i-
cendit: inde Concordiam, Pataviu-
Vincentiam, Veronam, Brixiam, Be-
gomum, Mediolanum, & Papiam c-
pit: poſtea graſſatus per Flaminia-
caſtra tandem facit ad Mincii co-
fluentem atque Padi. Quo quidem
loco, quum deliberaret, an Roma-
iturus eſſet cum exercitu, Leo venit
ipſum, urbis Romæ Epiſcopus, e-
nominis primus, idque perfecit, ut, m-
tata voluntate, non ſolum non R-
mam peteret, verùm etiam Italia om-
relicta, rediret in Pannoniam, ubi n-
multò poſt vitam finiit.

Pompon. Lætus. Procop. lib. 1. be- Vand. Diac. l. 15. Bonfinus dec. 1. lib. Olahus in Attila cap. 15. De Att- interitu refert ex Priſco Hiſtorico I- nandes lib. 2. Iovius lib. 1. Elog- rum.

Hic eſt Leo ille, cujus exſtant ep-

ſto

æ complures ad Theodoſium II, &
rtianum Imperatorem, in quibus
tim excuſat, quamobrem ad conci-
venire non poſſit ab illis indicta, &
recatur ne moleſtè ferant, quod le-
os eò mittat: partim etiam orat,
n Italia potius, quàm in Aſia con-
locum deſignent; ſed nihil impe-
vit.

*. Tomo concil. pag. 40. epiſtola Leo-
Papæ decima ſexta. Epiſtol. 9. ad
odoſium pag. 32. Vide epiſtol. 23,
31. &c. pag. 44. & ſeqq. 2. tomo
cil.*

Dum per Italiam ita ſæviret Atti-
Venetorum urbs condita fuit, quan-
ex vicinis locis plerique potentio-
in illa maris æſtuaria, & inſulas, tu-
loſque, veluti in portum aliquem
receperunt.

*Volater. l. 4. Geograph. Blondus De-
. 1. lib. 3. Sabellicus de rebus Venetis
cad. 1. lib. 1, Antonius Bonfin. De-
. 1, lib. 6.*

Humile fuit igitur ac propè deſpe-
um & calamitoſum hujus urbis ini-
m, & nunc in tantam, uti videmus,
plitudinẽ excrevit. Octoginta quin-
numerantur illorũ duces, ad hoc
ue tempus: ex iis primus fuit Pau-
Anazatus, anno ſalutis ſeptuageſi-
mo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

mo ſexto, quum ante ducentos qu-
quaginta duos annos urbs ædifi-
cœpta fuiſſet.

In hiſtoria ducum Venetorum à
tro Marcello Veneto, Sylveſtro Gy-
& Hieronymo Kelnero edita, h c
vocatur Pau'utius Anafeſtus, &
tium imperii illius collocatur in an-
697, à Chriſto nato, quem faciunt
condita annum 282. De numero e-
variant, 4, enim & 80. uſque ad
tempus, quo hæc à Sleidano ſcripta ſ
Duces recenſent.

Interfecto poſtea Valentinia-
VVandalorum rex Genſericus, c-
devectus in Italiam ex Aphrica,
exercitu longè maximo, & adjut-
Mauris, Romam contendit, & ur-
propè deſertam ab omnibus capit-
exoratus à Leone Epiſcopo, qui &
tilam placaverat, uti diximus, a-
cendiis abſtinuit atque cæde.

Diac. lib. 15. Procop. de bello V-
lib. 5. Iornandes, Evagrius lib. 5,
Vrſpergenſis.

Direptâ urbe, captivi maximo
mero Carthaginem deportati
Hoſtes deinde Campaniam magn-
lamitatibus afficiunt, Capuam,
lam, Neapolim aliaſque civitates
tunt: ſuperſtites à cæde conjiciun-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

enas, & opibus Italiæ facti divites, Aphricam revertuntur.

Diac. l. 15. Procop. de bello Vand. l. 1. ßergenſ.

Martianus ad Orientem ſolem Imator, pacem coluit, natura quietus: dicere ſolebat: quamdiu pacatè vie liceret, non eſſe principi decon, ut arma ſumat.

Pompon. Lætus, Egnatius lib. 2. de m. Princip.

Ipſo regnante, & jubente, Chalcene fuit coactum concilium ampliſhum, & damnatus Eutyches, duas turas in Chriſto confundens.

Evagrius l. 2, c. 2, Nicephorus lib. 15, p. 2, 3, 4, &c. Diaconus l. 15. Tomo 2. ncil. pag. 119.

Ibi decretum inter alia fuit, ne quis ricus, uti vocant, in duarum civitum Eccleſiis recipiatur.

10. Canone Decretorum concilii Chaldonenſis, 2. Tomo concil. pag. 327. ſtat. l. 21, q. 1. Clericum in duarum.

Non erat nota tunc temporis illa, æ dicitur, pluralitas beneficiorum, æ nunc ſic inolevit, ut nihil ſit ea equentius. Et noſtra quidem ferè emoria, conſuetudo illa inter alias cleſiæ maculas obrepit, uni ut duos tribueret Põtifex Epiſcopatus. Quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ſi jam eum, qui ſuperiori proxima
tate fuit, hac in parte morem reſtitu
ret, officium ſuum faceret: ſed qu
niam id ferre non poteſt, an putamu
unquam eſſe permiſſurum, ut juxta
cras literas, & Apoſtolorum atque p
mi temporis decreta, res emendentu
Nimirum fruſtra laborant, qui fac
Paparum ad antiquæ religionis rati
nem exquirunt.

Imperii anno ſeptimo, Martian
mortuus eſt, eique Leo ſucceſſit; R
mæ autem, & ad ſolem occidente
ubi Roma capta Genſericus in Aph
cam revertiſſet, Valentiniano ſucceſ
Avitus, deinde Majoranus, poſtea S
verus, ab hoc Anthemius, poſt alii p
rum celebres, qui mutuis lanienis,
inſidiis interierunt, neque diu regn
runt, adeo quidem, ut jam altera pa
Imperii Romani, verſus occidente
ſolem valde eſſet afflicta.

De his Diac. l. 15. Evagrius l. 2, c.
& 16. Iornandes l. 1. Procop. l. 1, be
Vandal.

De Leone Cæſare nihil memorab
le proditum eſt, niſi quod cum Gothi
Illyricum vaſtantibus, amicitiam a
que fœdus iniit.

Iornand. lib. 2.

Exſtant ad ipſum quoque Leon
Epiſco

[Ep]iſcopi Romani una & altera Epiſto-
[læ.] Succeſſorem habuit Zenonem Iſau-
[r]um.

[a] *Tom. 2. concil. Epiſt. 71, 72, 73,
[7]5, &c. pag. 10. & ſeqq.*

[I]nter eos, qui Romæ præfuerunt, à
[m]orte Valentiniani, fuit etiam Augu-
[ſt]ulus quidam.

*De Romuli, Oreſtis filio, cui Augu-
[ſt]uli cognomen fuit, ſcribit Procopius de
[be]llo Vandalico l. 1. de bello Gothico l. 1.
[E]vagrius lib. 2. c. 16. Iornandes lib. 1.
[P]ompon. Lætus.*

Ad hoc tempus, Odoacer, cum in-
[ge]nti manu Herulorum & Scirorum,
[e]x Pannonia in Italiam invadit: Ore-
[ſt]em, patricium Romanum, qui Pa-
[pi]am cum ſuis copiis ſeſe receperat, ca-
[pi]t & occidit, oppidum diripit & in-
[ce]ndit: progreſſus omnem regionem
[u]ſque Romam occupat. Auguſtulus
[a]nimo fractus, Imperium ſponte de-
[p]onit: Odoacer urbem ingreditur, &
[It]aliæ regnum adeptus, per annos XIV,
[n]ullo reſiſtente præfuit.

*Iornandes l. 2. Sigebertus. Procopius
[d]e bello Gothico l. 1. Leonh. Aretinus de
[b]ello Gothico l. 1. Blondus decad. l. 2, c. 1.
[C]onfin. decad. 1, l. 7.*

Tum demum Theodoricus Oſtro-
[g]othorum rex, miſſus à Zenone Imp.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

& Conſtantinopoli profectus, Gepid
& Bulgaros, reſiſtentes vincit : deinc
perMyſiam & Pannoniam iter facien
in Italiam accedit, & non procul a
Aquileia caſtra ponit, quo poſtquam
& Odoacer veniſſet, ſummis copiis d
micatur: victus Odoacer in fugam
conjicitur: ſed recollectis copiis denu
præliatur non procul à Verona, ite
rumque victus, & quamplurimis deſi
deratis, qui partim in conflictu, partim
in Atheſi flumine perierant, Roman
fugiens contendit. Illinc excluſus, va
ſtato circum agro, Ravennam venit
ibi per triennium ferè circumſeſſus, a
deditione tandem captus, interficitur.

Procop. belli Gothici lib. 1. Iornand lib. 1. & 2. Aretinus lib. 1.

Theodoricus, Odoacro ſublato, fa
ctus Italiæ dominus, Romam venit
ibique concilium habuit unum & alte
rum Epiſcoporum, quos ex diverſis Ita
liæ provinciis eò convocaverat, ut d
Symmachi cauſa cognoſcerent Epiſco
pi Romani, quem plerique repudia
bant, ut indignum & vitio creatum.

Diac. lib. 11. Tom. 2. concil. pag. 47 & ſeqq. Centuria 6. Hiſtoriæ Magde burg. c. 19. de Synodis.

Theodoricus hic fuit Arrianus, u
quidem Pontificiorum libri dicunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Ioan. 1. Papa in Epiſtola ad Epiſco-
s Italiæ, tomo concil. 2. pag. 534.

Eſt autem ille, qui cognomine dici-
ır Veronenſis, Theodorici illius, qui
prælio contra Hunnorum regem
ttilam occubuit, ut ſupra dictum
t, propinquus.

Odoacer erat Rugus, qui eſt ad mare
althicum Germaniæ populus.

Tacitus in Germania & in eum Alt-
ımerus: Godefridus Viterbienſis perpe-
ım Odoacrum Ruthenorum ducem no-
inat.

Theodoricus, muniendi ſui cauſa,
Vandalorum, Viſigotorum, & Bur-
ındiorum reges, per affinitatem ſibi
onciliavit.

Procop. l. 1. belli Gothici. Iornandes
b. 2. Friſingenſis. lib. 5. cap. 1.

Dum hæc in Italia geruntur, magni
ıerunt motus per Thraciam, Aphri-
am, Britanniam, in qua ſuperiores
ındem exſtiterunt Saxones.

Zenoni, mortuo Conſtantinopoli,
ıccedit Anaſtaſius. Is nonnullos fo-
ebat, qui dogma probabant Eutychia-
ıum: ideoque diſſidium ei fit cum Epi-
opo Romano Gelaſio, qui literis pro-
xis eum dehortatur, ut quidem ipſo-
um habent libri, ne tutelam eorum
ıſcipiat: duo enim eſſe præcipuè, qui-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

bus hic mundus gubernetur, ſacra
Pontificum authoritatem, & poteſt
tem regalem: & ſacerdotibus quide
eo plus oneris incumbere, quod ali
rum etiam nomine, Deo ſint aliqua
do reddituri rationem: ipſum quide
civili præeſſe politiæ, ſed tamen ſubii
ſacrorum miniſtris, & ab eorum pe
dere judicio: cumque ſacerdotes leg
bus politicis obtemperent, æquum eſſ
ut ipſe viciſſim non recuſet ea, quæ r
rum divinarum antiſtites decernun
& quum hic honos omnibus Eccleſi
miniſtris debeat impendi, rem ipſa
poſtulare, ut ei cum primis deferatu
quem & ſua voce Deus, Eccleſiæ dei
de conſenſus toti ſacerdotum ordi
voluit præeſſe: deſiſtat igitur, & in ha
vita deprecatorem ſe potius audia
quam in altera ſentiat accuſatorem.

2. Tom. concil. Epiſtolæ initium: F
mu'i veſtræ pietatis. pag. 445. Diſt. 6
cap. Duo quippe.

Subjungitur poſtea decretum eiu
de ſacris Bibliis, in eoque ſedi Roman
quam vocant, principatũ, poſt Alexan
driæ, tertium locum dat Antiochiæ.

Secundo tomo concil. In Decretis Ga
leſij, titul. Ordo librorum veteris Teſta
menti, §. Poſt propheticas, pag. 460.

Regnante Anaſtaſio, turbæ fuerun

&

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

bellici motus per Ciliciam, ſed ſeda-
oppreſſo authore.

Paulus Diacon. lib. 15. Pomp. Lætus.
uthor hujus ſeditionis fuit Vitalianus
rax, qui juſsis populi Imperatori pro-
er hæreſin Eutychianam rebellavit. Zo-
r. tom. 3.

Huni tum etiam vaſtabant Arme-
am & Cappadociam, Getæ verò Ma-
doniam, Theſſaliam, Epirum: utroſ-
eCæſar coactus eſt præmiis & maxi-
is jacturis placare.

Evagrius lib. 3. c. 43. Niceph. lib. 16.
p. 38.

Hoc ferè tempore, quod erat anno
lutis quingenteſimo, rex Francorum
lodovetus, Chriſti religionem primus
it amplexus, quum ſæpe multumque
iſſet ab uxore, quæ familiæ Burgun-
cæ erat, ſollicitatus, ut id faceret, re-
ctis Idolis atque ſuperſtitione.

Sigebert. Dia. lib. 15. Gregorius Tu-
nenſis, lib. 2. cap. 29. 30. 31. Adon
iennenſ. ætate 6. Robertus Gaguinus
b. 1. c. 3. hiſt. Fran. Æmilius hiſt.
ranc. lib. 1. Michael Ritius de regibus
rancorum lib. 1.

Concilium exſtat Aurelianenſe, tri-
inta trium Epiſcoporum Gallorum,
abitum, ipſo regnante, quo ſtatuitur
ter alia, ſi raptor virginis confugerit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ad templum, etiamſi vim puellæ fe rit, ne mortis adeat diſcrimen, ſed ſervili ſit conditione, vel ab ea ſeſe dimat.

Vincentius lib. 21. c. 23. tom. 2. co cilior. Canone 4. pag. 511. 26. quæſt. De raptoribus autem.

Anaſtaſium, fulmine extinctum, v ut jus pontificium ait, emiſſis inteſti exanimatum, Iuſtinus excepit, obſcu genere natus, & è ſubulco factus mil ut ſcribitur.

Paulus Diacon, lib. 15. Pompon. Læt Lapſus hic eſt memoria Sleidanus: na capitulum, Anaſtaſius, Diſt. 19. quo locus reſpicit, loquitur de Anaſtaſio P pa, qui Photinum & Acacium hære cos fovit, & ob id divino judicio percuſ creditur: nam ut gloſſa dicti capit refert, dum aſſellaret, emiſit inteſtin

Diſſidium huic erat cum Theod rico, Gothorum rege, Italiæ domin propter diverſam religionem: ſed a armis tamen temperatum fuit.

Mortuo deinde Theodorico ſucce ſit Alaricus, è filio nepos, magna G thorum alacritate atque ſtudio.

Procop. de bello Gothico lib. 1. Iorna des lib. 2. Leon. Aretinus lib. 1.

Erat tum Epiſcopus Romæ, Iohan nes, ejus nominis primus. hic à Theo

rico rege, quem diximus, Conſtan-
nopolim fuit miſſus legatus cum
iis, & exceptus honorificentiſſimè,
cut ipſorum habent libri, non à po-
ulo tantum, ſed ab ipſo quoque Cæ-
re,

*Niceph. lib, 17. cap. 9. Paulus Dia-
n. lib. 15. 2. tom. concil. in vita Io-
nnis 1. pag. 532.*

Nam ſumma lætitia fuiſſe dicunt
ffectos, quod beati Petri vicarium, uti
oquuntur, nunc demum Græciæ con-
ingeret videre, & ſuſcipere, quod in-
e à Conſtantini Magni tempore, & à
ylveſtro datum ipſis non fuiſſet. Illud
utem de Sylveſtro mirum eſt cur di-
ant, cum Græciam non adierit; ut
onſtat: nam tunc, cum imprimis
portuit & opus erat, nimirum in Sy-
odo Nicena, non ſe commovit, ſed
egatos miſit eò Victorem atque Vin-
entium, & alteram ipſe poſt habuit
Romæ, ſicuti tradunt, qua concilii
Niceni decreta confirmat.

*Sozom. lib. 1. c, 16. & alij. Sozom.
Vitum & Vincentium legatos nominat.*

Exſtat etiam Iohannis primi ad Epi-
ſcopos Italię conſolatoria quędam Epi-
ſtola, qua monet eos, quanquam rex
Theodoricus, hæreſi pollutus Arriana,
vaſtitatem ipſis & toti minaretur Ita-

 liæ,

liæ, ne tamen ab inſtituto deſiſtant, ſ
fortiter agant.

Epiſtola 2, Iohannis 1. Papæ ad E
ſcopos Italiæ de Theodorico rege, 2.t
concil. pag. 534.

Poſt Iuſtinum factus eſt Impera
Iuſtinianus, ſororis Iuſtini filius.

Diaconus l. 16. Evagrius lib. 4, c
Niceph. lib. 17. cap. 17. Pompon.
tus & alii.

Is ad reſtaurandam rempublica
animum adjecit, & initio quidem
adminiſtrationi Beliſarium præfecit
Perſas egreſſos extra fines, ac Ro
norum ditioni vim adferentes, mag
præliis vicit, Illyricum à Gepidis
Bulgaris vaſtatum liberat: Parthos
ligerâtes ad amicitiam adducit. VV
dalorum maximas copias in Aph
fundit: regem capit: Carthaginem
cuperat: inde tranſgreſſus in Sicili
accepto nuncio de rebellione per
phricam, eò reverſus feliciter re
gerit.

Diaconus l. 10. Procop. de bello Pe
co l. 1, & 2. Zonaras tomo 3.

Tunc demum in Italiam profect
Neapolim occupat, diripit, Gothoſ
fundit, quorum rex tunc erat Th
datus.

Procop. de bello Gothico l. 1. Fuit

Th

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

eodorici Veronenſis ex ſorore Amel- la nepos, propter ingratitudinem au- a erga Amaloſuntham à Gothis in- emptus eſt, anno regni tertio. Apud ſiodorum lib. 10. Epiſt. 3. Theodo- dus nominatur, ibidem reperies ejus cominum.

Poſtea Romam venit, amanter ab nnibus exceptus & honorificè: illinc greſſus, oppida paſſim & munitio- s occupat, & in his Peruſiam: ibi ngreſſus cum eo Vitiges, Gothorum x, amiſſo exercitu, capitur, Conſtan- iopolim ductus à Beliſario.

Diac. l. 16. Iornandes l. 1. Sigebertus. ondus decad. 1, lib. 5. Procop. l. 2.

Gothi redintegratis viribus, in re- one Tranſpadana regem ſibi ſumunt ildebrandum.

Pompon. Lætus Hildebrandum, Pro- p. Theutibaldum vocat. Sequitur eum iaconus: Sigeberto Eldebades indi- tatur.

Huic ſucceſſit unus & alter, ac dein- e Totilas. Is, abſente Beliſario, per otam Italiam graſſatus, Romam ob- eſſam capit, diripit, incendit.

Procop. l. 3, belli Gothici. Evagrius 4, c. 20. Sabellicus. Enn. S. l. 3. Blon- us decad. 1, l. 6.

Itaque revocatus Beliſarius, con- fecto

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

fecto bello Parthorum, qui Syriam
nuo vaſtabant, revertitur in Itali
& urbem propè deſertam recreat. I
cum hoſte congreſſus, feliciter pra
tur, & annonæ cauſa, navigans in
ciliam, à Iuſtiniano revocatur,
quidem res occaſionem Totilæ p
buit, ut reſtauratis viribus Rom
rediret.

Iornandes l. 1. Totilas Iornandi
diula, ſeu potius Dadiula nominatu

Cæſar deinde Narſetem Eunuch
Italico bello præficit, qui Gothos
mni expulit Italia, quod eò facil
fuit, cum Totilam regem ex vuln
mortuum illi amiſiſſent.

Procop. de bello Gothico lib. 3. A
thias in ſua hiſtoria Gothica. Pom
nius Lætus.

Bellum illud Gothicum, in ann
octodecim fuit productum.

Procop. l. 3. belli Gothici, Sabell.
nead. 8. l. 4. Blondus Decad. 1. l. 7.

Iuſtinianus ergò, recuperata Ita
& Aphrica, quum ex filia nepotem
Iuſtinum imperii ſocium aſſumpſiſſ
mortem obiit.

Sunt qui ſocordis ingenii principe
& uxoris imperio Theodorę ſubjectu
fuiſſe tradunt.

Suidas literarum rudem fuiſſe ſc

bi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Zonaras tomo 3 ſcribit, eum adeo *[illegible]odico ædificandi ſtudio flagraſſe, ut* *ſtipendia artium liberalium magi-*[illegible] *, jam olim conſtituta ſuſtulerit, ut* *[illegible]eret ſumptus, quem in ædificationes* *[illegible]funderet.*

[illegible]rat apud eum in ſumma gratia Tri-[illegible]ianus Iureconſultus, qui veterum [illegible]ptis ac diſputationibus abolitis, le-[illegible]n centones ex illis collegit, & frag-[illegible]nta nobis tantũ reliquit, quæ nunc [illegible]dectarum nomine cenſentur. Ejus [illegible]em operis quoſdam habuit adjuto-[illegible] qui paſſim nominantur.

[illegible]dem poſtea fecit in principum re-[illegible]ptis atque legibus, quas tribus li-[illegible]s comprehenſis, Gregoriano, Her-[illegible]geniano, Theodoſiano, contraxit [illegible]unum volumen, & Iuſtinianeum [illegible]dicem vocat, uſus aliorum opera, [illegible]os in ejus libri præfatione Cæſar e-[illegible]merat.

[illegible] Sunt authores, qui Tribonianum [illegible]iſſe hominem avarum, & pretio fixiſ-[illegible] leges, ut ille ait, ac refixiſſe tradunt.

[illegible] *Procop. lib. 1. de bello Perſico. Sui-[illegible] in dictione Tribonianus. Alciatus [illegible]b. 4, cap. 7. Ægidius Porrinus Aro-[illegible]arrenſis in vita Iuſtiniani Impera-[illegible]ris.*

[illegible] In eo, quem diximus Codice, quam-plurimæ

plurimæ ſunt Iuſtiniani leges, quæ ſuperioribus derogant: acceſſit etiam opus peculiare Novellarum conſtitutionum, quod per omnia Iuſtiniani nomen atque titulum habet.

Eum, qué dixi, Beliſarium, quo duce tot tamq; glorioſas conſecutus erat victorias, ignominioſiſſimè tractavit Cæſar, & valde ſenem excœcavit etiam.

Tzetzes Chiliad. 4. variar. hiſt. Habet idem Petrus Crinitus l. 9. c. 6. de honeſta diſciplina, & Iohannes Iovianus Pontanus l. 2. de fortitudine domeſtica c. 8. Alciatus vero lib. 4. parergon cap. 44. totũ hoc falſum eſſe demonſtrare conatur. Virtutes Beliſarii commemorat Suidas, in voce Beliſarius. Origine Germanũ fuiſſe, docet proœmium Ioan. Leoncl. in Zoſim.

Ipſo regnante, Cõſtantinopoli fuerũt aliquot habitæ Synodi, quibus Menna præerat, ejus urbis Patriarcha, qui ſanctiſſimus & beatiſſimus vocatur, & Oecumenicus, ut ipſorum habent libri.

Evagr. l. 4, c. 37. Niceph. l. 17, c. 27, & 28. Tomo 2. concilior. Synodi quintæ Conſtantinop. Actione 2. factæ à Menna Patriarcha Conſtantinop. & alii.

Initio codicis Epiſtola ponitur Cæſaris ad Iohannẽ Archiepiſcopum urbis Romę, qua caput ipſum vocat omnium Eccleſiarum, eiq; ſubjicit omnia. Porrò, quan-

quanquam homines docti commentitiam eſſe judicant, tamen, etiamſi vera eſſet, certum eſt, controverſiam illam duraſſe multis poſt annis, donec tandem Epiſcopi Romani, facultatibus amplificati, pervincerent, & in Eccleſiæ profeſſione ſibi conſtituerent arcem, quæ manibus hominum exædificata, ſeu favore principum, nunc titulum habet, quaſi divinitus eò ſit collocata.

Cod. l. 3. tit. 1. §. Reddentes honorem. De epiſtolis mutuis Iuſtiniani Imperatoris & Iohannis Papæ Romani dubitatum fuit omnibus temporibus: legatur Alciatus l. 5. parerg. c. 23. Cuiacius obſervat. 32, cap. 26. Franciſcus Hotomannus l. obſervat. 7. cap. 2.

Diximus antea, quemadmodum Auguſtini tempore ſextum fuit habitum Carthagine concilium, in eoque fraus deprehenſa Paparum, Bonifacii primi & Celeſtini, quando Niceæ conſtitutum fuiſſe dicebant, ut ad ipſos ex omnibus undique locis provocaretur. Iuſtiniani verò tempore Romæ erat Epiſcopus, Bonifacius II. Hujus exſtat epiſtola, qua graviter taxat Aurelium, qui ſuperiori concilio, Carthaginis fuerat Epiſcopus, eumque cum ſuis collegis impugnaſſe Romanam Eccleſiam ait, inſtigante Diabolo: ſimul

mul Deo gratias agit, quod hujus tem-poris Epiſcopus Eulalius, Aurelii ſu-ceſſor, cum Eccleſia Romana redie-in gratiam. Deinde ſcriptum Eula-recitat, quo profitetur ille, ſe damna-ſuos majores & ſucceſſores, quicunq-ſanctæ Romanæ & Apoſtolicæ Eccle-ſiæ privilegia labefactare conantur.

2. *Tomo concil. ad Eulalium Alexa- Epiſcop. pag. 544.*

Alter à Bonifacio, Agapetus, A-themium Patriarcham Conſtantin-politanum loco removit, negante-duas naturas in Chriſto: tulit hoc -primis ægrè Theodora, Cæſaris uxo-& Sylverium Agapeti ſucceſſorem m-nuit per Beliſarium, ut illum reſtitu-ret: cum etiam aliæ quædam crimi-nationes accederent, Beliſarius eu-loco dejicit, & in exilium mittit, ſu-rogato Vigilio: ſed cùm & iſte, Co-ſtantinopolim evocatus, Anthemiu-nollet revocare. conſimili pœna fu-mulctatus: unde ſatis apparet, qu-modo in Cæſarum tunc poteſtate fu-rint urbis Romæ Epiſcopi.

Niceph. l. 17, c. 9. Diacon. l. 16, -g. 4. Beliſarius, Evagrius lib. 4, cap. -Niceph. l. 17, c. 10. variat. Procop-Sylverium relegatum ſcribit propter ſ-ſpicionem defectionis ad Gothos, lib. -

be-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

elli Gothici. Blondus lib. 7. decad. 1. igilium carceri incluſum, ſocios, par-im relegatos, partim ad metalla da-nnatos, tandem tamen liberatos eſſe ommemorat.

Iuſtino II. Cæſare renovatum eſt ellum Perſicum, quod cum primùm eliciter gereretur, Cæſaris legatus, Ar-helaus, pacem denuò fecit.

Diacon. lib. 16. Evagrius l. 1, c. 7.

Narſes Cæſaris per Italiam legatus, xpulſis Gothis & mortuo Totila, per nnos XVI. obtinuit Italiam: pòſt re-ocatus à Cæſare, quum parum lætas ccepiſſet literas, & ingratitudinem in is reprehenderet, non ſolùm non re-ertit, verùm etiam ulciſcendi ſui cau-a miſſis legatis, Longobardos, qui unc in Pannonia conſederant, maxi-mis propoſitis emolumentis, excita-it, ut, Pannonia relicta, in Italiam venirent, omnium regionum & pul-cherrimam & fructuoſiſſimam. Itaque partem illam Italiæ, quæ nomen ab pſis ad hoc uſque tempus retinet, oc-cuparunt.

Paulus Diacon. de geſtis Longob. l. 2, c. 5. Regino lib. 1. Pomp. Lætus. Friſin-genſ. l. 5, c. 5. Sigebertus Iovius lib. 1. Elogiorum.

Iuſtinus hic per Italiam inſtituiſſe

 ſcribi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ſcribitur magiſtratum, Exarchum
erat tanquam Cæſaris vicarius atq
legatus: Ravennæ potiſſimùm ha
tabat, neglecta Roma: ſinguliſque
vitatibus & oppidis unum alique
præficiebat.

*Blondus lib.8. Decad.ultima. Prim
Exarchus nominatur Longinus Græc
ſed Palmerius Patricium Romanum p
mum talem magiſtratum ſuſcepiſſe ſc
bit. Duravit illa dignitas annis 16
ſive, ut alii volunt, 124. Blondus l. 1
Decad. 1.*

Itali ſcriptores novum hoc inſtit
tum, Romæ ac Italiæ fuiſſe tradu
exitiale. Narſes deinde Romæ mo
tuus eſt.

*Narſetem in exilio defunctum co
memorant omnes, mortui verò corpus
loculo plumbeo cum omnibus ejus opib
Conſtantinopolim portatum ſcribit Pa
lus Diaconus l. 2. de geſtis Longoba
cap. 11. Idem eodem libro, cap. 3. piet
tem ejus prædicat, ſicut Evagrius etia
l. 4, c. 24. Suidas ingenium & corpo
habitum deſcribit.*

Iuſtini ſucceſſor fuit Tiberius ja
antè cooptatus, & Imperii factus co
lega. Is contra Perſas bis feliciter p
gnavit: pacem cum Longobardis
cit, qui tum, inde à Samnitibus,

Alp

Alpes uſque regnabant, excepta tantùm urbe Roma, quam ubi graviter obſediſſent aliquandiu, vi tempeſtatis & imbrium coacti, tandem caſtra moverunt.

Diacon. l, 17. Evagrius l.5, c. 14. Niceph. l. 18, c. 2, & 3. Pomponius Lætus.

Tiberii gener, Mauritius, factus Cæſar, per legatos præliis aliquot fudit Perſas, ac demum pacem cum iis fecit: revocato exercitu Scythas expulit è Myſia: Longobardos per Italiam repreſſit: Hunos è Pannonia ejecit: propter avaritiam exoſus militi, coactus eſt, orta ſeditione, profugere Chalcedonem. ibi tandem cum uxore, & liberis, omnique ſtirpe fuit interfectus à Phoca Centurione, qui per ſeditionem deinde ſalutatus eſt imperator.

Diac. lib. 17. Niceph. l. 18, c. 6, 7, & 8. Pomp. Lætus. Niceph. l. 18, c. 40.

Mauritio regnante, cometa ſenis menſibus apparuiſſe: Tunc etiam natus eſſe traditur Mahometus, de quo paulò poſt dicetur.

Niceph. l. 18, c. 35. Diac. l. 7. Palmerius in Chronico. Blondus lib. 6. decadis 1.

Eo tempore Conſtantinopolitanus Epiſcopus Iohannes, univerſalem ſe vocabat Patriarcham: Pelagius verò

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ſecundus, Epiſcopus Romanus, veh
menter obſtitit, ejuſque decreta pr
nunciavit irrita.

*Iohannes hic à vitæ ſobrietate je
nator nominatur l. 17, c. 36. & lib.
cap. 34. hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Niceph
ri: primatum ſibi arrogavit in Conci
Conſtantinopolitano, teſte Grego
Magno lib. 4. indictione 13. Epiſt. 3
ſed Pelagius Epiſcopus Romanus mi
Creta caſſavit, ibidem epiſt. 37. Vi
2. tomo conciliorum, epiſtola prima P
lagii ſecundi Papæ, pag. 842.*

Qui ſucceſſit huic, Gregorius pr
mus, graviter hoc ipſum in illo repr
hendit, & in concilio Chalcedonen
titulum hunc atque honorem ſu
majoribus attributum quidem fuiſ
verùm ex ipſis neminem uſurpaſſe
dicit.

*Gregorius l. 4. indictione 13. epiſt. 3
& 38. item l. 7. indictione 1. epiſt. 30*

Datis etiam literis ad Mauritiu
Imperatorem, hortatur ut illum c
erceat: nam ad ipſius authoritate
hoc quoque pertinere, quam ille, du
talem ſibi poteſtatem ſumit, multu
imminuat.

Gregorius l. 4. indictione 13. epiſt. 3

Alter autem poſt Gregorium Bon
facius III, à Phoca ſcribitur obtinui
prim

primatum, divulgatis in eam rem editis atque diplomatis.

Blondus Decad. 1. l. 9, Adon Vienenſis ætate 6. Beda de ratione temporum, Regino Frumienſis l. 1. Friſingenſis lib. 5, cap. 8. Vrſpergenſis. Platina in vita Boniſacii tertii.

Phoca rerum potiunte, Perſæ magnis incommodis Rempublicā affecerunt, occupata Meſopotamia & Aſſyria; & nemine reſiſtente, in Aſiam uſque progreſſi. tanta erat principis ignavia. ſed & Germania, Gallia, Hiſpania, bonaque pars Italiæ defecerunt. Ægyptum vaſtabant Saraceni: ſic ille, propter crudelitatem & neglectam Rempublicam, occiſus, Heraclium habuit ſucceſſorem.

Diacon. lib. 17. Zonar. tomo 3. Beda de ratione temporum, Niceph. lib. 18. cap. 56. Pomp. Læt.

Tunc iterum Perſæ longiſſimè progreſſi ex Ægypto, Aphricam invadunt, & ſuæ ditionis efficiunt. Europam variè lacerabant Scythæ: profectus tandem in Aſiam Heraclius, cum pacem impetrare non poſſet, parum etiam honeſtis nomini Romano propoſitis conditionibus, penè coactus decertavit cum Perſis, qui jam Iudæam vaſtabant, eoſque uno aut altero præ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

lio fudit: inde Tigrim flumen tran-
greſſus, & Perſiam longè latéque po-
pulatus, amicitia demum inita cum
Perſarum regis filio Sirocho, qui nec-
to parente, regnum invaſerat, Aphri-
cam, Ægyptum, & quicquid omnino
Perſæ occupaverant, recepit, pactum-
que fuit, ut Perſicam ditionem à Ro-
mana ſepararet Tigris.

Pomp. Lætus. Sigebertus.

Ad hoc tempus, Saraceni, Heraclio
militantes, quum ſtipendiis frauda-
rentur, maxima multitudine defi-
ciunt, & Mahometo duce, per Syriam
graſſati, Damaſcum occupant, Ægy-
ptum vaſtant, Arabiam ſubigunt,
& in Perſas quoque feliciter præ-
liantur.

*Diac. l. 18. Sigebertus. De Sarace-
norum origine, incrementis & imperio
videatur Cœlius Auguſtinus Curio lib.
de hiſtoria Saracenorum. item Wolf-
gangus Drechslerus in compendio hiſto-
riæ Saracenicæ.*

Fuit Mahometus obſcuro genere
natus, verùm aſtutus & audax, poſt
etiam locupletatus matrimonio: cum-
que propter animi promptitudinem
authoritate valeret, novum doctrinæ
genus, rationi valde jucundum, ſed
magna ſui parte ridiculum & ineptum

propo-

ropoſuit, quo ſic animos hominum
agis atque magis devinciret, & re-
num ſibi firmius conſtitueret: &
uanquam initio facile potuiſſet hoc
ncendium reſtingui; tamen quia ne-
lectum fuit, brevi tempore crevit in
mmenſum: ab eoque tempore, ma-
is atque magis populi Romani ma-
eſtas & Imperium, ad orientem ſo-
em, interiit, deficientibus aliis pro-
inciis atque populis.

Liber de generatione Mahometi, & Chronicon Saracen. Zonaras tomo 3. Chalcocondiles lib. 3.

Heraclio regnante, quartum fuit concilium Toletanum.

Tomo 2. concil. pag. 63. Iohannes Magnus hiſtoriæ Gothicæ lib. 16, p. 17.

Et quia per Hiſpaniam plerique ſacerdotes, precationem, quam Chriſtus ipſe nos docuit, non quotidiè, ſed eo die ſolum orabant, quem Dominicum vocamus, decretum inter alia fuit, ut id corrigeretur: item ut Apocalypſis Iohannis Euangeliſtæ, ſicut ajunt, à Paſchate doceretur in templis, ad uſque Pentecoſten.

Canone 9. pag. 70. & Canone 16.

Regnabant tunc in Hiſpaniis Gothi, cumque dominationis externæ, ſicut fieri

fieri ſolet, Hiſpani pertæſi, res no captarent, gravi pœna Synodus edic ne qua conjuratio fiat in Gothica gentem, utque mortuo rege, primor totius generis atque ſacerdotes com muni conſilio ſucceſſoré conſtituan Idem poſt in aliquot ipſorum conver tibus repetitum.

Concilii 5. Canone 3, & 4. & Co cilii 6, Canone 7, 18, & 74. pag. 76.

Prohibetur etiam, ne per quadra geſimæ tempus, uti vocant, Hæbræum illud Alleluia cantetur in templis nam eſſe mœſtitiæ tempus illud, no lætitiæ.

Concilii quarti Canone 10. pag. 70.

Heraclio ſucceſſit Conſtans, è fili Conſtantino nepos: hic infeliciſſim mari pugnavit cum Saracenis, qu victoria potiti, Rhodum occuparunt longius haud dubiè progreſſuri, niſ factiones inter ipſos ortæ, biennii inducias à Romanis impetraſſent. eo dato reſpirandi ſpacio, Cæſar cum exercitu tranſmiſit in Italiam, quo ab hoſtibus eam liberaret, ut quidem jactabat: cumque Tarentum eſſet delatus, Luceriam & alia quædam Apuliæ loca, ditionis Longobardorum, expugnat & evertit. In itinere, cum Neapolim iret, poſtremum agmen

cæſum

[c]æſum fuit à Longobardis.

[Paulus] Diacon. lib. 8. Zonaras tomo 3. Re[g]in. lib. 1. Paulus Diaconus de geſtis Longobard. lib. 1. cap. 10.

Romam placidè ingreſſus, omnibus [t]andem ornamentis eam ſpoliat, & [p]aucis diebus ibi commoratus, in Sici[l]iam trajicit.

Regin. lib. 8. Sigebertus. Sabellicus Ennead. 8. lib. 9.

Ibi demum in balneo fuit inter[f]ectus: cumque poſt ejus mortem de [ſ]ucceſſione eſſent nata diſſidia, Sarace[n]i nacti eam occaſionem, magna cum [c]laſſe ingrediuntur Siciliam, vaſtam [e]dunt hominum ſtragem, Syracuſas [c]apiunt, & prædam omnem Conſtan[t]is ablatam ex urbe Roma, ſecum a[ſ]portant.

Diacon. Zonaras tomo 3. Regin. lib. 1. Blondus Decad. 1. lib. 9. Nauclerus generat. 23. Diacon. lib. 5. c. 13. de geſtis Longobardorum.

Conſtanti ſucceſſit Conſtantinus quartus, vulgò dictus Barbatus: hic per annos aliquot cum Saracenis congreſſus, tandem eos fudit, ita quidem, ut pacem illi peterent, & inducias armorum annos xxx, ſimulque vectigal annuum paciſcerētur: ea re commoti, qui erant ad occidentem ſolem, populi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Romani hoſtes, pacem quoq; peteba

Diaconus lib. 9. Zonaras tom. 3. Si-bert. De tributo conſentiunt Zonaras Diaconus. de equis & ſervis varian hic enim quinquaginta, ille octonos ta-tum nominat.

Bulgari autem ſuis finibus egre Thraciam vaſtabant: cum his tande pacificatum eſt, & conceſſa illis utr que Myſia: tametſi poſtea, cum igr viam Romanorum deprehenderer violata pace, rurſus evolarunt: & ir perii vires attenuabant.

Diacon. lib. 19. Zonar. tomo 3. Si-bert. Aventinus lib 3. annal. Boioru

Hic Cæſar omnium primus conſ tuiſſe traditur, ut, quem clerus pop lusqueRomanus cum exercitu creaſ civitatis Epiſcopum, is plenam obtin ret poteſtatem. nam ad hoc uſque ter pus, Epiſcopi Romani dignitas, vel Cæſaris, vel ab ejus per Italiam vic rij confirmatione pendebat.

Sabellic. Ennead. 8. lib. 6. Blond Decad. 1. lib. 6. Platina in vita Bene Polydorus Virgilius lib. 4. cap. 10. ha legem ſcribit haud diu ſervatam eſſe.

Exſtat ad Conſtantinum, Papæ Le nis II. epiſtola prolixa, qua damn omnis generis hæreticos, & ipſur propter ſtudium ac patrocinium rel

gioni

onis, & liberalitatem atque munifi-ntiam ſummis laudibus extollit, & clefiam, quæ talem ſit nacta propu-atorem, planè triumphare dicit.

Tomo 3. concil. initium Epiſtol. 1. Regi um, p. 171. Diac. lib. 19. Zonar. tom. 3.

Eo regnante, Synodus fuit ſexta onſtantinopoli, centum quinqua-nta Epiſcoporum.

De numero Patrum, qui ad hanc Sy-dum convenerunt, variant authores. egino lib. 1. & Beda de ratione tempo-m numerant 150. Diaconus lib. 19. o in Chronicis, Simoneta lib. 1. c. 46. minant 280. in catalogo ſubſcriptorum ſtant 162. Chronicon Martini trecen-s minus uno habet.

In ea ſub finem ipſum fit mentio anonum, qui dicuntur Apoſtolorum, d obſcuris verbis.

Tomo 3. concil. in Decretis Synodi 6. onſtant. titulo de Canone. Apoſt. pag. 393.

Gratianus autem contrarias opi-iones recenſet, nam dicit eſſe, qui onſcriptos ab hæreticis, & ab Eccleſia eteri repudiatos, affirment, & inter Apocrypha numerent. Zepherinus au-em Epiſcopus Romanus, ordine de-imus ſextus, approbaſſe illos dicitur, & poſt eum, iſta, quam dixi, Synodus, quam Iuſtiniani II. tempore, qui filius

erat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

erat Conſtantini quarti, tradunt
ſolutam fuiſſe. Breviter, incertis ra
nibus omnia fluctuant. Sed & de
mero Canonum non convenit, i
namq; L.alii LX.ponunt:alii LXXXI
& eo quidem numero exſtant: un
facile coniici poteſt, paulatim addi
fuiſſe plures, & uno poſtea nom
comprehenſos, cum à diverſis em
naſſent.

Fr. Sixtus Senenſis in Biblioth ſancta lib. 2. de canonibus apoſtolicu ſcribit: Iſidorus tantum 50. recenſ Sexta Synodus canone 2. probat 85. ta etſi non ſint niſi 84. Sed duodecim latinus eſt in codice græco in duos di ſus. Zepherinus quingentis annis quin Synodo prior, ſexaginta tantum can nes admittit. Leononus, trecentis quinquaginta annis poſterior, ſexta S nodo ad Michaelem patriarcham to dem enumerat. Hæc Fr. Sixtus. Pro h rum canonum defenſione luculentu librum edidit Franciſcus Turrianus I ſuita.

Tunc etiam Archiepiſcopus Rave nas Epiſcopo Romano ſe ſubjeciſſe fe tur, quum antea, maximè verò poſt e tranſlatum Exarchatum, nihil Roma no concederet.

Sigeb. Eccleſia Ravennas à Roman

mult

ltis ab annis ſegregata, Allocephalis ta eſt, ut Platina in vita Dom. 1. Papæ m. Theodorus autem Epiſcopus Raven- s ſedem ſuam Romano Epiſcopo ſubje- . Occaſionem explicat Blondus decad. lib. 9. Sabellicus. Enn. ad S. lib. 7.

Conſtantino ſucceſſit Iuſtinianus ius: is per ætatem & imperitiam alè rempublicam gerebat, & violata ce, quam ejus pater cum Saracenis cerat & Bulgaris, eò demùm reda- us eſt, ut pacem ab utriſque coge- tur ipſe petere. Tandem ob crude- atem ejectus, & præciſis naribus re- gatus, Leontium habuit ſucceſſo- m, qui propter affectati Imperii ſu- icionem per biennium fuerat ca- tivus.

Zonaras tomo 3. Sigebert. Diacon. b. 9.

In his motibus Aphricam invadunt araceni: ſed biennio poſt illinc ejecti uerunt, commiſſo prælio.

Diacon. lib. 20. Zonaras tomo 3.

Milites Romani præſidio in Aphri- a relicti, quum lentè & ignavè omnia dminiſtrarentur à Cæſare, veriti ne Saracenis, quorum tunc erat ingens otentia, rurſus ejicerentur, Tibe- ium quendam faciunt imperatorem. s cum copiis profectus Conſtantino- polim,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

polim, & urbe potitus. Leon
capit, naribus truncat, in cat
conjicit, & per Italiam novum
ſtituit Exarchum.

*Zonaras tomo 3. Tiberio huic A-
maro nomen fuit, quod repudiavit
Diaconus l. 20. & poſt eum Egna
ſcribit.*

Et cum ad hunc modum tum
tuoſè omnia fierent, Saraceni tem
idoneum nacti, maximiſque cum
piis ex Ægypto profecti, Aphric
rurſus occupant, & Libyam & Hiſ
niam propè totam.

Blondus decadis 1. l. 20.

Is, quem ſupra dixi, Iuſtinianu
Leontio Imperatore ejectus & rele
tus, Trebellii Bulgariæ regis aux
Conſtantinopolim tandem occup
& Leontium Tiberiumque captos
terfecit: per annos deinde ſex crud
ter imperavit, ingratus etiam in T
bellium regem: tandem comm
prælio cum Philippico Bardane,
quem exercitus defecerat, occub
tum ipſe, tum filius Tiberius.

*Diac. l.20. Sigebertus. Suidas in
ce Bulgari, Terbelin vocat. Zona
tomo 3.*

Philippicum Conſtantius Pon
fex ob diverſam religionem, pronu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

at ſchiſmaticum, tandem à ſuis exo-
latus Cæſar, Anaſtaſium II. habuit
cceſſorem.

Regino l. 1. Sigebertus. Anaſtaſius
c alio nomine Artemius appellatus
it. Diaconus l. 20. Zonaras tomo 3.

Is claſſem inſignem miſit Rhodum,
lligerandi cauſa cum Saracenis, ei-
ue bello quendam ordinis Eccleſiaſti-
virum præfecit: ſed cum ei parere
ilites recuſarent, orta ſeditione, fa-
us eſt imperator quidam obſcuri ge-
eris Theodoſius, qui mutata navi-
atione Conſtantinopolim venit, ur-
em occupat, & Anaſtaſium prælio
ictum, ſacris addicit: ſed non multò
oſt ejectus à Leone, copiarum præfe-
o, vitamque monaſticam fuit am-
lexus.

Diac. lib. 20. Zonar. tomo 3. Regi-
o lib. 1. Friſingenſis l. 5. c. 17.

Ad hoc tempus, quod erat anno ſa-
utis ſeptingenteſimo decimo ſepti-
no, Mauritani totis viribus irruunt
n Hiſpaniam, & ſuæ ditionis illam
aciunt, Roderico Hiſpaniarum rege,
uem etiam Gothi elegerant.

Blondus Decad. 1. lib. 10. Iohan.
Gothus lib. 16. cap. 27. ad annum 714.
efert.

Leone regnante, Saraceni, vaſtata
Thra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Thracia, Conſtantinopolim per tri-
nium obſident terra marique, tand
peſtilentia propè conſumpti, dom
redire coacti ſunt.

*Diacon. l.21. Zonar. concil. 3. Fri-
genſis l. 5, c. 18. Sabellicus Ennead.
l. 7. Blondus decad. 1. l. 10.*

Erat Leo valde infeſtus Epiſco
Romano, Gregorio II, ſuoque per
liam Vicario, ſive Exarcho, manda-
rat, ut illum, quocunque modo, to
ret è medio: Papam verò defendeba
Longobardi, non quidem illius cha-
tate quadam, ſed ut in eo diſſidio ſu
ipſi fines amplificarent: nam Exarch
tus oppida multa per hanc occaſ
nem occuparunt.

*Paulus Diac. l.21. Sigebert. Blond.
decad. 1. l. 10.*

Hujus Gregorii quędam exſtant e
ſtolæ ad clerum & plebem Thuring
monentes, ut in cognitione Dei m
gis atque magis proficiant: Item
Saxones, graviter eos deterrentes
Idolorum cultu: Bonifacio quoda
fuit uſus in his rebus adminiſtro, que
in Germaniam emiſerat.

*Tom. 3. concil. p. 413. edit. Venet.
Ibid. pag. 414. Bonifacius hic, VVu
nefridus antea vocatus, natione fi
Anglus, Cridioduni in patria De*

nie

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

enſi natus, Balæus. Iacobus Curio Lon- natum aſſerit & unzerus in Chrographia affirmat, cum Ricardi regis Anglorum fuiſſe fratrem.

Leo Cæſar ſtatuas omnes, & divorum imagines è templis ejicit, Papæ ioque mandat, ut idem faciat; ille rò, non modo non morem gerit, d illi, in ſuo propoſito perſeveranti, aves pœnas denunciat.

Diacon. l. 6, c. 40. de geſt. Longob. iſingenſis l. 5, c. 18.

Leoni ſucceſſit filius Conſtantinus, us nominis quintus, cognomento opronymus, ejuſdem cum patre relionis. Hic magna cum claſſe profeus in Saracenos, ut Alexandriam Ævpti recuperaret, accepto nuntio de ditione, dominatu, & Artabaſto, ovo Imperatore electo, Conſtantiopolim revertit, urbem vi capit, & rtabaſtum exoculat.

Diac. l. 22. Sigebert. Zonar. tomo 3. londus Decad. 1. l. 10.

Huic etiam, ſicut parenti Leoni, rave fuit cum Epiſcopo Romano Greorio III, diſſidium: qui ſubinde miſis internunciis, eum excommunicaat, & cum in vincula conjicerentur uncii, collecta Synodo, decretum feit, ut, qui poſt hac divorum imagines

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

demolirentur, aut contumelioſè t-
ctarent, ab Eccleſiæ conſortio pl.
rejicerentur, deinde omni ſtudio
opera ſtatuas in variis templis erex
& magnificè, quantum potuit,
ornabat.

Tom. 3. concil. in hiſt. Gregor. I
pag. 418.

A Gregorio III, fuit Zachari.
Hujus exſtat ad Epiſcopum quenda
Bonifacium epiſtola, qui per Gern-
niam erat, ille ipſe, ut apparet, cu
opera fuit uſus Gregorius II, ut pau
ſupra diximus. Ejus poſtulatis reſpc
det Zacharias, & permittit, ut Mer
burgi, Bambergæ, Erphurdiæ ſint E
ſcopatus. Concedit etiam, ut ad C.
lomannum, Caroli Martelli filiur
qui in aliqua urbe regni Francoru
petebat haberi Synodum, proficiſc
tur, & Eccleſiæ mores diligenter refo
met, inprimis autem ab ordine ſac
dotali removeat adulteros, & eos, q
plures habent uxores; cùm enim p
ſuſceptum miniſterium ſacrum, ne
unam quidem uxorem habere, vel a
trectare liceat, multò minus, ut eode
tempore plures quis habeat, licere
nam quod Paulus ait, ut Epiſcopus
unius vir uxoris, intelligendum e
non de præſenti, ſed de præterito ter
por

ore, ne videlicet plures habuerit, uàm unam uxorem, is qui cupit in cerdotum ordinem cooptari.

Tom.3. concil. Epiſt. ult. ad Bonifac. piſcop. pag. 435. 1. Tim. 3.

Huic Epiſtolæ ſubjungitur Carlo-hanni, qui ſe Francorum ducem ocat, edictum, quo ſtatuit, ut ipſo ræſente quotannis habeatur Synous: adulteros autem ſacerdotes & ortatores loco ſuo moveri jubet: veationibus etiam & aucupiis illis inrdicit, neve mulierem ullam domi oveant, mandat: ſed de uxoribus verum nullum.

Tom. 3. concil. pag. 437. Habet hoc dictum Aventinus lib. 3. Annalium oiorum.

Ab hoc tempore Aiſtulphus, Lonobardorum rex, tributum annuum Romanis petebat, gravia minatus, iſi dependerent.

Diac. lib. 22. Sigebert. Viterbienſis arte Chronici 17. Blondus Decad. 1. b. 10.

Qui tum erat Epiſcopus urbis Romæ, Stephanus, ejus nominis ſecunus, cùm blanditiis atque donis homiem placare non poſſet, Conſtantium Cæſarem de auxiliis interpellat, umque nihil ab eo præſidii veniret.

 Pipi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Pipinum, nuper factum Francoru
regem, ut infra dicemus, orat,
opem ferat.

Diac. lib. 22. Friſingenſis l. 5, c.
Vrſpergenſis.

Is cum copiis in Italiam profect
Papiam obſidet, & illum ad pacis co
ditiones adigit: cum autem domu
revertiſſet, hoſtis ferocior factus i
rum arma movet. Qua re denuo ſo
citatus, in Italiam Pipinus venit: tu
demum Aiſtulphus exarchatum Pi
no tradit: qua quidem in regione
ſunt urbes primi nominis, Ravenn
Favemia, Cæſena, Forum Livii, F
rum populi, Bononia, Rhegia, Parm
Placentia.

Regino l. 2. Friſing. l. 5, c. 25. Vrſpe
genſis, Sabellicus. Enn. S. l. 1. Balæ
centuria 2, c. 5. Adon. ætate 6.

Regionem hanc omnem Pontific
fidei Pipinus permiſiſſe fertur, quu
Cæſar antea rogaſſet, ut eam ſibi reſt
tueret, quod eſſet Imperii, non Eccl
ſiæ Romanæ.

Regino lib. 2. Blondus Decad. lib.
Antonius titulo 14, cap. 1, parag.
Æmil. 2.

Conſtantino ſucceſſit filius Leo I
Is unicam ſuſcepit profectionem in Sy
riam: repulſus domum rediit, nequ
mult

multò poſt mortuus eſt, ejuſdem cum patre religionis, filio relicto Conſtantino ſexto. Sed cum is per ætatem regere non poſſet, mater ejus Irene rempublicam gerebat: ille autem grandior factus, dejecta matre, cœpit inſolenter admodum & acerbè regnare; cumque idcirco conjurationes in ipſum fierent, inter alios mulctavit etiam Nicephorum patruum, & exoculavit.

Diac. lib. 5.

Tandem & ipſe fuit exoculatus, conſilio matris, & aliquando poſt luctu mortuus eſt. itaque rerum ſumma rediit ad Irenem matrem, quæ quarto demum anno ſui imperii dejecta inque exilium relegata, ſucceſſorem habuit eum, quem diximus Nicephorum.

Diaconus lib. 21. *Zonaras tomo* 3. *Friſing. l.* 5. *c.* 28.

Interea dum ita Conſtantinopoli tumultuosè res aguntur, celebris erat Caroli, regis Francorum fama. Nam is Aquitanico bello confecto, rogatus ab Adriano Epiſcopo Romano, cum exercitu venit inItaliam:& ſicut ipſius parens Pipinus Aiſtulphum regem Longobardorum oppreſſerat, ut ſupra dictum eſt; ita hic Aiſtulphi ſucceſſorem Deſiderium, gravem Italiæ & Adriano primo, poſt longam obſidio-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

nem cepit, ejuſque filium Adalgiſiu[m]
regno dejecit, & omni expulit Itali[a].

Regino lib. 3. Eginhard. Sigebertu[s] Gaguinus lib. 4. cap. 1. Æmilius Ver[o]nenſis rerum Franc. lib. 2.

Nam Cæſares Romani, quoniam [à] longius aberant, Conſtantinopoli v[i]delicet, inde à tempore Conſtanti[ni] Magni, & quia non ſolum externis be[l]lis, verum etiam domeſticis & civi[li]bus erant impediti diſſidiis, Italiam f[e]re negligebant, aut certè non pote[]rant idoneè tueri, præſertim Longo[]bardis ibi graſſantibus: deinde, [c]ipſis plerique diſſidebant etiam grav[i]ter à Romanis Epiſcopis, ut ante dix[i]mus, & ipſorum odio non admodu[m] movebantur illis Longobardorum ſu[c]ceſſibus. Hac de cauſa Pontifices ex[]ternam defenſioné circumſpiciebant: & quia tum temporis nulla erat illu[]ſtrior, aut potentior familia, quam Franciæ regum, propter magnitud[i]nem rerum geſtarum, idcirco ad eam velut ad portum aliquem, rebus tu[r]bulentis, confugiebant.

Hunc etiam ad modum Adriano mortuo, cui ſucceſſit Leo tertius, quum graves haberet Romæ adverſarios, Ca[]rolum, Pipini filium, implorabat: qu[i] cum ad urbem quartò veniſſet à Pon[]

tifi[]

ſice ſimul & omni populo ſalutatus
t Imperator. quod quidé accidit. quo
mpore Conſtantinopoli fervebant
nnia factionibus, ita quidem, ut
iam tempus ipſum, & reipublicæ ſta-
s, huic mutationi videretur cauſam
occaſionem præbere.

*Diacon. lib. 24. Sigebertus. Sabel-
cus Ennead. 8. lib. 9. Blond. Deca-
s 1. lib. 2.*

Sic igitur occidentis Imperium ad
ermanos devenit: nam Germanos
iſſe Pipinum atque Carolum, dubi-
ri non poteſt. Fuit hoc poſt natum
hriſtum anno octingéteſimo primo.

Cæterum inde à Nicephoro, Impe-
tores Orientis continuis ferè bellis
gitati fuerunt. Nam initio Bulgari
pè cum illis conflixerunt: deinde Sa-
ceni ex Aphrica profecti, Cretam
ſulam, poſt quoque Siciliam occu-
arunt, & Aſiam longè latèque vaſta-
nt: poſtremò etiam Turcæ, Scy-
hiæ populus.

A Nicephoro autem uſque ad Con-
antinum Palæologum poſtremum,
irciter quinquaginta numeranturIm-
eratores Græci, & in his aliquot fœ-
inæ: ex ipſis plerique fuerunt
gnavi.

De his legatur Zonaras tomo 1. Nice-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

tas Choniates , Niceph. Gregoriu,
Chalcondiles , & alii.

Et Conſtantino Monimacho r
gnante, qui vigeſimus eſt à Niceph
ro Turcæ, ab humili origine pau
tim progreſſi, longius Aſiam vaſta
cœperunt, & auctis quotidie viribu
monarchiam demum conſtituerun
non quidem novam aut quintam a
quam, ſed ex ea natam imperii Rom
ni parte, quæ fuit ad ſolem oriente

Zonaras 1. tomo. Baptiſt. Egnat
lib. 2. princip. Rom.

Ejus autem Monarchiæ princ
fuit Ottomannus ad annum Chr
circiter M CCC.

Chalcon. l. 1. de reb. Turcicis. Matth
Mechovius in Sarmatia Aſiatica, c.

Mahometus deinde, ejus nomi
ſecundus, proavus Solymani, qui nu
rerum potitur, capta Conſtantinopo
& Conſtantino Palæologo Cæſar
quem diximus, interfecto cum om
familia, nomen & ſucceſſionem I
peratorum noſtræ religionis iis in
cis funditus delevit.

Chalcond. lib. 8. Sabell. bel. E
nead. 10. lib. 6.

Tenent autem Turcæ ad hoc uſq
tempus, Aſiam, Syriam, Ægyptun
Meſopotamiam, Iudæam, Rhodu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Græciam omnem, Thraciam, Bulgariam, Macedoniam, Illyricum, utramque Myſiam, & nuper alteram ferè Pannoniam, & Aphricæ partem aliquam.

De primatu dimicarunt olim inter ſe vehementer Eccleſiæ, Hieroſolymitana, Antiochena, Conſtantinopolitana, Romana, & hæ quidem duæ potiſſimum, uti ſupra docuimus: Turca verò litem diremit, & ſic omnia tribus illis locis conturbavit, nullum ut exiſtat Eccleſiæ vel Chriſtiani cœtus veſtigium. Ejus autem, quæ ſupereſt, Eccleſiæ, quæque ſublatis æmulis nunc ſola triumphat, cujuſmodi ſit facies, qui ſtatus, res ipſa declarat.

Poſtquam ergo demonſtravimus, quemadmodum Imperii Romani pars altera corporis, orientem ſolem ſpectans, omnino concidit, & in alienam poteſtatem devenit: reliquum eſt, ut quemadmodũ & ea pars, quæ pertinet ad occidentem ſolem, prorſus interierit, & novos adepta ſit dominos, breviter explicemus.

Hìc autem obiter conſiderandum eſt, quomodo mirabili quodam fortunæ ludibrio à Romanis illis atque priſcis familiis auguſtum illud imperii decus & faſtigium ad exteros delatum

ſit, & quidem aliquot, pudendæ conditionis homines. Nam ex iis quidam fuerunt Hiſpani: nonnullis Pannonia, Dacia, Dardania, Dalmatia, Gallia, Thracia, Cappadocia dedit originem.

Inprimis autem obſervari debet quàm fuerit anceps & miſera Imperatorum conditio: nam ipſorum dignitas omnis atque ſalus erat, non in ſenatus aut populi, ſed in legionum atque militum poteſtate; ſic, ut permirum videri poſſit, ullos fuiſſe, qui munus hoc tam periculoſum & injuriis opportunum ſuſciperent. Etenim inde à C. Cæſare, qui ſpectante ſenatu concidit, ad Carolum uſque Magnum, circiter triginta fuerunt ex iis interfecti, quatuor verò ſibi mortem ipſi conſciverunt. Semper aliquid erat, quod in ipſis deſiderarent milites: neque bonos magis quàm improbos ferre poterant, & ad minimam occaſionem, concitata turba, jugulabant eos, quos etiam invitos ad culmen illud honoris pertraxerant, ſicut Aëtio Pertinaci conſtat accidiſſe. Cæſarem metuebat ſenatus: ipſe verò Cæſar ab impuri militis voluntate propemodum atque nutu pendebat.

Aurel. Victor. Herod. lib. 2. De hac Romani imperii infelicitate ſic ſcribit

Eraſ-

aſmus Rotterodamus præfatione in etonium Tranquillum : O miſerum deplorandum illorum temporum ſtan! Oppreſſa Senatus auctoritate, opſis legibus, oppreſſa populi Romani litate, ſic creato principi ſerviebat or, princeps ipſe ſerviebat iis, qualem mo vir probus domi vellet habere ſerm. Imperatorem timebat Senatus. perator ſceleſtam illam militũ muludinem formidabat. Imperator leges bat regibus: at huic leges dabant conEti milites. Summa rerum orbis ab mata paucorũ temeritate pendebat.

Hos autem ſpiritus, inde poſt C. eſaris mortem ſibi ſumpſerant, prætim legiones veteranæ, quibus per lliam, Hiſpaniam, Aphricam ille erat uſus: & Cicero hoc ipſum deorans, fortes illæ quidem ſunt, init, ſed propter memoriam rerum, ıas geſſerunt pro populi Romani lirtate & dignitate reipublicæ, nimis roces, & ad ſuam vim omnia noſtra onſilia revocantes.

Philip. 10.

FINIS LIBRI SECUNDI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

IOANNIS SLEIDANI,
De
QVATVOR SVMMI[S]
IMPERIIS,

Liber III.

ANtequam de Carolo M[a]gno loquamur, ad que[m] diximus Imperiũ Occide[n]tis eſſe delatum, explica[n]da ſunt quædam de Ge[r]manis, à quibus originem ille deduci[t].

Origo Caroli Magni ad Francos a[n]tiquiſſimos Germaniæ populos refert[ur] à Gotfrido Viterbienſi: Ludolpho [de] Bamberg, libro de Iure regni c. 3. Iac[o]bo Wimphelingio rerum German. c. 2[.] Hieronymo Gebuſtero de libertate Ge[r]manica c. 6. Ægidio Tſchudo in deſcr[i]ptione Rhetiæ Alpinæ cap. 36. Franci[ſco] Irenico exegeſeos lib. 3. cap. 18. Verù[m] Ioan. Bodinus, Germanici nominis h[o]ſtis, Carolum natione Gallum, in Ga[ll]ia natum, lingua quoque moribus [&] inſtitutis Gallorum una cum ſuis ma

joribu[s]

bus educatum ſcribit, in methodo hi-ſico cap. 7.

Et primo quidem certò conſtat, rmanos perſæpè tranſiiſſe Rhenum, n Gallias penetraſſe, ut ibi propter i bonitatem conſiderent.

Nam Theutoni in provinciam Gal-n invaſerunt, & à C. Mario conſu-uerunt profligati.

Florus l. 3. c. 3. Vell. l. 2. Oroſius l. 5. 6. Eutrop. lib. 5.

Deinde cum Arverni & Hedui, Gal-populi, de principatu contende-t, Germani mercede conducti ab vernis & Sequanis, primò quidem n ita magnis copiis eò venerunt: ulatim verò ſic augeſcebant, ut iovisto rege, bonam ejus agri par-n occuparent. Eos autem C. Cæſar elio ſuperavit, & aliquot poſt an-, cum bellum gereret in Eburo-s, Galliæ populum, Germani denuò henum trajecerunt, ut exercitum omanum oppugnarent: ſed ad Moſæ nfluentem atque Rheni fuerunt ab o conciſi.

Cæſar de bello Gallico lib. 1. Hubertus omas Leodius de Tungris & Eburon. ſar lib. 4.

Multis deinde pòſt annis intra ſuos es ſe continebant, eò quod Romanj

Cæſares

Cæſares bellum ipſis inferrent: ſed
men quoties tempus aliquod idoneu
eſſent adepti, non deerant ſuis i
commodis, & Galliam perpetuò vaſ
bant. Hunc ad modum, Gallieno C
ſare, homine ignavo & voluptuar
impreſſionem fecerunt, & paulat
eò potentiæ creverunt, ut Probus C
ſar, quartus à Gallieno, vix magna d
ficultate illos reiiceret.

Trebell. Pollio. & Sex. Aurel. F
vius Vopiſcus in Probo, Eutropius lib.
Zoſimus lib. 1.

Iulianus etiam, Conſtantii Cæſa
legatus bella cum illis geſſit: poſt hæ
Honorio Cæſare, Gothi in Gallia
irruperunt, iiſque Cæſar, diverſis bel
occupatus, Aquitaniam conceſſit i
habitandam. *Zoſ. lib.* 3.

Ab altera parte Francones Germa
perBelgicam irruptione facta, Trevir
Menapiis, Eburonibus, Morinis, Ne
viis, Ambianis, Bellovacis, Sueſſio
bus oppreſſis, in ea parte Galliæ con
derunt, quæ nomen ad hoc uſque te
pus retinet, & Francia dicitur, cui
quidem regionis caput Lutetia, n
procul illinc oppidum Sandeniſium
Franciæ regum ſepulturæ poſtea conſ
cratum eſt in hodiernum uſque dien

Paulus Diac. lib. 14. *Quos Sleid*

n

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

*s Francones nominat, antiqui Roma-
historiæ ſcriptores, ut & recentes,
ancos indigetant, Fl. Vopiſcus Aure-
no & Proculo, Zoſimus lib. 1. Am-
anus Marcellinus lib. 15. 27. & 30
urelius Victor. Eutropius lib. 2. & alii.*

Ad eum modum amplificati, quum
tea bonam Germaniæ partem poſſi-
rent, omnem videlicet regionem il-
n, quæ eſt ad Mœnum flumen atque
enum, facile non ſolùm defende-
nt illatum bellum, ſed etiam aliis
ferebant, labante indies magis
perio Romano, per Aſiam & Aphri-
n. Longobardis etiam Italiam va-
ntibus, admodum ſuos fines per
lliam extenderunt: & quum ordine
lti ipſorum reges ibi dominaren-
r, tandem ad Pipinum etiam ejuſque
umCarolum, regni ſumma devenit.
Pipini pater, Carolus Martellus, non
dem ipſe rex, verùm ex proceribus
us, & Palatii præfectus, vel, ut lo-
untur, Major domus, Bavaros &
evos devicit.

*Sigebert. Friſing. lib. 5. c. 10. De
ajore domus videatur Francogallia
Hottomanni c. 12. Nominatur ibi
latij magiſter, & dignitas ei tribuitur
dem, quæ fuit præfecti prætorij apud
manos, qui alio nomine aulæ præfectus
vocabatur.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

vocabatur. Sunt & alia nomina, q[…]
Majoribus domus tribuuntur, ut præfe[…]
aulæ, comites Palatii: quin etiam a[…]
quot poſt ſæcula, Seneſchalli Franc[…]
appellati ſunt. Exſtat de Majoribus d[…]
mus fragmentum editum à P. Pithæo […]
Annalibus Francicis. De bellis aute[…]
Pipini in Germania geſtis, videatur V[…]
terbienſis parte Chronici 17. Gaguin[…]
l.3, c. 4. Aventinus Annal. Boior. l.3[…]

Nam ſicut Annalium ſcriptores G[…] liæ tradunt, aliquot nunc annis, præ[…] titulum atque nomen, nihil reges h[…] bebant, ſed omnis authoritas erat […] ſumma rerum penes præfectum reg[…] domus. Etenim à ſuperiorum regu[…] virtute prorſus iſti degeneraverant, […] voluptatibus dediti, nullam reipubli[…] curam ſuſcipiebant. Itaque præfect[…] Palatii magiſtratum gerebat: & q[…] major erat ignavia regis, eo plus p[…] tentiam iſte ſuam augebat.

Eginhardus in vita Caroli Mag[…]
Sigebert.

Hac demum occaſione Pipinus, q[…] Childerico regnante, præfectus er[…] quum apud Pontificem Zachariam […] in diſceptationem veniſſet, ut aju[…] regnum obtinuit.

Eginhard. Regino l. 2. Sigebert. V[…]
terbienſ. parte 27 Chronici.

Huj[…]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Hujus rei mentio fit in decreto,
ıod vocant, Gratiani, quod nimirum
pæ liceat regibus abrogare principa-
m, ſed ejus loci titulus & inſcriptio
lſa eſt. Quum enim duo ſint Ana-
ſii Cæſares, neutri poteſt attribui.
m prior ducentis & amplius, alter
rò triginta ſeptem annis ante regna-
, quam iſtud accideret: deinde
ſteriori ætate nullus fuit Papa Ge-
ſius.

In recenti juris Canonici editione,
ſpicio Gregorii 13 adornata, capitulum
non Papæ Gelaſio, ut eſt in vulgatis
icibus, ſed Gregorio Papæ adſcribitur.
eſt hujus nominis ſeptimus, qui in
ſtola ad Hermannum Metenſem epi-
pum iſta ſcripſiſſe memoratur.

Admonendi cauſa lectores hoc ad-
ndum putavi, quo pontificiorum
pta prudenter evolvant atq; cautè.
c enim uno loco deprehenditur, id
agere potiſſimum, ut ſuis legibus
nionem vetuſtatis addant, quò plus
beant ponderis & authoritatis.

Regino lib. 2.

Pipinus, præterquam quod Longo-
dos per Italiam compreſſit, rogatu
ntificis, ut ſuprà dictum eſt, bellum
pque geſſit in Saxones, & deinde
n Aquitanis, eorumque ducem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

captum interfecit: cumque non mult
poſt è vita migraſſet, ac illi ſubinc
rebellarent, Carolus filius, rex, utrun
que bellum vix tandem ingenti labo
perfecit.

Gaguin. lib. 3. cap. 4.

Cum Saxonibus enim totos ann
XXXIII, belligeravit: eoq; durante bel
confecit & alia: nam & Bavariam, T
ſilone duce rebellantem, ſuæ ditior
fecit, & bis contra Longobardos pr
fectus, & in Campaniam uſque pr
greſſus, omnem Italiam domuit &
gibus conſtituit.

Eginhard. Regin. lib. 2. Sigebert
Gaguinus l. 4, c. 1. Vrſpergenſis.

Illas etiam Galliæ civitates, quæ ſu
ad Oceanum, & à C. Cæſare vocant
Armoricæ, nunc autem minoris B
tanniæ nomine cenſentur, ad officiu
redegit, quum ſtipendium annuu
Franciæ regibus debitum, nollent a
plius dependere.

Eginhard. Cæſar belli Gall. l. 5. G
l. 4. c. 2. Iohan. Lelandus Armoria id
ſignificare dicit, quod ſupra mare in i
Britannica lingua, Repetit hoc G
Camdenus in Britannia.

In Hiſpaniam quoque profectus cu
exercitu feliciter quidem rem geſſ
adverſum Saracenos: rediens aut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ſaltibus Pyrenæis per inſidias gra-ſſimè cæſus fuit à Vaſconibus, Aqui-niæ populo: ſed & Hunos, qui Pan-oniam tunc tenebant, octavo de-um anno vicit, & per legatos Bohe-iam quoque placavit.

Iohannes Turpinius. Eginhard. An-nius titul. 14, cap. 2, §. 5. Gaguinus b. 4, cap. 1.

Poſtremum verò bellum fuit adver-s Danos, ſive Nordmanos, qui ma-ximam oram Germaniæ Galliæque agna claſſe vaſtabant.

Eginhard.

His tantis rebus geſtis, effectum eſt, Magnus diceretur.

Nithardus Hiſtor. lib. 1. Gaguinus b. 4, cap. 1.

Cum enim Francorum reges antea lum tenerent eam Germaniæ par-m, quæ eſt inter Saxoniam & Danu-um, interque Rhenum & Salam, ad ec, Sueviam atque Bavariam: ipſe to-m Saxoniam adjecit, deinde utram-ue Pannoniam, Daciam, Iſtriam, Hi-erniam & mediterraneam Dalmatiæ artem: cumque item Francorum re-s per Galliam tenerent eam partem, uæ eſt inter Rhenum & Ligerim, inter ceanum & mare Balearicum, ipſe mnem Aquitaniam totumq; jugum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Pyrenæi montis, ad Iberum uſque flu-
men, &, quod primo loco dictum eſt,
portuit, Italiam totam inde ab Alpibus
ad extremam uſque Calabriam adj
cit: & poſtea quartò Romam pro
ctus, à Leone tertio & ab omni pop
lo Romano ſalutatus eſt Imperat
Auguſtus, cum jam annos regnaſſ
XXXIII.

*Aventinus l. 4. Eginhardus. Regi
lib. 2. Sigebertus. Gaguinus l. 4. c.
Platina in Leone 3. Sabell. Ennead.
l. 9. Blondus decad. 2 l. 1.*

Romanum igitur Imperium, qu
eſt ad occidentem ſolem, variè dila
ratum, præſertim ab eo tempore, po
quam Cæſares domicilium atq; ſede
Conſtantinopoli ſibi delegerunt, ut
iis quæ ſupra commemoravimus, a
paret, à Carolo Cæſare redintegratu
eſt, ac veluti novum corpus colore
atque ſpeciem reſumpſit, tot, tant
que provinciis ad unius principatu
redactis.

Nicephorus, alter ad orientem ſole
Cæſar, factum iſtud indignè quide
tulit, ſed humanitate modeſtiaque ſ
Carolus eum delinivit, & miſſis do
amicitiam uterq; coluerũt, & utriu
Imperii cõſtituti fuerunt certi limit

Sigebert. Aventinus lib. 4.

Præt

Præter alios conventus, concilium habuit etiam Remenſe, in quo decretum fuit inter alia multa, ut Epiſcopi ſacram ſcripturam diligẽter evolvant, & Dei verbum annuncient.

3. Tom. concil. pag. 700. Capitulo 14. decretorum hujus Synodi, pag. 701.

Moguntiæ quoque Synodus fuit, anno priuſquàm è vita decederet, & ſuperioribus annis alia, Turoni, Cabilone, Arelatæ, de emendatione Eccleſiarum, uti tradunt, qui per id tempus vixerunt.

3. Tom. concil. p. 693. De Turonenſi Synodo videatur tomus tertius concilior. pag. 682. De Cabilonenſi ibidem pag. 686. De Arelatenſi videatur pag. 679. Legatur etiam vita Caroli Magni edita à Petro Pithæo, & auctor Annalium Francicorum. Meminit Sigebertus & Gaguinus l. 4, c. 1.

Ludovico deinde filio regni & imperii hærede deſignato, mortuus eſt Aquisgrani, quod eſt Gallię Belgicę oppidum, ſeptuaginta natus annos, poſt Chriſti natalem, anno octingenteſimo decimo quarto, quum per annos ferè XIV Cęſar fuiſſet, Germanorũ omnium primus ad eam evectus dignitatem.

Eginhard. Friſingenſ. l. 5, c. 31. Carolo ætatis annos aſsignant LXXII *Eginhard.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Gaguinus & alii : author Annali[...] Francicorum LXXI *adſcribit.*

Ipſo regnante, per Italiam, Germ[...]niam, Galliam, XXI. tantum era[...] civitates, uti vocant, Metropolitan[...] Roma, Ravenna, Mediolanum, F[...]rum Iulii, Gradus, Colonia, Mogu[...]tia, Salisburgum, Treveris, Rot[...]magus, Senones, Veſuntio, Lugd[...]num, Rhemi, Arelatum, Vienn[...] Tarenteſia, Ebrodunum, Burdega[...] Tarones, Bituriges.

Eginhard. in vita Caroli Magni. [...] *gebert. Metropolis ex* μήτηρ *&* πόλ[...] *id eſt, matrix & urbs, juncto nomi[...] dicitur ea civitas, unde Colonia dedu[...] eſt. Vip. l. 4. §. 4. D. de officio p[...] conſulis Epheſum Metropolim appella[...] Iſiodorus* ἀπὸ μέτρου, *id eſt, menſur[...] fictum vocabulum tradit, quod &* T[...] *ſtinct. 21. aſſeritur, ſed falſò. Deniq[...] Metropolis ad extremum dictæ ſunt m[...] tres urbium ſive capita provinciæ,* [...] *l. 1. 6. de Metrop. Berytho, & ap[...] Solinum & Marcell.*

Ejus parens Pipinus, exarchatu[...] Longobardis ereptum, Epiſcopi R[...]mani fidei commiſerat, ut ſuprà di[...]mus, quemadmodum quidem mem[...]riæ proditum eſt: ipſe verò planè i[...]

dedi[...]

diſſe eum fertur, quod tamen in du-
um à multis vocatur. *Regino l.2.*
Qui fuit ei familiaris, & ſcriba ju-
tus, Eginhardus, divi Petri, quam
ocant Eccleſiam Romæ, præ cæteris
valde caram fuiſſe, magnamque
m auri, argenti, gemmarum, illuc
eportatam, & plurima pontificibus
o eo munera eſſe miſſa ſcribit: nam
oc illum inprimis egiſſe diligenter, ut
ſius opera ſtudioque urbs Roma ve-
ri polleret authoritate, & ſancti Petri
ccleſia, non ſolum ipſius eſſet incolu-
is tutaque patrocinio, ſed etiam opi-
us inter alias maximè floreret. Hæc
le duntaxat: quod verò tot tamque
otentes urbes dederit, quæ ditionis
rant imperii, ne verbum quidem:
no, quum à quarta in Italiam profe-
tione, factus eſſet Cæſar, urbis Romæ
c pontificis, & totius Italiæ, non pu-
licas tantum, ſed Eccleſiaſticas etiam
es & privatas ordinaſſe ſcribitur.

*Eginhardus vel Einardus, ſcriptor
itæ Caroli Magni, ejuſdem Imperatoris.
on Cancellarius tantùm, ut Titheimius,
erùm etiam gener fuiſſe ſcribitur. Vi-
eatur Iacobus Curio libro 2. Chronolog.
tem Iuſtus Reuberus initio Tomi ſui hi-
oriarum Germanic.*

Etenim, cum nondum eſſet Cæſar,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ſed Franciæ tantùm rex, debellato Lo-
gobardorum rege, Deſiderio, ſicut di-
ximus, Romam venit, & concilium
habuit, in eoque, ſicut ipſorum libri
dicunt, Adrianus primus totaque Sy-
nodus, eligendi pontifices & ordinandi
ſedem, ut vocant, Apoſtolicam, & E-
piſcopos confirmandi jus atque pote-
ſtatem ei conceſſit.

*Sigebert. Diſt. 36. c. Hadrianus Pa-
pa. Blondus Decad. 2. lib. 1. Gaguin.
l. 4. c. 1. Aventinus Annal. l. 4.*

Multas Carolo tribuit & princi-
viro dignas virtutes Eginhardus, tem-
perantiam, modeſtiam, frugalitatem,
ſtudium religionis, doctrinam, El-
quentiam, & non Latinæ tantùm, ſ
& Græcæ linguæ cognitionem: adhæc
ſummam curam ac diligentiam in
ducandis, & ad eaſdem res inſtituend
liberis.

Pariſinam quoque traditur Acad-
miam inſtituiſſe, tum ſua ſponte, tu
Albini præceptoris impulſu, quem h
buit in diſcendis artibus magiſtrum
ſicut Eginhardus dicit.

*Vincentius in Speculo hiſtoriali l. 2.
Sabellicus Ennead. 8. lib. 9. Gaguin.
l. 4. c. 1. Iacobus Middendorpius lib.
Academ. orbis Chriſtiani. Curio lib.
Chronol.*

Me-

Menſibus etiam nomina Germani- dedit & ventis duodecim, quibus iamnum utimur: quum ante id impus, ut idem ſcriptor ait, Franco- es partim Latinis, partim uterentur arbaris.

Eginhard. Sigebertus. Vrſpergenſis. Albertus Stadenſis.

Hucuſque veluti præfatus de Ger- nanis, deque Carolo, paucis percur- am deinceps, & oſtendam, quemad- nodum hęc ipſa imperii Romani pars, uæ eſt ad occidentem ſolem, à Ca- olo vix demum reſtituta & recolle- ta, rurſus interiit, & in varias diviſa rovincias facta ſit multorum ditio- is, qui veluti peculium ſuum illas oſſident, nec fontem ipſum, unde nanarunt, agnoſcunt; ita quidem, ut llud auguſtum, & tantopere celebra- um Imperii Romani faſtigium, nihil liud ſit hodierno die, quàm tenuis uædam magni corporis umbra, poſt- uam ex tam immenſa mole redactum ſt ad unicam Europæ particulam, Germaniam. Poſtremò, quemadmo- dum hanc Imperiorum viciſſitudinem & occaſum Romanæ Monarchiæ Da- niel prenunciaverit, breviter exponam.

Ludovicus ergo, Caroli filius, alter Imperator Germanus, cum Cæſare

Græco Leone Armenio renovavit a[...]
citiam: cumque ipſius regni anno t[...]
tio mortuus eſſet Leo Papa: ſuccel[...]
Stephanus quartus in Galliam pro[...]
ctus, Rhemis eum conſecravit.

Annales Gallici mathematico auct[...] Sigebert. Friſingenſ. lib. 5, c. 32. Vit[...] bienſ. par. 17. Chron.

Hunc excepit Paſchalis: & quia C[...]ſaris authoritas non intervenerat, [...] per legatos diligenter atque ſollicitè [...]ctum purgans, pontificatum ſibi pr[...]ſus invito dicebat eſſe obtruſum.

Annales Gallici. Annon. l. 4, c. 1[...] Gaguinus l. 4, c. 2. Æmilius l. 3. v[...] Ludovici edita à P. Pithæo.

Libri Pontificii habent, Ludovicu[...] Cæſarem Paſchali, cæteriſq; poſt eu[...] & confirmaſſe poſſeſſioné bonoru[...] & electionem permiſiſſe liberam, [...] quem omnes Romani judicaſſent [...] munere dignum, is pro Pontifice h[...]beretur; quantum fidei ſit eiuſmo[...] ſcriptis tribuendum, non video: [...] enim inter ſe diſſident, ſic nullo ſu[...] ordine perſcripta, ut, quid ſequendu[...] ſit, intelligi non poſſit.

Diſt. 63. cap. Ego Ludovicus. Caro[...] Molianus ICtus Bibliothecarium Pon[...]ficum Romanorum fautorem & domeſti[...]cum hujus capituli auctorem eſſe, &

id ta[...]

tanquam homini ſuſpecto minimè dendum, ſcribit.

Filios Ludovicus habuit tres: Loarium, imperii & regni conſortem egit: Carolum, qui Pipino fratri oſtuo ſucceſſit, Aquitaniæ: Ludovim Bavariæ præfecit.

Regino lib. 2. Annales Gallici: Virbienſis. Æmilius lib. 3. Blondus l. 3. cad. 2.

Conjuratione facta, captus à filiis, regno privatus, Compenii oppido eſſionum, ad monaſticum vitæ geus fuit detruſus.

Hiſtoria hujus exauctorationis pecuari ſcripto expoſita eſt, quod Petrus ithæus edidit. Videatur etiam Theaanus Chor epiſcopus Trevirenſis libro de ſtis Ludovici Imp. Item vita Ludoici incerto auctore, edita ab eodem Pitheo. Meminit Gaguinus lib. 4, cap. 2. & ſeqq.

Galliæ ſcriptores Annalium tradunt, roceres Eccleſiaſticos, quorum ille aſtum atque luxum coërcere volebat, abitis Aquiſgrani comitiis, hanc ei oncitaſſe turbam, & filios, ut facinus am impium auderent, impuliſſe.

Annales Gallici. Sigebert. Faſtus acerdotum coërciti meminit Gaguinus . 4, c. 2. videatur 3. tomo conciliorum

Syno-

Synodus Aquiſgranenſis pag. 820. e-jectionis verò longè aliam cauſam, u-videlicet incontinentiam atque eſſa-tam libidinem Regino l. 2. adfert. i-habet Viterbienſis, de quibus tamen i-minibus ſeſe publicè purgavit; teſte i-chardo, lib. 2.

Liberatus autem ſexto pòſt me-maximo populi deſiderio, regnum omnia recuperavit.

Annales Gallici lib. 4, cap. 2.

Quia locus ita fert, notandum eſt obiter, multa fuiſſe per Galliam -bita concilia nationis. Nam pri-mum ab illo, quod diximus, Aque-Troiæ fuit, oppido Campaniæ: Dei-Rheniis, Gergoviæ, Turoni, Digeo-Lutetiæ, Lugduni, Viennæ, Avic-Avarici, Aureliæ, & quidem iiſdem locis, plura.

Vide Ioan. Mari Belgæ librum e ſchiſmat. & conciliis. parte 2, cap. & ſeqq.

Cum enim ſtatus rerum ita poſ-ret, ipſi reges ordinem Eccleſiaſticu cæteroſque proceres convocabant, publicis incommodis mederentur.

Contrarium fieri oportere docet G-tianus Diſt. 16. c. Synodum, c. Reg-veſtra, c. Nec licuit, c. Multis den-c. Concilia ſacerdotum. Legatur Bell-

min-

inus tomo 1. parte 1. libro 1. capite 12.
conciliis.

Ad hunc modũ, Ludovicus XII. qui
Iulio II. graves exercuit inimicitias,
uroni concilium habuit atq; Lugdu-
, ſalutis anno M. D. X & XI.

Hubertus Vell. appendice ad Gagui-
um cap. 4. Ioan. Marius de ſchiſmat.
concil. parte 2. c 25.

Nunc ad inſtitutum. Ludovico mor-
o, Metique ſepulto, ſucceſſit Lotha-
us, cui bellum fuit cum fratribus,
uo demum ſedato, & nova facta di-
iſione, Ludovico Germania ceſſit,
alliæque pars, inde à Moſa uſque ad
henum: Carolo autem obvenit Gal-
a, inde ab Oceano Britannico & Py-
næo ſaltu uſque ad Moſam. Lotha-
us, præterquam quod Cæſar eſſet,
aliam & Narbonenſem quoque pro-
nciam obtinuit.

Gaguin. l. 5, c. 1. Regino l. 2. Sige-
ert. De diſſenſionibus filiorum Ludo-
ici Pii, exſtant libri 3. Nichardi Angil-
erti F. Caroli Magni ex Bertha filia
epotis. Videatur etiam Friſing. lib. 5,
5. Helmoldus lib. 1, cap. 4.

Ei ſucceſſit filius Ludovicus ſecun-
us, qui Saracenos in Italiam irruen-
es repreſſit.

Regino l. 2. Sigebert.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Eo regnante, Papa fuit inter eos Adrianus II. non quidem aſſentiente Cæſare, ſicut ipſorum habent li[illegible] creatus à nobilitate Romana, civi[illegible] atque clero, quem vocant. Nam le[illegible] eſſent in urbe Cæſaris legati, tamen ad electionem vocari non fuerunt: cu[illegible] que graviter id & moleſtè ferrent, re[illegible] ſponſum eis fuit, nullo hoc factum [illegible] Cæſaris contemptu, ſed cautione qua[illegible] dam in poſterum, ne videlicet, qu[illegible] eſt creandus Papa, mos ille, Cæſaris ex[illegible] ſpectandi legatos, tanquam neceſſa[illegible] rius inoleſcat. Eo reſponſo non [illegible] lum illos fuiſſe placatos, verùm et[illegible] officii cauſa demiſsè pontificem ſa[illegible] taſſe tradunt.

Diſt. 63. cum Hadrianus. Hoc mi[illegible] ti ſunt Romani Pontifices, ut princ[illegible] omnes jure in eligendis Epiſcopis pr[illegible] rent: quemadmodum Synodus octa[illegible] Conſtantinopolitana ſub hoc Adria[illegible] habita, id teſtatur, canone 22. tom[illegible] concil. pag. 9.

Hic autem videre licet mirabi[illegible] quandam in ipſorum ſcriptis vari[illegible] tem & inconſtantiam. Etenim, ſi [illegible] dovicus primus liberam eis electio[illegible] conceſſit, uti ferunt, & paulò ſu[illegible] dictũ eſt, cur ejus nepos Ludovicu[illegible] injuriam ſibi factam eſſe putab[illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

d quoquo modo res habeat, titulus
idem ejus decreti, quod eſt in cen-
nibus Gratiani, manifeſtè falſus eſt.
m Gregorio quarto tribuitur, cum
viginti duobus annis è vita deceſſerit
tè, quam Adrianus II. fieret Ponti-
. An hiſtoriam ſcripſit mortuus eo-
m, quæ pòſt acciderent?
Diſt. 63. cap. Ego Ludovicus.
Ante Adrianum proximus fuit Ni-
laus primus, cujus exſtat ad Michaë-
n Imperatorem Græcum epiſtola
de prolixa, de ſua in omnes Eccleſias
teſtate. Nam Conſtantinopoli fuit
Epiſcopatu remotus Ignatius, & in-
utus Photius, inconſulto Epiſcopo
mano: ſed & ejectæ ſtatuæ. Clamat
o contrà, quàm vehementiſſimè
teſt: exſtant etiam ejus decreta plu-
na, plena majeſtatis papalis.
3. Tom. concil. p. 906. Zonar. tom. 3.
creta hujus Nicolai Pontificis ex Gra-
no collecta ſunt, & in 20. titulos di-
rtita à Iohanne Cochlæo.
Carolus Galliæ rex, ut ſuprà dixi-
s, magna celeritate proficiſcitur in
liam, reſiſtente licet altero fratre
u maiore Ludovico Germaniæ re-
& à Iohanne octavo Romano pon-
ce conſecratur.
Friſing. lib. 6. c. 6. Gaguinus l. 5, c. 1.
Secun-

Secundò profectus in Italiam ro-
tu Pontificis, ut Saracenis, qui Ca-
paniam rurſus invaſerant, reſiſte-
Mantuæ mortuus eſt.

*Regino lib. 2. Carolus veneno à Se-
chia Iudæo propinato, interemptus
Regino, Sigebertus: Gaguinus l. 5,*

Ludovicum filium habuit ſucc-
rem, cognomine Balbum: ſed i-
biennium modo præfuit.

Sigebert. Gaguinus l. 5, c. 1.

Ab eo imperii Romani ſumma v-
ad Carolum Craſſum, Ludovici
maniæ regis filium, qui duobus,
habebat, fratribus mortuis, Ger-
niam omnem & Italiam & Gal-
obtinuit, & Saracenos Italiam ve-
tes profligavit, & belligeratus aliq-
diu cum Nordmannis, inferioris
maniæ populo, Galliam Belg-
vexantibus, eam Galliæ partem illi-
mum conceſſit, quæ nomen illo-
ad hoc uſque tempus retinet.

*Regin. lib. 2 Friſing. l. 5, c. 8.
doardus in Chronico: Sigebertus.
guinus l. 5, c. 4. Sunt autem Nord-
ni iidem cum Danis, ut ex Adamo
menſi Albertus Stadenſis refert.
moldus l. 1, c. 2. ex Danis Senonib-
Norveis collectam fuiſſe multitudi-
ſcribit.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Poſt hunc fuit Arnolphus Cæſar,
atris filius, egregius princeps, in Ita-
m profectus, ut Formoſum Ponti-
em Romanum ab adverſariis libera-
t, Romam capit, & in ſeditionis au-
ores vindicat.

Regin. lib. 2. Liviprandus Ticinenſis
. 1. cap. 8. Friſingenſis lib. 6. cap. 13.
terbienſis.

Ipſo rerum potiunte, Hungari ex
ythia pulſi, in Pannoniam ruunt,
Ludovico III. Arnolphi filio, Cæ-
re, in Germaniam progreſſi, & non
ocul à Lœtho flumine, inſigni victo-
a potiti, Bavariam, Sueviam, Fran-
am, Saxoniam, cædibus, rapinis &
cendiis vaſtant.

Livipran. lib. 1, cap. 5. & lib. 2.
p. 1. 2. Regino lib. 2. Sigebert. Regino
. 2. Vrſperg.

Arnolpho Cæſare, Triburiæ, quod
it ad Mœni ripam oppidum aliquan-
, concilium eſt habitum XXII. Epi-
oporum Germaniç, & inter alia mul-
decretũ, ut ſepulturam mortuorum
ēmo vendat; & ne quis laicus, uti
ocant, in templo ſepeliatur.

4. Tom. concil. p. 26. Regino l. 2, 13.
æſt. 20. in Eccleſ. Canone 16, & 17.
g: 12.

Ad hoc tempus magnum exarſit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

incendium per Italiam. Berengar enim & alii quidam Longobardiæ p ceres, multis ornati beneficiis à Caro Calvo, conjurarunt adverſus Gallia, quo tempore Carolus Craſſus impe bat: ſed cum fruſtrà molirentur, Italiam animum adjiciunt, & inte diu multumque conflictati, ſicut fi ſolet, magnis cladibus illam afficiu

Liviprandus l. 1, c. 6. Regino lib. Sigebertus. Blondus decad. 2. l. 2.

Tandem Berengarius victor, Ita regnum & Ludovicum Cæſarem, cum exercitu profectum, ubi cepiſſ exoculaſſe ſcribitur.

Friſing. l. 6, c. 14. Ludovicus hic e cæcatus à Berengario, non Arnolphi Im peratoris filius & ſucceſſor fuit: ſed B ſorius Burgundiæ regis, ex Hermingar filia Ludovici II. Imperatoris nepo qui invitatus in Italiam, & contra j ramentum agens, hoſti tandem proc tur, & Veronæ crudelibus ſuppliciis e carnificatur, Regino libro ſecundo. S gebertus.

Hoc etiam tempore, ne quid omn no calamitatis deeſſet, Saraceni, A phri & Hungari immaniſſimè vaſta Italiam.

Livipran. l. 2. c. 12. Sigebert. Ant nius ſecunda parte hiſtoriar. tit. 15, c. 1

Cum

Cumque ſub Berengariis, Hugone, Rudolpho, Lothario, Alberto, & quibuſdam aliis, tam eſſet funeſtus & miſerabilis pulcherrimæ regionis ſtatus, atque in his turbis mortem obiiſſet Ludovicus Cæſar: Germani, Saxones præſertim atque Francones, Cæſarem ſalutabant Othonem, Saxonum & Thuringorum principem: ſed is ætate gravis, author ipſis fuit, ut Conradum Franconiæ ducem ſumerent, qui Cæſar factus, pleraque omnia de conſilio Othonis: ac deinde Othone mortuo, cum ipſe graviter ægrotaret, convocatis ex nobilitate primis, orabat, ut Othonis filium Henricum, tunc abſentem, pro Cæſare agnoſcerent. Is eſt Henricus vulgò dictus Auceps.

VVidechin. lib. 1. Dith. lib. 1. Livipran. lib. 1, cap. 7. Sigebert. Auceps nomen unde factum indicat Viterbienſis.

Itaque videmus, quemadmodum à Francis & à Caroli familia ſplendor & dignitas imperatoria pervenerit ad domum Saxonicam.

Roſuita in Panegyrico.

Hi duo Cæſares, Conradus & Henricus, ab Epiſcopo Romano non fuerunt conſecrati, ſicut vocant, ideoque prætermittuntur à nonnullis: Henri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

cus quidem oblatam à Papa conſecran-
di ceremoniam neglexiſſe fertur, quod
bonorum virorum judiciis atque ſuf-
fragiis contentum ſeſe diceret.

*Crantius lib. 3, cap. 4. Saxon. VVi-
dechin. 1.*

Aliquanto poſt Arnolphus Malus,
Bavariæ dux, rei ſummam ad ſe tradu-
cere cogitabat, & collectis utrimque
copiis, cum ad Ratisbonam eſſent am-
bo exercitus expediti, Cæſar illum ad
privatum colloquium evocat, & com-
memorans, quemadmodum à pleriſq;
Germaniæ populis eſſet creatus Cæſar,
dehortatus etiam, ne tot hominum
millia, in quibus plerique eſſent inno-
centes & ignari cauſæ belli, velit peri-
clitari, flexit ejus animum, atque ita
diſceſſum eſt ab armis.

*Widechin. lib. 1. Livipran. l. 2. c. 7.
Friſingenſis l. 6, c. 16. Vrſpergenſis.*

Burchadus etiam Sueviæ dux rebel-
larat, ſed territus potentia Cæſaris, in
deditionem venit.

Hungari Saxoniam denuo vaſta-
bant: capto autem ipſorum duce, no-
vem annorum pacti ſunt inducias.

*Widech. lib. 1. Regino lib. 2. Sige-
bertus.*

Cæſar deinde ad militiam inſtituto
ſuo populo, Daleminnios debellat, Pra-
gam

gam urbem, & VVenceſlaum Bohemorum ducem capit, & vectigalem ſibi facit Bohemiam: Hungaros finitis induciis denuo in Saxoniam irruentes, maximo prælio vincit, & tributum, quod illis pendebant Saxones, in egenos diſtribuit.

Liviprandus l. 2. c. 9. Sigebertus.

Erat ejus conſilii, proficiſci Romam, ſed valetudine impeditus, filium ſuum natu majorem Otthonem, imperii deſignat hæredem. Is cum Bohemis, qui tum rebellabant, multis annis belligeravit: Hungaros etiam, cum apud Vangiones trajecto Rheno Franconiam eſſent ingreſſi, Saxoniam inde populaturi, cædit atque fugat: Burgundiam ſibi ſubjugat: in Italiam deinde profectus magno cum exercitu, & debellatis Berengariis, alteram uxorem ibi ducit Adelheydam.

Liviprandus l. 4, cap. 7. & lib. 6. cap. 6. Sigebertus. Widechindus lib. 3. Dithmarus Merſeburgenſis lib. 2. Roſuitha in panegyrico, Regino l. 2. Friſingenſis l. 6, c. 19.

Id ægre ferens Luithoidus filius, inſidias illi ſtruit, & paſſim multos habuit conſilii ſui adjutores, ac in his Conradum Sueviæ ducem, ſororium ſuum: verùm obſeſſus à patre Ratis-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

bonæ, & in anguſtias redactus, veniam ſupplex petit, & impetrat.

Widech. in l. 2. Regino l. 2.

Poſt hæc, Hungari, vaſtata Gallia, majore, quam unquam antea, multitudine in Germaniam irrumpunt, & prope Vindelicorum Auguſtam, in ea planitie, quæ nomen habet à Lacho flumine, caſtra faciunt. Eò Cæſar profectus cum Saxonibus, Francis, Suevis, Bavaris, Bohemis, poſt ancipitem multamque pugnam, ad internecionem propè cecidit hoſtem, aliquot ipſorum regulis in crucem actis.

Widech. lib. 3. Dith. l. 2. Bonfinius decadis 1. *l.* 10.

In Saxoniam reverſus, ac rebus ibi conſtitutis, in Italiam denuo ſuſcepit iter, ſed ante profectionem Othonem filium ſuum imperii collegam deſignavit.

Dith. lib. 2. Liviprand. lib. 6, c. 6. & ſeqq.

Vbi tandem Romam venit, concilium habuit, eique præfuit, & Iohannem XII, propter crimina loco removit, & Leonem, ejus nominis octavum inſtituit.

Roſ. Bitha in Panegyric. Lith. lib. 2. Regino lib. 2. Sigebertus. Friſingenſis lib. 6. cap. 13.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Ejus exſtat inſertum juri pontificio ecretum, ubi Adriani primi exemplo onferre ſe dicit Othoni Cæſari, ejuſue ſucceſſoribus in perpetuum, eliendi Papam, ordinandi ſedem Apoolicam, & Epiſcopos confirmandi acultatem: ſimul graviſſimam pœam iis conſtituit, qui non exſpectata Cæſaris approbatione, conſecrant Epiopos. En alterum decretum, ſuperioibus aliquot contrarium.

Diſt. 63. c. in Synodo congregata.
Mendacem oportet eſſe memorem.

Subjungitur pòſt formula jusjurani, quo Iohanni Papę ferunt Othonem mperatorem ſeſe devinxiſſe: verùm, uis ille fuit Iohannes, & quotus ejus ominis, quotus etiam Otho, non dditur. Sed profectò mirum eſt, res am arduas tantique momenti tam ſſe negligenter conſcriptas. Quod ſi rimus Otho ſic juravit, eſt, quod ei tatim poſſet objici. Quum enim eâ, uam dicimus, formulâ juret inter alia, ore, ut nullum Papæ creet vitæ periculum, nec honorem etiam atque dignitatem abroget, quomodo conſiſtet, quando Iohannem, ſicut diximus, loco dejecit, & alterum inſtituit? conciliet iſta qui poteſt.

Diſt. 63. c. 24. Tibi Domino Iohanni.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Otho propter motus, iterum Italiam contendit,& rebus compoſi domum revertens, ad initium M mortuus eſt, & Magdeburgi ſepult anno ſalutis nongenteſimo ſeptua ſimo quarto. Propter rerum geſtaru amplitudinem & præſtantem vir tem vocatur Magnus.

Widech. l. 3. Dith. c. 2. Helmol Buzovienſis l. 1, c. 6.

Othoni ſecundo rebellabat Hen cus Bavariæ dux, verùm armis fuit officium adductus.

Sigebertus.

Erat tum Galliæ rex Lotharius: fr trem huius Carolum, Lotharingiæ d cem Cæſar conſtituit, ea lege, ut eſ Imperii beneficiarius. Nam provi ciam hanc à Carolo Simplici, Gall rege, Cæſar Henricus obtinuerat, tradunt Annales, & ad poſteros orc ne tranſmiſit.

Sigebert. Reginonis continuator.

Hoc ipſum autem ægrè ferens Lo tharius, collecto repentè exercitu A quiſgrani celeriter accurrit, & inop nantem Cęſarem ferè oppreſſerat. Ca ſar eam contumeliam ulturus, cog manus, & Lutetiam uſque progreſſu magna & illata, & accepta clade, pa cem demùm fecit.

Dith

Dithmarus l. 3. Sigebert. Wilhelmus
angius in Chronico ſuo ad annum 977.
guinus l. 5, c. 6.

Domum reverſus & inde Romam
ofectus, Græcis, qui Calabriam &
puliam tenebant, bellum fecit: ſed
miſſo exercitu, per mare fugiens, &
terceptus à piratis, cùm non agno-
eretur, depenſa pecunia dimiſſus eſt:
Romam ubi revertit, cum reliquiis
piarum Beneventum obſidet, capit,
cendit, neque multò poſt in prælio
m Græcis & Saracenis, telo ſaucia-
s, deceſſit è vita, Romæ ſepultus.

Sigebert. Dith. l. 3. Viterbienſis parte
ron. 17. *hunc Bythonem Sanguina-*
um appellatum ſcribit, ſicut & alius
llida mors Saracenorum, dictus eſt.

Ei ſurrogatur voluntate procerum,
tho filius, inauguratus Aquiſgrani.
pam ille conſtituit Brunonem, ho-
inem Germanum, Gregorium quin-
m. Creſcentius autem Conſul Ro-
anus, Iohannem Epiſcopum Placen-
num obduxit illi adverſarium: ubi
omam ergo Cæſar venit, Creſcen-
um ſocioſque gravi & ignominioſo
pplicio afficit. Ioannem autem, ejus
ominis XVII, oculis privat.

Dith. lib. 4. Lambertus Schafna-
rgenſis. Sigebertus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Et quia propter ſucceſſionem
perii perpetuæ erant turbæ, conſti
adjutore pontifice, ut certi Germ
principes viri jus & poteſtatem c
ceps haberent eligendi Cæſares
quis videlicet dignitatem illam, v
hæreditariam poſthac invaderet:
cretum hoc incidit in annum
Chriſti natalem circiter milleſimu

Martinus Polonus in Chronicis. poldus de Babenberg, de juribus r & imperii, c. 2. Rodolphus de Coluna de tranſlatione imperii, Marſilius tavinus de tranſlatione imperii. c Nicolaus Cuſanus de concordantia tholica, l. 3. c. 4. Antonius hiſt. par titul. 16, c. 4. Platina in vita Greg aliiq; infiniti. Verum ab iſtis diſſent Aventinus l. 5. Annalium Boior Iacobus Curio lib. 2. rerum Chrono Onuphrius l. 4. de Comitiis imperato Caſpar Peucerus l. 4. Chronici.

Regnabat tum in Galliis Rober
vir pacis amans & literarum. Ann
eum celebrant, quod templa mu
conſtruxerit & magnificè dota
quodque Romam adierit religio
cauſa.

Gaguin. lib. 5, c. 9. Roberti Gall rum regis inſignis pietas: quippe, aliquot ſacra cantica, quorum adhuc

Ecc-

ſia uſus eſt, conſcripſit. Vt: Spi-
ſancti adſit nobis gratia. Item de
itate Christi: Iudaa & Ieruſalem.
de S. Petro: Cornelius Centurio:
Collecta de martyribus: Concede
Domine. Legatur Helgundus Flo-
nſis in vita Roberti regis.

loniæ duci, Boleslao regiam di-
tem Otho Cæſar & immunita-
tribuit, ut ipſorum habent An-
. Eſt igitur hoc illius regni prin-
m.

Iechovius in Chronico Polon. Mar-
Cramerus lib. 3. Histor. Polon.
is Annal. Sileſiæ parte 1. Crant.
niæ lib. 4. cap. 33. His fide dignis
toribus contra dicens Bodinus lib. 1.
9. Reipubl. impudenter ſcribit: Po-
ſceptra regia ſibi ab Imperatoribus
nanicis oblata recuſaſſe.

Italia domum rediens Otho, in
re mortuus eſt.

Dithmarus lib. 4. Hermannus Con-
lus. Propter ſingularem prudentiam
genium excellens, Mirabilia mun-
ominatus eſt, teste Viterbienſi.

oſt eum fuit Cæſar Henricus, ejus
ninis ſecundus, Bavariæ dux, Otho-
Magni, Saxonum ducis atque Cæ-
propinquus.

Dith. lib. 5. Viterbienſis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Is pacatis in Germania rebus, verſariis partim humanitate ſ deductis ad amicitiam, partim latis, Italiam acceſſit, & Saracen ptam Apuliam Imperio reſtituit.

Dith lib. 6. Hermannus Contr

Cõſecratus deinde à Benedicto miſſo exercitu in Germaniam, ip Sequanos profectus, in colloquiu nit cum Roberto Gallorum rege mata utrinque amicitia.

Sigèbertus Hedio parte 3. hi Eccleſiaſticæ lib. 9. cap. 3. eos de ſiæ ſtatu corrigendo, quidve cum l no præſule acturi eſſent, cum P conveniſſent, conſilia contuliſſe ſcr

Fuit hic Eccleſiaſticis admodum tus Cæſar, quòd plurima in ipſos ficia conferret.

Vrſpergenſis. Hinc ab Helmola c. 16. Pii cognomẽto ornatur: Hart Schedel in Chronico Humilem voca

Henrico mortuo, cum inter pr pes Electores non conveniret, i regnum fuit aliquandiu: demum ceſſit Franconiæ dux, Conradus Hungariæ regem Stephanum ad conditiones adegit, & compoſitis maniæ rebus, in Italiam, ubi ad c ctionem pleriq; ſpectabant, conten

Vrſpergenſis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

rimò quidem Mediolanum ob- poſtea Romam profectus, & à e XXIII. cõſecratus, acclamante o, ſalutatur Auguſtus. Mulctatis n iis, qui res novas molieban- aliam pacavit, & in Germaniam us, cùm denuo per Italiam novi orirentur, profectus illuc, in tationis authores animadvertit: erat Archiepiſcopus Mediolani. ius conquievit, quàm omnia ſuæ is feciſſet.

rbienſis, Sigebertus, Vrſpergenſis.

rebus perfectis, domum rever- rajecti, quod eſt ad Batavorum oppidum, mortuus eſt.

ing. lib. 6. cap. 31.

ceſſorem habuit de principum tate filium Henricum, ejus no- tertium, qui Bohemos rebellan- muit, & vectigales fecit.

ſing. lib. 6, c. 32. Viterbienſis 17. Chronici.

ngariæ regem Petrum, à ſuis m, aliquoties reſtituit, totamque nem pacavit, etſi non ſine magna m cæde.

gebertus. Schafnaburgenſis. Vr- nſis. Contractus. Michael Ritius gibus Hungariæ lib. 2. Bonfin. de- 2. lib. 2.

Romæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Romæ tum erant permagni tu
tus, quia de pontificatu tres co
debant, & malis artibus omni
tabant: Benedictus IX. Sylveſt
Gregorius VI. Ejus rei cauſa Cæ
profectus, & per obſidionem
capta, conventus agit, & Bambe
ſem Epiſcopum Suigerum con
Papam: qui mutato nomine dict
Clemens ſecundus, à quo deinc
ipſe conſecratus.

Friſingenſis lib. 6, c. 32. & 33.
bienſis. Sigebertus Schafnaburg
Vrſpergenſis. Contractus. Sabellic
Enneadis 9. hos Pontifices tria
monſtra appellat.

Tunc cives denuo jurarunt in c
do Papa, nihil, niſi de Cæſaris ar
ſeſe facturos. Pacata iterum Italia
in Germaniam veniſſet Cæſar,
tuus eſt Clemens Pontifex, &
bergæ ſepultus. Quo cognito,
Bopponem, Friſingenſem Epiſco
illis conſtituit Papam. Is eſt D
ſus II. Cumque & hic non am
viginti tres dies præfuiſſet, m
ſuffectus eſt, mandato Cæſaris,
lenſis Epiſcopus, Leo IX.

Sigebertus. Platina in vita Cle
tis II. Boppo hic Ottoni Friſinger
Patriarcha Aquileienſis lib. 6. ca

H.

Contra Brixienſem Epiſcopum ... cat.

Hujus exſtat pars quædam epiſtolæ, a dicit, Epiſcopo, Preſbytero, Diano non licere cauſa religionis uxon deſerere, ſed æquum eſſe, ut, quæ ceſſaria ſunt ad tolerandam vitam, ſubminiſtret: veruntamen, ut cum det operam liberis, minimè licere; um Paulus dicat, ſibi quoque libem eſſe non minus quàm reliquis Aſtolis, uxorem circumducere: quod idem ille ſic interpretatur, Apoſtolis eo fuiſſe præſto ſemper uxores, ut ab, quos Chriſti religionem atque fim mariti docebant, unà cum ipſis erentur, non autem ut conjugii muus exercerent, & in complexum verent: nam idcirco Paulum circumucendi verbo, non amplectendi voiſſe uti.

Contra epiſtolam Nicetæ Abbatis. iſt. 41. c. omnino. 1. Cor. 3. De Nita, ejuſque contra Romanos ſcriptis, ideatur Sigebertus Gemblacenſis ad nnum Chriſti 1504. Martinus Chemniius parte 3. concilii Tridentini, eum on Græcæ, ſed Latinæ Eccleſiæ memrum fuiſſe autumat, licet Græcus naione fuerit.

Anno ſupra milleſimum quinquageſimo,

geſimo, Roma Leo profectus, con-
lium habuit Epiſcoporum XLII. M-
guntiæ, præſide Cæſare.

*Friſing. lib. 6, cap. 33. Schafnab-
genſis. Hermannus Contractus. Vrſp-
genſis. Crantius Saxon. l. 4, c. 34.*

Triennio poſt mortuus, Eiſtetenſ
Epiſcopum, Geberhardum, ita vol-
te Cæſare, ſucceſſorem habuit. Is f-
Victor II.

*Vrſpergenſis. Lambertus Schafn-
burgenſis, continuator Contracti.*

Cæſar in Italiam profectus, ac i-
rebus compoſitis, in Germaniam -
verſus, cumque Galliarum rege He-
rico, ejus nominis primo, collocut-
in Saxonia mortem obiit, ſepultus a-
tem Spiræ. Morienti aderat Pa-
multique alii proceres.

Lambertus Schafnab.

Erat ei filius Henricus, adoleſce-
tulus admodum, ſed jam antea de-
gnatus Cæſar: adminiſtratio aute-
penes matrem erat, & Epiſcopum A-
guſtanum.

*Friſing. l. 6, c. 24. Schafnaburgenſ-
Sigebertus.*

Non multo poſt moritur etiam V-
ctor II. Papa, quum paulo ampli-
biennio præfuiſſet: ei ſucceſſit Fri-
ricus, è familia Lotharingica, dict-

Steph-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ephanus IX. E$_v$ paucis poſt menſi-
s extincto Florentiæ, Benedictus
iidam, auxilio ſuorum, inconſulto
eſare, Papatum invaſit, ejus nomi-
s decimus. Romani hoc factum mi-
mè probant, ſuique purgandi cauſa
iſſis ad Cæſarem legatis, quam ipſius
renti fidem præſtitiſſent, eandem ei
ioque deferunt, & ut legitimum ali-
uem Pontificem conſtituat, orant.
aque deiecto Benedicto, Florentinum
iſcopum Gerhardum Cæſar illis tri-
uit, qui fuit Nicolaus II.
Schafnaburg. continuator Contracti.
utor vitæ Henri. 4.
Rempublicam geri per fœminam,
æſaris matrem, ut ſuprà dictum eſt,
ermaniæ principes moleſtè ferebant:
iapropter inventa ratio fuit, ut ab
a diſtraheretur filius: quo facto, rei
imma penes Moguntinum & Colo-
ienſem Archiepiſcopum in primis
rat. Ab his nonnunquam adhibitus
remenſis Archiepiſcopus Adelbertus,
iirè gratioſus regi adoleſcenti fuit:
umque ſolus illum poſſideret, bona
icra ſibi ſuiſque diſtribuit, Abbatias
aprimis; &, ut minori flagraret in-
idia, Cæſari perſuaſit, ut aliis etiam
rincipibus illas conferret.
Schafnab. Vrſpergenſ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Interea Nicolaus II. moritur, [...] Parmenſem Epiſcopum Cæſar ſub[...]tuit: & quia ſenatui Romano n[...] communicaverat, ideoque ad turb[...]res ſpectabat, Lucenſis Epiſcopus [...] electus, Alexander II. Dimicatu[...] quidem fuit inter eos acerrimè, [...] Alexander tamen, ſuperior armis, r[...] obtinuit.

Friſingenſis l. 6, c. 34. Sigebertus.

Bremenſis Archiepiſcopus, qu[...] ſolus adminiſtraret apud Cæſarem [...]mnia, collegas in ſe concitavit Epiſ[...]pos, ab iiſque demùm fuit ejectus: [...] quanquam loco deinde reſtitutus fu[...] tamen non diu ſupervixit; & Cæ[...] neceſſitate coactus, quum de Reip[...]blicæ ſtatu plerique omnes querer[...]tur, Colonienſem Archiepiſcopu[...] Annonem, ut procurationem ſuſci[...]ret, orabat. Is autem quum inſolen[...] & iniquè multa fieri videret, excuſa[...] ætatem & valetudinem, munus ei p[...]ſtea reſignat.

Schafnab. Adamus Bremenſis lib.[...] Bremenſis hic Archiepiſcopus Adelb[...]tus fuit, non, ut quidam volunt, ex [...] varis oriundus, ſed Friderici Saxo[...] Palatini F. de bonis primi, VVetine[...] familiæ, nepos: princeps magnificus, [...] ad ſumma natus, ad qua contende[...]

mi[...]

mirabilis fortunæ viciſsitudo objecta eſt. Vide Adamum Bremenſem canonicum, Eccleſiaſticæ hiſtoriæ lib. 4. Albertum Stadenſem, & Albert. Crantzium in Metropoli.

Tunc verò Cæſar XXII. annorum adoleſcens, natura proclivis ad vitia, magis etiam laſcivire cœpit: & quum uxorem Bertham alioqui non amaret, multas fovebat concubinas: deinde paſſim in Saxonia caſtellis excitatis, in ſervitutem eos redigere cogitabat, neque ſuos adminiſtros, qui libidinosè multa facerent, & inſolenter, coërcebat.

Vrſpergenſis. Bertha uxor Henrici 4. nominatur à Viterbienſi Othonis Italiæ Marchionis filia.

Saxones igitur, tam proceres, quam Epiſcopi, ſancito fœdere, de vindicanda libertate, arma capiunt, quæ vix tandem poſt multam interceſſionem depoſuerunt, cùm poſtulatis eorum ille ſatisfeciſſet, fuga nocturna vix elapſus.

Schafnaburgenſis. Autor vitæ Henrici, Helmoldus l. 1, cap. 27. & ſeqq.

Alexandro II. mortuo, Romani proceres, inconſulto Cæſare, ſubſtituerunt Hildebrandum, qui Gregorius dicitur, ejus nominis ſeptimus. Eo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

cognito, Cæſar per legatos cum i
expoſtulat: ſimul Papam, ut ſibi de
ſatisfaciat, monet. Ille, ſe invitu
nihilque tale cogitantem, ad mu
hoc eſſe pertractum, nec inaugur
voluiſſe reſpondet antè, quàm ip
cæterique Germaniæ principes elec
nem approbaſſent. Ita Cæſarem p
cavit, & ipſius voluntate poſteà
confirmatus.

Friſing. l. 6, c. 34. Platina, Sch-
naburgenſis.

Miſſis deinde legatis in Germania
Epiſcopis aliquot, Synodum per i
habere volebat: Epiſcopi verò noſ
tes illud recuſabant, quod contra r
rem & nationis privilegium eſſe d
rent. Cum hoc non ſuccederet, c
ciliis aliquot habitis per Italiam,
cernit, ne ſacrifici habeant uxor
verùm ut eas ab ſe demittant, aut l
decedant. Hoc ſuum decretum in G
maniam emiſſum ad Epiſcopos, u
bat omnino ſanciri, conſtituta pœ
clerus autem, uti vocant, & ſacrifi
rum turba ſtrenuè reclamabat, ha
ticũ vocans, qui tam impium dog
proponeret: Chriſti dictum videl
eſſe, quod non omnes verbum i
capiant: Pauli dictum eſſe, ut, qui n
continent, uxorem ducant: iſtum

te

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

m, poſthabito Chriſti verbo, & contempta Pauli authoritate, velle homines cogere, ut legitimum & à Deo ncitum uſum matrimonii, projiant, & turpiſſimis flammis utantur, in manifeſta flagitia ruant: ſe pous ab Eccleſiæ miniſterio diſceſſuros, uàm à matrimonio.

Schafn. Sigebert. Mat. 19. 1 *Cor.* 7.

Cum ille nihilo ſecius, identidem iſſis internunciis, rem urgeret, & triter inſtaret, Moguntinus Epiſcous ei morem gerere cogitabat, & rimò quidem leniter ſuos monebat: oſt autem Erphurdiæ habito concilo, planè rem conficere volebat: ſed arum abfuit, quin impetu facto, trucidaretur.

Schafnab. Nauclerus volum. 2. *ger.* 36. *Carolus. Sigon. lib.* 6. *de regno talia.*

Interea Cæſar, ut anni ſuperioris gnominiam ulciſceretur, quando circumſeſſus à Saxonibus, fuga ſibi ſalutem nocturno tempore quæſierat, arma parat; &, rupta pace, quam anno uperiori fecerat, quantas omnino poteſt, copias colligit, & menſe Iulio axones, qui crebris legatis pacem ruſtrà ſollicitarant, aggreſſus, ingeni prælio vincit, non abſque magna

clade ſuorum, deſideratis ex prin
nobilitate non paucis.

A victoria progreſſus, longè lat
que fines eorum populatur, & per in
ternuncios, ut ſeſe dedant, hortatu
à ſua benignitate ſperare omnia jube
ſed id fruſtra fuit, tametſi pauci qu
dam obtemperarunt. Saxonicum be
lum gubernabant inprimis Halberſt
tenſis Epiſcopus, Bucco, & Bavar
dux Otho, profligatus à Cæſare.

Schafnab.

Moguntinus iterum ſollicitatus
Gregorio VII. concilium alteru
habet, deque cleri cœlibatu denu
proponit: ſed eodem modo fuit ex
ceptus ut nuper, inque magno verſ
batur vitæ diſcrimine: quare cogit
tionem hanc omnem ſibi deponen
dam eſſe judicabat.

Schafnab. Nauclerus.

Saxonibus profligatis, exercitum
Cæſar dimiſerat, & principes auxilia
res: verùm ea lege tamen, ut ad X
Calendas Novembris iterum ſibi pra
ſtò eſſent armati. Cum is dies veniſſe
aderant plerique, & in his Epiſcop
multi, ſed non eo numero, quo prius
Ibi denuo Saxones de pace legato
mittunt, poſitis caſtris apud Northu
ſium. Cæſar hanc unam eſſe pacis ra

tionem

onem oſtendit, ſi ſeſe dedant: & tanquam illi quidvis facturi potius derentur, quàm hoc ipſum, tamen, m interceſſores & legati à Cæſare iſſi viri principes ampliſſimè illis llicerentur, fore nimirum, ut neque bertatis, neque bonorum facerent lam jacturam, aſſenſerunt tandem, que poteſtatem ejus venerunt Mag- burgenſis, Halberſtatenſis Epiſcopi, varia dux Otho, Saxoniæ dux Ma- nus, Fridericus comes Palatinus: dein- ex reliqua nobilitate quamplurimi. *Helmoldus l. 1. c. 27.*

Cæſar initio quidem cuſtodias illis ſuit non illiberales, verùm poſtea ſcedens à pactis, in diverſa loca juſ- eos deportari, Bavariæ vero ducem thonem deinde non ſolum libera- t, ſed perfamiliarem etiam habuit, liquos autem, neque miſſos fecit. ipſorum bona dedit aliis diripien- a: deinde novis caſtellis atque pro- ugnaculis extructis, omnino cervi- bus imminebat & libertati Saxonũ: oti verò adminiſtrationi per ſuam ab- ntiam præfecit Othonem Bavarum, ui genus ducebat è Saxonia.

Bambergenſibus deinde conſtituit E- iſcopum, & Colonienſibus; & Ful- enſibus Abbatem.

Delatus autem jampridem ad I pam fuit, hoc nomine potiſſimum quod præfecturas Eccleſiaſticis dive deret: itaque per legatos pontifex eu citat, ut intra certum diem Rom ſit præſtò, cauſamque dicat: ille a tē VVormatiæ conventus agit Epiſc porum & Abbatum: ibi decernitur quia malis artibus ad pontificatu ille veniſſet, removendum eſſe loco ſimulque per legatos hoc Roma nunciatur: ſed pontifex nihil eo con motus, & illum excommunicat, Moguntinum, & Trajectenſem, Bambergenſem Epiſcopos, inprimi cùm antea quoſdam ejus familiar excommunicaſſet, quorum conſil putabat eum ad ejuſmodi res impelli.

Sigebert. Marianus Scotus lib. ætate 6. Apud Sigonium de regno It liæ lib. 9. exſtat fulmen Pontificium Henricum Imp. vibratum, plenum a rogantia & impietate. De hac excom municatione ſic loquitur Otho Friſi genſis Epiſcopus: Lego & relego Roma norum regum & Imperatorum geſta, nuſquam invenio quenquam eorum, an te hunc à Romano pontifice excommun catum vel regno privatum. lib. Chronici cap. 35.

Porro, Germaniæ principes al

que

quot vehementer offenſi moribus in-
genioque Cæſaris, præſertim, quod
præter datam fidem Saxones odio tam
obſtinato perſequeretur, conjurant
in illum, eoque magis, quod ei ſacris
eſſet interdictum: ideoque captivos
dedititios, quorum ipſi cuſtodiam ha-
berent ab Cæſare demandatam, di-
mittunt, quod nulla fide ſe putarent
ſi devinctos.

Avent. l. 5.

Eodem tempore, quidam ex nobi-
litate per Saxoniam, concitatis aliis,
& in ſuas partes adductis, caſtella paſ-
ſim exſtructa partim vi, & imperio,
partim deditione capiunt, & præſi-
diarios dimittunt incolumes, jureju-
rando prius obſtrictos, ne poſt in Sa-
xonia militarent.

Eo cognito, Cæſar, aſtuto quodam
conſilio, reliquos principes captivos
ultro dimittit, ut in Saxoniam reverſi,
fidelem operam ei præſtarent in ple-
ctendis rebellibus: nec enim alia ratio-
ne facilius ad optatum finem ſe poſſe
pervenire videbat, quam ſi factiones
inter ipſos excitaret, & alteros ab al-
teris divelleret: ſed non reſpondit even-
tus: nam domum illi reverſi, quod
perſpectum haberent ejus ingenium,
conjunctis animis & viribus, pro com-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

muni libertate ſibi pugnandum judicabant: idem quoque dux Otho fecit, illo deſerto: cumque bonæ ſpei plenus per Bohemiam Cæſar in agrum Miſſenum irruiſſet, Bohemicis copiis adjutus, certior factus de concordia Saxonum, & exercitu jam inſtructo, rebus deſperatis abiit.

Tunc demum Germaniæ principes conſtituta die, maximo numero conveniunt: venit etiam eò legatus Papæ, & cauſis explicatis, hortatur eos, ut alterum crearent, quod illi ſua ſponte facturi erant alioqui. Nam inde à teneris annis repetita Cæſaris vita, labem & dedecus & opprobrium imperii illum eſſe demonſtrant: & qui graviſſimis cladibus rempublicam afſecerit, abrogandum ei magiſtratum eſſe decernunt. In his anguſtiis ille poſitus, deprecari cœpit per legatos, atque ſupplicare. Poſt multam actionem hæc ei conditio proponitur: Iudicio ſe ſiſtat, & cognitioni ſubjiciat Papæ, quem Auguſtam evocaturi ſint ad kalendas Februarias: abſolutionem impetret illius ante diem anniverſarium excommunicationis: niſi faciat, tota cauſa ceciderit: copias dimittat: Spiræ privatus interim vivat parva cum familia: publicam rem nullam gerat,

neque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

que faſces, vel imperii ſibi ſumat in-
nia, donec legitimè ſit deciſa con-
verſia. Recipit ille conditionem,
Spiræ dum eſſet, conſilium init ad-
ndæ Italiæ; quo papam ſibi maturè
caret.

Ingreſſus iter cum uxore & filiolo,
Burgundiam atque Sabaudiam,
eme acerrima, non ſine ſumma dif-
ultate vitæque periculo, vix tandem
Italiam deſcendit, amanter exceptus
magnatibus & Epiſcopis ejus regio-
s, quod animo in Pontificem irato
um eò veniſſe putarent.

Pontifex interim, Germaniæ princi-
m rogatu, ſuſceperat iter, & pro-
eſſus aliquouſque de Cæſaris adven-
cognoſcit. Itaque ſubſiſtit, ut ejus
i cauſam intelligat.

Cæſar deinde, miſſa legatione ſplen-
da, & in hac fœminis aliquot illuſtri-
s, quas inter una ferebatur obſe-
uentior eſſe Papæ, de abſolutione
ontificem orat: gravatè quidem ille
rimò, neque ſibi licere quicquam in
facere dicebat, niſi coram adſint
cuſatores: poſt multam actionem
pugnatus demùm precibus non ab-
uit.

Schafnab. Bertholdus Conſtantienſis.

Cæſar autem, antequam in illius

COR-

conſpectum veniret , totum triduu
permanſit in arcis , ubi pontifex era
area & veſtibulo , tenui ſimpliciq
cultu, depoſitis regiis inſignibus , n
dis pedibus , & ad veſperam uſque j
junus. Quarto demum die admiſſ
eſt: ibi tum has ei leges Papa propon
ſiſtat ſe cognitioni ſuæ, reſpondeat a
cuſationibus principum, convictus a
Imperio decedat, neq; vindictam ul
tempore moliatur : interea vivat pr
vatus : neque publico nomine aliqu
gerat: fidem etiam & jusjurandum ſu
remittat : conſiliarios & familiares a
ſe removeat: ſi quid contra faciat, nu
lum fore, quod nunc ei detur bene
cium , & principibus futurum eſſe l
berum , ut mox alium ſibi deligan
Has leges ubi probaſſet ille, Papa miſſ
ficat: & ut de criminibꝰ intentatis ſe
purgaret, panem azymum, quem co
pus domini vocant , ſumit , magn
imprecationibus caput ſalutemq; ſuam
devovens , niſi conficta ſint ab adver
ſariis omnia: deinde Cæſarem, ſi prin
cipum criminationes objectas eſſe fa
ſas, & injuriam ſibi fieri putet, horta
tur, ut idem ipſe faciat , & alteram
conſecrati panis particulam ſumat:
cùm autem ille excuſaret , neque
commodè jam hoc poſſe facere doce
re

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

t, nihil amplius urgebat Papa, ſed
ceptum convivio perhumaniter di-
iſit.

Benno Cardinalis in vita Gregorii VII. Vrſpergenſis. Bertoldus Conſtan-enſis.

Ea re cognita, proceres Italiæ vehe-
enter offenſi fuerunt, quod tam fœ-
è, tamque indignè ſe ſubmiſiſſet illi,
ui peſſimis artibus Papatum invaſiſ-
t, qui cædibus & adulteriis omnia
olluiſſet: in ipſo, qui juſtitiæ ſit pa-
onus, & ara præſidiumque legum,
mnem ſeſe ſpem habuiſſe colloca-
am, & non ſolùm excommunicatio-
em contemſiſſe, verùm etiam in ejus
ratiam acres cum Papa exercuiſſe ini-
nicitias: nunc verò ipſum turpiſſimo
lanè ad omnem poſteritatem exem-
lo, gravem hanc, & indelebilem Im-
erio maculam inuſſiſſe, cumque pu-
lico, tam Eccleſiæ, quam reipublicæ
oſte, in gratiam rediiſſe. Hæc, & id
enus alia multa jactabant, deque fi-
iolo Cæſaris eligendo, Romamque
raducendo, & dejiciendo pontifice
cogitabant.

Schafnab.

Cæſar, eo cognito, nulla ſe ratio-
ne melius poſſe placare illos videbat,
quàm ſi à pactione diſcederet, & ipſis
con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

conjungeretur. Quod cùm facere pontificis conſilia planè turbavit, ut ille ſuſceptum in Germaniam i omittere cogeretur.

Quod ergo proximum erat, Ge maniæ principibus, quid actum eſſ per legatos nunciat, utque reipubli provideant, hortatur. Fuit hoc ann ſupra milleſimum ſeptuageſimo ſ ptimo.

Vrſperg. Bertholdus Conſtantienſis.

Principes ergo Rudolphum, Suev ducem, creant Cæſarem: eum con crat Moguntinus: In Germaniam a tem revertens Henricus colligit copia idem facit Rudolphus, qui Saxonu auxiliis potiſſimum nitebatur, & te tio conflictu graviter vulneratus, n multo poſt è vita deceſſit.

Sigebert. Autor vitæ Henrici 4. F ſingenſis l. 6, c. 35. & de geſtis Frider lib. 1, c. 28, & 29. Bertholdus Conſta tienſis.

Henricus ab ea victoria convent agit Brixiæ, fit decretum ab Epiſcopi qui aderant, tam Italis, quàm Germ nis, Gregorium non eſſe legitimu urbis Romæ Epiſcopum. Itaque ſurr gatur in ejus locum Archiepiſcop Ravennas, Victor III. Eo facto decr to, Cæſar Romam contendit, Grego riu

um obſidet, fuga tandem dilapſum.
ctorem III confirmat, ab eoque con-
cratur.
Friſing. de geſtis Friderici lib. 1. c. 1.
ſperg. Guiliel. Tyrius l. 1, c. 14, & 15.
Æmilius lib. 4. Blon. decad. 2. lib. 4.
elmoldus hiſtoriæ Slavicæ lib. 1, c. 30.
arianus Scotus l. 3, ætate 6.
Gregorio mortuo, qui fuit alter ab
o pontifex, Vrbanus ſecundus, Ger-
viæ, Avernorum oppido, Clare-
ontium vulgò vocant, ubi conven-
s erat multorum procerum, Philip-
, ejus nominis primo in Galliis re-
nante, bellum Saracenicum perſua-
t. cujus deinde fuit imperator Go-
fridus Bulionius, qui feliciter multa
ſſit, ac Hieroſolymam recuperavit.
Gaguin. l. 5, c. 1. Bellum hoc ſacrum
ſcripſerunt præter Guilielmum Tyri
Archiepiſcopum, autor Chronici Hiero-
lymitani à Reineccio editi, Fucherius
rnotenſis Balduini regis capellanus,
obertus Monachus, Benedictus de Ac-
ltis.
Vrbani ſucceſſor, Paſchalis II, in-
ſtus quoque Cæſari fuit. Profecturus
itur ejus rei cauſa in Italiam, filium
bi ſucceſſorem Cæſar deſignat.
Helmoldus l. 1, c. 32.
Is autem exſtimulatus ab aliis, &
oblitus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

oblitus officii, quod natura nobis i
ſitum eſt, in ſummas anguſtias pare
rem conjecit, & abdicare ſe magiſtra
coëgit, quum & Papam & pleroſq
Germaniæ principes haberet ſui co
ſilii factique ſocios. Itaque Cæſar fact
eſt, ejus nominis quartus, patre Leo
pòſt mortuo in ærumnis.

Vrſpergenſis. Friſing. l.7,c.12. Vit
bienſ. De hoc Imp. Henrico IV, ſic ſc
bit Vincentius in ſpeculo hiſtoriali l. 2
c. 117. Henricus ore facundus fuit, a
ingenio, eleemoſynis largus. Sexagies
bis acie collata dimicavit.

Aliquot pòſt annis Italiam invad
ingenti cum exercitu, ut diſſidiu
quod erat inter rempublicam impe
& pontificatum, componeret, & fer
patefacta ſibi via, Romam demum v
nit. *Friſing. lib.7, c. 14.*

Cæterùm, inde à Conſtantino, C
ſares conferebant honores ac digni
tes eccleſiaſticas: id autem ægrè ta
dem tulerunt pontifices opibus amp
ficati, quaſi rem indignam, eaque
cauſa ſimultates omnes inter ipſos e
arſerunt.

Hic ergo Cæſar, quum jus atque p
teſtatem ſuam urgeret, magnus eſt R
mæ natus tumultus, ita quidem,
excitatus noctu Cæſar, ſubvenire ſu

q

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

i paſſim cædebantur in urbe, coge-
ur. Profligatis autem factioſis , Pa-
halem II capit, neque prius, quam
i factum eſſet ſatis, dimiſit, ſancito
dere: ſed reverſo in Germaniam Cæ-
e, Pontifex à pacto diſcedit, quod
ctiſſimis verbis juraverat, & Cæſa-
n excommunicat. Ea res multos
rmaniæ principes ad rebellionem
mmovit, & his præcipuè Mogun-
um.

Friſing. l. 7, c. 12. Helmoldus l. 1, c. 40. ſpergenſ. Sigebert. Viterbienſ. parte ronici 17. Livius lib. 30. Nihil in ciem fallacius eſt, quam prava religio. i Deorum numen prætenditur ſcele- us, ſubit animum timor, ne fraudibus manis vindicandis divini juris ali- id immiſtum violemus. Q. Curtius 4. Nulla res efficacius multitudinem git, quam ſuperſtitio : alioquin impo- ns, ſæva, mutabilis, ubi vana religio- cæpta eſt, melius vatibus, quam du- bus ſuis paret.

Cæſar in Italiam profectus, legatos Pontificem mittit de pace, ſed inter endum moritur Pontifex: ei ſuccedit laſius II. Cæſar, quod de electione on eſſet interpellatus, Romam venit, alium conſtituit: Gelaſius ejectus, æſarem & Papam ab eo conſtitutum

excommunicat: cumque per Germ-
niam ejus legati defectionem ſuad-
rent, ac principes idcirco conveniſſer-
domum redire Cæſar coactus eſt: ſ
interea mortuo Gelaſio, Romani C-
lixtum II eligunt. Is loco deturb-
eum, quem odio Gelaſii Cæſar creav-
rat, & intercedentibus nonnullis, cu-
Cæſare tranſigit.

*Helmoldus l.1, c.14. Sigebert. conti-
nuator. Viturbienſ. part. 17. Quibus co-
ditionibus tranſactum ſit, explicat F-
ſingenſ. l.7. c.16. Crantius Saxoniæ l.
c. 42. Sigon. de regno Ital. l. 10. Plat-
na in Calixto.*

Henrico V, ſuccedit Lotharius ej-
nominis tertius; è Saxoniæ ducum f-
milia. Hunc Sueviç dux Conradus o-
pugnabat, indignè ferens, ad Saxon-
rediiſſe rerum ſummam, & in Italia-
profectus, occupandi regni cauſa, cu-
interim Lotharius Germaniam ten-
ret, deſtitutus auxiliis, domum redii-
pacemque cum Cæſare fecit.

Vrſperg. Albert. Abbas Stadienſ.

Erat tum Romæ Pontifex Innocen-
tius II. Huic adverſabatur Anacletu-
& quoniam ampla natus erat famili-
cedere fuit coactus Innocentius. verùm
implorato Cęſaris auxilio, reſtitutus eſt

Friſing. l.7, c. 18.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

In Germaniam reverſus, & ibi rebus
mpoſitis, in Italiam redit Cæſar in-
nti cum exercitu: civitates aliquot
bellantes domat, & in his Anconam
que Spoletum. Siciliæ regem Roge-
um ex Apulia atque Campania pro-
gat, & inde à Carolo Magno vix alius
ajora per Italiam egiſſe fertur.

*Friſing. l. 7, c. 19, & 20. Ritius de re-
b. Siciliæ l. 1. Friſingenſis l. 7, c. 15.
rſpergenſis. Helmoldus 1, c. 55.*

In lucem quoque tunc revocatum
iſſe traditur, bellorum tempeſtatibus
preſſum jus civile, quod Iuſtiniani
æſaris mandatu conſutum eſſe di-
nius.

*Vrſpergenſis. Aventinus l. 6. Sigonius
regno Italiæ l. 11. Theodorus Biblian-
r in Chronologia.*

Succeſſorem habuit Conradum
eviæ ducem. Bavariæ dux tum erat
enricus, cognomento Superbus, &
em Saxoniæ dux per matrimonium,
uod Lotharii Cæſaris eſſet gener. Is
perium affectans, & multa molitus
Cæſarem, proſcriptus fuit, ejuſque
ſſeſſiones aliis conceſſæ. Henricus
item recuperata Saxonia, cum in Ba-
riam cõtenderet, mortuus eſt relicto
io: in cujus gratiam Saxones rebella-
ant Cęſari, nec id modo, verùm etiam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Vuelpho,Henrici mortui frater, arm ſibi vendicabat Bavariam, ejecto Lu poldo, cui Cæſar eam provinciam d derat.

Friſing. l. 7, c. 33, & 25. Ludolph hic Auſtriæ dux fuit S. Leopoldi filiu Aventinus l. 6.

Paulo ante diximus,quemadmodu regem Siciliæ Rogerium Cæſar ejec rit: cùm autem ad hunc modum t multuaretur Germania, Rogerius o caſionem nactus, invaſit Siciliam, Cæſaris præfectum exturbat : dein Vuelphonem magnis inſtigat pollic tationibus, ut pergat faceſſere neg tium Cæſari; facit idem Hungariæ r & ipſe metuens.

Vrſperg. Viterbienſis. Bonfin. decad. l. 6. Geyſa ſecundus Vngariæ rex, Gey Magni pronepos, Borychum, vel, ut a vocant, Broycum filium Calomani reg ex adulterio natum, regno ejecit, ob ei Imperator offenſus erat. Ritius l. de regibus Hungariæ. Aventinus l. 6.

Tandem profectus in Saracenos, amiſſo exercitu, domum reverſus, cù in Italiam proficiſci cogitaret, reb omnibus inſtructis, Bambergæ mo tuus eſt.

Æmil. l. 5. Aventinus l. 6. Friſin de geſtis Frid. l. 2, c. 1.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Succeſſit ei fratris filius Fridericus nobardus Sueviæ dux, ejus nominis imus, heroici vir ingenii.

Friſing. l. 2, c. 11. Otho de S. Blaſio, 5, c. 7. Vrſpergenſis.

Is initio regni principes Germaniæ cavit, & diſſidium illud, quod erat Saxonia Bavariaque, ſuſtulit, poſt agno cum exercitu Italiam adit: Venenſes, à quibus erat contemptus, ulctat, & exempli cauſa primis aliot laqueo gulam frangit. Circa Plantiam excubias ſibi fieri jubet, à incipibus omnibus, imperii benefiriis. Mediolanum obſidet, Aſtam ruit, Dertonem complanat.

Gunth. Ligurini 3. Friſingenſis de ge- Friderici l. 16, 17, 18, 19, & 20.

Romam profectus, conſecratur ab driano IV, cives tumultuantes opimit: Spoletum evertit, vaſtamque dem facit: Longobardos domat, & peratis inſidiis, quas Veronenſes ei llocaverant, in Germaniam redit: latinum principem, qui ſe abſente rbas excitaverat, ignominioſè mulat: Bohemię ducem conſtituit regem.

Friſing. l.2, c. 22, 23, & 25. Duo in c §. notanda veniunt. Primò ignomioſa Palatini mulctatio, quæ fuit geſta- canum, priſcis Germanis uſitata. Me-

minit ejus Widechindus monachus lib.
Otho Friſingenſis de geſtis Friderici Im
peratoris l.2, c.28. Guntherus Liguri
lib. 5. Arnoldus Lubecenſis continuat
Helmoldi l 7, c.2. Duodechin. ad annu
1155. Crantzius, Saxon. l.3, c.15. Erudi
autem hunc morem expreſſit G. Sabin
in Caſaribus ſuis, tetraſticho: (pac

Mos erat antiquis qui publica cõmod
Cæſare, turbaſſet, bella gerente fori
Totius imperii reus, inſpectante ſenat
Vt canis impoſitũ corpore ferret onu

Secundo notetur creatio ducis Bohem
in regem. Facta eſt illa hac lege, ne d
gnitas iſta ad poſteros transiret, ſed
honori ſucceſſor exhæres foret. Aven
tinus.

Interea Mediolanenſes multa ſupe
bè faciebant in vicinos, & Dertonan
à Cæſare dirutam reſtaurabant. Itaqu
cum ingenti exercitu reverſus, Medio
lanum expugnat, adjutus à Cremo
nenſibus, à Papianis, & Novatiani
capta urbe, parcitum eſt multitudin
principum Germaniæ interceſſu, qui
bus illi ſupplicaverant. Longobardi
tota in ſuam poteſtatem redacta, legi
buſque conſtituta civitate, diſcedit a
alios ibi populos.

Friſing. lib. 1, *c.*30. *Radevicus lib.*
c. 32. *iiſq; ad* 43. *Otho de S. Blaſio c.*11.

Po

Poſt ejus abitum illi rebellant, leges
æfixas contemnunt, munitiones ab
factas demoliuntur. Rurſus igitur
profectus, agrum totum populatur,
quicquid ipſorũ ditionis erat, evertit.
Radevicus l. 2, c. 21. & ſeqq.

Interea graves fiunt adverſus illum
r Italiam conſpirationes: in his
iam erat is, quem diximus, Adrianus
pa, qui cùm planè ſtatuiſſet eum ex-
mmunicare, mortuus eſt.
Vrſpergenſis.

In Italiam tertiò profectus Cæſar,
ediolanum funditus evertit, rebel-
nis authores capite mulctat, reli-
am multitudinem in exilium ire
igit, & Romam obſidens, magnam
ercitus partem ex morbi contagione
ſideravit. Soluta igitur obſidione,
per Hetruriam collocatis præſidiis,
oleti, Anconæ, Ravennæ conſtitu-
pro ſuo arbitratu, qui rempublicam
rerent, in Germaniam redit.
Otho de S. Blaſia c. 16. Vrſpergenſ.

Adriano Pontifice mortuo, duo de
incipatu contendebant, abſente Cæ-
e, Victor & Alexander III. in Victo-
n Cæſar quidem magis inclinabat:
l Alexander competitorem, poſt
am augeſcente diſſidio, Cæſarem
communicat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Radevic. l. 2, c. 43. Otho de S. Bl-ſio cap. 13. Mutias libro 18. Ioann Marius de ſchiſmatibus & concil parte 3. cap. 11.

Eam occaſionem conſpicati Medi-lanenſes, rebellionem faciunt, Cæſ-riſque præfectos multis Italiæ loc ejiciunt, quoſdam etiam laqueo ſ-ſpendunt. Regreſſus igitur in Italia dubio Marte cum illis confligit: po-tifex belli ſocius profugit Venetias.

Sabell. Enn. 9. lib. 5. Naucl. gen rat. 41. volum. 2.

Facta demum pace per inducias, Aſiam profectus adverſus Chriſtian religionis hoſtes, & oppreſſus impe fluminis, in quod lavandi cauſa ſe demiſerat, periit.

Arnoldus Abbas Lubecenſis Helmol continuator nominat fluvium hunc S leph, aliis Serra dicitur. Hieronym Mercurialis lib. 4. variar. lection. Cy num Ciliciæ flumen eſſe cenſet, & cita Galeno ex lib. de cauſis procatarctic Alexandrum Magnum æſtivo tempor dum ſe in eodem flumine laviſſet, con vulſione ac tremore torporeve captu fuiſſe ſcribit.

Nicetas Choniates lib. 2. de reb Iſaacii Angeli.

Succeſſor ei fuit filius Henricus, eju

nom

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ominis ſextus. Is mortuo Siciliæ re-
, Gulielmo, Rogerii filio, quum in
aliam ſecundò veniſſet, Apulia &
alabria devictis, Neapoli quoque
pta, Siciliam domat, magnis ibi re-
tis præſidiis propter mobile gentis
genium,

*Otto de S. Blaſio c. 39. & 40, Vr-
ergenſis.*

Deinde Ravennæ & Anconæ, perq;
puliam & Hetruriam, optimates
nſtituit: cùm deinde filium ſuum
idericum, adhuc infantem, imperii
cceſſorem deſignaſſet, de voluntate
ermaniæ Principum, in Siciliam pro-
ctus, vitam finiit.

Otto cap 43. & 45. Vrſpergenſis.

Et quoniam ætate puer erat Fride-
cus filius, ut dictum eſt, plerique o-
nnes Philippum, ejus patruum, ſuſci-
iendum judicabant: ſed vehemen-
iſſimè Romanus pontifex obſtabat,
nnocentius III.

*Otho de S. Blaſio cap. 16. & 48. Vr-
ergenſis.*

Diviſis autem principum animis,
um hi Philippum, alii verò Saxoniæ
lucem Othonem, crearent, magnus
x ea re motus fuit exortus, præſertim
d oram Rheni. Philippus verò, par-
im armis, partim humanitate ſumma

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

deduxit adverſarios ad officium : deinde pacem cum pontifice quoque fecit , quem expertus erat infeſtiſſimum. *Otho cap. 45.*

Occiſus deinde in cubiculo , ſucceſſorem habuit eum , de quo diximus , Othonem Saxoniæ ducem , qui in pontificis odium incurrit , quem prius habuerat amiciſſimum. Tandé etiam excommunicatus eſt ab illo , ideoque habitis comitiis , principes electores à pontifice ſollicitati, ut alium crearent, Henrici ſexti filium, Siciliæ regem Fredericum,cui fidem dederant adhuc infanti, ut paulo ſuprà diximus, evocant è Sicilia.

Otho de S. Blaſio cap. 50. Arnold. Lubecenſis lib. 7. cap. 14. Vrſpergenſis.

Occurrit quidem illi Cæſar Otho cum exercitu ad Rhenum, ut tranſitu prohiberet : ſed ejectus , & in Saxoniam reverſus , mœrore , ut creditur, interiit. *Mutius lib. 19.*

Atque ita Fridericus eſt factus Cæſar, ejus nominis II. Friderici Ænobarbi Cæſaris è filio nepos.

Mutius lib. 20.

Innocentius tertius , de quo dictum eſt antè , concilium habuit Romæ, quod Lateranenſe vocant : ibi decretum inter alia fuit :

Ve

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Ut Chriſma ſimul & Euchariſtia,
am dicunt hoſtiam, ſub clavi ſer-
atur.

Tom. 4. concil. p. 11. Vrſpergenſis.
cretorum concilii Lateranenſis ca-
e vigeſimo.

Vt quotannis privata fiat confeſſio
ccatorum. *Cap.* 21.

Vt electio, facta per civilem magi-
atum in ſacris beneficiis, vim nul-
n habeat. *cap.* 25.

Ne, qui ſunt ordinis Eccleſiaſtici,
elitatem iis, qui laici dicuntur, ſine
uſa promittant. *cap.* 43.

Ne conſtitutiones principum Eccle-
præjudicent. *cap.* 44.

Vt ab omni contributione ſint im-
unes Eccleſiaſtici. *cap.* 46.

Ne tributa ſolvantur ante decu-
as. *cap.* 54.

Ne divorum reliquiæ monſtrentur
tra capſulam. *cap.* 62.

Ad hæc grave tum erat inter Græ-
s atque Latinos diſſidium: nam ſu-
r quibus aris Latini miſſificaſſent,
s contrectare Græci nolebant, niſi
ius laviſſent eas & expiaſſent: dein-
baptiſatos à Latinis, rebaptiſabant.
t ergò decretum, ut ad Eccleſiam
omanam matrem ſuam revertantur,
iò ſcilicet ovile ſit unum & unus pa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ſtor: niſi pareant, excommunicati pr
ventur ordine.

Tom. 4. concil. p. 214. cap. 4. Rep
titur 3. Decretal. tit. De baptiſmo
ejus effectu c. 6.

Romam profectus Fridericus, a
Honorio III. conſecratur. Qui paſſi
erant per Italiam rebelles, doma
quoſdam autem proſcribit. Ex iis non
nulli Romam confugiunt, & pontif
cis opem implorant. Ea res maxim
diſſidii dedit occaſionem: nam ſu
adverſarios habere portum ibi atqu
domicilium, Cæſar moleſtiſſimè tuli

Gliſcente odio, filium ſuum Henr
cum, de conſilio principum, deſign
imperii ſucceſſorem, & principes Cr
monam evocat ad conventum: ſe
cum aditu prohiberetur factione pon
tificis & Longobardorum, in Apulian
Cæſar revertit, & aliquanto poſt mor
tur põtifex, eiq; ſuccedit Gregorius IX
qui Cæſarem excommunicat, quo
profectionem in Turcas, cui ſe vot
adſtrinxiſſet, non ſuſciperet.

Vrſpergenſis.

Cæſar deprecatus offenſionem, ſe
ſeque purgans, cum nihil proficere
Romam petit, pontificem dejicit, eju
que ſocios graviter mulctat, & alter
indicto Ravennæ conventu, imped
tu

r à pontifice profugo, qui paſſim ei
ultos excitaverat adverſarios.

Mortua demum uxore, Cæſar, ut
omiſſa præſtaret, ac Reipublicæ con-
eret, profectionem in Aſiam ſuſci-
: per ipſius abſentiam verò, ponti-
bellum facit, & Apuliam occupat.
feliciter geſta, multiſque locis re-
peratis, & in his Hieroſolymâ, cer-
r factus de Italiæ ſtatu Cæſar, pa-
ſque cùm hoſte decem annorum
ducias, redit cum exercitu, ſuaque
ilè recuperat. Pontifex novo fœdere
communit Italiæ procerum, quos
eſar mulctaverat, ac deinde rurſus
m excommunicat, quod cum hoſte
pigiſſet.

Vrſpergenſis. Iohan. Caſpianus.

Cæſar quietis amans, per legatos
it de pace, quam vix demum impe-
avit, ac in Germaniam idcirco redit.
ntifex autem, cùm naturam muta-
non poſſet, vaſtato Viterbio, Cæſa-
m rurſus excommunicat. Ea re com-
otus vehementiſſime Cæſar, fremens
iratus in Italiam redit: per Hetru-
am, per Vmbriam, per Longobar-
am, per oram Paduanam, mulctat
nnes rebelles: pontifex idcirco in-
minat excommunicationem, & Ve-
tos fœdere ſibi coniungit. Cæſar per
Ita-

Italiam graſſatus, & pleriſque omn
bus ad officium reductis, Romam c
ſidet, neque multò moritur pòſt G
gorius pontifex, cum Ravennam ſu
evocaſſet ad concilium, quò tam
illi, viis omnibus obſeſſis à Cæſa
pervenire non poterant: quidam etia
capti fuerunt.

Mutius lib. 20. *Caſpianus.*

Hic ille eſt, qui Decretales uti v
cant, Epiſtolas conſarcinavit, magna
juris pontificii partem, plurimis on
ſtam commentariis. Qua quidem
re mirum videri poſſit, eſſe homin
qui tantum elaborare velint, ut
quæ parum aptè, perperam etiam
minus prudenter atque piè, ſed &
diculè dicta ſunt, tanquam oraculu
aliquod mordicus arripiant, & in
interpretandis, enucleandis, veſtien
dis, omnem operam & ætatem co
ſumant, quaſi eo conducti eſſent,
alienam ſtultitiam & errorem, vigil
& labore ſuo maximo defendant,
in alterius impudentia, ſui pudor
exiſtimationem amittant.

Illud quod Gratiani decretum v
cant, diverſis locis habet inter alia:

Sequendám eſſe regulam Eccleſi
Romanæ, quæ ſit beati Petri ſedes.

Diſt. 19. *cap.* 4. *Enimvero.*

No

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Non licere concilium habere, niſi
mittente Romano pontifice.

Diſt. 17, c. 1. Synodum, & cap. 4.
licuit. Item cap. 5. Multis denuo.

Leges Eccleſiæ Romanæ ſervandas
, tanquam ipſius Petri voce pro-
nciatas.

Diſt. 19. cap. 2. Sic omnes.

Quod Eccleſia Romana jugum im-
nit, etiamſi tolerabile non ſit, eſſè
ferendum.

Diſt. 19. c. 3. In memoriam.

Eccleſiæ miniſtros debere caſtita-
n promittere, ne videlicet ducant
ores.

Diſt. 31. cap. 2. Sacerdotibus. Item
. 7. Si laicus, & cap. 10. Lex con-
entiæ.

i qui non habet uxorem, licere
ncubinam habere.

Diſt. 43. cap. 4. Is qui non habet.
m cap. 5. Chriſtiano.

Papam in ſuo munere negligentem
remiſſum nocere quidem, tum ſibi,
n aliis, veruntamen à nemine poſſè
icari, quod omnes ipſe judicat.

Diſt. 40. c. 6. Si Papa.

Imperatorem debere ſubeſſe Papæ,
n præeſſe.

Diſt. 96. cap. 11. Si Imperator. Item
. 12. Nunquam de Pontificibus.

Reli-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Reliquos omnes mortales ab ho
nibus judicari; Papam verò, Petri ſu
ceſſorem, à ſolo Deo.

*9. q. 3. c. 13. Nemo judicabit. I
c. 14. Aliorum hominum, & c. 15.
cta ſubditorum.*

Papæ licere populum eximere à
& jurejurando, quo principi ſuo
nentur.

15. q. 6. c. 3. Alitus item.

In Gregorii decretalibus epiſtolis
Sexti Bonifacii & Clementinis, &
travagantibus, uti vocant, eſt in
cætera:

Decretis conciliorum authoritatem
Papæ non ſubjici.

*Decretal. Gregor. lib. 1. tit. 6. c
Significaſti, §. Ajunt in conciliis.*

Pontificis eſſe; Cæſarem electu
approbare, vel minus idoneum r
cere.

*Decret. l. 1. tit. 6. cap. 43. Vene
bilem.*

Duo præeſſe mundo luminaria m
gna, ſolem atque lunam: ſolis lo
Papam eſſe, Cæſarem verò Lunæ.

Decret. l. 1. tit. 33. c. 6. Solitæ.

De adulterio & aliis criminib
quòd minora ſint, Epiſcopis lic
cum iis, qui deliquerunt, agere
miſſius.

Dec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Decret. l. 2. tit. 1. c. 4. At ſi clerici, §. De adulteriis verò.

De Eccleſiæ Romanæ privilegiis Papam ſolum cognoſcere.

Decret. l. 2. tit. 1. c. 12. Cum veniſſent.

Excommunicatorum oſſa jam ſepulta debere exhumari & projici.

Decret. l. 3. tit. 18. c. 12. Sacris, & l. 5. tit. 33 c. 5. Ad hæc,

Papæ licere Imperatorem removere loco & magiſtratu.

Sexto Decret. l. 2. tit. 14. Ad Apoſtolicæ.

Cæſarem teneri, ut fidem & fidelitatem pōtifici præſtet per jusjurandum.

Clement. l. 2. tit. 9. cap. Vnico.

Eccleſiaſticos oportere ſolutos eſſe ac liberos ab omni ſumptu, moleſtia, munere.

Decret. l. 3. tit. 49. c. 7. Adverſus.

Poſt mortem poſſe aliquem declarari hæreticum, ejuſq; bona publicari.

Decret. lib. 5. tit. 7. cap. 10. Vergentis. Item 24. q. 2. c. 6. Sanè profertur.

Filios hæreticorum ad præfecturam ullam civilem aut ſacram non debere admitti.

Sext. Decret. lib. 5. tit. 2. cap. 15. Statutum.

Ad ſalutē eſſe neceſſarium, ut omnes homines Pontifici Romano ſubſint.

Extravag. comm. l. 1. tit. 8. de m[...] jori & obed. cap. Vnam ſanctam.

Hæc paucula, ex ingenti acervo c[...] ſumpta, cujuſmodi ſint, nemo ſa[...] mentis eſt, qui non videat.

Lex eſt, ut eam definiunt homi[...] doctiſſimi, ratio ſumma inſita in n[...] tura, quæ jubet ea, quæ facienda ſu[...] prohibetque contraria: Lex aute[...] omnis ad communem utilitatem [...] ferri, & legislator ſic erga multitu[...] nem atque rempublicam affectus e[...] debet, ut pater ſuos erga liberos: qu[...] autem in iis, quæ dicta ſunt, ſimile a[...] paret? En verò non excuſare tantù[...] ſed etiam veſtire, & ornare, & illuſt[...] re novis commẽtationibus, & quid[...] dicere potius, quàm pati dignitat[...] illorum imminui, quæſo, cujus hoc [...] impudentiæ? ne quid gravius dica[...]

Si faſtus & avaritia, & domina[...] cupiditas, & literarum inſcitia perſ[...] ſit illis, ut ejuſmodi facerent decret[...] ſententiis ipſi variant, nec alii volu[...] aliorum adſtringi legibus, quod p[...] ſint poteſtate præditi, quæſo, cu[...] maceras, ut diſtorta & repugnan[...] componas & concilies?

Cic. 1. de legibus. Cic. 2. de legibus.

Omitte pelagus illud, aut ſentin[...] veriùs, eam videlicet juris papiſtici p[...]

to

em, quæ beneficiorum, uti vocant, & bonorum ſacrorum nundinationem continet. Quis enim fraudes atque technas enumerare poſſit? ne ipſi quidem, qui plurimis annis in eo mercaturæ genere verſati ſunt, ſatis etiam omneis intelligunt aut norunt, quando novæ ſemper excogitantur: ſed hoc argumentum & tempus aliud, & librum ſingularem poſcit: nunc ad propoſitum redeamus.

In decad. l. 3. tit. 5. de præbendis & dignitatib.

Vt Fridericus Cæſar, ita Galliæ quoq; rex Ludovicus, ejus nominis nonus, in Syriam & Ægyptum cum exercitu penetravit: & pòſt in obſidione Tunetæ urbis vitã finiit, anno ſalutis MCCLXX.

Gaguinus lib. 7. c. 2. Aurelius l. 7.

Eo regnante, Guilielmus, Epiſcopus Pariſinus, quæſtionem propoſuit de beneficiis Eccleſiaſticis; re palàm diſceptata, vicit ea ſententia, non eſſè fas cuiquam habere plus uno: ſed ejuſmodi decreta, ſatis eſt recitaſſe tantùm atque ſcripſiſſe.

Iohan. Itali in Chronic. Franciæ. Henricus Pantaleon in Chronologia Eccleſiæ. Chronicon Flandriæ lib. 8. Guilielmus Epiſcopus Pariſinus ſcripſit librum de pluralitate beneficiorum, teſte

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Ioanne Trithemio de ſcriptoribus Ec-cleſiaſt.

Gregorio ſucceſſit Innocentius IIII. ad quem velut hæreditaria ſucceſſio-ne, venit odium Cæſaris. Itaque Lug-duni indicto concilio, Cæſarem evo-cat, non venientem excommunicat, dignitate privat, hortatus Germaniæ principes, ut alium eligant: & hoc ejus decretum eſt, inter alia, typis ex-cuſum, quemadmodum & Cæſaris quædam exſtant ad diverſos reges epi-ſtolæ, quibus & pontificum iniquita-tem, & ſuam prolixè demonſtrat in-nocentiam.

4 *Tom. Concil. Æmil. lib. 7. Vid. Matthæi Paris monachi Albanenſis hi-ſtoriam majorem pag. 648.*

Decreverat Cæſar proficiſci Lugdu-num, & periclitari fortunam: ſed orta denuò rebellione per Italiam, vires omnes eò convertit, & cùm minus fe-liciter res gereretur, in Apuliam rever-ſus cœpit languere, ac demum mor-tuus eſt.

Mutius lib. 20.

Alii periiſſe veneno, alii ſtrangula-tum fuiſſe dicunt à filio ſuo notho Manfredo, qui Italiam pòſt invaſit.

Michaël Ritius lib. 2. de regibus Si-ciliæ. Mutius lib. 20. Crantzius Saxon.
lib.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

lib. 8. cap. 6. Sigon. de regno Italiæ lib. 18.

Erat tunc magni nominis Azo juriſconſultus, quem deinde ſecuta fuit ingens illa ſcriptorum turba, qui violato Iuſtiniani Cæſaris edicto, gravi quidem illo atque ſevero, mundum referſerunt innumerabilibus libris, unde nunc petenda ſunt ea, quæ veteres illi copioſiſſimè doctiſſimèque tractarant.

Nam aliorum alii ſcrinia compilant: neque ſcribendi finis eſt ullus aut modus, & opinionibus contrariis omnia redundant, ut propriè locum hic habeat, quod ſenex ille dicit, quum treis de jure conſuluiſſet: *Feciſtis probè, incertior multò ſum, quàm dudum.*

Alciat. Parerg, lib. 10. c. 25. l. 1. §. Noſtram. C. de veter. jureconſult. Horat. l. 1. Sat. 1. Terent. Phorm. Act. 2. Scen. 4 Ter. Eun. Act. 5. Scen. 6.

Omitto technas, quæ plures quotidie excogitantur. Planè enim hic accidit, quod Comicus inquit: *Vt in aſtu veniat, aliud ex alio malum.* Præclarè multa legibus eſſe conſtituta, ſed ea Iureconſultorum ingeniis pleraque corrumpi, Cicero queritur, atque depravari: qui ſi nunc viveret, & pyramides illas librorum & praxin no-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ſtram, & ſacrarium illud legum, ta
fœdè pollutum, miſerèque contam
natum eſſe videret? Quanquam ſan
ſicut alias artes omnes in lucem Deu
hac noſtra memoria reduxit, ita qu
que multos excitavit, qui bonarum l
terarum inſtructi præſidio, non pœn
tendam operam in hac etiam par
collocant, ut rem videlicet pulcherr
mam, hominumque ſocietati plat
neceſſariam, imo donum cœleſte, d
promptum & hauſtum ex mediis Ph
loſophiæ fontibus, nitori ſuo reſt
tuant & æquitati. Qui quidem ipſo
rum conatus, non modo laudatio
nem, ſed remunerationem quoqu
meretur.

Cic. 1. de leg. Cic. 2 de legibus.

Ab ejus morte per annos XXII. fe
fuit interregnum, quum ſubinde al
& alii eligerentur, qui tamen in e
temporum perturbatione ſumma
rei non tenebant.

*Egnatius 18. annos interregni nom
nat. Friderico 2. Imp. extincto ſucce
ſit Conradus Imp. ejus nominis quartu
cui oppoſitus eſt Wilhelmus comes Ho
landiæ. Illo autem extincto, & hoc i
Friſia cæſo, à Septemviris de electio
diſcordantibus, creati ſunt duo Cæſare
Richardus princeps Cornubiæ Anglus,
Alpho*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Alphonſus rex Caſtellæ. Neuter tamen eorum imperio diu præfuit: nam Alphonſus ſponte abdicavit, Richardus pecuniis exhauſtis in Angliam rediit.

Interea regnum Neapolitanum à familia Friderici Cæſaris in poteſtatem Gallorum devenit, ac pòſt etiam Sicilia. Nam Gallicis armis tum nitebantur pontifices: quanquam deinde graviſſima bella ſuper his regnis orta ſunt inter Arragoniam & Andegavenſem Gallicam familiam: Verùm hæc non ſunt hujus loci.

Michaël Ritius l. 3. de regibus Sicil. & Neap.

Cum in eo ſtatu fluctuaſſet tot annis Reſpublica, ſicut dictum eſt, Rudolphus Habsburgius creatur Cæſar: Is initio regni motus, qui paſſim erant per Germaniam, componit: inde conventibus aliquot actis, Bohemiæ regem Ottacarum rebellantem invadit, & ad pacis conditiones cogit, quas tamen ille, ſuæ conjugis impulſu, non multò poſt violat, & in Auſtria ſecundò cōgreſſus in prælio interficitur.

Albert. Argent. Æneas Sylvius hiſtoriæ Bohemicæ cap. 27. Mutius l. 21. Cuſpinianus.

Rudolphum adjuvabat Vngariæ rex, Ladiſlaus Chunus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Mutius lib. 21. Bonſin. decad. 2. l. 8

Pace demum facta cum Bohemi[s] per matrimonia, Cæſar filio ſuo Al[-]berto Auſtriam dedit, quam mult[is] annis Bohemiæ rex poſſederat.

Ioh. Cuſpinian.

Impeditus autem variis Germania[e] negotiis, non eſt in Italiam profectus, quanquam alioqui non multum hu[c] inclinabat: & per jocum fertur nar[-]raſſe fabulam aliquando de vulpe, qua[e] leonem ſimulatè ægrotantem, quon[-]dam in ſpecu non adibat, quod ve[-]ſtigiis aliorum animantium terrere[-]tur, ex quibus nulla rediiſſent. Præfe[-]ctũ tamen in Italia conſtituit, ac velut imperii vicarium: deinde Flaminiam & Exarchatum, de quo non ſemel di[-]ximus, Eccleſiæ Romanæ confirmaſſe traditur, quum tenuis admodum fru[-]ctus ex iis locis ad ipſum rediret.

Refert hunc apologum Plato in Al-cibiade priore, & Horat. lib. 1. Epiſt. 1. Exarchatum Pontifici conceſſit Rudol-phus Imp. ea conditione, ut Pontifex ſuis impenſis & ſumptu exercitus contra infideles & Barbaros in Aſia & Africa alat, quemadmodum in ſcripto ſuo con-tra IuliumPontificem edito Maximilia-nus Imperator demonſtravit, Aventinus lib. 7. Quas verò civitates complexus

ſit

Exarchatus, docet Sigonius de regno alia lib. 3.

Perpetuis enim ſimultatibus & Pa-rum inimicitiis defatigati Cæſares ti ſunt paulatim remiſſiores. Nec im prius acquieverunt pontifices, àm illos extra fines Italię ſubmoviſ-it, & quia regum Galliæ præſidiis è nitebantur, ac per Epiſcopos Ger-aniæ factionem alebant, effecerunt ndem, quod pridem animo concu-verant.

Hîc verò memoria repetendum eſt, æ facta ſit rerum viciſſitudo, quan-illi qui beneficio Cæſarum incolu-es fuerunt, vitamque tolerarunt, & cum ſuum atque dignitatem reti-ierunt amplificati bonis illorum at-e munificentia, dominatum ſibi mpſerunt in eos, & patrimonio ioque fraudarunt. Non ſolùm enim liæ bonam partem occupant, ſed iliæ quoque reges atque Neapolis ctè ſibi devinxerunt. Nam hi & tri-tum illis annuum dependunt, & gnitatem imperatoriam ſuſcipere ohibentur, niſi permiſſu illorum; & ium in poſſeſſionem ab iis mittun-ir, hoc ipſum jurant inter alia.

Bergomenſis lib. 13. Æmil. l. 7. Mi-aël Ritius lib. 2. de reg. Sicil. Blond.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

l. 8. dec. 2. Crantz. metrop. l. 8. c. 3.
Meminit Sleidanus commentar. l. 1.
Brutum fulmen, auctore F. Hottoma-
no, ut volunt.

In Rudolphi tempus incidit illa m
morabilis Gallorũ clades per Sicilia
Quum enim inſulam hanc tenere
& more militari multa facerent i
ſolenter atque libidinosè, per occu
tam conjurationem, dato ſigno, pa
ſim trucidati fuerunt omnes, cum
preces veſpertinas campanæ impel
rentur. Facinus hoc vulgò vocant v
ſperas Siculas: Fuit hoc ann. MCCLXX
die Paſchatis.

Paulus Æmilius hiſtor. Franc. lib
Tilius in Chronico Franc. Thomas Faz
lus rerum Sicular. Decad. 2. l. 8. M
chaël Ritius de Regibus Siciliæ.

Accepta pecunia, Rudolphus It
liæ civitates multas, quę ditiones era
imperii, liberas & immunes fecit, B
nonienſes, Florentinos, Genuate
Lucenſes, & alios.

Mutius libro 21. Sigonius libro 20.
regno Italiæ. Crantzius Metrop. lib.
c. 40 Nauclerus.

Convocatis deinde Francofurtu
principibus, filium ſuum Albertu
deſignari ſibi ſucceſſorem fruſtrà
tebat.

Mo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Mortuo ſucceſſit Adolphus familiæ
aſſovicæ, qui non multò poſt inimi-
tias exercere cœpit cum Alberto, Au-
riæ duce: quumque ſuis moribus
ermaniæ principes admodum offen-
eret, ac ipſum quoque Moguntinum,
ujus opera factus erat Cæſar, loco re-
ovetur, & eligitur Albertus, Auſtriæ
ux, Rudolphi filius, qui contractis
opiis, & adjutus à principibus, Adol-
hum petit, & commiſſo prælio in
gro Spirenſi, Adolphus ab Alberto
raviſſimè ſauciatus, à reliqua multi-
udine pòſt interficitur.

Albert. Argent. Mutius 21. *Ioan-
es Cuſpinianns.*

Poſt eam victoriam Albertus, con-
irmandi ſui cauſa, ne quis priorem
lectionem eſſe vitioſam diceret, ſo-
enniter creari Cæſar petiit. Ea re per-
ecta, Bonifacius octavus pontifex re-
lamabat, neque ratum habere vo-
uit, quod reliqui principes feciſſent.

Quum autem aliquando poſt gra-
viſſimum eſſet natum diſſidium inter
pſum, & Philippum Pulchrum, Galliæ
regem, approbavit Albertum, in ejuſ-
que familiæ laudem multa dicebat.

Albertus demum à ſuis propinquis in-
terfectus eſt, quum rebus omnibus in-
ſtructus, iter ſuſcepiſſet, ut Bohemis
filium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

filium ſuum Fridericum obtrud
regem.

Æmil. lib. 7. Gaguinus lib. 7. ca
Mutius lib. 22. Æneas Sylvius hiſ
Bohem. cap. 18.

Bonifacius hic Gregorii noni dec
talibus epiſtolis, quæ libris quinq
continentur, alterum volumen ac
cit, quod ſextum vocat. Inter alia ſ
tuit, licere Pontifici abdicare ſe pa
tu. Nam ipſe illud Cæleſtino V.
ſucceſſit, perſuaſiſſe ſcribitur.

Sext. Decret. lib. 1. tit. 7. c. Q
niam aliqui. Platina. Crantzius Met
polis libro 8. cap. 48.

Ab Alberto fit Cæſar, Henricu
ejus nominis ſeptimus, è familia Luc
burgica. Is filio ſuo Iohanne, per m
trimonium facto Bohemiæ rege, pr
ficiſcitur in Italiam, cujus quidem ſt
tus tunc erat miſerrimus. Nam in
à morte Friderici II. Cæſaris, per an
nos circiter LVII. neglecta fuit à no
ſtris Imperatoribus Italia: quo factu
eſt, ut variè dilaceraretur ab iis, qu
potentiores erant, præſertim à Gue
phis & Gibelinis, quæ duæ factione
plurimas habent iis in locis clientelas.

Æneas Sylvius in Bohemia ſua c. 3
Vita Henrici VII. deſcripta eſt à Con
rado Vicerio, Secretario regio.

Primùm ergo per Longobardiam ræfectos conſtituit oppidis ac muni-ipiis, & jurejurando ſibi populos ad-ringit: deinde Mediolani commora-us aliquandiu, fruſtrà conatus eas, de uibus modo dixi, factiones conci-iare: cumque ejus urbis præfectus Turrianus, illum ex improviſo cogi-aret opprimere, patefacta conjuratio-e, & repulſis adverſariis, Vicecomiti ræfecturam urbis committit.

Albert. Argent, Mutius lib. 23. aulus Iov. lib. 2. de vita Vicecomi-um Mediolan.

Quæ ſunt ejus regionis urbes, o-nes illius fidei ſe permittebant atque oteſtati: ſola Brixia rebellabat, quam onga captam obſidione, mœnibus udavit. Inde per Genuam profectus, c Piſis facto itinere, Romam venit, oronatus ab aliquot Cardinalibus, uoniam Pontifex Romanus Cle-nens, urbe relicta, migraverat in Gal-iam, & Avenione habitabat.

Platina. Crantzius Saxon. lib. 9. ap. 3. & 4.

Quum ab eo jusjurandum exigerent Cardinales, quod pontifici præſtan-lum eſſe dicerent, ille recuſabat, neque ale voluit eſſe quo Papæ devinciretur. a re cognita pontifex, augendæ po-tentiæ

tentiæ cauſa, formulam illam gene[illegible]lem jusjurandi latiſſimè poſt expli[illegible]vit, & reliquis decretis, quæ nunc [illegible]ſtant, inſeruit. Nam ipſe quoque le[illegible] multas compoſuit, quæ nomen ab [illegible] retinent, & Clementinæ dicuntur.

Lib. 2. tit. 9. c. unico, Clement.

Ad hoc tempus, illi, qui Templ[illegible] vocantur, quorum ingentes erant [illegible]pes, eodem impetu, diverſis locis t[illegible]cidati fuerunt, & extincti. Galliæ [illegible] Philippus Pulcher, magnam facu[illegible]tum ipſorum partem, permiſſu Pon[illegible]ficis occupavit. Damnatum dein[illegible] fuit nomen eorum atque memor[illegible] & in concilio Viennenſi, quod [illegible] Galliam erat, ipſorum poſſeſſiones [illegible]tributæ fuerunt iis, qui Rhodii dicu[illegible]tur equites.

Faſciculus temporum, Albertus [illegible] gentinenſis. P. Æmilius l. 8. Gagui[illegible] lib. 7. cap. 5. Huld. Mutius Chron[illegible] German. lib. 22. Nauclerus volum[illegible] generat. 44. Tilius in Chronico [illegible] Franc. Crantzius Metropol. lib. 9. c[illegible] Rudolphus Hoſpinianus de origine [illegible]nachatus lib. 5. cap, 18.

Hoc etiam tempore, & Papæ C[illegible]mentis authoritate, fuit Aurelianen[illegible] Academia inſtituta.

Middendorp. lib. 2. Acad. [illegible]

Chr[illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

briſt. Tilius in Chronico regum Fran-rum.

Mortuo tandem Henrico non abſ-ue graviſſima veneni ſuſpicione, ſe-ultoque Piſis, acerrimæ contentiones rtę ſunt in Germania ſuper electione.

Sabellicus Ennead. lib. 8. Michael itius lib. 3. de regibus Siciliæ. Aven-inus lib. 7.

Nam de principatu contendebant ridericus Auſtriæ dux, Alberti Çæſa-is filius, & Ludovicus, Bavariæ dux: udovicum Aquiſgrani, Moguntinus piſcopus: Fridericum verò Bonnæ, olonienſis inaugurabat: Ioannes au-em XXII. Pontifex Romanus utrum-que ſalutabat Cæſarem: in Fridericum amen propenſior. Quæ quidem res nagis etiam ſimultatem incendit. Col-ectis utrimque copiis, magna vi dimi-atur ad Eſlingam, Sueviæ oppidum, ed æquo ferè Marte: deinde rurſus najori impetu in Bavaria: quo qui-dem in prælio captus eſt Fridericus, bona ſuorũ militum parte deſiderata. Dimiſſus tandem, domumq; reverſus, aliquot pòſt annis moritur.

Albertus Argent. Mutius lib. 24. Aventinus l. 7. Iohannes Cuſpinianus.

Ludovicus ergo rerum potitus, Ita-liam cum exercitu petit, quamvis in-

vito

vito pontifice: municipiis & oppi
paſſim conſtituit præfectos : dei
Mediolani coronatur ab Archiepiſc
po, & miſſis Avenionem legatis
Papam, ſemel atque iterum, de ſolen
inauguratione, cùm non impetra
Romam proficiſcitur, ubi Mediol
res conſtituiſſet. Magna cum gratu
tione exceptus Romæ, coronatus
ab uno & altero Cardinali. Cum
pontifex ingeminaret excommuni
tionem, ille de concilio proceru
Papam alterum creat. Ad hunc m
dum flagrabat odium inter eos lor
vehementiſſimum, & intercedeba
graviſſimæ utrimque criminationes

Alb. A. Æmil. l. 8. Ioh. Cuſpini

Annales Galliæ tradunt, Carolu
Pulchrum, regem, Philippi filiu
omnium primum Iohanni Papæ dec
mas in Galliis permiſiſſe bonorum
crorum, & prædam inter ipſos fui
diviſam, pontificem autem hoc ſol
citaſſe potiſſimum, ut in Cæſarem
pecunia ſuppeteret.

Cuſpin. Æmil. lib. 8. Tilius in Ch nico Franciæ regum.

In Germaniam reverſo Cæſare, m
ritur Papa: ſucceſſor ejus Bened
ctus XII. Cæſarem & ipſe excomm
nicat, & dignitate privat.

Franc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Francofurtum ergo convocatis principibus, Cæſar de Pontificum injuriis queritur, fidei ſuæ rationem exponit, vetuſtas imperii leges profert & explicat: ſimul oſtendit, quàm nihil ad Epiſcopum Romanum pertineat imperii res publica: nam qui de voluntate principum ſit electus, eum eſſe revera Cæſarem, etiamſi nullus interveniat pontificis vel aſſenſus, vel conſenſus, vel conſecratio: totum enim iſtud quandam eſſe ceremoniam, quæ paulatim irrepſerit, & nunc nimium aucta ſit, non abſque magno imperii tum dedecore, tum detrimento.

Mutius lib. 22. Avent. 8. Crantzius Saxoniæ l. 9. c. 15.

Mortuo demum Benedicto, ſucceſſit Clemens VI. qui lõgè fuit omnium violentiſſimus, & conditiones propoſuit vehementer ignominioſas, iiſque repudiatis, acerbior multo factus, graviſſimè monet principes, ut alterum eligant, ejuſque rei tempus etiam præfinit: niſi faciant, ſe daturum operam, ne diutius Eccleſia patrono careat & advocato. Fluctuante ad hunc modum Republica, quum interea mortẽ obiret Ludovicus, eligitur Bohemiç rex Carolus, Iohannis filius, Henrici VII. nepos.

Albert. Argent. H. Mut. l. 22.

Paulò ante hoc tempus maxi
belli nata fuit inter Gallos & Angl
occaſio. Cùm enim Carolus Pulch
Galliæ rex, non relictis liberis ma
bus, è vita diſcederet, quod fuit ann
MCCCXXVII. Eduardus Angliæ rex, ej
nominis tertius, quod eſſet Caroli
roris Iſabellæ filius, regnum ſibi d
beri contendebat: proceres aute
Galliæ, qui dicuntur pars, ad Phil
pum Valeſium, mortui regis Car
patruelem, rei ſummam deferunt, e
cluſo non ſolùm Eduardo, ſororis
lio, ſed etiam regis filia Poſthum
quod ejus regni hæreditatem ad fil
minimè pertinere dicerent. Hinc b
lum graviſſimum, quod ne nunc q
dem eſt conſopitum.

*Polyb. rerum Ang. lib. 15. Gagu
lib. 8. c. 2. Georg. Lilius in Chronic.
gum Angl. Bellum hoc ingens & atr
ab anno Chriſti 1335. uſque ad ann
1400. perdurans, Froſſardus copi
perſecutus eſt. Sleidanus eandem hiſ
riam ex Froſſardo breviter & diluc
peculiari libro explicavit: Excluſit
tem Eduardum Anglum à regno Ga
lex illa, quæ exſtat libro leg. Sal
tit. 62. §. 6. editionis Iohannis Herol*

Carolus ejus nominis quartus, C
ſar, initium habuit regni turbule

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

rum. Delata fuit etiam ſumma rerum Eduardo Angliæ regi, verùm is impeditus bello Gallico, recuſaſſe traditur.

Huld. Mutius l. 25. Aventin. 8. Iacob. Meterus in Annal. Fland. l. 12. ſcribunt, nominatum à Ludovico Imp. vicarium S. R. Imperii Eduardum Angliæ regem. deinde ab Elector. ad Imp. vocatum, quod tamẽ non accepit, omnia interim Reip. ſtudia pollicitus.

Poſt varias deinde ſimultates in Germania ſedatas, Carolus in Italiam proficiſcitur, deque conſenſu Papæ Innocentii VI. qui in Galliis erat, Romæ coronatus ab aliquot Cardinalibus, ea lege, ne vel Romæ, vel in Italia diutius hæreret, Mediolanum redit, & familiæ Vicecomitum, qui tunc Mediolani multum poterant, conceſſit, ut per Longobardiam eſſent Cæſaris perpetui vicarii: cujus quidem beneficii cauſa, ingentem pecuniæ vim ab illis accepit, nec ab iis modo, verùm ab aliis etiam populis, quibus aliquid eſſet largitus. Quæ ſanè res imperii vires, ea quidem in regione, plurimum enervavit.

Argentinenſis. Lege hic Fr. Petrarchæ epiſtolam ad Nerium Forolivienſem Cæſaris notarium. Iovius lib. 8. de vita Vicecomitum Mediol. Atque hinc eſt, quod Maximilianus 1. Imperator de Ca-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

rolo 4. dixiſſe ſcribitur: Eo peſtilenti rem peſtem nunquam alias German contigiſſe. Refertur à Iacobo Spigelio commentario ad 5. librum Guntheri L gurini, Videatur præterea Theodoricus Niem, qui Carolum 4. l. 2. c. 25. de ſchi mate, Diſſipatorem imperii: in Nemo Vnionis, tractatu 6. alterum M. Cra ſum, item Vitricum imperii nomina Idem Carolum cum VVenceslao imp rium totum affirmat vendituros, mo emptorem habuiſſent. Conſule Cran zium Saxon. lib. 10. cap. 3. & 4.

Ex Italia poſtquam rediit, conve tum egit principum, & decretum illu imperii fecit, quod bullam aurea vulgò vocant: poſtremò filium ſuu VVenceſlaum, Imperii ſucceſſorem d ſignavit, quod magnis largitionib vix tandem obtinuiſſe ſcribitur, nequ multò poſt mortuus eſt.

Albert. Argentinen. Philipp. Ber gomenſ. Æneas Sylvius hiſt. Bohemi cap. 33. Egnatius, Crantzius Saxon lib. 9. cap. 39. & l. 18, c. 3. Iohan. Du bravius, hiſtor. Bohem. lib. 22.

Ipſo Rempub. gerente, Galliæ re Ioannes, Philippi Valeſii filius, com miſſo prælio cum Anglis, qui tun bonam Aquitaniæ partem, & urbe Burdegalam tenebant, captus no

procu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

procul à Pictavio fuit, cum natu minimo Philippo, qui poſtea Burgundiæ dux fuit, cognomento Fortis, vel Audax. In eo prælio ex prima nobilitate complures occubuerunt. Annalium ſcriptores tradunt, Anglos fuiſſe non ſupra ſeptem millia, quum Galli maximis copiis eò veniſſent, ad ſexaginta circiter millia: fuit hoc anno MCCCLVI. duodecimo Calendas Octobris. Deductus in Angliam rex captivus, anno ſeptimo pòſt vitam ibi finiit.

Æmil. lib. 9 Robert. Gaguin. lib. 9. cap. 1. Lilius in hiſtoria Anglica. Ritius lib. 3. de regibus Francorum.

VVenceslaus natura & educatione, & vitæ genere admodum vitioſus, ut quidem de illo proditum eſt literis, planè Rempublicam neglexit. Accepta pecunia, Ioannem Galeatium, ex Vicecomitum familia, Mediolani ducem & Inſubriæ conſtituit, hominem avarum & crudelem.

Æneas Sylvius Hiſtor. Boh. cap. 54. Accuſatur hoc nomine ab Electoribus imperii in diplomate quod exſtat, editum opera Chriſtiani Vrſtiſi, tomo 2. hiſtor. German. pag. 108. Videatur etiam Theod. à Niem, de ſchiſmate l. 2. c. 25. & Nemus Vnionis tractatu 6. item Iohannes Dubravius lib. 23.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Eo regnante, Iagello, dux Lituaniæ post mortem Ludovici regis, creatus Poloniæ rex de voluntate procerum, ejus, qui nunc ibi rerum potitur, Sigismundi II, proavus, tunc primum ſacro fonte initiatus, vocatus Uladiſlaus.

Matthias Mechovius c. 2. Sarmatiæ Europeæ. Curæus parte 1. Annal. Sleſiæ. Martinus Cromerus l. 14 & 15, de rebus Polonicis, Avent. l. 8. Alex. Gaguin in ſcriptione Lithuaniæ.

Vngariæ rex autem Sigiſmundus prælio victus fuit à Bajazete Turcarum Imperatore, ad Nicopolim, tertio kalendas Octobris.

Chalcocondyles l. 2. rerum Turcicarum. Bonfin. Decad. 3. l. 2.

Galliæ rex Carolus, ejus nominis ſextus, inſignem equitatum auxilio miſerat in Vngariam, ductore Ioanne Philippi Aoducis Burgundiæ ducis filio: qui captus eo prælio fuit, & adductus ad Turcam, in maximo vitæ diſcrimine, quod tamen evaſit. Id autem ſic accidiſſe ferunt Galliæ ſcriptores Annalium: Erat Bajazeti familiaris quidam Phyſiognomus, ex eorum grege, qui ſe profitentur hominum mores naturaſque ex corpore, oculis, vultu, fronte pernoſcere: is contemplatus captivum, author Imperatori atque

ſuaſo-

ıaſor erat, ut eum dimitteret incolumé: fore enim, ut domũ reverſus, maimum excitaret incendium, quo bo- a pars eſſet Europæ, vel orbis Chriiani conflagratura. Sic ille perſuaſus, ominem dimittit, & reliquos ex nobilitate captivos, ubi precium perſoliſſent liberationis ad ducenta coronatorum aureorum milia.

Robertus Gaguin. l.9. c.3. Vide Iacobi Meteri Annal. Flandricos lib. 14. ubi nonnihil ab hac narratione variat.

Cum in Galliam rediiſſet ille, ſimultatem cœpit exercere cum Ludovico, Aureliano duce, fratre regis. Nam is per valetudinem regis propè deploratam, volebat rempubl. gerere, quòd proximus eſſet agnatus: Burgundus verò, quod & patruelis eſſet regis, & ætate præcederet, mortuo jam patre Philippo, ſibi potius deberi contendebat adminiſtrationem. Augeſcente igitur indies magis atque magis offenſione, dux Aureliæ tandem, nocturno tempore, Lutetiæ fuit interfectus, à cœna domum rediens. Erant autem à duce Burgundiæ ſubmiſſi percuſſores, quod nec ipſe poſtea diffitebatur, & factum etiam defendebat. Fuit hoc anno M CCCCVII, nono kalendas Decembris.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Gaguin. l. 9, c. 3. Æmil. l. 10. Michaël Ritius lib. 3, de regibus Franciæ Commentar. Pii Papæ 2, l. 6, pag. 273.

Anno duodecimo pòſt, quum pacificandi cauſa dux Burgundiæ veniſſet ad locum conſtitutum, perfide circumventus à quibuſdam Aureliani ducis mortui familiaribus, qui conjuraverant in eius caput, fuit interfectus præſente Carolo Delphino, regis filio qui diſceptationi cauſæ præerat.

Æmil. l. 10. Tilius in Chronico Franciæ. Ritius de regibus Francorum. Comment. Pii Papæ 2. l. 6. pag. 280. Annales Flandriæ l. 15.

Hoc illud eſt ſeminarium belli, quod inde ab eo tempore inter familias illas duas, ad hanc noſtram ætatem uſque ſubinde reviреſcit.

Cum propter ignaviam contemptus eſſet VVenceſlaus, principes ei magiſtratum abrogant, & Bavariæ ducem Robertum Palatinum eligunt.

Æneas Sylvius hiſt. Boh. cap. 34 Mutius lib. 26. Ioann. Cuſpinianus Egnatius.

Is ad emendandum ea, quæ VVenceſlaus peccaſſet, animum ſtatim adjecit, neque ratum habere voluit, quod ille Ioanni Galeatio conceſſerat, & Inſubriam denuo cogitabat in ditionem

Impe

mperii redigere: cumq; propter hanc,
 id genus alias cauſas in Italiam con-
nderet, impeditus fuit, & repulſus
 eo, quem diximus, Galeatio.

Avent. l. 9. Egnatius Cuſpinianus. vius l. 13, de vita Vicecomit. Medio-n. Aventinus l. 7.

Valde tum erat turbulentus Italiæ
atus, Caroli VVenceſlai potiſſimum
ulpa, qui nimium iis populis indulſe-
t. Nam, præter Galeatium nuper fa-
um Mediolani ducem, Veneti etiam
 Florentini, & Genuates bellum fa-
iebant vicinis, totumque jus in armis
oſitum erat atque potentia.

Pomp. Mela l. 3. Germani jus habent viribus. Ammianus Marcellinus b. 17. Barbaris eſſe omne jus in viri-us conſuevit.

Deinde per diuturnam abſentiam
ontificum, frequentes Romæ fuerant
atæ, ac plenę periculi ſimultates. Me-
diolani dux Galeatius bellum tunc in-
erebat etiam Florentinis, qui ſui ul-
iſcendi cauſa Cæſarem magnis polli-
itationibus in Italiam rurſus evoca-
unt: cumque Patavium veniſſet Cæ-
ar voluntate Venetorum, qui & ipſi
Galeatium oderant, nec apparatum vi-
leret ampliſſimis reſpondere promiſ-
ſis, in Germaniam revertit, Italiæ de-

poſita omni cura, quæ pòſt inteſti
malis gravius etiam labefactata fuit.

H. Mutius lib. 26. Iovius lib. 11,
vita & rebus geſtis Vicecomitum M
diolan.

Roberto ſucceſſit Sigiſmundus VVe
ceſlai frater, Hungariæ ac deinde B
hemiæ quoque rex.

Iohan. Cuſpinianus. Æneas Sylvi
hiſtoria Bohemicæ c. 39.

Ad hoc tempus tres erant Ponti
ces, Iohannes XXIII, Gregorius X
Benedictus XIII. Ita quidem, ut h
rum factionibus propè omnes Europ
provinciæ divenderentur. Nam in
ab Innocentio III, ſicut ipſorum h
bent libri, per annos ducentos nullu
fuerat concilium publicum, & corr
ptiſſimus erat ordinis Eccleſiaſtici ſt
tus, quum inexhauſta quædam viti
rum & morborum colluvies inunda
ſet, ac ferè medicinam reſpueret.

Ioann. Marius de ſchiſ. & concil
parte 3, c. 13.

Fuit enim interea Bonifacius oct
vus, qui ſibi papalem ſimul & imper
toriam dignitatem arrogabat: pòſt
alter ab eo, Clemens V. Burdegalenſi
rogatu Philippi Pulchri, Galliæ reg
urbe Roma deſerta, curiam tranſtul
in Gallias: ab eius verò morte, quu
Ca

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ardinales graviter diſſiderent inter ſe, r annos aliquot fuit interregnum, Lugduni tandem creatus eſt Papa, hannes XXII, Cadurcus.

Crantz. Saxon. l.10, c. 36. Aventinus 7. Gaguin. l.7, c. 5. Albert. Argent.

Qui fuit ab hoc Papa quintus, Gre-orius, eius nominis undecimus, quum Galliis Romana curia per annos jam xxi conſediſſet, Romam revertit: ſed o mortuo, de papatu certabant Vrba-us ſextus, Neapolitanus, & Clemens xtus, Sabaudus: quorum ille quidem alorum, hic verò Gallorum præſidio itebatur: ille Romæ commoratus, ic autem Avenione: cumque vitam i finiiſſent, illi, quos diximus, tres in orum locum, diverſis factionibus e-ecti fuerunt, eratque tum papatus riceps.

Sabellic. Ennead. 9, lib. 8. Theodor. Niemus libro de ſchiſmate.

Deplorabant tunc ſtatum Eccleſiæ multi doctrina præſtantes viri, tam Itali, quàm Galli, ſatis acriter inſectati emporis illius corruptelam atq; mo-es, quantum quidem in illis tenebris idere licuit.

Vide catalogum teſtium veritatis à Matth. Flacio editum.

Ex iis Petrarcha, quum hærerent

Ave-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Avenione Pontifices atque Cardin-
les, urbem illam vocabat meretrice
Babylonicam.

*Petrarcha in epiſtolis ſine titulo, B-
byloniam, quintum Labyrinthum, ſce-
rum & dedecorum ſentinam, larvar
ac lemurum domum appellat.*

Eius ergo diſſidii componendi ca-
ſa, concilium in Germania cogit
Conſtantiæ, de cuius arbitrio trib
illis abrogatur magiſtratus, & eligit
Martinus V. Hoc in concilio propt
dogma, fuerunt exuſti Ioannes Hu
ſus, Hieronymus Pragenſis, tame
fide publica Cæſaris eò veniſſent.

4. *Tom. concil. p. 248. Æneas Sy-
vius hiſtor. Bohem. cap. 36. H. Mut
l. 27. Iohann. Dubravius l. 24. Vi
acta hujus concilii integro volumi
comprehenſa.*

Sigiſmundus Cæſar admodum la
datur, quod tunc reipublicæ cauſa pl
roſque omnes Chriſtiani nominis r
ges adiit, hortatus, ut in commu
conſulerent.

Mutius l. 27. Egnatius Cuſpinianu

Rebus igitur in Germania comp
ſitis, in Italiam venit: gerebant tu
bellum terra marique Veneti & Fl
rentini cum Philippo Mario, Ioann
Galeatii filio, Mediolani duce.

Iovi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Iovius lib.12. de vita Vicecomit. Me-
olan.

Romam deinde profectus, à Ponti-
e Eugenio IV, conſecratus eſt, inde
ſileam rediit, ubi tum alterum erat
actum concilium.

Mutius l.27. Hujus Synodi hiſtoriam
obus libris complexus eſt Æneas Syl-
us, quos poſtea pontificatum adeptus
olere conatus eſt. Vide tomo 4, con-
l. pag, 414.

Hic ſucceſſorem habuit Albertum,
ſtriæ ducem, Hungariæ Bohemiæ-
e regem, qui civilibus & Turci-
bellis impeditus, in Italiam non
nit.

Æneas Sylvius hiſt. Boh. cap. 55.

Hoc circiter tempore, rurſus exci-
ta fuerunt ingenia, quæ bonas artes,
guas atque literas excolere cœpe-
nt, in Italia quidem primò, quum
ræcorum illi ſtudiis adjuvarentur,
ſt etiam apud Germanos, Gallos,
oſque populos: & cum typographi-
m inuentum accederet, maximaſ-
e commoditates adferret, incredi-
le eſt quàm felix & optata fuerit pro-
eſſio.

Ars Typographica ab homine Ger-
ano, in media Germania inventa &
cogitata eſt anno Christi 1440, ut
Poly-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

*Polydorus Virgilius l. 2, c. 7. de rer
invent. S. Munſter, Fr. Philelph
Philippus Beroaldus aliique plurimi a
teſtantur. Verùm patrum memori
referente Conrado Peutingero, in ſerm
nibus convivalibus, Pomponius Læ
eam laudem noſtris præripere volui
ſcribens ad Auguſtinum Maphurum
Imprimendi facultas, multis ſeculis i
termiſſa, paulo ante revocata eſt.
vius enim hiſt. lib. 14, in regione Sin
rum libros ante multos annos impreſ
exſtare ait. Iohan. Conſalvus Mendo
lib. 3, cap. 16. de regno Chinæ, ſcrib
artem Typographicam 500 annis an
quam ad Germanos veniret, ejus loci
uſu fuiſſe. Videatur etiam Iohan. P
trus Maffeus hiſtor. Indic. lib. 6. H
drianus Iunius in Batavia cap. 17. ar
hujus inventionem civi cuidam Har
menſi attribuit.*

Nunc enim perpetuis ab illo temp
re ſtudiis, eò deventum eſt, ut cu
eruditiſſimis olim ſeculis hæc ætas n
ſtra conferri poſſit, & hoc nomine
inprimis beata, quod hanc optim
rum artium & linguarum ſcientiam
vera ſui cognitione Deus illuſtravit e
iam, quum veteres illi tanquam liter
rum præſidiis inſtructi, homines elo
quentiſſimi, profundis eſſent immer

ten

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ebris, & ſummum illud bonum, de
o tam multa ſcripſerunt, fruſtra in-
tigarent.

Alberto ſucceſſit Fridericus III, Au-
æ dux, qui Romam placidè profe-
s, & conſecratus à Pontifice Nico-
V, domum rediit, nec in Italia quic-
am movit.

*Hulder. Mutius lib. 29. Iohan. Cuſpi-
nus. Egnatius.*

Regni ipſius anno quarto, Uladi-
us, Uladiſlai filius, Poloniæ ſimul &
garia rex, quum Eugenii Pontificis
pulſu violaſſet inducias, ab Amura-
ſecundo ejus nominis, Turcarum
peratore, prælio victus ad Varnam,
Dionyſiopolim, undecima die No-
mbris occubuit.

*Chalcoc. lib. 6, & 7. Bonfin. Decad. 3,
6. Mutius lib. 28. Iovius 2. Elogio-
n ſub effigie Iuliani Cæſarini Cardi-
lis. De hac clade Varnenſi exſtant
o libri Callimachi Experientis copioſe
eruditè ſcripti.*

Nono pòſt anno, Conſtantinopo-
n vi cepit Mahometus, Amurathi
ius, quam ejus hæredes jam per an-
os centum & tres occupant, conſti-
ta ſede regia.

*De expugnatione Conſtantinopolis,
æ incidit in annum Chriſti 1453. ex-
ſtat*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ſtat liber Leonardi Chienſis Epiſcopi M
tylenæi & Godefridi Langi. Videa
tur præterea Chalcondiles lib. 8. Con
nuator Michaëlis Glycæ, Comment
Pii Papæ 2, lib. 1, pag. 8. Crantz
Saxon. lib. 11, cap. 33. Chriſtopho
Richerius de rebus Turcicis lib. 4. N
tetur autem, urbem hanc à Conſtant
Magno, Helenæ filio, reſtauratam; ſ
Conſtantino Palæologo, itidem Hele
filio, à Turcis occupatam eſſe. Rectè it
que dixit Iornandes lib. 1. In eis ſæ
regna deficiunt, à quorum nominibus i
choant.

Vladiſlao ſucceſſit, in Polonia qu
dem, Caſimirus frater, in Vngaria ve
Ladiſlaus, Alberti ſecundi Cæſaris fili
poſthumus.

Succeſſorem Cæſar Fridericus habe
filium Maximilianum.

Iohan. Cuſpinianus.

Paulò ſub mortem Friderici, Ferd
nandus, rex Hiſpaniæ, pulſis Barbari
Beticam, quæ Granatæ regnum vulg
dicitur, ſuis finibus adjunxit.

Michaël Ritius lib. 3. de reg. Hiſpa
Legatur hiſtoria Magni Conſalvæ trib
libris à Paulo Iovio deſcripta. Item lib
de expugnatione Granatæ.

Maximilianus, inter alia multa, cu
Venetis quoque bella geſſit.

Hun

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Hunc ſecutus eſt Carolus, è filio Phi-
ppo nepos, Cæſar, ejus nominis quin-
s, longè potentiſſimus, qui rerum
bdie potitur.

*De hujus Imp. rebus geſtis ſcripſerunt
uicciardinus, Ioan. Sleidanus, Iovius,
urius, aliique plurimi.*

Ex iis igitur, quæ commemoravi-
us, liquidò apparet, quomodo Ro-
anum imperium, quo nullum fuit,
c erit potentius, propè ſit omnino
iſſipatum. Nam per Aſiam ne veſti-
um quidem, aut latum unguem, ſic-
proverbio dicitur, habemus: occu-
ant omnia Turcæ, Scythæ, & alii
oſtræ religionis hoſtes: Aphricam to-
m amiſimus, niſi quantum ſuperio-
bus annis à Carolo V Cæſare recu-
ratum eſt, quando Ænobarbo, Tur-
co legato, Tunetam ademit, glorio-
m adeptus victoriam, & regem ibi
nſtituit, ipſi vectigalem, & anno
cimo quinto poſt, Aphricam urbem
ppugnatione cepit.

*Sleidanus comment. lib. 9. Ibidem
b. 22. Bellum Tunetanum Iohannes
tropius deſcripſit. Africæ (quam Ma-
diam à Mauris dici Fazellus tradit)
pugnatio à Chriſtophoro Claudio Stel-
expoſita eſt. Ea quomodo rurſus a-
iſſa ſit, exponit Iohan. Leunclavius*

in continuatione Annalium Turcico
rum à ſe editorum.

Avulſa eſt Luſitania, Hiſpania, Gal
lia, Britannia, Dania, Sarmatia, Pan
nonia, Illyricum, Græcia tota, cum
vicinis regionibus: adhæc Sicilia, Sar
dinia, Corſica, Baleares inſulæ, Allo
broges: quæ quidem provinciæ ſuo
habent dominos, qui plenam in o
mnibus poteſtatem obtinent, & a
imperii rationes ne tantillum quidem
conferunt.

Videamus nunc Italiam, priſcum
& avitum ac primum Romani impe
rii patrimonium; hæc ipſa verò, qui
nobiſcum habet commune? Cala
briam, Apuliam, Campaniam, Nea
polim, avita ſucceſſione tenent Hiſpa
niarum reges.

Vrbem Romam, Cæſarum domi
cilium atque ſedem, agrum Picenum
& Flaminiam, & Hetruriæ partem o
cupant Romani Pontifices, qui no
modo non agnoſcunt imperium, ſe
Cæſares etiam imperiique pręfectos t
nent ſibi devinctos.

Quæ ſunt iis locis potentiores civ
tates, aut ſuos habent regulos, aut f
ctionibus indulgent, nihilque planè a
nos pertinent.

Iam Veneti, quàm poſſident egre
gia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

as non ſolùm urbes & municipia,
rùm etiam provincias, ipſi interim
perrimi, & ab Imperio Romano pla-
è ſejuncti.
n Inſubria verò, quæ vulgò Longo-
rdia dicitur, aliquanto quidem pro-
us ad nos pertinet, ſed & ipſa flu-
uat, nec certum ullum emolumen-
m ad nos illinc redit. Poſtquam
im noſtri quidam Cæſares, ut ſuprà
ctum eſt, primo Vicecomites, ut vo-
nt, ac deinde Duces ibi conſtitue-
nt, quàm miſerè dilacerata fuit, &
àm nihil ab eo tempore nobis con-
lit! ortis enim bellis, cùm noſtri
æſares eam negligerent, ejectis Vice-
mitibus, occupavit illam S. Fortia-
m familia, quam deinde Galliæ re-
s Ludovicus XII, & Franciſcus pri-
us ejecerunt: & hic quidem per an-
os ſex regionem illam tenuit, do-
ec Carolus V Cæſar eam recupe-
vit.

Arnoldus Feronius lib. 9, de geſtis allorum, Tilius in Chronico Franco-m.

Ex omni igitur Italia nihil fructus
d imperium redit: nam neque no-
ris conventibus interſunt: nec ad
ublicos uſus atque neceſſitates ali-
uid contribuunt: niſi quantum vel

ſua ſponte, vel alioquin in gratiam Cæſaris faciunt.

Sola ſupereſt Germania, quæ ſemper adverſata Romanorum Imperio & ſubinde rebellans, ut è ſuperioribus conſtat, tandem à Carolo Magno Cæſare, collecta fuit, & in unum redacta corpus: ac deinde, quum eligendi Cæſaris poteſtas ad Septem-viros delata fuiſſet, ut ſuprà demonſtravimus, facta eſt Cæſarum domicilium atque ſedes.

Atque hic tamen conſiderandum eſt etiam, quàm ægrè potuit coaleſcere hoc ipſum quantulumcunque corpuſculum Imperii, conflatum in Germania. Quę enim non diſſidia fuerunt apud nos, & bella civilia?

Totum igitur illud, quod hodie imperii nomine cenſetur, intra Germaniæ fines includitur, nam foris & extra limites illos, nihil ſupereſt. Quanquam & intra ipſos fines tam modicè circumſcriptos videmus, quemadmodum non pauci tergiverſantur, & ſe, ſuoſque, quantum poſſunt, ab imperii ditione ſubducunt: ut interim de vicinis regibus & aliis nihil dicam, qui ab hoc ipſo tam tenui & exſangui corpuſculo, quod vix oſſibus hæret, decerpunt & avellunt quotidie, quantum poſſunt,

& ſuæ

ſuæ ditionis efficere conantur, quod
at Reipublicæ.
Vt autem ad finem aliquando per-
niamus, Danielem de his rebus o-
nibus vaticinanté, paucis accommo-
mus. De ſtatua, quam per ſomnium
abuchodonoſor vidit, ſuprà dixi-
us: huc poſtea recurremus, nunc alia
ca videamus.

Zonaras tomo 3.

Capite VII. deſcribit quatuor anima-
a, quę per ſomnium ipſe vidit ex Ocea-
o prodire, leonem, urſum, panthe-
am: quartum & poſtremum ait fuiſſe
errificum & horrendum aſpectu.

Leo denotat regnum Aſſyrium: alæ
luæ, quas illi tribuit, ſunt duo veluti
nembra illius imperii, Babylonia &
Aſſyria.

Per urſum ſignificatur regnum Per-
icum, à quo fuit devictum Babyloni-
um: tres coſtæ, quas inter alios den-
es in illius ore fuiſſe ſcribit, ſunt tres
ræcipui reges hujus Monarchiæ, Cy-
us, Darius, Artaxerxes, qui præ cæ-
eris claruerunt, & multam carnem
ederunt, ut inquit, hoc eſt, complures
opulos ſuæ ditioni conjunxerunt.
Panthera eſt Alexandri Magni, ſeu Græ-
corum imperium: quatuor illius alæ &
capita ſunt quatuor regna, quæ poſt

 Alexan-

Alexandri mortem ex illa Monarchi, prodierunt.

Quartum & poſtremum animal eſt imperium Romanum: decem cornua, ſunt ejus membra, ſeu partes: cujuſmodi ſunt Syria, Ægyptus, Aſia, Græcia, Africa, Hiſpania, Gallia, Italia, Germania, Britannia: nam illi hæc omnia tenuerunt.

Iam inter decem iſta cornua, naſcitur & prodit cornu quoddam parvulum, quod de decem illis cornibus tria revellit: iſtud denotat regnum Mahometicum ſive Turcicum, quod ex humili initio natum in Romana Monarchia, tres præcipuas partes illius occupavit: Ægyptum, Aſiam, Græciam: deinde, cornu iſtud parvulum habet oculos, & eſt contumelioſum adverſus Deum.

Mahometus enim novum doctrinæ genus propoſuit, ſuis valde gratum, & quod prudentiæ ſpeciem aliquam haberet: hi ſunt oculi, ſed revera Deum afficit contumelia. Nam Prophetarum & Apoſtolorum ſcripta planè delevit, & Chriſti beneficium nullum agnoſcit, imò convitiis exagitat omnem de Chriſto doctrinam.

Ad hæc parvulum illud cornu bella gerit cum ſanctis, & vehementer illos

affligit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

ffligit, ut inquit, donec judicium ſe-
rit antiquus ille, cujus nec initium
t, neque finis.

Ex quo quidem clarè perſpicitur, in
oc ipſo imperio finem eſſe habitu-
um hoc mundi curriculum, nec ul-
um præterea futurum: ſed aboletis
mnibus mundi principatibus, ventu-
um eſſe perpetuum illud regnum,
ujus autor & dux erit Chriſtus.

Capite octavo Daniel deſcribit arie-
em & hircum, hoc autẽ angelus ipſe
oſt interpretatur apertè, & arietem
icornem dicit eſſe Medorum atq; Per-
arum reges: hircum verò, Græcorum
nperium, & cornu illud magnum in
pſius fronte, ſignificare primum ejus
nperii regem: quod autem eo cornu
onfracto, quatuor alia cornua ſucce-
ant, notari dicit, quod ex illo Impe-
io quatuor ſint oritura regna, ſed ro-
ore & potentia minimè conferenda
um primo illo rege.

Videamus ergo, quam propriè &
ertò depinxerit Daniel Alexandrum
Magnum, ducentis annis & amplius
ntè, quam ille regnaret. fore enim
licit, ut hircus terram non tangat,
oc eſt, ut maxima celeritate bella ſua
onficiat, & ut ab ipſius impetu nemo
oſſit arietem liberare. Nam duode-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

cim annis tantum regnavit Alexander, tamque brevi ſpacio temporis, Aſiam propè totam ſibi ſubjecit, ut ſupra docuimus, ac licet incredibilis eſſet Perſarum atque Medorum potentia: tamen tribus prælijs ordine victus ab illo Darius, vitam ſimul & imperium amiſit.

Tradunt nonnulli, quum Hieroſolymam veniſſet Alexander, ſummum ſacerdotem ei recitaſſe Danielis locum iſtum: quo quidem vehementer ille fuerit exhilaratus.

Ioſeph. antiquit. Iudaic. lib. 11. *c.* 8. *Zonar. tom.* 3.

Deinde, quod ex quatuor iſtis cornibus oriturum ſit aliud, initio quidem parvum, ſed poſtea valde potens, quod graviſſimè ſit afflicturum loca ſacroſancta: hoc ipſo prænunciari dicit acerbiſſimas perſecutiones, quas Iudæi ſint paſſuri à poſteritate Alexandri Magni, à regibus Ægypti atque Syriæ, quas inter media eſt Iudæa. Nam cornu iſtud ex quatuor illis cornibus ortum, experti ſunt Iudæi, Antiochum videlicet Epiphanem, Syriæ regem, crudeliſſimum vaſtatorem.

Huc etiam applicandũ eſt caput XI. in quo rurſus de Alexandro Magno loquitur, ejuſque ſucceſſoribus, adeo qui-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

idem copiosè atque propriè, ut non
ticinium, ſed hiſtoria quædam eſſe
deatur.

Nunc tandem ad ſtatuam Nabu-
odonoſoris veniamus, de qua priori
ro per occaſionem diximus. Inter-
etationem autem ipſius de tribus
imis Imperiis, quoniam & perſpicua
, & temporibus ipſis comprobata,
on repetam. de quarto ſolùm aliquid
cemus, quoniam ad nos propriè per-
net, qui in eo verſamur. & à Daniele
ſcribitur accuratius: ferreum eſſe
turũ dicit, quod reliqua omnia im-
ria comminuet, ſibique ſubjiciet.
d demonſtrandum iſtud, non opus
t multis verbis: res enim ipſa loqui-
r, & ex hiſtoria rerum, quas enume-
vimus, liquidò conſtat.

Daniel. 2. Ioſeph. antiquit. Iudaic.
b. 10. cap. 12.

Pedes autem illius, ac digiti pedum
artim ſunt ferrei, partim fictiles è te-
a. Sicut humani corporis pes findi-
r in digitos, ita Romanum impe-
ium, ubi conſtiterit aliquandiu fir-
num & innixum cruribus ferreis, ac
otum terrarum orbem in ambitu ſuo
omplexum fuerit, deſinet in digitos,
c corporis illa moles diſſolvetur. Hoc
pſum etiam conſtat accidiſſe: nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

opus eſt explicatione. quid enim mag
hodie diſſolutum eſt, quàm impe
illius ampliſſimi corpus?

Et quanquam ita ſe res habet, t
men quia planta pedis eſt ferrea,
inquit, manebit firmamentum eju
neque prorſus confringi poterit, ſ
reliquiæ, nomen atque dignitas dur
bunt, donec Chriſtus adventu ſuo r
bus omnibus humanis finem imp
net. Quin ad ſummam tenuitatem r
dactum ſit, dubitari non poteſt,
luce meridiana clarius eſt.

Arbor illa procera concidit, ſed h
ret adhuc atque conſiſtit illius radi
non quidem ſucculenta, ſic, ut prop
gari poſſit atque augeſcere, verùm e
ſucca prorſus & arida: ſed tamen ha
radicem ac plantam ferreæ natura
nulla vis humana funditus revelle
ſed hærebit infixa ſolo, quoad iſta r
rum omnium fabrica deſtruetur.

Sumus & hoc experti: nam tenue
hanc & anguſtam Imperii poſſeſſi
nem, multi ſæpe conati ſunt everter
pontifices quoque Romani, ac poſtre
mò etiam Turcæ. Qui licet magn
perfecerint, & majora ſibi fortaſſè po
licentur, non conflabunt ejuſmo
molem, quæ cum Romana potenti
conferri poſſit, neque ſeminarium im

peri

rii, quod reliquum eſt, licet aridum flaccidum, evertent: nec enim quin- conſtitui poteſt Monarchia.

Germania quidem ſola titulum ac poſſeſſionem habet imperii, ſed ſi vi- s conjungat & animos, vim omnem ternam facilè depellat, ſicut non o poteſt documento probari.

Paucis abhinc annis ingentes fece- nt progreſſus, & ſuperato Boſphoro racio, longè lateque ſunt per Euro- m graſſati Turcæ; ſuam nunc di- onem planè conjunctam habent at- e finitimam Germaniæ, quæ ſanè aximo videtur expoſita periculo, ſi- t etiam Italia propter vicinitatem: d ſi Danielem propius intueamur, erare licet, vim atque potentiam il- rum in ſummo nunc gradu conſi- re. Nam tria ſolùm cornua Daniel attribuit, ut ſupra diximus: & illa idem nunc obtinent, initiò domini rum facti per Aſiam, deinde per Græ- m & Ægyptum. Ac Græciæ quidem pellatione comprehendi poteſt, quic- id eſt in eo tractu regionum, prope Illyricum uſque.

Et quanquam hoc tempore non odicam Vngariæ partem occupant, tametſi fieri poteſt, ut Germaniam, t alias vicinas regiones divexent:

tamen,

tamen, quoniam & certos intra limi
tes illorum ditio conſiſtere debet, &
Romanæ potentiæ minimè poter
conferri, ſicut jam demonſtravimu
credibile eſt, has provincias non eſ
venturas in illorum ditionem, ſicu
tres illæ ſunt hodierno die, Græcia
Ægyptus, Aſia.

Bellum facturi ſunt ſanctis, & i
Chriſtianæ profeſſionis homines in
manitate ſumma graſſabuntur, & du
rabit hic illorum furor ad finem uſqu
mundi, ſicut Daniel clarè teſtatur.

Atque hæc eſt ejus vaticinii cau
præcipua, quo videlicet de poſtrem
temporis ærumnis atque miſeriis præ
moniti & certiores facti, non deſpon
deamus animum, ſed liberationē ex
ſpectemus per adventum Chriſti ſerva
toris noſtri, qui ſtatim has afflictione
ut inquit, excipiet, ac in firmā & tran
quillam ſtationem ſuos tranſportabi
& lacrymas ab oculis eorum abſterge

Quædam loca Danielis ad Iudæo
propriè pertinent, quibus & liberati
promittitur captivitatis, & Meſſia
ille, promiſſus patribus, intra certum
ac ibi notatum & expreſſum tempu
denunciatur eſſe venturus: reliqua au
tem vaticinia ad omnium poſtrema
mundi ætatem pertinent, & ad eo

qu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

i tunc vivent, quum & parvulum
d cornu, Mahometi poſteritas, bel-
n geret cum ſanctis, & quum reve-
us atque dejectus fuerit homo ille
ccator & ſceleroſus, qui ſedet in
nplo Dei, ſeipſum oſtentans, ac ſi
us eſſet: nam & hujus tyrannidem
niel præſignificavit, ut Paulus in
s epiſtolis diſertè interpretatur.
Dan. 9. 2. Theſſal. 2.
Satanas, quem hujus mundi prin-
pem vocat ipſe Chriſtus, quum ſem-
r aliàs, tum in ultima mundi defi-
ntis ætate longè vehementiſſimè tu-
ultuabitur, & omnis iracundiæ laxa-
t atq; furoris habenas, & adverſarios
citabit Chriſto, qui non modo vi ar-
orum ſæviant, verum etiam in frau-
m & errorē abducant homines falſa
ctrina, ſic quidem, ut ipſorum la-
eos vix evaſuri ſint etiam electi.
Ioh. 12. 14. & 16. Matt. 24. Marc. 13.
Nimirum, hoc illud eſt tempus, quod
pite XII. Daniel ſignificat, adeo pror-
s afflictum & calamitoſum, ut nec
mile fuerit unquam, neq; futurū ſit.
ihil enim læti nobis pollicetur, ſed
aviſſimas perſecutiones denunciat,
ando calamitates illas, de quibus lo-
itur, duraturas eſſe dicit, dum per-
ciatur diſperſio manus populi ſancti.
Vexa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Vexabitur ergo populus Dei paſſi
per orbem terrarum, & affligentur p
diverſis locis, quandiu terrarum orb
conſiſtet. Quod quidem prophetæ, v
potius, angeli teſtimonium ſpem n
bis omnem præſcindit conciliation
& aggregationis. Nam de diſperſior
& diſſipatione perpetua loquitur , &
natis propter doctrinam ac religior
diſſidiis, tunc demum finem ſtatuit
quum ipſe Chriſtus apparebit. Verùn
ut conſoletur & erigat & ſuſtentet eo
qui tunc vivent, mox ab iſtis ærumn
mortuorum reſurrectioné ponit: qu
ut lætam experiamur atque ſalutarem
magnis precibus orandus eſt Deus.

Quantum verò Danieli ſit tribuen
dum, teſtatur ipſe Chriſtus, qui locun
ex eo deſumptum pro concione refer
& auditoribus commendat.

Cum ergo ſint affictiſſima hæc no
ſtra tempora, ſtudiosè cognoſcendu
eſt hic vates, qui nobis in hoc mund
poſtremo curriculo poſitis conciona
tur; ac diligenter introſpiciendus, u
in his præſentibus malis, & adverſun
imminentes fluctus atque tempeſtates
vera nos & certa conſolatione, tan
quam vallo quodam & aggere præ
muniamus.

F I N I S.

NDEX PROPRIO-
RVM NOMINVM, QVÆ
in hoc libello continentur.

A.

A*Bagatus Perſarum rex.*	128
Abraham.	10
Accius Poëta.	82
chas rex Iuda.	16
chæi populus Græciæ.	77
chaia.	78
ctiaca victoria.	114
algiſius rex Longobardorum.	214
elbertus, Bremenſis Archiepiſcop.	257
dolphus Cæſar.	299
dolphus rex Gothorum.	169
dramelech filius Senacherib.	18
drianus I Papa.	213
drianus II Papa.	238
drianus IV Papa.	277
Eſchines.	54
etius Valentiniani legatus.	173
Egyptus Romanorum provincia.	114
Egypti fructus annui.	*ibid.*
Elius Adrianus Cæſar.	126
Emilianus Cæſar.	135

Æno-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Ænobarbus legatus Turcicus. 3
Æneas.
Æqui.
Ætoli.
Afranius dux. 1
Afranius poeta.
Africa.
Africanus jureconſultus. 1
Agabus. 1
Agapetus Epiſcopus Romanus. 1
Agrigentini.
Aiſtulphus Longobardorum rex. 211,2
Alaricus Gothorum rex. 1
Alani. 1
Albertus Cæſar. 2
Albertus II Cæſar. 3
Albinus. 1
Albinus præceptor Caroli M. 2
Alburnus Valens, jureconſultus. 1
Alcibiades.
Alexander Macedo. 36, & in
Alexander Severus, Cæſar. 1
Alexandri Pontificis decretum. 1
Alexander II Papa. 2
Alexander III Papa. 2
Allobroges populi Galliæ.
Alphonſus.
Alcadas.
Ambiani. 2
Ambroſius Epiſc. Mediolanenſis. 1
Amiſia flumen. 1

Am

Amurathes Turcarum Imp. 319
Anacleti decretum. 146
Anaſtaſius Imp. 181
Anaſtaſius II Imp. 207
Anaxagoras. 31
Angli, populus Saxoniæ. 172
Annibal. 60,64,66,67
Annibal moritur. 71
Anno, Archiepiſcopus Colonienſis. 258
Anthemius Cæſar. 178
Anthemius, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 192
Anthius jureconſultus. 129
Antigonus rex Aſiæ minoris. 41
Antiochenæ Synodi decretum. 157
Antiochus Syriæ rex. 68
Antiochus Epiphanes. 72
Antipater. 41
Antiſthenes. 52
Antiſtius Labeo jureconſultus. 92
Antonius Baſſianus Caracalla, Cæſar. 192
Antonius Pius Cæſar. 127
Aphrica. 77
Aphrica urbs. 321
Appius Claudius Decem-vir. 47
Appius Claudius cæcus. 54,55
Aquæ Sextiæ. 85
Aquisgranum. 229
Aquitani. 227
Aquitania. 170, 222
Aralius rex Babylon. 12

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Aratus Sicyonius. 3
Arbaces Medorum præfectus. 1
Arbogaſtus. 16
Arcadius Imperator. 16
Archadius jureconſultus. 12
Archelaus rex Ægypti. 10
Archelaus filius Herodis Magni. 11
Archidamus rex Lacedæmoniorum.
Archimedes. 6
Archimedis ſepulchrum.
Arethuſa.
Argentoratum. 1
Ariobarzanes Cappadociæ rex.
Arioviſtus Germanorum rex. 116, 2
Ariſtides. 34,
Ariſtippus.
Ariſtomenes Meſſenius.
Ariſtonicus.
Ariſtophanes.
Ariſtoteles Alexandri Magni præc-ptor. 39,40,
Arius rex Babyloniæ.
Arii hæreſis damnata. 1
Armatrites rex Babyloniæ.
Arminius Cheruſcorum dux. 1
Armoricæ urbes. 2
Arnolphus Malus, Bavariæ dux. 2
Arnolphus Cæſar. 2
Arrianus jureconſultus. 1
Artabanus Parthorum rex. 1
Artabaſtus. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Artaxerxes Perſarum rex. 130
Artaxerxes Longimanus. 32
Artaxerxes Mnemon. 35
Arverni populi. 221
Aſcarades rex Babyloniæ. 14
Aſdrubal. 65
Aſſarado filius Sennacherib. 18
Aſſur rex Babyloniæ. 23
Aſſyrium regnum. 9
Aſta diruta. 277
Aſtyages, aliàs Aſſuerus, rex Medorũ. 24
Athenienſium claßis in Sicilia. 32, 33
Athenienſium prælium ad Marathonẽ. 28
Athenienſium prælium ad Salaminẽ. 29
Attalus Pergami rex. 80
Attila rex Hunnorum. 172, 173
Attilius Calatinus. 59
Aufidii duo jureconſulti. 91
Auguſtulus. 179
Auguſtinus Hipponenſis Epiſcopus. 165
Avitus Cæſar. 178
Aulus Gabinius. 97
A. Offilius jureconſultus. 91
A. Vitellius. 124
Aurea bulla. 308
Aurelianenſe concilium. 183
Aurelianenſis academia. 302
Aurelianus Imperator. 137
Aurelius Carthaginenſis Epiſcopus. 191
Auſonius Burdegalenſis poëta. 162
Azo jureconſultus. 293.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

B.

BAbel urbs & turris.
Babylon capta.
Bactriani populi.
Bajazetes Turcarum Imperator. 31
Balbinus Imp. 1
Baleares inſulæ. 32
Baleus rex Babylon, Xerxes cognominatus. 1
Baleus alter rex Babylon.
Bambergenſis Epiſcopatus. 21
Balthaſar rex Babylon poſtremus. 23, 2
Balticum mare
Baſilienſe concilium. 31
Baſtarnæ, populus. 14
Beliſarius. 186, 187, 19
Bellovaci. 22
Bellum Catilinarium. 9
Bellum civile Cæſaris & Pompeii. 101, 10
Bellum Iugurthinum. 8
Bellum Piraticum. 9
Bellum Punicum primum. 5
Bellum Punicum ſecundum. 6
Bellum Punicum tertium. 74, 7
Belochus Babyloniæ præfectus, rex Babylonis factus. 15, 1
Belochus X, rex Babylonis. 1
Benedictus VIII, Papa. 25
Benedictus IX, Papa. 25
Benedictus X, Papa. 25

Ben-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Benedictus XII, Papa.	304
Benedictus XIII, Papa.	314
Beneficiorum pluralitas.	178
Benmerodach.	9
Berengarius.	242
Beroſus.	14
Bertha uxor Henr. Imp.	259
Betica vulgò regnum Granatæ.	320
Bibliotheca Lucii Luculli.	94
Bibuli poëtæ.	120
Bochus rex Mauritaniæ.	84
Boii.	60
Boleſlaus, rex Poloniæ.	251
Bonifacii ſextus Decretalium liber.	300
Bonifacius I, Epiſcopus Romanus.	167
Bonifacius II, Epiſcopus Romanus.	191
Bonifacius III, Epiſcopus Romanus.	196
Bonifacius VIII, Papa.	299
Bonifacius Germanus.	208
Bononia.	212
Britannia Romanis ſubjecta.	98
Britannia deficit.	123
Britannia minor.	226
Britanni oppreſsi ab Anglis.	172
Brixiæ conventus.	270
Brunduſium.	102
Bruno fit Papa.	249
Bucco Halberſtadenſis Epiſcopus.	262
Bulgari.	202
Burchardus Sueviæ Dux.	244
Byzantium.	30.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

C.

CEcilius Poëta. 8
Cæleſtinus V Pontifex. 300
Caſena. 21
Cajus jureconſultus. 9
C. Antonius collega Ciceronis. 9
C. Aquilius Gallus jureconſultus. 9
C. Atteius Pacuvius jureconſultus. ibid.
C. Cæſar Caligula Germanici filius. 12
C. Caſſius. 10
C. Claudius Nero. 11
C. Duilius. 5
C. Fabricius Luſcinus. 5
C. Fulvius. 8
C. Iul. Cæſar. 98, 101. & ſeqq. aliquot pag.
C. Gracchus. 8
C. Iulius orator. 9
C. Iuventius jureconſultus. ibid.
C. Lælius Aphricanus. 8
C. Marcellus conſul. 10
C. Marius. 84, 8
C. Martius Rutilius. 5
C. Octavii natalis. 9
C. Octavius nepos Cæſaris. 11
C. Popilius Lænas. 7
C. Servilius Hala. 4
C. Trebacius jureconſultus. 9
C. Trebonius. 10
Calanus Indus. 3
Caliſthenes. 5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Calixtus II Papa. 274
Cambyſes. 27
Campania. 64, 173
Campi Catalaunici. 173
Cannenſis pugna. 61
Cantabri. 118
Canones Apoſtolorum. 203, 204
Capitolium. 49
Captivitas Babylonica. 19
Capua. 64
Carinus. 141
Carlomanni ducis Francorum edictũ. 211
Carolus rex Francorum. 213
Carolus magnus ſalutatus Cæſar. 228
Carolus Craſſus, Cæſar. 240
Carolus IV Cæſar. 306, 307
Carolus Martellus. 223
Carolus Pulcher, Galliæ rex. 304, & *ſeq.*
Carolus Simplex, Galliæ rex. 248
Carolus VI, Galliæ rex. 310
Carolus V Cæſar. 320, & *ſeq.*
Carthaginenſe concilium tertium & quartum. 166
Carthaginenſe concilium ſextum. 167
Carthago deleta. 76
Carthago capta à Vandalis. 171
Carthago Româ vetuſtior. 56
Carus Imperator. 140
Caſca. 108
Caſimirus rex Poloniæ. 320
Caſpii populi. 12

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Caſſander Macedonum rex. 41
Caßius Longinus. 112
Catalaunici campi. 173
Catilinæ ingenium. 97
Cato Vticenſis. 105,106
Caudinæ Furcæ. 52
Celeſtinus Papa. 168
Chalcedonenſe concilium. 177
Chaldæi. 7
Chaldæum ſeu Babylonicum regnum 8
Chatti. 125
Childericus rex Francorum. 224
Chriſtus natus. 115
Chriſtus crucifixus. 121
Cicero. 84, 94, 96, & *ſeq.*
Ciceronis mors. 112
Cimbri. 84
Cimon. 34
Cinna Iureconſultus. 91
Circumciſio. 10
Civitates Metropolitanæ per Italiam, Germaniam & Galliam. 230
Claudius Cæſar. 123
Claudius Druſi filius. 118
Clemens II, Papa. 254
Clemens V, Papa. 301,302
Clemens VI, Papa. 305
Clementinæ leges. 288, 302
Cleopatra. 105, 115
Cleopatræ obitus. 114
Clodovetus rex Francorum. 162

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Cn. Domitius. 108
Cn. & P. Scipiones Aphricani. 59
Cn. Papyrius Carbo. 88,89
Cn. Pompejus M. 101, & *ſeqq.*
Cn. Octavius. 87
Codex Iuſtinianeus. 189
Codrus. 34
Cœlibatus ſacerdotum. 260,261
Comagene. 125
Commodus Antonius. 128
Compenium oppidum. 235
Conon. 34
Conradus Cæſar. 243
Conradus II, Caſar. 252, 253
Conradus III, Cæſar. 275
Conſtans Conſtantini M. F. 151, 152
Conſtans Imperator. 200
Conſtantinus Magnus Imperator. 143, 144, 145, 147, 148
Conſtantinus Conſtantini filius, 151, 152
Conſtantinus IV, Barbatus Imperat. 201
Conſtantinopolitana Synodus ſexta. 203
Conſtantinus pontifex Romanus. 206
Conſtantinus V Imperator, cognomento Copronymus. 209
Conſtantinus Monomachus. 216
Conſtantinus VI, Imp. 213
Conſtantinus Palæologus. 216
Conſtantius. 153
Conſtantius Chlorus. 142, 143
Conſtantienſe concilium. 216

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Conſtantinopolitana Synodus. 163
Conſtantinopolis capta à Turcis. 315
Cordubenſes Poëtæ. 120
Corinthus deleta. 78
Coriolanus exul. 25
Cornelius Epiſcopus Romanus. 34
Corſica. 59
Creſcentius conſul Romanus. 249
Crœſus rex Lydiæ. 26
Cteſiphon. 141
Curia Pompeii. 107
Cyprianus Epiſcopus Carthaginenſis. 134
Cyprus. 30
Cyrillus Alexandrinus Epiſcopus. 167, 168
Cyrus Darii filius, minor. 35
Cyrus rex Perſarum, ſecundæ Monarchiæ conditor. 25

D.

DAci. 121
Dalmatæ. 118
Dalmatia ſubacta. 74
Damaſus Epiſcopus Romanus. 164
Damaſus II. Papa. 254
Damocles paraſitus. 54
Dani. 227
Daniel. 20
Darius filius Hyſtaſpis. 27, 28
Darius Medus Aſtyagis filius, ab aliis Cyaxares nominatus. 24

Darius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Darius Nothus. 32
Darius rex Perſarum poſtremus. 36
Darii luxus. 40
David rex Iſrael. 11
Decemviri. 47
Decius Imperator. 132
Decius Iunius Brutus. 78
Decretales Epiſtolæ. 286
Decumæ ſacrorum provinciæ Galliæ, Pontifici conceſſæ. 304
Deliquium Solis. 172
Demochates. 53
Demoſthenes. 52
Deſiderius Longobardorum rex. 213, 232
Dicæarchus. 52
Diluvium. 6, 7
Diocletianus Imperator. 141
Dionyſius Syracuſanorum tyrannus. 53
Dionyſiopolis. 319
Diſsidium Græcorum & Latinorum. 183
Diſsidium inter Gallos & Anglos. 306
Donatio Conſtantini. 147
Druſus. 117

E.

EBurones. 222
Eduardus 3. Angliæ rex. 307
Eginhardus ſcriba Caroli Magni. 232
Electio Cæſarum inſtituta. 249, 250
Ennii nativitas. 59

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Ennii mors. 74
Epheſina Synodus. 168
Epaminondas. 34
Epiſcopi officium. 157, 158
Erphurdiæ Epiſcopatus. 210
Eſaias. 16
Eucherius Stiliconis filius. 169
Eugenius IV, Papa. 317
Eulalius, Epiſcopus Carthaginenſis. 192
Euſebius. 5
Euſtachii hæreſis. 149
Evilmerodach filius Nabuchodonoſoris. 23
Eutyches. 177
Exarchatus. 194
Exarchatus oppida pontifici cedunt. 212
Explicatio vaticinii Danielis de quatuor animalibus. 325
Extravagantes. 288
Ezechias rex Iuda. 17

F.

Fabia gens. 46, 47
Fabius Maximus. 82
Faliſci. 56
Favemia. 212
Ferdinandus rex Hiſpaniæ. 320
Fl. Claudius Imperator. 137
Fl. Domitianus. 125
Flavius Priſcus, jureconſultus. 91
Florentius jureconſultus. 129

For-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Formoſus pontifex Romanus. 241
Forum Iulii.
Forum Livii. 212
Forum populi. ibid.
Francia. 222
Franciſcus rex Galliæ. 323
Francones Germani. 139, 222
Frideric. Lotharingius creatur Papa. 256
Fridericus comes Palatinus. 263
Fridericus Ænobarbus Cæſar. 276, 277
Fridericus II, Cæſar. 281
Fridericus III, Auſtriacus Cæſar. 319
Fridericus Auſtriæ dux. 303
Furcæ Caudinæ. 52
Furnius Poëta. 120
Fuſcus Poeta. ibid.

G.

Galeatius Dux Mediolani. 313
Galerius Imp. 141
Galli. 298
Galli Senones. 51
Gallia Belgica. 229, 240
Gallia Celtica. 98
Gallia Romanis ſubjecta. ibid.
Gallicæ nationis concilia. 236
Gallienus Imp. 136
Gallus Hoſtilianus Imp. 133
Gallus legatus Conſtantii. 153
Gangræ Synodus. 150

Gela-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Gelaſius Epiſcopus Romanus. 18
Gelaſius II. Papa. 27
Genſericus Vandalorum rex. 17
Genſericus rex Gothorum. 17
Gepidæ. 18
Gergoviæ concilium. 23
Germani. 130, 131, 22
Germanicus Druſi filius. 11
Germania Cæſarum domicilium. 32
Gibellini. 30
Godefridus Bulionius. 27
Gordianus Imperator. 13
Gorgias. 5
Gothi. 13
Gothi Romam capiunt. 16
Gradus urbs. 23
Granatæ regnum. 32
Gratianus. 20
Gratianus Imperator. 16
Gratiani decretum. 225, 28
Græcorum Imper. tertia monarchia. 3
Gregorius I. Epiſcopus Romanus. 19
Gregorius II. Papa. 20
Gregorius III. Papa. 20
Gregorius IV. Papa. 23
Gregorius V. Papa. 24
Gregorius VI. Papa. 25
Gregorius VII. Papa. 26
Gregorius IX. Papa. 28
Gregorius XI. Papa. 31
Gregorius XII. Papa. 31

Grego

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Gregorianus Codex. 189
Guelphi & Gibellini. 300
Guilelmus, Epiſcopus Pariſienſis. 291
Guilelmus rex Siciliæ. 281

H.

HAla. 108
Hanno. 59
Hedui. 98
Heliogabalus. 129
Helleſpontus. 29
Helvetii. 97
Henricus Superbus Bavariæ dux. 275
Henricus I. Galliæ rex. 256
Henricus Auceps, Cæſar. 243
Henricus II. Cæſar. 251, 252
Henricus III. Cæſar. 253
Henricus IV. 256. ſeqq.
Henricus V. Cæſar. 272, 274
Henricus VI. Cæſar. 280, 281
Henricus VII. Cæſar. 300
Heraclides. 53
Heraclius Imperator. 197
Hermogenianus jureconſultus. 129
Hermogenianus codex. 189
Hermocrates Syracuſanus. 33
Herodes Agrippa. 122
Herodes Antipa. ibid.
Herodes Magnus. 115, 119
Herodotus. 30

Heruli. 17
Hetruria. 9
Hetruſci. 5
Hieremias. 1
Hieronymus. 16
Hieronymus Pragenſis. 31
Hieroſolyma capta à Nabuchodonoſore. 1
Hieroſolyma readificata. 2
Hieroſolyma expugnata à Pompejo. 9
Hieroſolyma deleta à Veſpaſiano. 12
Hildebrandus rex Gothorum. 18
Hippias. 5
Homerus. 43, 4
Honorius Imp. 163, 16
Honorius III, Papa. 28
Horatius Poëta. 12
Hoſeas rex Iſrael. 1
Huni. 15
Hungari irrunnt in Pannoniam. ibid
Hugo Italiæ rex. 24
Hyperides. 5
Hyſtaſpes. 2

I.

Iacob Patriarcha. 1
Iacobi Apoſtoli mors. 12
Iagello, rex Poloniæ, vocatus Vladiſlaus 310
Ianiculum. 8
Iechonias rex Iuda. 1

Ieſu Chriſti nativitas. 115
Ieſus Chriſtus crucifixus. 121
Ignatius Conſtantinopolitanus Epiſcopus. 239
Illyrii. 60
Illyrii domiti ab Auguſto. 118
Imperium Romanum quomodo diſſipatum. 322, 323
Imperium ſeu Monarchia Chaldæorum. 8
Innocentius I, Epiſc. Romanus. 165, 166
Innocentius II, Papa. 274
Innocentius III, Papa. 281
Innocentius IV, Papa. 292
Innocentius VI, Papa. 307
Inſubres. 60
Inſubria, vulgo Longobardia. 323
Interregnum. 139, 252, 315
Ioachim rex Iuda. 19
Iohannis Baptiſtæ mors. 122
Iohannes rex Bohemiæ. 300
Iohannes Epiſc. Placentinus. 249
Iohannes Philippi Audacis Burgundiæ ducis filius. 310
Iohan. Philippi Valeſii filius rex Galliæ. 308
Iohannes Evangeliſta. 146
Iohannes Chryſoſtomus. 165
Iohannes Conſtantinopolitanus Epiſcopus. 195
Iohannes Galeatius, dux Mediolani creatus. 312, 313

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Iohannes I. Epiſcopus Romanus. 18
Iohannes VIII. Papa. 23
Iohannes XII. Papa. 24
Iohannes XVII. Papa. 24
Iohannes XVIII. Papa.
Iohannes XXII. Papa. 303, 31
Iohannes XXIII. Papa. 25
Iohannes Huſſus. 31
Iovinianus Imperator. 155, 15
Iovis Olympii templum Hieroſoly-
mis. 12
Irene Imperatrix. 21
Iſaac. 1
Iſabella regina Angliæ. 30
Iſocrates. 5
Iſraëlitici populi migratio ex Ægy-
pto. 1
Iſraëlitarum ſervitus in Ægypto. 1
Italia. 32
Iuba rex Mauritaniæ. 10
Iudæa Romanis tributaria. 9
Iudices Iſraëlitarum. 1
Iugurtha Numidiæ rex. 8
Iulianus Imperator. 154, 15
Iulii I. pontificis Epiſtola. 15
Iulius II. pontifex. 23
Iulius Vindex. 12
Iupiter Belus. 1
Iuſtinianus Imperator. 186, 188. ſeqq
Iuſtinianus Codex. 18
Iuſtinianus II. Imperator. 20

Iuſti

Iuſtinus I. Imperator. 184
Iuſtinus II. Imperator. 188, 193
Iuſtus Calliſtratus jureconſultus. 129
Iuvenalis poëta. 125

L.

Labaſſardach rex Babyloniæ. 23
Lacedæmoniorum fœdus cum rege Perſarum. 34
Lacedæmonii Græcorum potentiſſimi. 28, & 29.
Ladiſlaus Chunus Vngariæ rex. 295
Ladiſlaus Alberti Cæſaris F. 320
Lamech. 6
Laomedon. 41
Longobardi. 193
Langobardia. 278, 323
Lateranenſe concilium. 283
Latini. 56
Latium. 43
Leges Gracchorum. 82
Leges Iulii Cæſaris. 109
Leges Octavii. ibid.
Leges Syllæ. 90
Legiones veteranæ. 219
Legiones Imperii Romani. 119
Leo Armenius, Cæſar Græcus. 234
Leo I. Imperator. 178
Leo II. Imperator. 207
Leo IV. Imperator. 213

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Leonis I. Epiſcopi Romani epiſtolæ. 174
Leonis II. Epiſtolæ. 202
Leo III. Papa. 214
Leonis VIII. Papæ decretum. 247
Leo IX. Papa. 255
Leonidas. 34
Leontini. 33
Leontius Imperator. 205
Leoſthenes. 34
Leotychidas. ibid.
Lex Agraria. 82
Libri conciliorum. 145
Licinius, Cæſar. 144
Licinius poeta. 82
Ligures. 60
Linguarum conturbatio. 8
Litorius. 171
Lœchus fl. 246
Lotharingia. 248
Lotharius Galliæ rex. ibid.
Lotharius Cæſar. 237
Lotharius III. Cæſar. 274
Lucani populus Italiæ. 49
Lucania. 56
Lucanus poëta. 124
Lucilius poeta. 82
Lucius Epiſcopus Romanus. 134
L. Æmylius Paulús. 73
L. Aurelius Verus. 127
L. Calphurnius Beſtia. 84
L. Cornelius Cinna. 87
L. Cor.

L. Cornelius Scipio. 59
L. Cornelius Scipio Aſiaticus. 70
L. Craſſus Orator. 91
L. Iunius Brutus. 46
L. Lentulus. 102
L. Lucilius Balbus, jureconſultus. 91
L. Lucullus. 93
L. Mummius. 78
L. Papyrius Curſor. 50
L. Piſo. 97
L. Quintus Cincinnatus. 48
L. Sylla. 87, 88, ſeqq.
L. Virginius. 47
L. Voluſius Metianus juriſconſ. 127
L. Volumnius. 50
Luceria. 200
Ludovicus Germaniæ rex. 239
Ludovicus Cæſar Caroli M. filius. 229, & 234.
Ludovicus II. Cæſar. 237
Ludovicus III. Cæſar, Balbus. 240
Ludovicus IV. Cæſar. 303, 304
Ludovicus IX. Galliæ rex. 291
Ludovicus XII. Galliæ rex. 237
Ludovicus dux Aurelianenſis. 311
Lugdunenſe concilium. 292
Luitholdus Othonis Cæſaris filius. 245
Luppia flumen. 117
Lupoldus Bavariæ dux. 276
Luſitania. 68, 78
Lutetia. 222

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Lyſias. 7
Lyſimachus. 41
Lyſippus. 39.

M.

M*Acedonia provincia facta.* 74
Macedonii hæreſis.
Macer jureconſultus. 125
Macrinus Cæſar. 125
Magnentius. 15
Magnus dux Saxoniæ. 26.
Magogum regnum
Mahometi nativitas. 19
Mahometus. 19
Mahometus Amurathis filius, Turcarum Imperator. 31
Mahometus II. 21
Majorianus Imperator. 17
Major domûs idem qui præfectus Palatii. 22
Mamelus rex Babylon. 1
Mamitus rex Babyloniæ. 1
Manahes rex Iſrael. 1
Mantaleus rex Babyloniæ. 1.
Mancinus. 7
Manfredus Frid. II filius nothus. 29
Manius Curius Dentatus. 56, 5
Marcellus. 5
Marcellus Epiſcopus Romanus. 14
Marcomani. 12

M.

M. & D. Brutus. 108
M. Antonius orator. 91
M. Antonius collega Caſaris. 108
M. Antonii oratoris obitus. 88
M. Antonius Philoſophus Caſar. 127
M. Attilius Regulus. 57
M. Claudius Marcellus. 62
M. Cocceius Nerva. 122
M. Cornelius Cethegus. 75
M. Craſſus. 100
M. Furius Camillus. 48
M. Fulvius Nobilior. 70
M. Glabrio. 68
M. Lepidus Prætor. 103, 112, 114
M. Livius Salinator. 65
M. Manlius. 49
M. Perpenna. 80
M. Portius Cato. 35, 105, 106
M. Tullii Ciceronis natales. 84
M. Valerius Corvinus. 50
Marrucini populus Italiæ. 87
Marſi populus Italiæ. ibid.
Martialis. 125
Martianus Caſar. 177
Martianus V Papa. 216
Maſaniſſa Numidiæ rex. 74
Maßilia obſeſſa à Caſare. 102
Mauritius Caſar. 195
Mauritani. 207
Maximianus Caſar. 143
Maxentius Caſar. ibid.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Maximilianus Caſar. 320
Maximinus Cæſar. 130, 131
Maximus jureconſultus. 129
Mediolanum evertitur. 278
Medum regnum. 9
Menander jureconſultus. 129
Menapii. 222
Menna Patriarcha Conſtantinopol. 190
Merodach Babyloniæ præfectus. 18
Merſeburgenſis Epiſcopatus. 210
Meſſala poëta. 120
Metaurus flumen. 118
Methuſalah. 6
Metropolitanæ civitates. 230
Metropolitani Epiſcopi officium. 157
Michael Imperator Græcus. 239
Miltiades. 34
Minturnæ. 87
Mithridates. 86, 93, 94
Mirandula. 5
Moabitarum reges. 20
Modeſtinus jureconſultus. 130
Moguntina Synodus. 229
Monarchia I. 22
Monarchia II. 26
Monarchia III. 37
Monarchia IV. 110
Mœſia. 131
Morini. 222
Moſa fluvius. 116, 221, 237
Moſcum regnum. 9
Moſes.
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Moſes. 11
Myſia. 195

N.

NAbuchodonoſor. 19
Nabuchodonoſoris potentia. 21, 22
Nabuchodonoſoris ſomnium. 20
Nabuchodonoſoris ſuperbiæ exemplum. 23
Narſes rex Perſarum. 141
Narſes Eunuchus. 188, 195.
Neapolitanum regnum cedit Gallis. 295
Nero Claudius Cæſar. 123
Nerva Cocceius. 125
Nervii. 222
Neſtorii hæreſis. 168
Nævius. 71
Nicenum concilium. 148
Nicephorus Imperator. 215, 228
Nicias. 33
Nicolai I. Papæ ad Michaelem Imperat. Græcum Epiſtola. 239
Nicolaus II. Papa. 257
Nicolaus V. Papa. 319
Nicomedes Bithyniæ rex. 86, 93
Nicopolis. 310
Niger. 128
Nimrod Nohæ pronepos. Primus rex Babyloniorum, Robuſtus Venator, Saturnus ab aliis nuncupatus. 9
Ninive urbs. ibid.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Ninus. 10
Noha 6, 7. moritur. 10
Nordmanni. 240
Novellæ conſtitutiones. 190
Numantia deleta. 79
Numerianus. 141

O.

Oceanus Britannicus. 237
Ochus. 35
Occidẽtis imperium ad Germanos translatum. 214, 215
Odenatus rex Syriæ. 138
Odoacer. 179, 180
Oreſtes, Patricius Romanus. 179
Otho Cæſar. 245
Otho II Cæſar. 248
Otho III Cæſar. 249
Otho IV Imperator. 282
Otho, Saxoniæ princeps. 243
Otho Bavariæ dux. 263
Ottocarus Bohemiæ rex. 295
Ottomannus Turcicæ Monarchiæ princeps. 216

P.

Pacuvius poëta. 82
Palatinus princeps ignominioſè mulctatur. 277

Pal-

Palmyra. 138
Pandectæ. 189
Pannonii. 118
Papatus triceps. 315
Papinianus trucidatus. 129
Papyrius Fronto jureconſultus. ibid.
Proceres regni Galliæ. 306
Pariſina Academia. 232
Parma. 212
Parthi. 121
Parthicum bellum. 100
Paſchalis Papa. 134
Paſchalis II Papa. 271
Paulus jureconſultus. 130
Paulus Anazatus. 175
Pauſanius Lacedæmoniorum dux. 30
Pelagius II Epiſcopus Romanus. 195,196
Peligni populus Italiæ. 85
Peloponneſiacum bellum. 31
Pentapolis. 149
Peluſium. 19
Pericles. 31
Perſeus Macedonum rex. 73
Perſarum regum ſplendor. 40
Perſicum imperium. 15,16. deletum. 36
Perſæ. 197,198
Perſius poëta. 124
Petrarcha. 315
Petreius. 102
Petrus Hungariæ rex. 253
Petrus Apoſtolus. 144

Pha-

Phalaris tyrannus. 77
Phalerius Demetrius. 53
Pharnaces Mithridatis filius. 105
Philippicus Bardanes Imperator. 207
Philippus Imperator. 132
Philippus Caſar. 281
Philippus fortis Burgundiæ dux. 309
Philippus pater Caroli Quinti. 321
Philippus Macedonum rex. 68, 73
Philippus I. Galliæ rex. 271
Philippus Pulcher Galliæ rex. 299, 302
Philippus Valeſius. 306
Philippus Marius Mediolanenſis. 316
Philopœmen. 34
Phocas Imperator. 195
Phocius Conſtantinopol. Epiſcopus. 239
Phrygia. 86
Phul Aſſur, cognomento Tiglath-Pileſſer. 16
Picentes populus Italiæ. 85
Picti populi. 170
Pipinus. 212
Piſiſtratus. 45
Placentia. 212
Plato. 52
Plautus. 71
Plotius poëta. 120
Polydorus Spartanus. 34
Polemo. 53
Polonici regni initium. 257
Pollio poëta. 120

pom.

Pomponius IC. 130
Pontificia ſedes Avenionẽ tranſlata. 301
Primatus pontificis Romani. 196, 197
Probus Imperator. 139
Prodicus. 53
Protagoras. ibid.
Pruſias Bithynia rex. 72
Ptolomæus Auletes Ægypti rex. 100
Ptolomæus Dionyſius rex Ægypti. 103
Ptolomæus Epiphanes. 69
Ptolomæi Philadelphi laus. 42
Ptolomæus Philometor. 72
. Alphenus Varus jureconſultus. 91
. Cæcilius jureconſultus. ibid.
. Clodius. 99, 101
. Decius Mus. 50
. Cornelius Scipio moritur. 70
. Cornelius Scipio, P. filius. 66
. Cornelius Naſica. 74
. Philo. 50
. Scipio Aphricanus. 70
. Scipio Aphricanus oppreſſus. 80, 81
. Scipio Æmilianus. 76
. Servilius Iſauricus. 103
. Servius Sulpitius. 91
Pupienus & Balbinus Imperatores. 131
Pyrenæus mons. 227
Pyrenæus ſaltus. 237
Pyrrhus Epirotarum rex. 54
Pythagoras. 45
Python. 41

Quadi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Q.

QVadi. 127
Quintilius Varus. 117
Q. Cæcilius Metellus. 84
Quintus Catulus Orator. 91
Quintus Fabius Maximus. 59
Quinti Hortenſii natales. 84
Q. Hortenſii mors. 113
Quintus Luctatius Catulus. 59
Quintus Mutius Scævola. 91
Quintus Sertorius. 92
Quintus Tullius Cimber. 108

R.

RAvenna urbs. 212
Ravennas epiſcopus. 204
Reductio populi Iudaici ex captivitate Babylonica. 26
Reges Romanorum. 45
Rhegia. 212
Rhemenſe concilium. 229
Rheti. 117
Rhenus fl. 116, 221, 223
Rhodus. 125
Rhodii equites. 302
Robertus Galliæ rex. 252
Robertus Cæſar Palatinus. 312
Rodoricus Hiſpaniarum rex. 207
Rogerius Siciliæ rex. 275

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Romanum imperium quarta Monarchia. 42, 110
Romanorum legati in Græciam. 47
Romanorum reges. 45
Romanorum conſules. ibid.
Romanorum Decem viri. 47
Romæ urbis initium. 43
Roma capta. 168, 176
Roma ſpoliata. 201
Romulus. 44
Rudolphus Habſpurgius Cæſar. 295
Rudolphus Sueviæ dux. 270
Ruffinus. 163, 165
Ruffinus IC. 129
Rugi populus. 181
Ruteni populi. 82

S.

SAbatius Sagarum rex. 10
Saguntum. 60
Salaſsii. 118
Salmanaſſer. 17
Salvius Iulianus IC. 127
Samariæ expugnatio. 17
Samnites. 56, 85
Sandeniſium. 222
Sapores rex Perſarum. 135
Saraceni. 198
Saraſar filius Senacherib. 18
Sardanapalus rex Babyloniæ. 15

Sardi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Sardinia.
Sarmatæ. 121, 142
Saul rex Iſrael. 11
Saxones. 159
Saxonicum bellum. 225, 226
Scoti. 172
Scythæ, 133, 197
Seleucus rex Syriæ. 41
Semiramis. 11, 12
Sennacherib. 18
Seneca. 124
Septemviri Germaniæ. 324
Septimius Severus Cæſar. 128, 130
Sergius Galba. 123
Servius poeta. 120
Servius Tullus. 45
Servorum tumultus in Sicilia. 79
Seſtus oppidum. 29
Severus. 143, 145
Sextus Papyrius IC. 91
Sextus Pompeius. 107
Sextus Roſcius. 91
Siciliæ latitudo. 35
Siciliæ reges pontif. ſunt devincti. 297
Sigiſmundus Cæſar. 314
Silius Italicus. 124
Silveſter Epiſcopus Roman. 185
Silveſter III. Papa. 254
Sirochus Perſarum rex. 198
Socrates. 52
Solon. 45
Soly-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Solymanus Turcarum Imper. 216
Sophocles poeta Tragicus. 31
Sparetus rex Babyloniæ. 14
Speuſippus. 52
Sphærus rex Babyloniæ. 14
Sp. Manlius. 48
Sp. Poſthumius Albinus. 52
Statius. 125
Stephanus martyr. 144
Stephanus Hungariæ rex. 252
Stephanus II. Papa. 211
Stephanus IV. Papa. 234
Stephanus IX. Papa. 257
Stilico. 163, 168
Strato. 52
Sueßiones. 222
Suevi. 116, 223
Sylverius Epiſcopus Romanus. 192
Symmachus Epiſcopus Romanus. 180
Syracuſarum deſcriptio. 63
Syracuſæ expugnata. 62
Syracuſani. 33
Syracuſani portus deſcriptio. 34

T.

TAcitus Imperator. 139
Tarpeium Saxum. 49
Tarquinius Collatinus. 46
Tarquinius Superbus. 45
Tarruntius Paternus, jureconſultus. 129

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Taſsilo dux Bavariæ. 226
Tartari. 159
Taurus mons. 70
Taurus Phalaridis. 77
Tertullianus IC. 127
Templarii trucidantur. 302
Terentius Clemens IC. 129
Terentius. 82
Thebæ. 36
Themiſtocles. 30
Theodatus rex Gothorum. 186
Theodora Iuſtiniani uxor. 192
Theodoricus Gothorum rex. 173
Theodoricus Oſtrogothorum rex. 179, 180, 181, & 187.
Theodoſius Imperator. 163, 164
Theodoſius Arcadii filius Imper. 168
Theodoſius III. Imperator. 207
Theodoſianus codex. 189
Theophraſtus. 53
Theutoni. 84, 85
Thucydides. 30
Thuringi. 208
Tiberius Cæſar. 121
Tiberius Nero, pater Tiberii Cæſaris. 122
Tiberius II. Imperator. 194
Tiberius III. Imperator. 205, 206
Tiberius Gracchus. 82, 83
Ticinum. 60
Tiglat. Pileſſer. 16
Tigranes Armeniæ rex. 93

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Titius Caſius jureconſultus. 91
Titus & Tiberius filii L. Iunii Bruti. 46
Titus Veſpaſianus. 124
T. Annius Milo. 101
T. Manlius Torquatus. 50
T. Quintus Flaminius. 68
T. Sempronius Longus. 60
T. Veturius Calvinus. 52
Toletanum concilium 4. 199
Totilas Gothorum rex. 187, 188
Trajectum oppidum. 253
Traſimenus lacus. 60
Trebellius Bulgariæ rex. 206
Trebia flumen. 60
Treviri. 222
Tribonianus jureconſultus. 189
Triburiæ concilium. 241
Tribuni militum Romæ. 48
Triumviratus Romæ. 112
Tryphonius jureconſultus. 192
Trojanum bellum. 43
Tuneta. 321
Turcæ & Turcicum regnum. 116, 215
Turrianus præfectus Mediolani. 301
Turonenſe concilium. 237
Tuſcianus jureconſultus. 127
Typographicæ artis inventio. 317
Tyridates Armeniorum rex. 133

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

V.

Valens Imperator. 159, 160
Valentinianus Imperator. 159
Valentinianus Honorii ſororis F. Imperat. 170
Valentiniani atq; Valentis edictum. 160
Valentinianus Gratiani filius. 162
Valerianus Imperator. 135
Valgius poeta. 120
Vandali. 127
Varius poeta. 120
Varna. 319
Vaſcones. 227
Vbii. 117
Vejentes. 56
Venetorum urbs condita. 175
Venetorum potentia. 322, 323
Venuleus Celſus jureconſultus. 129
Veſontion. 98
Veſpaſianus Cæſar. 124
Veſpera Sicula. 298
Veſtini populi. 85
Vicecomites Mediolanenſes. 307
Victor legatus pontificis Romani. 185
Victor II. Papa. 256
Victor III. Papa. 271
Vienna Galliæ oppidum. 119
Viennenſe concilium. 302
Vigilius Epiſcopus Romanus. 192
Vincentius Pontificis legatus. 185

Vindelici. 117
Vinidius Verus jureconſultus. 127
Vlpius Marcellus. ibid.
Virgilius. 120
Viriatus. 78
Viſci duo poëtæ. 120
Viterbium vaſtatum. 285
Vitiges Gothorum rex. 187
Vladiſlaus Poloniæ & Vngariæ rex. 319
Vlpianus Papiniani diſcipulus. 130
Vlpius Marcellus jureconſultus. 127
Vlpius Trajanus Cæſar. 125
Vmbri populus Italiæ. 85
Volſcorum bellum in Romanos. 29
Voluſianus Cæſar. 134
Vrbanus II, Papa. 271
Vrbanus VI, Papa. 315

VV.

WAllis rex Gothorum. 169
Wandali. 170
Welpho Dux Bavariæ. 276
Wenceſlaus Cæſar. 308, 312
Weſtphalia. 117
Wormatiæ conventus. 264.

X.

XAntippus. 34
Xenocrates Philoſophus. 40, 52
Xenophon Socraticus. 53
Xerxes quid; 12
Xerxes filius Darii. 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Z.

Zachariaſ papa. 210
Zameiſ rex Babyloniæ. 12
Zedechiaſ rex Iuda. 19
Zeno Iſauricus Imperator. 179
Zopyrus. 28
Zozimus Epiſcopus Romanus. 166.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 1